

PROVERBELE ROMÂNILOR

DIN

ROMÂNIA, BASARABIA, BUCOVINA, UNGARIA, ISTRIA și MACEDONIA

PROVERBE, DICĂTORI, POVĂTUIRI, CUVINTE ADEVĂRATE,
ĂSEMĂNĂRI, IDIOTISME ȘI CIMILITURI

CU UN

GLOSAR ROMÂNNO-FRANCES

DE

IULIU A. ZANNE

VOL. X

OPERĂ PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

BUCURESCÎ

STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECU

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECU & Comp.

1912

PROVERBES ROUMAINS

DE

ROUMANIE, BASSARABE, BUCOVINE, HONGRIE, ISTRIE et MACÉDOINE

PROVERBES, LOCUTIONS, SENTENCES, MAXIMES, COMPARAISONS,
IDIOTISMES ET DEVINETTES

ACCOMPAGNÉS

D'UN GLOSSAIRE ROUMAIN-FRANCAIS

PAR

JULES A. ZANNE

VOL. X

OUVRAGE COURONNÉ PAR L'ACADÉMIE ROUMAINE

BUCAREST

ÉTABLISSEMENT GRAPHIQUE J. V. SOCECU ,

LIBRAIRE ÉDITEUR SOCECU & Comp.

1912

PROVERBELE ROMÂNILOR

*Floriferis ut opes in sulcibus dulcia libant
Cuncta nos eisdem deprecimur aurea dicto,
Aurea, perpetua semper dignissima vita*
LUCRETIU, III, p. 11—13.

*Un fenomen, a credință . . . și ești a
legenda; un ha m, o păfela și ești un
asor est.*

B. P. HĂȘDEU, Cuv. Bătr., II, XIX.

FIE-CARE EXEMPLAR VA PURTA ISCĂLITURA AUTORULUI

TOŢE DREPTURILE RESEKVATE

PROVERBELE ROMÂNILOR

DIN

ROMANIA, BASARABIA, BUCOVINA, UNGARIA, ISTRIA ȘI MACEDONIA

PROVERBE, DICȚTORI, POVĂTUIRI, CUVINTE ADEVĂRATE,
ASEMĂNĂRI, IDIOTISME ȘI CIMILITURI

CU UN

GLOSAR ROMÂNNO-FRANCES

DE

IULIU A. ZANNE

VOL. X

OPERĂ PREMIATĂ DE ACADEMIA ROMÂNĂ

BUCURESCI

—
STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECŪ

—
EDITURA LIBRĂRIEI SOCECŪ & Comp.

1903

BIBLIOGRAFIE ROMÂNĂ

AUTORI CITAȚI

1. ÁCS (KÁROLY). — Magyar, Német, Olasz, Román, (Oláh), Csek-Iot és Szerb beszélgetések otthon és uton. — Pest, 1859, Kladják Lauffer és Stolp.
2. ACSINTY URICARUL. — A doua domnie a lui Neculai Alecsandru Mavrocordat V. V. în Moldova. — Cronicile României de Michail Kogălniceanu. — București, 1872, C. N. Rădulescu.
3. ADRIAN (r. v.). — Abecedar ilustrat. — Botoșani, 1870.
4. ALBINA. — Revistă, An. I & II, București.
5. ALEXANDRESCU (GRIGORE). — Suveniré chi impresii, epistole chi fabule. — București, 1847.
6. — Scrieri în versuri și prosă. — București, 1893.
7. ALEXANDRESCU (GR. I.). — Literatură și Știință. Director Dobrogeanu-Gherea, Vol. II, 1894.
8. — Studii asupra obiceielor juridice ale poporului român. Galatz, 1896.
9. — Badea Traian. Focșani, 1898.
10. ALEXANDRI V. & LASCAR ROSETTI. — Mică colecțiune de 89 proverbe culese de L. Rosetti pentru V. Alexandri, urmate de 156 proverbe extrase din *Povestea Vorbei*, manuscris din biblioteca Academiei Române.
11. ALEXANDRI (v.). — Opere complete. IX Vol. — București, 1875, Socecă & Comp.
12. — Poezii populare ale Românilor. — București, 1867, Tipografia lucrătorilor asociați.
13. — Diverse. — Convorbiri literare.
14. — Operile lui C. Negruzzi, Edit. Socecă. Prefață.
15. AMIRAS (A.). — Cronica anonimă a Moldaviei, 1662 — 1733. — Cronicile României de M. Kogălniceanu. — București, 1874, C. N. Rădulescu.
16. ANTIM IVIRENUL (MITROPOLIT). — Din didahiliile ținute în mitropolia din București. Edit. Dr. I. Cornoș. Librăria Socecă & Comp., 1895.
17. Z. ARBORU. — Basarabia, București, 1900.
18. ARSENIE. — Noua colecțiune de basme, I—II. — București, 1884

19. ASAKI (G.). — *Fabule*. — Iași. 1862.
20. BADESCU (A.), *preot, c. Mărgineni, J. Prahova*. — *Etymologicum Magnum*, B. P. Hășdöti.
21. BAÎCAN (E.). — *Vorbe bune (Binețe) întrebuințate la Români și adunate de*. — București, 1884.
22. BĂLĂȘEL (TEODOR). — *Învățător, c. Ștefănesci, J. Vâlcea*. — *Șezătore*.
23. BARONZI (GEORGE). — *Limba română și tradițiunile ei*. — Galați, 1872.
24. BELDIMAN (ALEXANDRU). — *Tragedia, sau mai bine a dice jalnica Moldovei întâmplare după resvrătirea Grecilor*. — *Cronicele Românilor*. Vol. III, de M. Kogălniceanu. București, 1874.
25. BENGESCU. — *Opere publicate în Convorbiri literare*, An. XI—XII.
26. BERTOLDO (VIAȚA LUÎ). — *Chrestomafia română și Literatura populară română* de Dr. Gaster.
27. BIBICESCU (I. G.). — *Poesii populare din Transilvania*. — București, 1893.
28. BIBLIE.
29. BOGDAN (N. A.). — *Povești și Anecdote*. — Șaraga, Iași.
30. BOLINTINENU (DIMITRIE). — *Ielele*, București, 1869. C. N. Radulescu.
31. BOLLIAC (CESAR). — *Culegeri de mai mulți articoli*. — București, 1861.
32. BUJOR (P.). — *Nuvel*.
33. BURADA (TEODOR). — *Diverse*. — *Convorbiri literare și Revista pentru istorie, Arheologie și Filologie*.
34. CALENDARIU pe anul după Hristos 1829. Buda, tipografia universității ungurești.
35. CALENDARIU pe anul după Hristos 1832. Buda, tipografia universității ungurești.
36. CALENDARIU pe anul după Hristos 1841. Buda, tipografia universității ungurești.
37. CALENDAR pe anul 1853. — *Tipografia Româno-Francesă*, Iași.
38. CALENDAR PENTRU TOȚI, *profetic, amuzant și popular pe anul comun 1863*. — București, Edit. Bălăceanu și Varta.
39. CALUGARENI (I.). — *Învățător, c. Movileni, J. Tecuciă*. — *Etymologicum Magnum*, B. P. Hășdeu.
40. CANDREA (AURELIU). — *Poreclele la Români*. — *Revista Nouă*, An. VII.
41. CANIAN (M.). — *Poesii populare*. — Șaraga Iași.
42. CANTA (SPĂTARUL IÓN). — *Letopisețul Moldovei*, — 1741 — 1769. — *Cronicele României*, de Mihail Kogălniceanu, Vol. III.
43. CANTEMIR (PRINCIPELE DIMITRIE). — *Divanul*. — Edit. Academiei Române, București, 1878.
44. — *Descrierea Moldaviei*. — Edit. Academiei, București, 1875.
45. — *Istoria Ieroglifică*. — Edit. Academiei, București, 1883.
46. — *Evenimentele Cantacuzinilor și Brâncovenilor*. — Edit. Academiei, București, 1878.
47. CARAGIALI (I. L.). — *Teatru*. Edit. Socescu & Comp., București, 1889.
48. CARP (P. P.), c. *Țibănesci, J. Vaslui*. — *Monitorul Oficial*, An. 1895, No. 183, p. 983.
49. CATARGIU (LASCAR), c. *Golășei, J. Covurlui*. — *Monitorul Oficial*, An. 1894, No. 94.
50. CHIBICI-RĂVNEANU (A.). — *Diverse*. — *Convorbiri literare*.
51. CIHAC (A. DE). — *Dictionnaire d'étymologie Daco-Roumain*, 2 Vol. Francfort s/M Ludolphe St. Goar, 1870—1879.

- 52 CODRESCU TEODOR). — Uricaru. XXII volume — Iași, 1862 — 1892.
53. COLUMNA LUI TRAIAN. — Revistă. — B. P. Hășdău, An. VII, 1876.
- 54 CONSTANTINESCU (BARBU. — Carte de citire prelucrata de învețătorii asociați Barbu Constantinescu, Lambrior, Aug. Laurian, St. Mihailescu, I Manliu. — Partea II, Ediț. XV. Socecă & Comp., 1892.
55. — idem. Partea III. Ediț. XII. — Socecă & Comp., 1893
56. — Proverbele românești din colecțiunea Reinsberg-Düringsfeld.
57. CONSTITUȚIONALUL, Diar. — București.
58. CONVORBIRI LITERARE. — An. I — XXIX.
59. CORESSI. — Evanghelie. — Etymologicum Magnum, B. P. Hășdău
60. COȘBUC (G.). — Balade și idile. — Socecă & Comp., 1893.
61. — Fote pentru toți, An. I.
62. COSTIN (MIRON. — Scrierile lui Nicolae Costin. — Cronicile României de Mihail Kogălniceanu. Vol. I & III, București, 1872
1874
63. COSTIN (NICOLAE. — Scrierile lui Nicolae Costin. — Cronicile României de Mihail Kogălniceanu, Vol. I & II, București, 1872
64. CRĂCIUNĂȘ (GR.). — *Invățător în Transilvania.* — Etymologicum Magnum, B. P. Hășdău
- 65 CRĂȘESCU (VICTOR). — Schițe și Nuvele. — F. Steinberg, București. 1893.
66. CRAINICEANU (DR. G.). — Diverse Convorbiri Literare. An. XXII.
67. CREANGĂ (ION). — Povești — Edit. Grig. G. Alexandrescu, 1890.
68. — Amintiri din copilărie și anecdote. Șaraga, Iași, 1892.
69. CRIȘIAN, (I.). — *În vătător, c. Cugieru, Transilvania.* — Etymologicum Magnum, B. P. Hășdău.
70. CRONICA ANONIMĂ. — Istoria țerei Românești de la anul 1809 încôce, continuată de un anonim. — Magazin istoric pentru Dacia, Vol. V, 1847.
- 71 DAMÉ (FR) — Nouveau dictionnaire Roumain-Français. Bucarest, 1893 — 1896.
72. DARIU (ION). — Gazeta Transilvaniei, 1896
73. DAVILA (AL). — Rev. Lit. și Arta, An. IV, No. 4.
74. DELAVRANCEA (ST.). — Trubadurul. — Haimann București, 1887.
75. — Sulfanica. — St. Mihăilescu, București, 1885.
76. DIACONOVICI-LOGA. — Chemare la tipărirea cărților românești. — Buda. 1821.
77. DONCEV. Curs de literatura română, 1865.
78. DONICI A. — Fabule. Cartea I, Iași, la cantora Daciei literare, 1840
79. — Fabule. Cartea II. Fără dată.
80. DOSOFTEIU. — Etymologicum Magnum, B. P. Hășdău.
81. DRAPELUL. — Diar. București,
82. — Diar, Bêrlad, J. Tutova
83. DREPTATEA. — Diar. Banat, 1890.
84. — Diar, București.
85. DULFU (PETRE. — Revista Albina.
- 86 DUMITRESCU (AL.). — Galicisme, proverbe, maxime, barbarisme — Carol Müller, București, 1894
87. EMINESCU (M.) Diverse. — Convorbiri literare.
88. ESARCU (G.). — Monitor Oficial, No. 26. Feb. 1898.
89. EVENIMENTUL. — Diar, Iași.
90. FILIMON (N.). — Ciocot vechi și noi. — Revista Română, 1861 — 1862.
91. FLONDOR (D-nu G. CAVALER DE). — Patria, Cernăuți, 1898.
- 92 FÓIEA PENTRU TOȚI. — Revistă, București.

93. FRÂNCU T. & G. CANDREA — Rotacismul la Moji și Istrieni. — București, 1886.
94. FUNDESCU (ION O.). — Basme, Orații, Păcalituri și Ghicitori. — București, 1875.
95. GALLIN, NÂDEJDE, ȚIGHILIU și CANDREA. — Carte de cifire, 1893.
96. GANE (N.). — Nuvele. — Convorbiri literare, 1875 — 1876.
97. — Poesii. — Șaraga. Iași.
98. — Diverse. — Convorbiri literare.
99. GASTER (DR. M.). — Literatura populară română. București. 2 Vol.
100. — Chrestomatia Română. 2 Vol. Leipzig — București, 1891.
101. — Țiganul ce 'și-a mâncat biserica. — Revista Tocilescu, I, 1888.
102. GAZETA POPORULUI. — Țiar, București.
103. GAZETA SĂTĂNULUI. — Revistă, Datulescu Director.
104. GAZETA TRANSILVÂNIEI. — Țiar, Brașov.
105. GEORGESCU, Inv. c. Coșoveni, j. Ialomita. — Etymologicum Magnum.
106. GHEORGACHI (AL DOILEA LOGOFET). — Condiția obiceiurilor vechi și noi ale Domniilor Moldovei. — Cronicele României de Mihail Kogălniceanu, Vol. III, 1874.
107. GHICA (ION). — Amintiri din pribegia după 1848. — Socecă & Comp. București, 1890.
108. — Scrisori către V. Alexandri. — Socecă & Comp. București, 1887.
109. GIL. — Nuvele. — Convorbiri literare.
110. GLIGORE (POPA). — Legenda Duminicii, an. 1600.
111. GOLESCU (CONSTANTIN DIN). — Adunare de pilde bisericesti și filosofice. — Buda, 1826.
112. GOLESCU (VORNICUL IORDACHE). — Pilde, poveștii și cuvinte adevărate și povești adunate de dumnealui Vornicul Iordache Golescu, fiul răposatului banul Radu Golescu. — Manuscris din biblioteca Academiei Române. Proverbele extrase din acest manuscris sunt trecute în PROVERBELE ROMÂNILOR, cu însemnarea: *Mss. I.*
113. — Copie întocmită a precedentului manuscris care se află depusă la biblioteca națională de la Iași. Proverbele extrase din acest manuscris sunt trecute în PROVERBELE ROMÂNILOR, cu însemnarea *Mss. II.*
114. GOVORA (PRĂVILA DE LA). — Pravila bisericăscă tipărită la 1640 la mănăstirea Govora. — Edit. Ion M. Bujoranu, București, 1865.
115. GRĂDIȘTEANU (PETRE). — Voința națională, An. 1895. — Gazeta Poporului, An. I, No. 192.
116. GRIG. — Nuvele. — Convorbiri literare.
117. GROSSMANN (S. I.). — Dicționar germano-român. — Iași. În curs de publicație.
118. HALLER (DR. IOSEPH). — Altspanische Sprichwörter und sprichwörtliche Redensarten aus den Zeiten vor Cervantes, Vol. 2. — Regensburg, 1883.
119. HARĂM (VASILE). — Carte de lectură, 1894.
120. HĂȘDEU (ALEXANDRU). — Domnia Arnăutului. — Revista nouă, An. VII, No. 10 — 11.
121. HĂȘDEU (B. PETRICEIU). — Etymologicum Magnum Romaniae.
122. — Trei Crai de la Răsărit. — București.
123. — Ion Vodă cel cumplit. — București, 1865.
124. — Columna lui Traian, 1882 — 1883.
125. — Cuvinte din Betranii. 2 Vol. — București, 1878

126. HĂȘDĂU (B. PETRICEICU). — Traian, Diar, 1869 No. 63.
127. HELIADE-RĂDULESCU (ION). — Mémoire sur l'histoire de la régénération roumaine ou sur les événements de 1848. — Paris, 1851.
128. — Vocabular de vorbe străine. — București 1874.
129. — Tandalida.
130. — Biblioteca portativă, LXV. — Poesii inedite. — București, 1860.
131. HINȚESCU (I. O.). — Proverbele Românilor. — Editura Closius, Sibiu, 1877.
132. HODOȘ (ENEA). — Poesii populare din Banat. — Caransebeș, 1892.
133. HOITAN (R. N.). — *învătător*, Cetatea din Codru, Sinaia. — Ploesci, 1898.
134. IANOV. — Diverse. — Convorbiri literare.
135. IARNIK-BĂRSEANU. — Doine și strigături din Ardeal date la iveală de Dr. Urban Iarnik și Andrei Bărseanu. — București, 1885.
136. ICS. — Paloda, An. XLV, No. 27.
137. IDEM. — Dicționar de proverbe în calendarul Românilor pentru 1892.
138. IONESCU (I.). — Carte de citire II. — Ioseph Göbl, București.
139. — Carte de citire, III. — T. Ioanițiu și L. Alcalay, București.
140. IONESCU-GION (G.). — Istoria Bucureștilor. — București, 189.
141. IPSILANT V. V. (ALEXANDRU ION). — *Pravilnică* condică a Domnului Ion Ipsilant. — București, 1841.
142. ISPIRESCU (PETRE). — Legende sau Basmele Românilor. — București, 1882.
143. — *Snöve* sau povești populare adunate din gura poporului de un culegător tipograf. — Ediția II. cu multe adause. București, 1879.
144. — Basme, snöve și glume adunate din gura poporului de P. Ispirescu. — Craiova, 1893.
145. — *Pilde și Ghicitori*, adunate de P. Ispirescu. — București, 1880.
146. — *Pilde, fabule, ghicitori* adunate de P. Ispirescu. — București, 1880.
147. — Din poveștile unchișului sfatos, basme păgânesce întocmite de P. Ispirescu. — București, 1879.
148. — *Ghicitori populare*, Revista pentru istorie, arheologie și filologie, An. I & II.
149. — Basme, snöve, etc., de un culegător tipograf. — București, 1872.
150. — Idem. — In Chrestomatia Română de Dr. M. Gaster, Vol. II.
151. — Diverse. — Convorbiri literare.
152. JIPESCU (GLIGORE M.). — *Opincaru*, cum iese și cum trebuie să fie săteanu. — București, 1881.
153. — *Răurile orașelor*. — București, 1884.
154. — *Diceri în Lumina pentru toți*, 1885.
155. JUNIMEA. — Diar, Bêrlad, J. Tutova.
156. KOGĂLNICEANU (ENACHE). — Diverse. — *Cronicele Românelor* de Mihail Kogălniceanu, Vol. III. 1872.
157. KOGĂLNICEANU (MIHAIL). — *Ședințele divanului ad-hoc din Moldova*. — *Răspuns vornicului Alecu Balș*.
158. LAHOVARY (ALEXANDRU N.). — Monitorul Oficial. Ședința Camerii din 2 Decembre 1894.
159. LAMBRIOR (A.). — Convorbiri literare, An. VIII IX.
160. LAURIAN-MAXIM. — Dicționarul limbii Române, 3 Vol. — București, 1871 — 1876.
161. LITA (IOSIF). — *învătător*. — Etymologicum Magnum.

162. LUCACIU DR. VASILE), *paroh greco-catolic*, c. Șișești, p. u. Felső-Banya, Ungaria. — *Gazeta*, I, No. 160.
163. LUMEA ILUSTRATĂ. — *Revista*, An. II, 1894.
164. LUMEA NOUĂ. — *Diar*, București.
165. LUMINA PENTRU TOȚI. — *Revistă*, Director Eniū Balteanu, București, I, 1885.
166. LUPESCU (M.). — *Invățător*, c. Broscești, J. Suciava. — *Șezătorea*.
167. MADAN (G.). — *Suspine*, București, 1898.
168. MAGASINUL ISTORIC PENTRU DACIA. — Volumul IV și V.
169. MAĞIUNCA (S.). — *Etymologicum Magnum*, B. P. Hășdötl.
170. MAIORESCU (TITU). — *Critice*, București, 1874.
171. MARIAN (S. FL.). — *Nascerea la Români*. — C. Göbl, 1892.
172. — *Nunta la Români*. — C. Göbl, 1890.
173. — *Înmormintarea la Români*. — C. Göbl, 1892.
174. — *Ornitologia poporană Română*, 2 Vol. Cernăuți, 1883.
175. — *Satire poporane Române*, Suciava, 1893.
176. — *Descănatece poporane Române*, Suciava, 1886.
177. — *Tradiții poporane Române în Bucovina*, București, 1896.
178. MATEI BASARAB V. V. — *Îndreptarea legiei cu Dumnezeu care are toată judecata arhierescă și Imperătescă de toate vinele preoțesci și mirenesci Pravila. etc.* — Ediția Ion M. Bujoreanu, București, 1885.
179. — *Pravila*. — *Studiu asupra elementelor grecesc în limba română*, de G. Murnu.
180. MAWR (DÓMNA E. B.). — *Proverbele Românilor*. București și London, 1882.
181. — *Analogous Proverbs in ten languages*. London, Elliot Sock, 62, Paternoster Row. E. C. 1885.
182. MEISSNER C. & V. DOGAR. — *Prima carte de lectură*, II, Ploesci, 1894.
183. MELHISEDEC (EPISCOP). — *Revistă pentru Istorie, Arheologie și Filologie*, An. II, *Visita Episcopului Gr. Țamblac*.
184. MERA I. T.). — *Diverse. Convorbiri literare*, An. XVI.
185. MIHAILESCU (S.). — *Invățător*, *Șezătorea*, An. I.
186. MILESCU (SPĂTARUL NICOLAE). — *Cronica pe scurt a Românilor*. — *Cronicele României de Mihail Kogălniceanu*, Vol. I, 1872.
187. MONITORUL OFICIAL. — *Ședința din 2 Decembrie 1894*; No. 183, din anul 1895.
188. MUNTEANU (G. I.). — *Carte de lectură românească pentru clasele gimnaziale inferioare și reale*. — Brașov, 1861.
189. MURNU (G.). — *Studiu asupra elementelor grecesc în limba română*, București, 1895.
190. MUSTE (NICOLAE). — *Letopisețul țării Moldovei de la domnia lui Istrati Dabija V. V. până la a treia domnie a lui Mihail Racovița, V. V. atribuită lui Nicolae Muste, dieac stare de divan 1662—1729*. — *Cronicele României de Mihail Kogălniceanu*, III, 1874.
191. NĂDEJDE (DÓMNA SOFIEA). — *Fie-care la rîndul său*. — Nuvele. — Samitca, Craiova, 1895.
192. NAUM. — *Scrieri*. — *Dictionnaire Damé*.
193. NECULCE (ION). — *Letopisețul Moldovei*. — *Cronicele României de Mihail Kogălniceanu*, II, 1872.
194. NEGRUZZI (C.). — *Opere complete*, 3 Vol., Socecă & Comp., 1873.
195. NEGRUZZI (I.). — *Diverse*. — *Convorbiri literare*.
196. NOUTATEA. — *Diar*, Iași, I, No. 75.
197. ODOBESCU (ALEXANDRU ION). — *Pravilnică condică a lui Alexandru Ion Ipsilanti*

198. ODOBESCU (ALEXANDRU IÓN). — Scrieri literare și istorice, 8 Vol. — Socecă & Co., 1887.
199. ODOBESCU-SLAVICI. — Carte de citire. București, 1893.
200. OLLANESCU (DIM.). — Teatru la români. Socecă & Co., București, 1897.
201. OMILIA DE LA GOVORA. — Etymologicum Magnum, B. P. Hașdău.
202. PALODA. — Diar, Bêrlad, J. Tutova.
203. PĂLTINEANU (GR.). — *Invetător, c. Ținbări, Transilvania*. — Etymologicum Magnum, B. P. Hașdău.
204. PANN (ANTON). — Culegere de Proverbe sau Povestea Vorbei. — Ediția Cucu, 1889, reproducere după cea de la 1847.
205. — Proverburile sau povestea Vorbei, 3 broșure. — București, 1852—1853.
206. — Calendar pe anul 1848.
207. — Nădrăvăniile lui Nastratin Hoge. — București, 1887.
208. — Fabule și istorioare, 2 vol. — Ediția I, București, 1841.
209. — Înțeleptul Archir și nepotul său Anadam. — București, 1880.
210. — O șezătoare la țară sau povestea lui Moș Albu, partea I, București, 1851.
211. — Idem, partea II. — Ediția Lazăr, Craiova, 1890.
212. PANU (G.). — *Publicist*. — Diarul Epoca. — 1896—1897.
213. PĂSCULESCU (M.). — La întâlnire sfaturi și diverse pentru toți, de M. P. Miosiotis. — Tipografia Lazăr, Craiova.
214. PATRIA. — Diar, Cernăuți, Bucovina.
215. PAUL (IÓN). — Din Transilvania. — Folia pentru toți
216. POMPILIU. — Diverse. — Convorbiri literare.
217. POP (EM.). — *Invetător, c. Somcuțet-Mare, Ungaria*. — Etymologicum Magnum.
218. POP-FLORENTIN (ION). — Diverse. — Convorbiri literare.
219. POPESCU (AL.). — *Invetător, c. Cernica, J. Ilfov*. — Lumina pentru toți.
220. POPESCU (N.). — Calendarul Basmelor. An. 1881—1882—1883.
221. POPOVICI (G.). — Convorbiri literare. An. XXV.
222. REINSBERG-DÜRINGSFELD (IDA UND OTTO FREIHERN VON). — Sprichwörter der Germanischen und Romanischen Sprachen. 2 Vol. Leipzig, 1875.
223. REVISTA PENTRU ISTORIE, ARCHEOLOGIE ȘI FILOLOGIE, sub direcțiunea lui Grigoriu G. Tocilescu, 1882—1895.
224. REVISTA NOUĂ sub direcțiunea lui B. P. Hașdău, 1888—1894.
225. RÎURĖNU (I. M.). — Despre datoritiile copiilor către părinții lor. A cincea edițiune, București, 1887.
226. — Nouă istorioare pentru copii. — A patra edițiune, București, 1887.
227. — Morala. — Volumul IV din biblioteca portativă, București, 1860.
228. ROMÂNIA LIBERĂ, No. 838 din 15 Martie 1880. Moș Grăilă,
229. ROMÂNUL (MITROPOLITUL MIRON). — Tribuna poporului, Arad. Ungaria, I, No. 198, pag. 1043.
230. ROMÂNUL GLUMET, partea I, Proverburile, ghicitori. — Thiel & Weiss, București, 1874.
231. ROSETTI (LASCAR). — Vezi ALEXANDRI (V.).
232. ȘAGUNA (MITROPOLIT). — Diverse.
233. ȘAINĖNU (LAZĂR). — Basmele Române. — C. Göbl, 1895.
234. — Ielele, dînele, vîntoșele, frumoșele, șofmanele, măfestrele, mi-
lostivele, zinele. — București, 1886.

235. ȘAINEANU (LAZĂR). — Încercări asupra semasiologiei limbii române. —
236. — Revista pentru istorie, Archeologie și Filologie, Vol. VI, 1891.
237. — Elemente turcești în limba Română. — Revista pentru istorie, etc. An. II și III.
238. — Filosof-Filosofos. — Convorbiri Literare. — An. XXI.
239. — Dicționar universal al limbii Române. — Samitca, Craiova, 1896.
240. SALVIU (G. P.). — *Învățător. c. Smulți, J. Covurlui.* — Șezătorea.
241. SBIERA (ION AL LUI G.). — *Povești populare românești.* Cernăuți. 1886.
242. SCHULLER (IOHAN KARL). — *Aus der Valachei: Rumänische Gedichte und Sprichwörter.* — Hermanstadt, 1851.
243. ȘEZĂTŌREA. — Revistă. Buda-Pesta.
244. ȘEZĂTŌREA. — Revistă. — Director A. Gorovei. Folticeni, j. Suciava.
245. SEVASTOS (ELENA D. O.). — *Povești.* — Șaraga, Iași.
246. SILASI (DR. GR.). — *Renascerea limbii românești în vorbire și scriere.* — Ștein, Clușiu, 1879.
247. — *Apologie.* — Ștein, Clușiu, 1879.
248. SIMA (GR.). — *Convorbiri Literare.*
249. SIMEON DASCALUL. — *Cronicele României, I, Apendice.*
250. SIMU (R.). — *Învățător, c. Orlat, Transilvania.* — *Etymologicum Magnum.*
251. ȘINCAI DIN ȘINCA (GHEORGHIIE). — *Cronica Românilor, 3 Vol.* București, 1886.
252. SION. — *Fabule,* București.
253. SLAVICI. — *Nuvel.* — *Convorbiri literare.* — An. 1876 — 1878.
254. SOLOMON. — *Pemiiile lui Solomon extrase din Biblia de la 1688.* — Socecă & Comp., 1895.
255. SPERANTIA (TEODOR). — *Anecdote populare, I.* — Ediția II. Basilescu, București, 1892.
256. — *Alte anecdote populare, II.* — Ediția I. C. Sfetea, București, 1890.
257. — *Tot anecdote populare, III.* — H. Steinberg, București. 1893.
258. STAMATI (C.). — *Musa.*
259. STANCESCU (DIM.). — *Basme și Snëve.* — H. Steinberg, București, 1894.
260. — *Alte Basme.* — H. Steinberg, București, 1893.
261. STOICESCU (ST.). — *Preot, c. Băldăcnea, J. Ilfov.* — *Lumina pentru toți.*
262. STURDZA (D. A.). — *Voința națională,* An. XII, No. 3278.
263. TEODORESCU (G. DEM.). — *Cercetări asupra proverbelor române.* — București, 1877.
264. — *Poesii populare române.* — București, 1885.
265. — *Mitură lunare. Vircolacii.* — *Convorbiri literare.* — An, XXIII.
266. — *Vița și activitatea lui Anton Pann.* — I. Göbl, Buc., 1893.
267. — *Operele lui Anton Pann.* — I. Göbl, București, 1893.
268. — *Încercări critice asupra unor credințe, datine și moravuri ale poporului român.* — Tipogr. Petrescu-Conduratu, București, 1874.
269. TĒRA NOUĂ. — *Tomul III,* București, 1887.
270. THEODORESCU (G.). — *Învățător, Galați.* — *Etymologicum Magnum,* B. P. Hașdău.
271. THEODORESCU (T.). — *Învățător.* — Șezătorea.
272. TĒCHINDEAL (DMITRIIE). — *Filosoficești și politicești prin fabule moralnice învățători.* — Buda, 1814.

273. TIMPUL — Dîar. — București.
 274. TOCILESCU (GR.). — Veđi Revista pentru Istorie, etc.
 275. — Diverse. — Convorbiri literare.
 276. TOMESCU (V.). — *Învățător, c. Buđa, J. Tecuci.* — Etymologicum Magnum, B. P. Hășdău.
 277. TRĂILA (PREOT C.), *Temişóra.* — Etymologicum Magnum, B. P. Hășdău.
 278. TRAIAN. — Dîar. Veđi Hășdău.
 279. TRIBUNA. — Dîar, Sibiu, 1885 — 1894.
 280. TRIBUNA POPORULUL — Dîar, Arad, Ungaria.
 281. UNIREA. — Dîar, Blaj, Transilvania.
 282. URECHI (VORNICUL GRIGORI). — Domnii Moldovei, 1854 — 1894. — *Cronicele Romăniei de M. Kogălniceanu, Vol. I.*
 283. URECHIA (V. A.) — *Legende Române* — Socecă & Comp., 1891.
 284. — Diverse. — Convorbiri literare, An. XXI.
 285. VĂCĂRESCU (ION). — *Opere.* — Etymologicum Magnum. — Convorbiri literare, An. XVIII.
 286. VALENTINEANU (I. G.). — Cugetări, maxime, proverbe, anecdote. — București, 1890.
 287. VARRON (C.). — *Noptile lungi săi povești, fabule și anecdote.* — București, 1877.
 288. VASILE LUPU V. V. — *Carte românească de învățură de la Pravilele Împărătești și de la altele giudete cu dîsa și cu totă cheltuța a lui Vasile Voevodul și Domnul țerei Moldovei.* — Ediția I. M. Bujoreanu, 1885.
 289. VOINȚA NAȚIONALĂ. — Dîar, București.
 290. VOINȚA PRAHOVEI. — Dîar, Ploesci.
 291. WANDER (K. F. W.). — *Deutsches Sprichwörter-Lexikon.* 5 Vol. — Brockhaus. Leipzig, 1867 — 1880.
 292. ZILOT ROMÂNUL. — *Cronica inedită.* — Columna lui Traian, 1882, până la 1883.
 293. — Scrieri inedite. — Revista pentru Istorie, etc., An. II, 1885.
 294. — Jalnica cîntare. — Revista pentru Istorie, etc. Vol. VI, 1891.

CORRESPONDENȚI

295. ALBU (GH.), *elev la școla norma'ă de învățători din Bêrlad, c. Schineni, J. Tutova.*
 296. ALBU (M.), *elev la școla normală de învățători din Bêrlad, c. Ivesci, J. Tutova,*
 297. ALBU (N.), c. Piatra, J. Némțu.
 298. ALEXANDRESCU (GR. I.), *președinte de tribunal, Galați, J. Covurlui.*
 299. ALEXANDRESCU (C.), *elev la școla normală de institutori din București, c. Alexeni, Ialomita.*
 300. ALEXANDRESCU (P.), *elev la școla normală de învățători din Bêrlad, c. Mircesci, J. Vaslui.*
 301. ALEXANDRESCU (A.), c. Hirșova, J. Constanța.
 302. ANTONESCU (I.), *elev la școla normală de învățători din Bêrlad, c. Plăinesci, J. Rîmnicu-Sărat.*
 303. ANTONESCU, *elev la școla normală de învățători din București, c. Vâlcele, J. Argeș.*
 304. ARBORE (ION), *inginer, J. Buzău.*
 305. ARJOCĂ (D. I.), *învățător, c. Obârșia, J. Mehedinți*

306. ARMEAN I.), *student*, c. Zibot, comitatul Hunedióra, Transilvania.
307. ARSENEȘCA (ANICA), *servitoare*, Bucuresci, j. Ilfov.
308. BALĂNESCU (GR.), *avocat*, c. Focșani, j. Putna.
309. BALĂNESCU (D-NA S.), c. Focșani, J. Putna.
310. BALĂȘEL (TEODOR), *învățător*, c. Ștefănești, J. Vâlcea.
311. BALLY (COSTACHE), *proprietar*, c. Cărlomănești, J. Tutova.
312. BALLY (DÓMNA CL.), c. Nicorești, J. Tecuci.
313. BALȘ (IORGU), J. Iași.
314. BÂNCIU (ANICA), c. Topârcea, comit. Sibiu, Transilvania.
315. BĂNESCU (ION), *profesor*, c. Roman, J. Roman.
316. BĂNIȚA (GHEORGHE), *neguțător*, c. Vascoi, comitatul Bihor, Ungaria.
317. BĂNIȚA (GULINA), *jurat*, c. Vascoi, comitatul Bihor, Ungaria.
318. BANULESCU (GH.), *învățător*, c. Pietroșița, J. Dîmbovița.
319. BARBULESCU (N.), *învățător*, c. Sudiți, J. Ilfov.
320. BÂRSAN (A.), *student*, c. Corbi, comit. Făgăraș, Transilvania.
321. BÂRSAN (I.), *student*, c. Soars, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
322. BAȘOTA (A.), prin V. Florescu, c. Folticeni, J. Suceava.
323. BĂZĂVAN (G.), *elev din școala normală*, c. Craiova, J. Dolj.
324. BERBECE (I.), *student*, c. Sibiu-Bran, comit. Făgăraș, Transilvania.
325. BEREĂ (IORGU), *agricultor*, c. Urlați, J. Fălci.
326. BICA (G.), *student*, comit. Făgăraș, Transilvania.
327. BODEA (G.), *student*, c. Secătură, comit. Turda-Arieș, Transilvania.
328. BODNARIU (G.), *preot*, c. Bochia, comit. Arad, Ungaria.
329. BOGDAN G.), *preot*, c. Cărpinet, comit. Bihor, Ungaria.
330. BOGDAN (PETRU), c. Băresci, comit. Bihor, Ungaria.
331. BOLDEA (I.), *teolog*, c. Crihalma, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
332. BORZA (N.), *student*, comit. Alba-Inferióra, Transilvania.
333. BRĂTEIU *student*, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
334. BRĂTIANU (I. I. O.), *inginer*, Florica, J. Muscel.
335. BRATU (V.), *student*, comit. Alba-Inferióra, Transilvania.
336. BUDIȘTEANU (PAUL), *maior*, c. Bucuresci, J. Ilfov.
337. BUDIȘTEANU (D-NA V.), c. Bucuresci, J. Ilfov.
338. BUGARIU (T.), *preot militar*, Banat, Ungaria.
339. BULG (TEODOR), *profesor*, c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
340. BUNGEȚIANU (*preot* c., *învățător*, c. Coșovăț, J. Mehedinți.
341. BUNGEȚIANU c. c.), *elev la școala de institutori din Bucuresci*, c. Coșovăț, J. Mehedinți.
342. BURSĂȘIU (ILIE), *preot*, c. Șust. comit Bihor, Ungaria.
343. BUȚIANU ION), *Director semin.*, c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
344. CĂLIN (IORDACHE), *elev la școala de învățători din Bucuresci*, J. Argeș.
345. CĂLIN (VASILE), *elev la școala de învățători din Bucuresci*, J. Argeș.
346. CALOI (D-NA S.), c. Bérlad, J. Tutova.
347. CANIAN M.), *publicist*, c. Iași, J. Iași.
348. CATRINIȚĂ, *elev la școala normală de învățători din Bérlad*, c. Rădiu, J. Vaslui.
349. CHERECHEAN (TEODOR), *învățător*, c. Șiria, comit Arad, Ungaria.
350. CHETAN (ALEXIE), *student*, comit Tîrnava-Mare, Transilvania.
351. CIRIAC (ION), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*.
352. CIOCOIU (A.), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*.

353. CIOÎCĂ (ATH., c. Strehaia, J. Mehedinți.
354. CIORICE (preot D.), *învățător* c. Mereni, J. Olt.
355. CIURA (MIHAI, *dascăl*, c. Crișcior, comit. Bihor, Ungaria.
356. COJOCARU (A.), *elev la școala normală de învățători din Birlad*, c. Țîfesci, J. Putna.
357. COMĂNESCU (IOSIF), *student*, c. Codlea, comit. Bistrița, Transilvania.
358. CONSTANTINESCU (I. N.), *agricultor*, c. Cîlnița, J. Ialomița.
359. CORBIȘ (GRIGORE), *agricultor*, c. Căndesci, J. Némșu.
360. CORCEA (AVRAM), *paroh ortodox-oriental*, c. Coștești, p. n. Făm, Banat, Ungaria.
361. COROIANU (MIHAI, *executor regesc*, c. Vașcoi-Băresci, com. Bihor, Ungaria.
362. COROIU A FILII (ION), *preot*, c. Băresci, comitatul Bihor, Ungaria.
363. COROIU PARTENIE), c. Vașcoi-Băresci, comitatul Bihor, Ungaria.
364. COROIU A FILII (SAVETA), c. Vașcoi-Băresci, comit. Bihor, Ungaria.
365. COSMA (D-NA MARIA), *învățătoare de Stat*, c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.
366. COSTACEA, *profesor*, c. Galatz, J. Covurlui.
367. COSTACHE (ION), *agricultor*, c. Gadinți, J. Roman.
368. COSTIN (LASCAR), *avocat*, c. Banca, J. Tutova.
369. CRETOIU (G.), c. Scăresci, J. Dolj.
370. CHISTEA (GAVRIL), *preot*, c. Foriș, comit. Bihor, Ungaria.
371. CRISTESCU (C.), *sub-locotenent*, *proverbe culese în* c. Rucăi, J. Muscel și c. Valea-Rea, J. Vaslui.
372. CRUCEANU (DIM.), *elev la școala normală de învățători din Birlad*, c. Popeni, J. Tutova.
373. CURCUBETA (JORDAN), *student*, c. Vladeni, comit. Făgăraș, Transilvania.
374. CURIDRU (NICULAE), *agricultor*, c. Ținta, J. Prahova.
375. CUSIAN, *student*, c. Godinesci, comit. Hunedoara, Transilvania.
376. DAMĂ (D-NA EUGENIA), c. București, J. Ilfov.
377. DANILESCU (C.), *elev la școala normală de institutori din București*, c. Scundu, J. Vâlcea.
378. DANILESCU (PETRE), c. Craiova, J. Dolj.
379. DANCU (ALEXANDRU), *neguțitor*, c. Băresci, comit. Bihor, Ungaria.
380. DIANU (C.), *revisor școlar*, J. Mehedinți și Argeș.
381. DONCA (I. I.), *elev la școala normală de învățători din Birlad*, c. Cârja, J. Tutova.
382. DORDEA (MARIA), c. Topârcea, comit. Sibiu, Transilvania.
383. DRAGAN (I.), *elev la școala normală de institutori din București*, c. Coșula-Miletin, J. Botoșani.
384. DRĂGUESCU (DIM.), c. București, J. Ilfov.
385. DRĂGUȚ (C. N.), c. Copăcișoaia, J. Gorj.
386. DUMBRAVĂ (V.) profesor, c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
387. DUMBRAVĂ, *elev la școala normală de învățători din Birlad*, c. Schineni, J. Tutova.
388. DUMITRESCU (MARIN), c. București, J. Ilfov.
389. DUMITRESCU (I.) *învățător*, c. Gânciova, J. Dolj.
390. DUMITRESCU (STEF.) *elev la școala normală de institutori din București*, c. Balșu, J. Romanați.
391. DUMITRU (MARIN.), *agricultor*, c. Moșteni, J. Dîmbovița.
392. DUNCA TITUS, *inginer*, c. Tulcea, J. Tulcea.

393. EMANDI (G.), c. Bêrlad, Jud. Tutova.
394. ENESCU (H. D.), *învățător*, c. Zamostea, J. Dorohoiu.
395. ENGEL (H.), *inginer*, c. Fălticeni, J. Suciava.
396. EPUREANU (D.), *învățător*, c. Damian, J. Dolj.
397. FABIAN (N.), *prof.*, c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
398. FERCHILĂ, *student*, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
399. FÊTU, *elev la școala normală de învățători din Bêrlad*, c. Onesci, J. Bacău.
400. FLĂMÂND (C.), *student*, c. Borgo-Suseni, comit. Bistrița-Năsăud, Transilvania.
401. FOCHIDI (ALEX.), *proprietar*, c. Urziceni, J. Ialomița.
402. FORESCU (VASILE), c. Folticeni, J. Suciava.
403. FRUMUȘANU (TITU), *avocat*, c. Tîrgu-Jiu, J. Gorj.
404. FURCĂ (N.), *inginer*, c. București, J. Ilfov.
405. GABRIELESCU (ION), *inginer*, c. Tîrgoviște, J. Dîmbovița.
406. GABUNEA (C.), *inginer*, c. Slatina, J. Olt.
407. GALDEU (A.), *student*, comit. Turda-Arieș, Transilvania.
408. GÂRBOVICEANU (P.), *prof. seminar central București*, colecție de proverbe culese în comunele; Comanița (Olt), Dragănesci Vlașca, Domnesci (Muscel), Dogu (Argeș), Amarești (Vâlcea), Rătesci (Argeș), Șerbănesci (Argeș). Șuici (Argeș), Poenari (Gorj), Paclonii (Muscel), Mosna (Dolj), Slăvuța (Dolj), Tutana (Argeș), Costesci (Argeș), Boteni (Muscel), Crețeni (Vâlcea), Corbu Olt, Vîrciorova (Mehedinți), Luceni (Dîmbovița), Furduesci (Argeș), M - goșesci (Dîmbovița), Dobresci (Muscel), Bălteni (Vâlcea), Schitu-Golesci (Muscel).
409. GELT (ANDREIU), c. Vascoi, comit. Bihor, Ungaria.
410. GEORGESCU (CRISTEA), *magistrat*, c. Huși, J. Fălciu.
411. GEORGESCU (G.), *învățător*, c. Goeșiu, J. Iași.
412. GEORGIU (CRISTE), c. Beiuș comit. Bihor, Ungaria.
413. GERLAN (G.), *matriculant*, c. Câmp, comit. Bihor, Ungaria.
414. GHEORGHIU (DIM.), *elev la școala normală de institutori din București*, c. Tecuciu, J. Tecuciu.
415. GHICA (N.), c. București, J. Ilfov.
416. GLODARIU (ANICA), c. Topârcea, comit. Sibiu, Transilvania.
417. GOROVEI (ARTUR), *magistrat*, c. Folticeni, J. Suciava.
418. GRIGORESCU (ION), *elev la școala normală de institutori din București*, c. București, J. Ilfov.
419. GR... (D-NA ELENA), c. București, J. Ilfov.
420. GROȘOREANU (IULIU), *învățător*, c. Galșa, comit. Arad și B. Comloș, Ungaria¹⁾.
421. GROȘOREANU (ION), *student*, c. Vasiova, comit. Torontal, Ungaria.
422. GROȘOREANU (IULIA), comit. B. Comloș, Ungaria.
423. GURBAN (C.), *protopopul Butenilor*, comit. Bihor, Ungaria.
424. HARAM (VASILE), *învățător*, c. Grivița, J. Tutova.
425. HERESU (ION), *tipograf*, c. Arad, comit. Arad, Ungaria.
426. HERLE, c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
427. HINU (I.), *student*, comit. Făgăraș, Transilvania.
428. HOCIOTĂU (ILIE), *student*, c. Seliște, comit. Sibiu, Transilvania.
429. HOLERGA, *student*, c. Sodu, comit. Sibiu, Transilvania.

¹⁾ Tote proverbele din comitatul Arad și împrejurul lui au fost adunate de D-l Iuliu Groșoreanu.

430. HOLERGA, *student*, c. Magară, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
431. HOVAȘIŬ (ANT.), *student*, c. Aciliŭ, comit. Sibiŭ, Transilvania.
432. HRISTIDI, *student*, c. Buzăŭ, J. Buzăŭ.
433. HUIBAN (MARGHIOALA), c. Avramesci, J. Tutova.
434. IARCA (C.), c. Buzăŭ, J. Buzăŭ.
435. IFRIM (V.), *elev la șcôla normală de învățatori din Bêrlad*, c. Corodesci, J. Tutova.
436. ILASEVICI (I.), *învățător*, c. Stîubenî, J. Dorohol.
437. ILIEȘ (PETRE), *inginer*, c. Hațeg, comit. Hunedîora, Transilvania.
438. IONESCU-GION, *profesor*, c. Bucuresci, J. Ilfov.
439. IONESCU (I.), *învățător*, c. Beciu, J. Olt.
440. IONESCU (G.), *învățător*, c. Beciu, J. Olt.
441. IONEȘCU (N. GH.), *învățător*, c. Mamornița, J. Dorohol.
442. IORDĂCHESCU (C.), *elev la șcôla normală de institutori din Bucuresci*, c. Cristesci, J. Botoșani.
443. IORDAN (N.), *elev la șcôla normală de învățatori din Bêrlad*, c. Tecucel, J. Tecuciŭ.
444. IORGULESCU (I.), *învățător*, c. Baia-de-Aramă, J. Mehedinți.
445. ISTRĂTESCU (I.), *învățător*, c. Cobia, J. Dimbovița.
446. IUTESCU (ST. ST.), c. Catanele, J. Dolj.
447. IVAN (DUM.), *student*, c. Apoldul-Mare, comit. Sibiŭ, Transilvania.
448. JUVARA (D-NA Z.), c. Fedesci, J. Tutova.
449. JUVARA (D-NA P.), c. Focșani, J. Putna.
450. JUVARA (N.), *proprietar*, c. Popeni, J. Fălciŭ.
451. JUVARA (ALFRED), *student*, c. Bêrlad, J. Tutova.
452. JUVARA (HENRI), c. Bêrlad, J. Tutova.
453. JUVARA (D-NA A.), c. Bêrlad, J. Tutova.
454. JUVARA (D-NA MARIA), c. Sărățeni, J. Tutova.
455. KARKALECHI (N.), *inginer*, c. Cămpina, J. Prahova.
456. KOSTAKI LUPU), c. Ciortolom, J. Tutova.
457. KRUPENSKI (D-BA SAFTA), c. Bețesci, J. Némțu.
458. LAMBRINO (D-NA SMARANDA), c. Găgesci, J. Fălciŭ.
459. LAZAR (D-RA SILVIA), c. Vășcoŭ, comit. Bihor, Ungaria.
460. LINDE (D-NA LUȚA), c. Bêrlad, J. Tutova.
461. LUNGU (I.), Sebeșul-Mare, Transilvania.
462. LUPAN, *căpitan*, c. Fălciŭ, J. Fălciŭ.
463. LUPESCU (M.), *învățător*, c. Brosceni, J. Suciava.
464. LUZZATTO (D-BA P.), c. Iași, J. Iași.
465. MACHIDON (N.), *elev la șcôla normală de învățatori din Bêrlad*, c. Nicoresci, J. Tecuciŭ.
466. MACRI (D-NA CALIOP), c. Galatz, J. Covurluiu.
467. MADAN (G.). proverbe din comunele: Chișeneŭ, ținutul Chișeneŭ, Valea Pêrului, ținutul Bender; c. Trușeni, ținutul Chișeneŭ; Costesci, ținutul Chișeneŭ, Basarabia.
468. MĂGURĂ (I.), *profesor*, J. Prahova.
469. MANAFU (N.), *învățător*, c. Vela, J. Dolj.
470. MANOILESCU (C.), *elev la șcôla normală de institutori din Bucuresci*, c. Cosmesci, J. Vasluŭ.
471. MĂRĂCINA (C.), *inginer*, c. Slatina, J. Olt.
472. MARCOVICIU (P.), c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
473. MARDARE (I. S.), *elev la șcôla normală de învățatori din Bêrlad*, c. Costesci, J. Tutova.
474. MARIN (ILIE), c. Bucuresci, J. Ilfov.
475. MARIN (IONACHE), c. Grădiștea, J. Vlașca.

476. MARINESCU (DOBRE, *învățător*, c. Pîrveu-Roșu, J. Argeș.
477. MARINESCU (ANDREI), *învățător*, c. Humele, Jud. Argeș.
478. MARINESCU (I.), *învățător*, c. Bradu-de-Jos, J. Argeș.
479. MARTINIAN (AL.), c. București, J. Ilfov.
480. MATAK. *inginer*, c. București, J. Ilfov.
481. MATEESCU (BALACI), c. Șulca, J. Olt.
482. MATEESCU (N.), *învățător*, c. Movilița, J. Putna.
483. MEDEȘI (ION), c. Cluj, comit. Cluj. Transilvania.
484. MEISSNER (C.), *profesor*, c. Iași, J. Iași.
485. MICLESCU (D-RA EUFROSINA CAT.), c. Bêrlad, J. Tutova.
486. MICLESCU (C. C.), *locotenent*, c. Miclesci, J. Vaslui.
487. MICLOȘI (IOSIF), c. Vășcoi, comit. Bihor. Ungaria.
488. MICU (G.), *agricultor*, c. Băsesci, J. Fălci.
489. MICU (I.), *agricultor*, c. Băsesci, J. Fălci.
490. MICULA (I.), *preot*, c. Vășcoi, comit. Bihor. Ungaria.
491. MIHĂILESCU (E.), *elev la școala normală de învățători din Bêrlad*, c. Băsesci, J. Fălci.
492. MIHĂILESCU (ZOE ȘI A.), *învățători*, c. Bușteni, J. Prahova.
493. MIHALACHE (G.), *învățător*, c. Șendresci, J. Tutova.
494. MIHUȚĂ (PETRU), c. Vășcoi, comit. Bihor. Ungaria.
495. MIRCEA (I.), *student*, c. Lovnic, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
496. MIRON (N.), *elev la școala normală de învățători din Bêrlad*, c. Onesci, J. Bacău.
497. MOLDOVAN (I.), c. Sân-Miclaus, comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.
498. MOLDOVAN, comit. Alba inferioară, Transilvania.
499. MOSCUNA (AT.), *proprietar*, J. Gorj.
500. MOTAȘ (VASILE, *agricultor*, c. Adâncea, J. Dimbovița.
501. MOVILĂ (MITICĂ), *proprietar*, c. Movileni, J. Covurlui.
502. MÜLLER (IGNAT), c. Vășcoi, comit. Bihor, Ungaria.
503. MURGULESCU. *publicist*, J. Ilfov.
504. MUSICESCU (GAVRIL), *profesor*, c. Iași, J. Iași.
505. N. c. Găesci, J. Dimbovița.
506. N. *elev la școala normală de învățători din Bêrlad*, c. Șchopeni, J. Fălci.
507. NĂSTUREL (COLONEL P. V.), c. București, J. Ilfov.
508. NECULESCU (D-NA EUFROSINA A.), c. Constanța, J. Constanța.
509. NEDEIANU, *student*, c. Craiova, J. Dolj.
510. NEGOESCU (ZAMFIR G.), *învățător*, c. Jideni, J. Rîmnicu-Sărat.
511. NICULESCU (RADU), c. Dienci, J. Olt.
512. NIȚA BÎRJARU, c. Pitesci, J. Argeș.
513. NIȚESCU (ION), *învățător*, c. Viespesci, J. Olt.
514. NIȚULESCU (G.), c. Petculesci, J. Vâlcea.
515. OLARU (ILEANA), c. Crângu, J. Tutova.
516. ONIȘOR (GAVRIL), *profesor*. Proverbe adunate în c. Dobrovăț, plasa Crasna, J. Vaslui¹).
517. — Colecție de proverbe adunate în județul Tutova. comunele Simila, Slobozia, Sirbi, Banca, Fedesci, Murgeni, Crângu, Delu-Mare.
518. OPREA (RUSU), c. Goicea-Mică, J. Dolj.
519. OPRESCU (M.), c. Balaci, J. Teleorman.
520. OTOIU (I.), *teolog*, c. Aciliu, comit. Sibiu, Transilvania.

¹ Indemnul și amabilității D-lui profesor G. Onișor datorez toate proverbele primite de la elevii școlii normale de învățători din Bêrlad

521. PALADE (v.), *student*, c. Câmpeni, comit. Turda-Arieș, Transilvania.
522. PAP (LIVIŢ), *învăţător*, c. Covasinţ, comit. Arad, Ungaria.
523. PAPP (PAUL), *avocat*, c. Beluş, comit. Bihor, Ungaria.
524. PAPP (D-NA VETURIA), c. Beluş, comit. Bihor, Ungaria.
525. PAPP (VASILIŢ), *protopop*, c. Beluş, comit. Bihor, Ungaria.
526. PASCAL (MIHAI), *profesor*, Bucuresc, J. Ilfov.
527. PATRICIU (E. I.), *învăţător-diriginte*, c. Simulţi, J. Covurlui.
528. PETRESCU (I.), c. Bucuresc, J. Ilfov.
529. PETRESCU (AT), *inginer*, c. Curtea-de-Argeş, J. Argeş.
530. PETRIUCĂ (G.), c. Corna, comit. Alba-inferiura, Transilvania.
531. PETROV (N.), *elev la şcoala normală de institutori din Bêrlad*, c. Codăesc, J. Vaslui.
532. PÎRVU, *elev la şcoala normală de învăţători din Bêrlad*, c. Ivesc, J. Tulova.
533. POBORAN (G.), *institutor-diriginte*, c. Slatina, J. Olt.
534. POÎENARU (GR.), *inginer*, c. Focşani, J. Putna.
535. PONICI (D-RA E.), *institutore*, c. Cernavoda, J. Constanţa.
536. POP, *locotenent*, c. Bêrlad, J. Tulova.
537. POP (P.), *avocat*, c. Beius, comit. Bihor, Ungaria.
538. POPA (D.), *învăţător*, c. Sinaia, J. Prahova.
539. POPA (N.), *sumar*, c. Vêrzar, comit. Bihor, Ungaria.
540. POPESCU (EM.), *învăţător*, c. Ciocanesc-Margineni, J. Ialomiţa.
541. POPESCU (N.), *agricultor*, c. Petrosiţa, J. Dîmboviţa.
542. POPESCU (MATEIU), c. Clejani, J. Vlaşca.
543. POPESCU-DOBRENÎ (I.), *învăţător*, c. Dobreni, J. Ilfov.
544. POPESCU (GORNEL), *teolog*, c. Sibiñ, comit. Sibiñ, Transilvania.
545. POPOVICIU (MOISE), *student*, c. Covragiñ, comit. Hunediorei Transilvania.
546. POPOVICIU (ZENO), comit. Sibiñ, Transilvania.
547. POPOVICIU (M.), c. Rupt, comit. Hunediorei Transilvania.
548. POPOVICIU (D.), *învăţător*, c. Cuvin, comit. Arad, Ungaria.
549. POPP (IOSIF), *notar*, c. Cabesc, comit. Bihor, Ungaria.
550. POSSA (C.), *elev la şcoala normală de institutori din Bucuresc*, c. Humulesc, J. Nêmfu.
551. PROCOPIESCU (TR.), *învăţător diriginte*, c. Islaz, J. Romanat.
552. PUŞCARIU (I.), *student*, c. P-Mêrului, comit. Făgăraş, Transilvania.
553. RĂDOIU (I.), *avocat*, c. Bucuresc, J. Ilfov.
554. RĂDULESCU (MARIN), *elev la şcoala normală de institutori din Bucuresc*, c. Slatina, J. Olt.
555. RÂMBU (V.), c. Branesc, J. Dîmboviţa.
556. RÊDNICU (I.), *doctor*, c. Vâşcoñ, comit. Bihor, Ungaria.
557. ROMAN (I.), *student*, c. Vima-Mică, comit. Solnocului, Ungaria.
558. ROMAŞCU (G.), *agricultor*, c. Urdeşti, J. Fălciñ.
559. ROSETOS (ION), *inginer*, c. Roman, J. Roman.
560. ROSETTI (D-NA EFROSINA), c. Filipeniñ, J. Bacăñ.
561. RUSU (NIC.), c. Ighindorf, comit. Tîrnava, Transilvania.
562. SALA (VASILE), *dascăl grec-oriental în Vâşcoñ-Buresc*, comit. Bihor, Ungaria.
563. — Colecţie de proverbe adunate în următoarele comune din comitatul Bihor: Vâşcon-Băreşc, Drăgănesc, Beuş, Negrin, Păcălesc, Ţiganesc, Lelesc, Sébişu, Hinchiruş, Baleni, Totorenî, B. Lazun, Cusişu, Căcăeni, Ghighişeni, Huar, Lunca, Serbesc, Dumbravanî, Sêud, Ferice, Buntesc. Poeni sup. şi inf., Guranî, Petrôsa, Chişcoñ, Br'şce,

- Brădeț, Măgura, Sudrigiu, Rieni, Zavoeni, Petrileni, Câmp, Coleni, Driheni, Sust. Câmpian. Băița, Leheceni, Fănața, Sediștal, Sediște, Talpe, Miziries, Cărpinet, Pojana, V. Seliște, V. Sohodol, Verzar, Pocula, Ds. Forrën, Vinteri, Holod, Saca, Dudureasa, Telec, Nimăiesci, Merag, Tarcăiță.
564. SALA (IULIANA), c. Vașcoi-Băresci, comit. Bihor, Ungaria.
565. SALVIU (G. P.), *învățător*, c. Smulți, J. Covurlui.
566. ȘAGUNA (*Societatea de lectură* ANDREI), din Sibiu. Colecție de proverbe adunată și trimisă de membrii societății.
567. ȘANDRU (N.), *student*, c. Geoagul-de-Sus. comit. Alba-Inferiără, Transilvania.
568. SĂRARIU (I.), c. Tighina, J. Vâlcea.
569. SCUREIU, *Revisor Școlar*, Bacău, J. Bacău.
570. SEVEREANU (C.), *doctor*, J. Mehedinți.
571. SILAGHI (S.), *teolog*, comit. Mureș-Turda, Transilvania.
572. SIMION (I. GH.), *elev la școala normală de învățători din Bêrla*¹, c. Băsesci-Tâmbășeni, J. Fălciu.
573. SIMULESCU (I.), *student*, c. Miheleni, comit. Zarand, Transilvania.
574. SION (D-NA PROFIRA), c. Bêrlad, J. Tutova.
575. ȘISMAN (CAT.), *învățător*, c. Adam, J. Tutova.
576. SOREANU (FLOREA), c. Preajba-de-Pădure, J. Romanai.
577. SPERANȚIA (T.), *profesor*, c. Iași. J. Iași.
578. STĂNCEANU (M.), *învățător*, c. Piria. J. Mehedinți.
579. STĂNESCU (ION), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, J. Argeș.
580. ȘTEFĂNESCU (LAZĂR), c. Perișani, J. Argeș.
581. STOIAN VASILE (N.), *agricultor*, c. Roșiori-de-Vede, J. Teleorman.
582. STOIAN VASILE), c. Oltenița, J. Ilfov.
583. STRUGARIU (ISIDOR), *pădurar*, c. Vașcoi-Băresci, comit. Bihor, Ungaria.
584. SUHAMEL, *pavucist*, J. Ilfov.
585. TAČU (I.), *învățător*, c. Braniscea, J. Covurlui.
586. TARCUS (N.), *învățător*, c. Piscu, J. Covurlui.
587. TEODOR (LISAVETA), c. Bêrlad, J. Tutova.
588. TEODORESCU, *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*.
589. TEODORESCU-KIRILEANU (S.), c. Brosceni, Bogdănesci Județ Sucia și c. Schineni, J. Tutova.
590. TEODORESCU (I.), *învățător*, c. Gofirgaș, J. Sucia.
591. TEODORESCU (C.), *învățător*, c. Lipova, J. Vaslui.
592. TEOFĂNESCU-GRIBINCEA (G. F.), *învățător*, c. Bicaz, J. Nemișu.
593. TEREBEŢ (TRAIAN), c. Cocluba, comit. Bihor. Ungaria.
594. THIERRY (D-NA MARIA), c. Bêrlad, J. Tutova.
595. ȚIFANCA (ILEANA), c. Tifu, J. Fălciu.
596. TILA S.), *elev la școala normală de institutori din Bêrlad*. c. Brăhăsesci, J. Tecuci.
597. TITORIAN (I.), *profesor*, Basarabia.

¹ Tote proverbele primite de la elevii școlii de institutori din Bucuresci, s'au cules după îndemnul și stăruința D-lui T. Speranția, profesorul lor.

598. TODAN (IONAȘU), *diac*, c. Bărâșci, comit. Bihor, Ungaria.
599. TÓDER (VASILE), *agricultor*, c. Roșiori-de-Vede, J. Teleorman.
600. TOFELDEA (DIM.), comit. Alba Inferiôră, Transilvania.
601. TOMESCU (G. I.), *învățător*, c. Broscari, J. Mehedinți.
602. TRIFAN (D. G.), *învățător*, c. Cârnău, J. Nămu.
603. TRIFU (ILIE), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, c. Bucuresci, J. Ilfov.
604. TROFIN (N.), *normalist Vasile Lupu*, c. Glodeni, J. Suciava.
605. TROTEANU (C.), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, c. Stăncesci, J. Botoșani.
606. ȚUCRĂ (HENCU), *perceptor*, c. Vașcoi-Bărâșci, comit. Bihor, Ungaria.
607. TUTESCU (ST.), c. Catanele, J. Dolj.
608. TZINTZU (I.), *inginer*, c. Buzău, J. Buzău.
609. ULESCU (PANTELIE), c. Pătula, J. Mehedinți.
610. URECHIA (V. A.), *profesor universitar*, c. Iași, J. Iași.
611. URECHIA (NESTOR), *inginer*, J. Prahova.
612. URECHIA (MIRON), c. Diăgănesci, comit. Bihor, Ungaria.
613. VACARIȘCU (ION), *picher*, c. Macin, J. Tulcea.
614. VÂLCOF (ION), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, c. Craiova, J. Dolj.
615. VARLAM (T.), *învățător*, J. Putna.
616. VASILE (I.), *agricultor*, c. Vadu-Lat, J. Vlașca.
617. VASILE A LUI STAN, c. Rucar, J. Muscel.
618. VASILIU (AL.), *învățător*, c. Tătarasi, J. Suciava.
619. VASILIU (INDREIU TÓDER), c. Sediștel, comit. Bihor, Ungaria.
620. VEJA (I.), *profesor*, c. Alexandria, J. Teleorman.
621. VERGATI (ELIODOR), *proprietar*, c. Balșa, J. Romanași.
622. VESTEMEAN (N.), c. Rîu-Sadului, comit. Sibiu, Transilvania.
623. VOÎNESCU (ALEX.), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, J. Gorj.
624. VULCĂNESCU (IULIU), *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, c. Pelesci, J. Dolj.
625. WALNER-COSMA, c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.
626. WELTZ, *căpitan*, c. Constanța, J. Constanța.
627. X**, *elev la școala normală de institutori din Bucuresci*, c. Nănesci, J. Bacău.
628. ZAMFIRESCU-DIACON (K. A.), *învățător*, c. Stiubieni, J. Drohoi.
629. ZANNE (D-NA EC.), c. Bêrlad, j. Tutova și c. Băsesci, j. Fălciu.
630. ZANNE (D-NA SOFIA), c. Bucuresci, J. Ilfov.
631. ZANNE (D-RA ALEXADRINA), c. Bucuresci, J. Ilfov.
632. ZANNE (D-NA VICTORIA), c. Bucuresci, J. Ilfov.
633. ZANNE DIMITRIE, *arhitect*, c. Bolintin-din-Vale, J. Ilfov.

BIBLIOGRAFIE

PENTRU

DIALECTELE DIN ISTRIA ȘI MACEDONIA

AUTORI CITAȚI

1. BAGAVU (ANDREIUL AL. — Carte de alegere scrisă în dialectul Macedo-Român. — București, 1887.
2. BOJADSCHI (MIHAI G. — Γραμματική Ρωμανική ήτοι Μακεδονο-Βλαχική υπο Μιχαήλ Γ. Μπονιάζη. București, 1863. Ediție identică cu cea din Viena, 1813.
3. GAZETA MACEDONIEL. — Diar. București.
4. LAURIAN & MAXIM. — Dicționarul limbii Române. — București, 1871 — 1876.
5. MIKLOSICH DR. FRANZ. — Rumunische Untersuchungen: Istro und Macedo-Rumunische Sprachdenkmähler. — 2 broșure. Carl Gerold's Wien, 1881 — 1882.
6. MIHAILEANU (ȘTEFAN). — Dicționar Macedo-Roman. — C. Göbl, București, 1901.
7. NENIȚESCU (ION). — De la Români în Turcia europeană. — Car 1 Göbl, București, 1895.
8. POLITIS (N. G.). — Παροιμιαί, vol. I și II. — Athena, 1899—1900.
9. WEIGAND (GUSTAV). — Die Aromunen, ethnographisch-philologisch-historische Untersuchungen über das Volk der sogenannten Makedo-Romanen oder Zinzaren. Zweiter Band. Volksliteratur der Aromunen. Leipzig, 1894.
10. PAPAHAĞI (PERICLE). — În Zweiter Jahresbericht des Institut für rumänische Sprache, zu Leipzig 1895, publicat de Dr. Gustav Weigand.
11. TOCILESCU (GR. , Materialuri folkloristice, vol. I și II, 1900.

CORRESPONDENȚI

12. BUIA D-NA ATHENA), c. Ochrida, Macedonia
13. CAPSALE (XENOFONTE, *student*, c. Pirlpe, Macedonia.
14. COYAN (I.), *director gimnaziu Ianina*. Mică colecție de proverbe adunate în Albania și Epir.
15. DAN (D.), *student*, c. Nevêsta, Macedonia.
16. DIAMANDY VASILE, *profesor*, c. Mețova (Arminciu, Macedonia.
17. GHIOCA (CONSTANTIN, c. Bitolia, Macedonia, prin d. Jeronimy.
18. GHICU (ILIE, *profesor*, c. Ianina, Epir.
19. IONESCU (CONSTANTIN, *profesor*, c. Nevêsta, Macedonia.
20. META CONSTANTIN, *student*, c. Moloviște, Macedonia.

21. MILESCU (D. A.), *student*, c. Gopeş, Macedonia.
 22. N. ST., c. Nijopole, Macedonia; prin d-nu Jeronimy.
 23. VULCAN (P.), *publicist*, Macedonia.
 24. ZUCA (G.), *student*. Mică colecție de proverbe din următoarele comune din Albania: Berat, Fieri, Elbasan, Permet, Cavaia, Durazzo, Cusina, Georgia, Covița, Ūlona, precum și diferite alte comune din Albania și din Epir.

SEMENE CONVENȚIONALE

- * Proverbe cunoscute personal de autor sau culese de dînsul.
 - △ Proverbe sătești.
 - Proverbe întrebuițate numai de literați.
 - Proverbe dubioase sau traduse din cele străine, cari însă nu s'au depărtat din diferite motive.
-

PROVERBELE ROMÂNILOR

CAPITOLU XXIII

SUPLEMENT LA CAPITOLELE I—XVIII

(URMARE)

SUPLEMENT LA CAPITOLU IV

BABĂ

- 8645 * Δ Baba cere împlinite tóte,
Și moșu face cât póte.

D-na Z. MIHĂILESCU, *inv. c. Buș-
teni, j. Prahova.*

1° Multe cere femeia, pentru casa, dar bărbatul face
ce póte.

2° Înțeles pornografic.

- 8646 * Baba bătrână nu se sperie de furcă.

G. BĂNULESCU, *inv. c. Pietroșița,
j. Dimbovița.*

A se adaoga la No. 2702.

- 8647 * Δ Am vădút pe baba, mî-a fost dragă fata.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.*

- 1⁰ Judecă fetele după ascendenții ei.
 2⁰ Prin stăruința babelor se încep dragostele.

- * △
 8648 Ca iasta, ca ceia,
 Ca baba cu cărcea.

TEODORESCU-KIRILEAN, *î v. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A încurca lucrurile; a nu lămuri nimic.

- △
 8649 Baba bătrână
 Cu dinții de lână.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov, c. Toplița Rom., p. 19.*

Pentru cele bătrâne.

- * △
 8650 Hodorog
 La baba 'n pod.

P. PRELIPCIAN, *înv. c. S hel, Bucovina.*

La vorbe nepotrivite.

BABAR

- 8651 Te-am scris în rîndul babarilor.

A. PANN, II, p. 145. — HINȚESCU, p. 10.¹

Se dice ómenilor, cari prin faptul că sunt însurați, nu mai fac parale.

BĂIAT

- * △
 8652 Când se nasce băetul rîd păreții.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. Semii. Cl. VIII.*

Românul fiind mai bucuros să aibă băieți de cât fete

- * △
 8653 Unde's băeți și babe, fuge dracul.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Ie reblecea, Bucovina.*

¹) Hințescu, ne înțelegând cuvîntul, înlocuiesce *labar* prin *bar ar*

Acelaş înţeles ca la No. 2717.

- 8654 * \triangle Cine are băeţi, are şi pacate.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungesci, j. Vasluiu.*

Căci are multe de răbdat.

BARBĂ

- 8655 * Cari are barbă, are ş-chéptine. ¹⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevesta, Macedonia.*

- * ('ari ari barbă, ş'ari ş-chéptine. ²⁾

G. ZUCA. *c. Berat, Albania.*

A se adaogă la No. 2720.

- 8656 * Altu ş'arde barba, ş'altu va s'aprinďă ceabucul. ³⁾

V. DIAMANDY, *c. Meşova, Macedonia.*

- * Amia mî arde barba, ş-tine vrêi s-t'aprinďi țigarlu. ⁴⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevesta, Macedonia.*

A se adaogă la No. 2730.

BĂRBAT

- 8657 * \triangle Unde nu'î bărbat la casă,
Nu'î nici mămaligă 'n casă.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcou, comit. Bihor, Ungaria.*

A se adaogă la No. 2749.

¹⁾ Care are barbă, are şi pîeptene.

²⁾ Care are barbă, îşi are şi pieptene.

³⁾ Unu ş'î arde barba, şi altu vre să 'ş'î apriďă c ubucul.

⁴⁾ Mie 'mî arde barba, şi tu vreî să 'î apriďî țigara.

- 8658 * Δ Bărbatu nu'î baiu că 'î puţinţel,
Numai să fie mintea la el.

V. SALA, dasc. c. *Rieni, comit. Bihor, Ungaria.*

- * Δ Bărbatul fie mititel,
Numai aibă minte la el.

V. SALA, dasc. c. *Petrôsa, comit. Bihor, Ungaria.*

Mintea se caută la om, iar nu mărimea trupului. Veđi proverbul la *Sas*.

- 8659 * Fără bărbat muliărea gréuă (sarçină)
n'armâne.¹⁾

I. IONESCU, prof. c. *Nevésta, Macedonia.*

Nici un efect fără cauză.

- 8660 * Δ Bărbatul are ochi să vađă, fimeea are
ochi să fie vęđută.

V. A. FORESCU, inv. c. *Folticeni, j. Suclava.*

- 8661 Δ Bărbatul după muieră, şi copilul după
mamă se cunósce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 21,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Dacă bărbatul e vrednic işi ţine bine muieră.

- 8662 * Δ Ii barbat,
Nu'î cacat.

A. GOROVEI, j. *Suclava.*

Pentru bărbaţił negospodari.

- 8663 * E bărbat la gură.

¹⁾ Fără hărbat femeia nu reamăne grea (îosărcinată).

1° E harnic la mâncare.

2° Vorbesce frumos, are darul vorbirei.

8664 * Δ Bărbat, ca țestul în ȕiua de Pasci.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Petresci, j. Gorj.*

Adică leneș.

BĂRBATĂ

8665 * Δ Bărbată ca țestu 'n vatră.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor Cl. VIII, Semin. Buc.*

BRÂNCĂ

8666 * Δ Nu 'i-a stat pe bună
Că l'a mâncat brâncile.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Pentru omul nestajnic, de pildă: a furat și l'a prins.

8667 * Δ Șede pe brânci, ca cânele la stână.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova, j. Vashutu.*

Pentru cel leneș.

BURIC

8668 Mî-fudzi buriclu. ¹⁾

GR. TOCILESCU, *Poes. Pop., II, p. 676.*

S'a speriat.

8669 L-mûscă buriclu. ²⁾

GR. TOCILESCU, *Poes. Pop., II, p. 676.*

A iubi pre cine-va.

¹⁾ Mî-a fugit buricu.

²⁾ Lî mușcă buricul

BURTĂ

- 8670 * Δ Are burtă de vițel sărac.

EM. POPESCU, *inv. c. Clocănesc-Mărgineni, j. Ialomița.*

Se satură anevoie. Veđi No. 2798.

BUZĂ

- 8671 * Δ Când nu's buzele dulci, mi le ling eă singur.

A. GOROVEI, *public. j. Suctava.*

Când sunt fericit, nu am nevoie de ajutorul nimănui

- 8672 * S-nu spindzuri budzê.¹⁾

G. ZUCA, *c. Durazzo, Albania.*

Să nu te superi. A se adaogă la No. 2814.

- 8673 * Δ Zdrîmbóie pe buză.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Adică plânge, mai ales când a fost înșelat. A se vedeă și No. 2814.

- 8674 * Δ Îi bat buzele ca la iepuri.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni, j. Tutova.*

A se adaogă la No. 2814 & 2816.

- 8675 Δ Îi aruncă 'n buze.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 114, c. Bochiu, Ungaria.*

Li impută, îl învinue.

- 8676 Nu îi arise budza.²⁾

I. COYAN, *profesor, c. Perivoli, Epir.*

¹⁾ Să nu laș buzele în jos.

²⁾ Nu 'i a ris buza.

Om lipsit de noroc.

Se mai ȃdice ca blestem din partea unui părinte, către un copil r u: *s-nu  i-ar d  budza!*

C LC  IU

8677 *    i sar c lc nile.

AVR. ONI OR, *paroh, c. Co tetu, Banat.*

Arată o dorin  , o inten ie. A se adaog  la No. 2839.

 i sar calc nile după cutare nev sta.

CAP

8678 *   Cine n'are în cap, să aibă în picîore.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 48, c. Gurariului, Ungaria.* — ILIE HO IOT , *c. Sel ste, comit. Sibiu, Transilvania.*

A se adaog  la No. 2848.

8679 *   Iu nu i cap, cava  di c  ore.¹⁾

I. COYAN, *profesor, c. Ianina, Epir.*

* *Iu nu  ste cap, cava  di c   ore.²⁾*

ILIE GHIGU, *profesor, c. Abela, Epir.*

A se adaog  la No. 2848.

8680 *   Capul bol nd d  de lucru pic  orelor.

IUL. GROF OREANU, *profesor, c. Gal a, comit. Arad, Ungaria.*

Acela   n eles ca la No. precedent.

8681 *   La a a cap, a a pic  ore.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

A se adaog  la No. 2850.

¹⁾ & ²⁾ Unde nu e cap, va  de pic  ore.

8682 * Δ Capul daca greşesce, curul plătesce.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava*.

Acelaş înţeles ca la No. 2848.

8683 * Omlu di cap-lî se-aspardze.¹⁾

I. COYAN, profesor, c. *Durazzo, Albania*.

Omul singur îşi face rău, daca e lipsit de judecată.

8684 * Δ Cine n'are cap, suferă multe.

C. TEODORESCU, inv. c. *Lipova, j. Vaslui*.

Acelaş înţeles ca la No. 2872.

8685 Δ Umblă cu capul pe sus, ca spicul cel gol.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 261, c. *Calbor, Ungaria*.

Adică mândru şi prost.

8686 * Δ Capul plecat nu e tăiat.

I. PUSCARIU, c. *P. Mărului, comit. Făgăraş, Transilvania*.

A se adaoga la No. 2861.

8687 * Cap 'ncîlnat, cîrdă stricată.²⁾

I. IONESCU, profesor, c. *Nevêsta, Macedonia*.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

8688 * Caplu façe, caplu tradze.³⁾

I. IONESCU, profesor, c. *Nevêsta, Macedonia*. — G. ZUCA, c. *Permet, Albania*.

¹⁾ Omul de capul lui se strică.

²⁾ Cap plecat (încinat), sabie stricată.

³⁾ Capul face, capul trage.

*
Caplu adară, caplu aspardze (asparghe).¹⁾

G. ZUCA, c. *Durazzo, Albania.*

*
Caplu légă, caplu dislégă.²⁾

G. ZUCA, c. *Berat, Albania.*

A se adaogà la No. 2872.

8689 *Cap mari, mplin cu carni.³⁾*

GR. TOCILESCU, II, p. 444.

Ci nu cu creeri. Pentru omul prost.

8690 * *Cap mare, ma minte n'ari.⁴⁾*

I JONESCU, *prof. c. Nevêsta, Macedonia.*

Caplu ca țigari, ma minti n'are.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 445.

Acelaș înțeles ca la No. 2886.

8691 △
*De la cap pân la picióre,
Tot e uns, dar nu'i unsóre.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 72,
c. *Bochia, Ungaria.*

Despre omul care ți se arată prietin, iar, la drept vorbind, ți-e dușman.

8692 * △
La cap găscă, la trup vulpe.

V. A. FORESCU, c. *Măleni, j. Surlava.*

Próstă dar șirétă.

¹⁾ Capul face, capul sparge.

²⁾ Capul légă, capul deslégă.

³⁾ Cap mare, plin cu carne.

⁴⁾ Cap mare, dar minte n'are.

⁵⁾ Capul ca banița, dar minte n'are.

- 8693 \triangle Nicî nu'î cap de 'nvêlîtore, nice trup de
'ncingêtore.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 162,
c. *Gurartului*, *Ungaria*.

Próstă şi urită.

- 8694 * \triangle Umblă cu capu 'n sac.

I. BOLDEA, c. *Crihalma*, comit.
Tîrnava Mare, Transilvania. — P.
GÂRBOVICEANU, profesor, c. *Do-*
bresci, j. *Muscel*.

Acelaş înţeles ca la No. 2902 & 7949.

- 8695 * \triangle Are cap nu dovléc.

E. I. PATRICIU, *inv.* c. *Smulţi*,
j. *Covurluiu*.

- * \triangle Aîsta'î cap nu bostan.

C. TEODORESCU, *inv.* c. *Lipova*,
j. *Vasluiu*.

A se adaogă la No. 2904.

- 8696 * \triangle Ama cap, ama dovléc.

P. GÂRBOVICEANU, profesor, *Cl.*
VII, *Sc. Inv.*

Acelaş înţeles ca la No. 2905.

- 8697 * \triangle A o lua în cap.

AVR. CORCEA, paroh, c. *Coştetu*,
Banat.

A fi bënt. A se adaogă acest înţeles la cele date la
No. 2919.

- 8698 * \triangle Cu capu între umere.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv.* c.
Broscent, j. *Suctava*.

Pentru cei prostănaci. A se vedé No. 2928.

- 8699 * \triangle Mî-am bătut capul cum se capăt; batě'si
și el capul cum a scôte de la mine.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-
reblecea. Bucovina.*

Pentru împrumuturi.

- 8700 * \triangle Tot omul își teme capul.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, co-
mit. Bihor, Ungaria.*

Adică își păzesce capul.

- 8701 Ș-da caplu di chiătră.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 444.

Se căesce.

- 8702 * \triangle Singur și-o băgat capu în spină.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,
j. Tutova.*

S'a vîrit singur într'o încercătură.

- 8703 * \triangle Nu'ți viri capu 'n rotă.

P. GÂRBOVICIANU, *profesor, Cl.
VIII, Semin. Buc.*

A se pune în primejdie.

- 8704 * \triangle A se bate cu capu pe nouă căpătăe.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,
j. Vâlcea.*

Când suferă unul de o bôlă iute, durerôsă.

- 8705 \triangle E împodobit la cap.

GR. TOCILESCU, I, p. 1194, j.
Prahova.

Adică e prost.

¹⁾ Își dă capul de plétră.

8706 * Δ Nu 'ți face capul apă.

IUL. GROFȘOREANU, *dasc. com.*
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 8753 din acest capitol.

8707 Δ Iși dă în cap și 'n cur.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 124,
c. Bochia, Ungaria.

Când ai multe lucruri grabnice de făcut, și nu știi de care să te apuci mai întâiu. Veđi și No. 2946.

8708 * Δ Ți tație caplu.¹⁾

G. ZUCA, *c. Permet, Albania.*

A se adaoga la No. 2947.

8709 Ne cap, ne cior nu sē-alēdzi.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 570.

Lucru încurcat, din care nu se alege nimic.

8710 * Δ Nu 'i cu cap, nici cu piciorē.

HOLERGA, *c. Magareș, comit.*
Tîrnava-Mare, Transilvania.

Acelaș înțeles ca la No. 2948.

8711 Cap di grij.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 678.

Om încăpēținat.

8712 Cap mplin di pāli.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 598.

Adică om prost.

8713 Cap friptu.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 677.

¹⁾ Ți tație capu.

²⁾ Nici cap, nici picior nu se alege.

³⁾ Cap de grij (copac avēnd un lemn tare).

⁴⁾ Cap plin de paie.

⁵⁾ Cap fript.

Poreclă ce se dă Grecilor.

8714 * Δ I-a dat de cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 111,
c. *Bochia, Ungaria.* — AVR. COR-
CEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

L'a resplătit pentru toate nedreptățile. Vezi și No. 2956.

8715 A'l da în cap.

A. PANN, I, p. 77.

Îl lovesce rău, îl nimicesce, îl prăbușește.

Orî-cine face rele îl dă în cap Dumneșu.

A. PANN.

8716 * Δ S'o spart în capul tău (mău).

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Când, în loc se facă altuia rău, ș'a făcut lui singur.

8717 U scósi n-cap.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 678.

Adică a isbutit.

8718 * Δ I-a pocnit capu.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,*
Banat.

Vede o greșelă din trecut, și voesce, să o îndrepteze.

8719 * Δ Îi cu vînt în cap.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor c.*
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

E cam nebun, țicnit.

8720 * Δ N'are nici cap, nici cîdă.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova;*
j. Vasluțu.

Om fără nici o ispravă.

¹⁾ O scóse în cap.

CARNE

- 8721 * Δ Carnea și pelea omului nu sunt bune de nimic.

V. SALA, *dasc. c. Petrósa, comit. Bihor, Ungaria.*

Mintea se caută la om.

- 8722 * Δ Nu se prinde carnea pe el.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Crângu, j. Tutova.*

De rău ce e. A se adaoga la No. 2968.

- 8723 Taîi tu carni vie.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 678.

A se adaoga la No. 2978.

CÉFĂ

- 8724 Ș-lo zverca.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 667.

S'a prăpădit.

- 8725 Pi zvercă s-mě-ai.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 705.

O să suferi din cauza mea. Se dice când facem óre-ce, după sfatul saú îndemnul altuía.

- 8726 Mi luași pi svercă.⁴⁾

MIHĂILEANU, *Dicț.*, p. 550.

Mi-ai luat păcatele; o să suferi din cauza mea.

- 8727 Bagă svércă.⁵⁾

MIHĂILEANU, *Dicț.*, p. 550.

S'a îmbogățit. Veđi No. 2982.

¹⁾ Taie în carne vie.

²⁾ Iși luă cefa.

³⁾ Pe cefă să mă ai.

⁴⁾ Mă luași pe cefă.

⁵⁾ Face cefă.

CHICA

- 8728 * Δ Chica lungă, minte scurtă.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. 3008 & 4457.

COLȚ

- 8729 * M'aprópea este cărintele, ca de părinte.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Permet, Al-bania.*

- * *Cama aprópe e cărintele, că părintele.²⁾*

ILIE GHICU, *prof. c. Băesa, Epir.*

Acelaș înțeles ca la No. 3181.

- 8730 * Δ De ce ai colți mai mari, cu atâta ești căutat.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Dacă vrei să obții ore-ce, să faci gură multă.

- 8731 * Δ A fi cu colții lungi.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

A vorbi ce e și ce nu e.

- 8732 * Δ A 'i rupe colții.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

A 'l pedepsi pentru vorbe próste.

- 8733 * Δ A da cu colții.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

A vorbi rău de un altul.

¹⁾ & ²⁾ Ma' aprópe e colțul (dinte căinesc) de cât părintele.

COPIL

- 8734 * Δ Astă-*đi* copilul te vinde într'o lingură de apă.

TEODORESCU-KIBILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suceava.

Așa'i de prefăcută lumea. Veđi No. 3028.

- 8735 * Δ Nu 'i plâng copiii de fόμε.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c.*
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

Om cu avere și fără copii. A se adaogă la No. 3029.

- 8736 * Cine nu se îndură de vargă, pierde copilul.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

Acelaș înțeles ca la No. 3033 & 3049.

- 8737 * Δ Copiii numêroși sunt bogăția Românului.

DR. EL. CRISTEA, *Prov, p. 56,*
c. Toplița Rom., Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 3036.

- 8738 * Δ Până nu plânge copilul nu i se dă țiță.

CĂLIN IOTDACHE, *j. Argeș.*

*
Ca s-nu plângă ficiorul, nu ți da țiță da-
dă-sa. ¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Ianina, Epir.*

A se adaogă la No. 3062.

- 8739 * Δ Unde ai vêđut copii buni și babe frumóse?

C. FLĂMÂND, *c. Borgia-Susenț,*
comit. Bistrița — Nasêud, Transil-
vania.

A se adaogă la No. 2700 & 3067.

¹⁾ Dacă nu plânge copilul nu't dă țiță mumă-sa.

8740 [△] Copiii cer toate câte le ved.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 55,
c. *Toplița Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3042.

8741 * [△] Îți plâng copiii de pe vatră, ori te așteptă nevêsta?

TEODORESCU-KIBILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Când unul e supărat, și ca să'l învoioșeze.

8742 * Feciorlu va sun aumbra di fag, nu va sun vanghelũ. ¹⁾

I. COYAN, c. *Perivoli, Epir.*

Copiii bolnavi, pe când se citește Evanghelia la ușile Împărătesci ale bisericei, se așază sub Evanghelie.

8743 * [△] Copilul spune că-i bătut, dar nu spune de ce.

P. PRELIPCEANU, *inv. c. Scheia, Bucovina.*

Când unul se plânge că a suferit ôre-ce, fără să arăte și pricina.

8744 * [△] Bate copilul când se culcă de-a curmezișul patului.

G. P. SALVIŢ, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Pentru greșelile făcute peste ȃi.

8745 * [△] Copilu rěu, e bun numai când dórme.

V. SALA, *dasc. c. Buntesci, comit. Bihor, Ungaria.*

Nuamăi atunciace tace și stă liniștit.

¹⁾ Copilul are nevoie să sté sub umbră de fag, iar nu sub evanghelie.

- 8746 * Δ Vasă de lut și copii, nici când nu's mulți
la casă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Căci vasele se sparg și copiii mor.

- 8747 * Δ A fi ca un copil.

G. P. SALVIU, *înv. c. Smulți, j. Covurluțu.*

Adică nevinovat. A se adaoga la No. 3074.

- 8748 * Δ Par'că 'i plâng copiii de fôme.

C. TEODORESOU, *înv. c. Cursesci, j. Vashuțu.*

Grăbit; necăjit. Veđi No. 3029.

CORP

- 8749 * Δ Dacă misci corpul, lingi buzele.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 63, c. Cetea, Ungaria.*

Arată folósele muncel.

COSIȚĂ

- 8750 * Cusiță lungă, minte scurtă.¹⁾

G. ZUGA, *c. Berat, Albania.*

A se adaoga la No. 3081 b.

COT

- 8751 Δ A te pune în cote și în ghenunchi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 16, c. Gurarțuluț, Ungaria.*

A te umili.

¹⁾ Cusiță lungă, minte scurtă.

8752 Când va-mî baş cotlu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 464.

Adică nici odată.

CREER

8753 * △ Îi s'aŭ făcut creerii apă.

AVR. CORCEA, *prof. c. Coştelu, Banat.*

De multă ştiinţă, de mare încordare spirituală.

8754 △ Are creeri de călţi.

GR. TOCILESCU, I, p. 1194, j. *Prahova.*

Adică e prost.

CUR

8755 * △ Ie din cur şi bagă 'n gura,
Să'ţi pară că'i udătură.TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broştent, j. Suciava. — A. JUVARA, j. Tutova.*

Se dice celor copilăroşi. A se adaoga la No. 3108.

8756 * A fi cur bătrân.

A fi deştept. Se dice mai ales copiilor. A se adaoga acest înţeles la No. 3110.

8757 * △ Omul îşi face singur usturimea curului.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Prin faptele lui îşi atrage pedepse.

8758 * △ Face curu sépte-opt.

IUL. GROFŞOREANU, *profesor, c. Galşa, comit. Arad, Ungaria.*

1) Când imî voŭ săruta cotul.

Ți si duçi șapte-opt.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 636.

1° Când e omol în strîmtóre. — *Ungaria.*

2° A'î fi frică. — *Macedonia.*

8759 * Δ A'î face curu ca căldarea.

T. BĂLĂȘEL, *inv. c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

A'l bate tare.

8760 * Δ A uita curu descuiat.

T. BĂLĂȘEL, *inv. c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

Se ȝice celui ce a trecut printr'o primejdie mare. Cu acelaș înȝeles se mai ȝice: *a'l trece căcatu.*

8761 * Δ A svîrli ca din cur.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv c*
Broșteni, j. Suciava.

Adică fără nici o grija.

8762 * Δ Un cur și un cap.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulȝi,*
j. Covurluȝu.

Un om singur.

8763 * Δ Ma nu poți, si stai pi cur.²⁾

G. ZUCA, *c. Permet, Albania.*

Daca nu ești în stare să faci un lucru, nu te apuca de dînsul, mai bine stai jos.

8764 * Δ Vai vîină curlu tu cinușe.³⁾

G. ZUCA, *c. Durazzo, Albania.*

¹⁾ I se duce șapte-opt.

²⁾ De nu poți să stai pe cur.

³⁾ O să vie curul în cenușe.

O să vie timpul, când vei ave trebuință de mine. Se
dice femeilor.

8765 * Δ Are vermi (căreți) în cur.

I. GROFȘOREANU, *prof. c. Galșa,*
comit. Arad, Ungaria.

*Ari vierm la cur.*¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 661.

Pentru omul nervos, neastîmpărat.

Căreții sunt nisce vermi cari se găsesc în intestinele
calului, care atunci e foarte neastîmpărat.

8766 * Δ Bagă-ți herean în cur (din napoi).

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c.*
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

8767 * Δ A se duce (fugi) cu lut în cur.

G. P. SALVIŢ, *înv. c. Lipova,*
j. Vasluțu.

DEGET

8768 * Δ Îi dai degetul, el îți apucă mâna.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vasluțu.

A se adaogă la No. 3139.

8769 * Tuti dzédetle nu sunt isia.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Berat, Al-*
bania.

*
*Tuți dzédziti nu sunt isea.*³⁾

ILIE GHICU, *profesor, c. Baésa,*
Epir.

A se adaogă la No. 3142.

¹⁾ Are vermi la cur.

²⁾ & ³⁾ Tóte degetele nu sunt la fel (de o potrivă egale).

*
8770 Cariçe dzédet s-ți talî, va ti dóră.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Corița, Albania.*

Orî-ce copil vei pîerde, vei suferi; omul își iubescă toți copiii. A se adaoga la No. 3147.

8771 Cari dzédit va talî, di nu va ti dóră?²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 484.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

*
8772 Dzéditu-~mî, dulce câ amar vai hîi, nâ-poi 'n gură va te bag.³⁾

I. COYAN, *c. Perivoli, Epir.*

Când ai vre o neînțelegere cu nîmuri, o să cauți să isprăvesci cu binele, fără proces etc.

* Δ
8773 E greū până te legî la deget.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Avramesci, j. Tutova.*

Pentru căsătorii.

* Δ
8774 Nu'ți băga degetele în foc, că te arde.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Feresce-te de lucruri cari'ți pot aduce supărări.

* Δ
8775 A'l cunósce pe degete.

C. TEODORESCU, *inv. c. Cursesci, j. Vaslui.*

Adică cât cântăresce. A se adaoga la No. 3163.

* Δ
8776 Îi lung la degete.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Bihor, Ungaria.*

¹⁾ Orî-ce deget să'ți tale, te va dure.

²⁾ Care deget vei tăia și nu te va duré?

³⁾ O degetul meū, dulce vei fi orî amar, tot în gură o să te bag.

A se adaogà la No. 3179.

DI

8777 * Δ Șî-a uîtat și ȃilele.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Banca,*
j. Tutova.

De mare supărare.

DINTE

8778 * Δ Cine nu are dinți, nu pôte mușcă.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Adică cel sărac saũ mic.

8779 Dințiĩ din gură ȃi-cunosc.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 467.

A 'l cunósce fórte bine.

8780 * Nu-ĩ arĩse dintili.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Samariña,*
Epir.

Om posomorît, care nu rĩde nicĩ odată; de un asemenea om se mai ȃice că e *drăgân*.

8781 Dinți s-nu-aveai, lapti vrea măȃi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 478.

Adică e încă copil.

8782 Nu cutédză sâ-șĩ arĩmă dintili.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 478.

Nu e liber să facă cea mai mică mișcare.

8783 La născânȃi tãĩ dinȃĩĩ, ș-la născânȃi tãĩ limba.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 478.

¹⁾ Dinȃĩĩ din gură ȃĩĩ cunosc.

²⁾ Nu r-a rĩs dintele

³⁾ Dinȃĩ dacă nu aveaĩ, lapte al fi supt.

⁴⁾ Nu cutédză sã 'șĩ scobéscă dintele.

⁵⁾ La uniĩ taĩe dinȃĩĩ, și la alȃĩĩ taĩe limba.

Pentru cei răi de gură.

8784 * Δ Dă cu dinții de pîtră.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*

O pășesce rău.

8785 Δ Îl ține ca 'n dinți.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 117, c. Borgosusenț, Ungaria.*

Adică cu tărie.

8786 * Plătesce dinții (judecata Turcului).

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Adică vinovatul.

8787 Ndrédzi-ți dinții¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 569.

Adică: puneți pofta 'n cuțu.

8788 Dintili 'n dzindzie crésci.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 686.

Adică copiii pe lângă părinții lor.

8789 * Δ A 'l luă în dinți.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suctava.*

Adică la bătae.

8790 * Na ți os, dă-mî di her.³⁾

F. BALAMACI, *c. Cacea (Ghîtorghia), Macedonia.*

Ține Aromânul când scóte un dinte, aruncându'l tot de odată peste casă.

¹⁾ Drege'ți dinții.

²⁾ Dintele în gingie cresce.

³⁾ Na de os, dă-mi de fer.

8791 * Nu Ți dă dinte.¹⁾

G. ZUCA, c. *Samarina, Epir.*

Nu 'l lăsa să se întinďă prea mult.

FALCĂ

8792 * Δ Ți tare în fălci.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Mănâncă țépăn. A se adaoga acest înțeles la No. 3220.

FATĂ

8793 Δ Unde sunt șapte fete, ședătórea e deplină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 267,
c. *Logoș, Ungaria.*

Nu le tace gura.

8794 * Δ Unde sunt nouă fete,
Móre pisica de sete.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Co-*
mănița, j. Olt.

Acelaș înțeles ca la No. 3337.

8795 Cari nu mărită fătă, nu scii țe 'i tată.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 686.

Arată cât de greū e să măriți o fată.

8796 Δ Fata mare e mai grea de cât pétra de
móră.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 92,
c. *Gura-Rihulă, Ungaria.*

A se adaoga la No. 3250.

¹⁾ Nu 'Ț dă dinte.

²⁾ Cari nu mărită fată, nu scie ce 'Ț a fi tată.

- 8797 * △ De cât fată,
Mai bine mergea pe apă.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,*
j. Tutova.

Acelaș înțeles ca la No. 3251.

- 8798 * △ Când se nasce fata plâng pėreții.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl.*
VIII, Semin. Buc.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 8799 Fėteli nvițate,
Armân nimăritate. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 492.

A se apropia de No. 3261.

- 8800 * △ Fata bătrână,
E bună cățea la stână.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

E răutăciósă.

- 8801 * △ Fata'ı ca salca, unde o puni, acolo sė
prinde.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,*
Banat.

Se duce după bărbat.

- 8802 * △ După fete tot alergı,
Și nasul nu sciı sã ți'l stergı.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c.*
Capu Piscului, j. Muscel.

Umblă, prea de tınăr, după fete.

¹⁾ Fetele învățate, rămân nemăritate.

- 8803 * △
 Bogdaprosti,
 Popă Costi,
 Bună fată mî-ai mai dat;
 Pîn a-casă a și fătat.

A. GOROVEI, *j. Suciava*.

Pentru fetele cari se mărită cu pânțele la gură.

- 8804 * △
 S'a înșelat ca fata mare.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Broscari*,
j. Mehedinți

Cine a greșit și se căesce.

- 8805 * △
 Hei! hei! bade Mihai,
 Multe fete ai
 Și mie nu'mi dai!

D-na Z. JUVARA, *c. Fedesci, j. Tulova*.—GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna*.

- 8806 * △
 Fata cea nebună.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava*.

Adică fόμεa.

«A dat peste tine *fata cea nebună*?».

- 8807 △
 Unde fata nu jôcă.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
 p. 367.

Adică departe.

- 8808 △
 Unde fata mare nu se péptănă.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
 p. 366 & 369.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 8809 △
 Unde fete mari còda nu împletesc.

GR. TOCILESCU, *Poes. Pop.*, I,
 p. 548.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

FAȚĂ

- 8810 * Δ De față te linge, de dos te frige.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

A se adaoga la No. 3285.

- 8811 * Δ In față te gugulesce, și în dos te hulesce.

P. GÂRBOVICIANU, *profesor, Semin. Cl. VI.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

- 8812 * Δ In față e dulcătă, iar în dos un sloiu de ghătă.

G. POBORAN, *inst. j. Slatina.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

- 8813 Macă li dai față, ti ncalică pri gușă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 491.

Pentru copiii resfățați.

- 8814 * Δ Fața face dragă și găuza.

V. A. FORESCU, *c. Broșteni, j. Suciava.*

Acelaş înţeles ca la No. 3287.

- 8815 * Δ După cum e drăgălașă față, îi poți ghici și p . . .

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

- 8816 * Δ Cum îi față, așa și dosu.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni, j. Suciava.*

¹⁾ Dacă le dai obraz, te încalecă pe cefă.

Precum se arată așa și este.

8817 [△] In față i se oglindéază inima omului.

Dr. ELIE CRISTEA, *Prov.*, p. 119,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3300.

FECȚOR

8818 [△] Unde sunt opt feciori, nu 'ți băga mâna
pe feréstă, că ți-o scoți ciuntă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 267,
c. *Logoș, Ungaria.*

Arată puterea familielor numeroase. Veđi No. 10043.

8819 * [△]
Fecior,
La topor;
Fetiță,
La furchiță.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,*
Banat.

Fie-care cu ocupația lui firéscă. Veđi și No. 2718 b.

8820 Ficior i fétă? ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 492.

Adică lucrul favorabil, plăcut saū nu.

8821 *
FiciorȚi măcă méri, ș' aușilor li amurțe
dinȚili. ²⁾

I. COYAN, *prof. c. Ianina, Epir.*

Acelaș înțeles ca la No. 10543.

FEMEȚE

8822 [△] Femeea bună e plug de aur în casa
omului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 93,
c. *Codlea, Ungaria.*

¹ Fecior saū fată?

²) Feciorii mănăncă mere, și bătrânilor li se strepezesc dinȚil.

Acelaș înțeles ca la No. 3317.

8823 * Femea îi tot femeie.

GR. ALEXANDRESCU, *magist. j. Putna.*

A se adaoga la No. 3318.

8824 Δ Femea 'i lucrul dracului.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 93, c. Fenteșul-Mare, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3328.

8825 * Δ Unde e fimeea, e și dracul.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Acelaș înțeles ca la No. 3327.

8826 * Δ Fimeea, când rău se pune a face, nici dracul nu o întrece.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Acelaș înțeles ca la No. 3331.

8827 * Δ Mai bine ții un sac de purici, de cât o fimee rea.

V. A. FORESCU, *c. Mălinț, j. Suciava.*

A se adaoga la No. 3353.

8828 * Δ Femea fără bărbat,
Ca calul despedecat.

G. P. SALVIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Acelaș înțeles ca la No. 4017.

8829 * Δ Femeia are multe guri, și cere multe.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 3938.

- 8830 * △ Ochii femeiei, ochii pisiceî.

GR. POÎENARU, c. *Bassa*, j. *Ialomîfa*.

Acelaş înţeles ca la No. 3973; arată şi viclenia.

- 8831 * △ Femeea înţeleptă îşi zidesce casa.

G. MIHALACHE, c. *Şendresci*, j. *Tulova*.

- 8832 * △ Femeea cea nebună, casa îşi dărimă.

G. MIHALACHE, c. *Şendresci*, j. *Tulova*

- 8833 * △ Lâna de ôie lae,
Şi femeea balae.

BAŞOTA, prin V. *Forescu*, j. *Suciava*.

Două lucruri bune şi frumoase.

- 8834 * Femeele nechibzuite, ca bucatele nesărate.

V. A. FORESCU, c. *Folticeni*, j. *Suciava*.

- 8835 * △ Fimeea ce poartă cojocul pe umere, căldură mare are subt cojoc.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Suciava*.

- 8836 * △ Jaratecul fimeiî tinere, îi face şi pulpe roşii.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Suciava*.

- 8837 O femeie nu pôte fi bună de cât pentru un an, ca şi un calendar.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 190, c. *Gurariulul, Ungaria*.

- 8838 * Δ Sărăcuț de mama mea,
Iérna grea (gre), femeea rea (rě).

GR. ALEXANDRESCU, *magistr.*,
j. Putna.

Pentru unul care are o femeie rea.

- 8839 * Δ Între un da și un nu al unei fimeî, nu
încapă nici un vîrf de ac.

V. A. FORESCU, *c. Dorna*, *j.*
Sucłava.

Arată firea lor nehotărîtă și impulsivă.

- 8840 Δ Femeea să tacă 'n biserică.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 93,
comit. Sibiu, Transilvania.

Arată starea ei de inferioritate.

- 8841 * Δ Par'că e o femeie.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broștenț, j. Sucłava.

Om ne-îndemânatic.

FICAT

- 8842 * Când ti vėd m-și tórna hicatele.¹⁾

G. ZUCA, *c. Georgea, Macedonia.*

Îmî fac sânge rěu, mă supěr.

- 8843 Ama ęe hicat.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 521.

Când unul îți tot reamintesce o binefacere.

- 8844 * Δ M'o ars la ficați.

E. I. PATRIOIU, *inv. c. Smulț*,
j. Covurluțu.

¹⁾ Când te vėd mî se întorc ficatele (măruntaele, plămâni).

²⁾ Da ce măî ficat.

M'a lovit cu vorba unde mă dóre. Veđi și No. 3365.

*
8845 *Ț*ĩ arse hıcatlu (trã nãșã).¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Samarina, Epir.*

Se đice ironic, arëtând nepãsarea.

FILIASTRU

*
8846 Cari n-are fumẽlie, hĩliastru s-nu Ția.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Georgia, Albania.*

Acelaș înȚeles ca la No. 3070.

*
8847 Hĩliastrul, hıcate nu s-faȥe.³⁾

I. COYAN, *prof. c. Culona, Albania.*

Acelaș înȚeles ca la No. precedent.

FIRE

* Δ
8848 E nant la fire.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulȥi, j. Covurlui.*

Adică e mândru.

FÓLE

* Δ
8849 Țĩ róde în fóle

AVE. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

E reütăcios; aștéptă prilej ca să 'și descarce mânia.

GÂT

* Δ
8850 Țĩ stă în gât.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

¹⁾ 'MȚ arse ficatul (pentru dınsa).

²⁾ Care nu are copii, fiu adoptiv să nu Țea.

³⁾ Fiul adoptiv ficat nu se face.

A se adaogà la No. 3390.

8851 * Si nu 'l calçi pri guşe. ¹⁾

G. ZUCA, c. *Samarina, Epir.*

Să nu'l împingă la disperare.

GÉNĂ

8852 * S-nu dipuni dzénile. ²⁾

G. ZUCA, c. *Durazzo, Albania.*

Nu-te supără. Vezi No. 3396 b.

GURĂ

8853 * Are unele în gură şi altele în inimă.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Cu gura óspi, ş-cu inima ţ-u hîérbi. ³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 512.

Acelaş înţeles ca la No. 3417.

8854 * Gura aspardze, gura-adară. ⁴⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevésta, Macedonia.*

Acelaş înţeles ca la No. 3428.

8855 * △ La gură place, la cur ţine-te drace.

I. GROFŞOREANU, *prof. c. Galşa, comit. Arad, Ungaria.*

Mâncare plăcută, care în urmă strică stomahul.

¹⁾ Să nu'l calcă pe gât.

²⁾ Să nu coborî sprincenele.

³⁾ Cu gură prietin, şi cu inima ţi-o fferbe.

⁴⁾ Gura sparge, gura face (drege).

8856 * △ Gura bate șeșutu.

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

A se adaogă la No. 3437.

8857 * △ Cine își îngrădesce gura, își cruță curul.

V. FORESCU, *c. Dorna, j. Suceava.*

Cine nu are gură rea, trăesce bine cu totă lumea.

8858 Cu gura munților scolî.)

GR. TOCILESCU, II, p. 513.

Acelaș înțeles ca la No. 3439 & 3440.

8859 * △ Nu tace o gură arțagă,
Nu tace o lume întreagă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

A se adaogă la No. 3443.

8860 Gura îi dziți, narea îi avdi.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 689.

Pentru unul care vorbesce încet, de nu se aude.

8861 * Gura ôspe nu este.³⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevêsta, Macedonia.*

Să nu fii lacom.

8862 * △ Gura țice, gura minte.

AVR. CRUCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A se adaogă la No. 3467.

¹⁾ Ca gura munților scolî.

²⁾ Gura lui țice, nasul lui aude.

³⁾ Gura ôspe nu este.

8863 \triangle Gură are, și gură n'are.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 104,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Despre cei modești. A se adaoga acest înțeles la No. 3472, 3424 & 3556 b.

8864 * Adese-ori, în dosul unei gure dulci, se ascunde o inimă otrăvită.

V. A. FORESCU, c. *Folticeni, j. Suctara.*

Acelaș înțeles ca la No. 3417.

8865 * \triangle Mai încet cu gura și mai iute din mână.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit Bihor, Ungaria.*

Vorbă mai puțină și trebă mai multă.

8866 * \triangle Tacă gură, că nu mai te dore capul.

I. REDNIC, c. *Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Cine vorbește prea mult o pășește.

8867 * \triangle Gura înfundă iadul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 105,
c. *Zlatna, Ungaria.*

Pentru cel flecar.

8868 * Multe guri afurisite.¹⁾

I. IONESCU, c. *Nevêsta, Macedonia.*

* *Multi guri cătîrisite.*²⁾

I. COYAN, c. *Permet, Albania.*

¹⁾ Multe guri (sunt) afurisite.

²⁾ Multe guri (sunt) blestemate.

Unde sunt mulți cari aștepte mâncare de a gata, e rău.
Le dice de pildă când un tată are mulți băieți netreb-
nici și trebuie să'i întreție dînsul. Veđi No. 8950 din
acest capitol.

8869 [△] Gură multă, ispravă puțină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 105,
c. Toplița Rom., Ungaria.

Flecar și leneș.

8870 [△] Numaî gura 'i de el.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 67,
c. Logoș, Ungaria.

Flecar, lăudăros și leneș, nespornic.

8871 [△] Gura dice, vîntul duce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 105,
c. Gurartului, Ungaria.

Pentru cel flecar, căruia nu i se ȳeaă vorbele în sémă.

8872 * [△] Gura omului vorbesce multe, când e
 ȳia lungă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoți, comit.*
Bihor, Ungaria.

Nu se ȳea în séma tot ce spune omul.

8873 * [△] ȳi cură mĳere din gură.

V. SALA, *dasc. c. Rieni, comit.*
Bihor, Ungaria.

Vorbesce frumos și blând.

8874 * [△] Gura farfara,
 Te dă de belea.

Gr. POINARU, *c. Rassa, j. Ia-*
lomița.

A se adaogă la No. 3437.

- 8875 * Δ Gura dulce,
Mult aduce. ,
AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*
A se adaoga la No. 6327.

- 8876 Δ Gura tăcută,
Nu umblă bătută.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 106 c. Lupșa, Ungaria.*
Să nu vorbim prea mult.

- 8877 Δ Îl p \acute{o} rtă lumea 'n gură, cum p \acute{o} rtă prun-
cul s \acute{a} tul ț \acute{i} ta.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 116, c. Bochița, Ungaria.*
Toți îl vorbesc de rău.

- 8878 * Δ Gura priponesce mâna.
G. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Șerbănești, j. Argeș.*
Să vorbim puțin, că ne este mai bine.

- 8879 * Gura mereu curățată,
De dureri este cruțată.
D-ra ECAT. ȘIȘMAN, *inv c. Adam, j. Tutova.*

- 8880 * Δ Gura lui plătesce țera.
V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*
Vorbesce adevărul; ce spune, e bine ȑis și drept.

- 8881 Δ Gura ta și trei parale.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 99, c. Gurăuului, Ungaria.*
Pentru cel flecar.

- 8882 * Δ Gura slabă,
Strică trăba.

N. RUSU, c. Ighisdorf, comit.
Tîrnava, Transilvania.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

- 8883 * Δ Are bună gură,
Dar la şură nu'î strînsură.

V. SALA, dasc. c. Țigănesci, co-
mit. Bihor, Ungaria.

Flecar şi leneş.

- 8884 * Δ Gura 'î gură, şura 'î şură; ce are a face?

V. SALA, dasc. c. Vaşcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

1⁰ Pentru cel mîncăcios.

2⁰ Tot omul să 'şi facă chemarea sa.

- 8885 * Δ Îi umblă gura fără el.

IUL. GROFŞOREANU, profesor, c.
Galşa, comit. Arad, Ungaria.

Flecăresce, spune ce ar trebui să tacă.

- 8886 * Δ Cu glica'n gură.

TEODORESCU-KIRILEANU, dasc.
c. Broşteni, j. Suciava.

Adică mort.

- 8887 * Δ Gura vorbeşte adevărul şi minciuna.

C. TEODORESCU, inv. c. Dógele,
j. Vaslui.

Pentru cei care mint.

- 8888 * Δ Spune (grăesce) ca cu gura altuia.

TEODORESCU-KIRILEANU, inv. c.
Broşteni, j. Suciava.

Grăesce fără tragere de inimă. A se adaoga la No.
3499.

8889 *[△] A'î pune pumnu 'n gură.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.* — E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți, j. Covurlui.* — GAVR. ONIȘOR, *c. Banca, j. Tutova.* — TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

A'l opri să grăiească fiind vinovat, sau în semn de silă.

8890 * A lua (o) pētră 'n gură.

Când veđi ce-va pentru întâia oră.

8891 *[△] Tae și frige cu gura.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. 3505.

8892 [△] Gură largă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 105, c. Sinersig, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3519.

8893 [△] Gură de petecă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 105, c. Gurariului, Ungaria.* — AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. 3525.

8894 [△] Gură strîmbă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 106, c. Bochia, Ungaria.*

Mincinos. Veđi No. 3548.

8895 [△] Gură dulce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 105, c. Bran, Ungaria.*

A se adaogă la No. 3556.

8896 * △ I se face gura pungă.

EL. HOCTOTĂ, c. Seliște, comit.
Sibiș, Ungaria.

A se adaogă la No. 3550.

8897 * △ Își bate gura'n taină.

AVR. CORCEA, paroh, c. Coșteiu,
Banat.

In zadar se rógă de ce-va.

8898 * △ In fine m'am vèdut și cu gura 'ntr'o parte.

C. TEODORESCU, inv. c. Lipova,
j. Vasluiu.

Adică: am mâncat.

8899 * △ A se uita în gura altuia.

G. BĂNULESCU, inv. c. Pietro-
șița, j. Dîmbovița.

A face după cum a ȃis altul, ci nu pe voia lui. A
se adaogă la No. 3544.

8900 * △ Arè o gură,
Cât o șură.

V. SALA, dasc., c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

Strigă tare, te ameteșce cu vorba. A se adaogă acest
înȃeles la No. 3561.

8901 * △ Îi tócă gura 'n ȃece.

P. GÂRBOVICEANU, prof. Semin.
Cl. VIII.

Flecăresce.

8902 * △ Își rėcesce gura 'n zadar.

AVR. CORCEA, paroh, c. Coșteiu,
Banat.

In zădar se rógă de ce-va. A se adaogă la No. 3536.

8903 * Δ L'a făcut cum 'i-a venit la gură.

T. SPERANȚĂ, c. Bărșoiu, j. Argeș.

L'a batjocorit rău.

8904 Δ A ținé gura 'n pod.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 16, c. Codlea, Ungaria.

A nu deschide gură.

8905 * Δ A 'și cinsti gura.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Murgeni, j. Tutova.*

Adică a bé.

8906 * Δ Sterge-te pe gură.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

A se adaoga la No. 3516.

GUȘĂ

8907 * Δ Îi cade în gușă.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Îi vine de-a gata.

8908 Alăsă mamă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 540.

S'a îmbogățit. Acelaș înțeles ca la No. 2759.

8909 * Δ Îi cóce 'n gușă.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștelu, Banat.*

Se ȋdice despre cei cari așteptă prilej de a se răsbuna pre cine-va.

¹⁾ A lăsat gușă.

INIMĂ

- 8910 * Δ Unde 'i inimă, acolo 'i și minte.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3589.

- 8911 * Puțină sunt cari nu aū viermī la inimă.

V. A. FORESCU, *c. Folticeni, j. Suciava.*

Adică supărări.

- 8912 * Δ Îi urită calea inimii.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Cârja, j. Tutova.*

- 8913 * Inima mea multe scie, n'are gură s-spună.¹⁾

I. IONESCU, *c. Nevêsta, Macedonia.*

Când nu vrei să 'ți desvelesci gândurile.

- 8914 * Δ A'i fi inima legată cu curele.

E. HODOȘ, *Poes. Pop, p. 41, c. Vărădia, Banat.*

A i se strânge inima. Înțeles deosebit de cel dat la No. 3605.

- 8915 Δ Iși iea inima 'n dinți.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 124, c. Gurariului, Ungaria.*

A se adaogă la No. 3608.

- 8916 Inimă laie.

GR. TOCILESCU, II, p. 524.

Adică om rău. A se adaogă la No. 3595.

¹⁾ Inima mea multe scie, n'are gură să spună.

- 8917 * Δ Cóile 's băirile inimei.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Instinctele animale dictéză dragostea.

- 8918 * Δ Nu fii cu inima mare.

G. I. TOMESCU, *inv. c. Broscari, j. Mehedința.*

Un mare boer a întrebat odată pe un țăran de ce boul cel mai mic și slab trage mai mult mergând înaintea celui-l-alt. Acesta îi răspunde: că e cu inima mai mare și de aceea trage mai tare. Făcând prinsore amîndoi i-au tăiat și au înfățișat inimele și a eșit cum a dis țăranul.

Se dice când vești pe unul mai slab și sărac, mai țănoș și mai ales în afaceri, de cât celă-l-alt.

Înțeles deosebit de cel dat la No. 3615.

- 8919 * S-mî disiçi inima, va 'l afli nuntru.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Samarina, Epir.*

Arată o dragoste deosebită pentru cine-va.

- 8920 * Δ Îi rîde inima.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Se înveselesc. A se adaogă la No. 3640.

- 8921 * Δ A'î plînge inima într'însu.

E. HODOȘ, *Poes. Pop., p. 42, Banat.* — AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A fi amărît, trist.

- 8922 * Băscî lăi acătaî tu inimă.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Fieri, Albania.*

Sunt foarte supărat.

¹⁾ Să'mî deschiçi inima, o să'l găsesci înăuntru.

²⁾ Băști (cojôce = toison) negre am prins la inimă.

8923 * *Ți si sâtră inima.*¹⁾

G. ZUCA, c. *Fieri, Albania.*

Când unul s'a răsbunat.

8924 * Δ *A 'și sâra inima.*

E. I. PATRICIU, inv. c. *Smulț, j. Covurlui.*

A se bucura și el. A se adaoga la No. 3606.

8925 * Δ *A lăsa cu pumnii la inimă.*

AVR. CORCEA, paroh, c. *Coșteiu, Banat.*

În durere mare, în jale, în întristare.

8926 * Δ *I s'a făcut inima cremene.*

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

De multe supărări, se împietresce inima omului, de nu mai pôte plânge.

8927 * Δ *Inimă de putregaiu.*

TEODORESCU-KIRILEANU, inv. c. *Broșteni, j. Suciava.*

Adică necăjită, suferindă.

LIMBĂ

8928 * *Limba n'ari ôse.*²⁾

G. ZUCA, c. *Culona, Albania.*

* *Limba ôse n'are, ôse frândze.*³⁾

I. IONESCU, prof. c. *Nevêsta, Macedonia.*

¹⁾ Ți s'a săturat inima.

²⁾ Limba n'are ôse.

³⁾ Limba ôse n'are, ôse frânge.

* *Limba ôse n'are, ma ôse frândze.* ¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Abela, Epir.*

A se adaogà la No. 3679.

8929 * Δ *Limba sparge capul și cetățile.*

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

8930 Δ *Limba dulce, dos vicién.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 136, c. Tisa, Ungaria.*

Om fațarnic.

8931 * *Cu limba te linge, și cu gându te împinge.*

GR. ALEXANDRESCU, *magistr., j. Putna.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

8932 * Δ *Fii domn peste limba ta.*

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Nu vorbi peste măsură și ce nu trebuie.

8933 * Δ *Limba lungă 'ți face grêtă.*

V. SALA, *dasc. c. Ferice, comit. Ungaria, Bihor.*

Pentru cel flecar.

8934 * Δ *Limba scapă 'n gură
Spatele rămâne la măsură.*

SIMULESCU, *c. Mihaeni, comit. Zarand, Transilvania.*

Pedépsa celui flecar.

¹ Limba ôse n'are, (dar) ôse frânge.

8935 * Δ Tacî limbă că nu te dóre capul

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoî, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 3681. Vedî şi No. 3681.

8936 * Δ Îi tae limba ca fórsecile.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

A se adaogà la No. 3686.

8937 * Δ Limba tocmesce, limba strică.

V. SALA, *dasc. c. Sôhodol, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca No. 3688.

8938 Limbă supţiri.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 528.

Se dice Grecilor. A se adaogà la No. 3730.

8939 * Δ A avé perî pe limbă.

AVE. COROEA, *paroh, c. Coşteiu, Banat.*

* Δ A'î cresce perî pe limbă.

HOCİOTĂ, *c. Selişte, comit. Sibiu, Transilvania.*

8940 Mî scósi perî su limbă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 528.

M'a făcut să'mî pierd răbdarea; m'a supărat mult, m'a adus la disperare.

8941 * Mî scóse perî pri limbă.³⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

¹⁾ Limbă subţire

²⁾ Mi-a scos perî sub limbă.

³⁾ Imî scóse perî pe limbă.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

8942 * Δ Nu l'am tras eū de limbă.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungesci, j. Vasluu.*

A spus el singur, ne silit de nimeni. A se adaogă la No. 3728.

8943 * Δ Udătură,
Limbă 'n gură.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulţi, j. Covurlu.*

Adică nimic.

8944 * Δ I se usucă şi limba din gură.

GAVR. ONIŞOR, *prof. c. Zorleni, j. Tutova.*

Adică de sete.

8945 * Δ A plecat cu limba 'n gură.

AVR. COROEA, *paroh, c. Coştetu, Banat.*

Adică uşuratic.

8946 * Δ S'a prins de limbă.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

MÂNĂ

8947 * Δ Dă din mâini să nu te înnece.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Scđl. Invěţ.*

A se adaogă la No. 3743.

8948 Mină mânli ş-ciórli, ta s-dai ş-gura.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Coriţa, Al-bania.*

¹⁾ Muscă-ţi mâinele şi pictóarele, ca să dai şi 'n' gură.

Daca muncim avem ce mânca.

8949 Iu sun multi mână, lucrul custă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 551.

Acelaş înţeles ca la No. 3746.

* △
8950 Alduite mână multe, afurisite gurî multe.

IUL. GROFŞOREANU, *dascăl, c. Galşa, comit. Arad, Ungaria.*

*
*Multi mână sun vluisiti.*²⁾

I. COYAN, *profesor, c. Coriţa, Albania.*

*
*Multe mână avlughisite.*³⁾

I. IONESCU, *c. Nevêsta, Macedonia.*

Multe mână adună, multe gurî risipesc averea. A se apropia de No. 3746. Acelaş înţeles ca la No. 8868 din acest capitol.

* △
8951 Omul de trébă nu iese cu mâna gólă din casă.

A. PANN, II, p. 81. — V. SALA, *dasc. c. Vaşcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

A se adaogă la No. 3748.

*
8952 Mâna mână la, ş'amindouéle faţa.⁴⁾

I. IONESCU, *c. Nevêsta, Macedonia.*

A se adăogă la No. 3752.

*
8953 A dat cu o mână şi ş'a tăiet pe cee-l-altă.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

¹⁾ Unde sunt mână multe, şi lucrul merge ūte.

²⁾ Multe mână sunt bine cuvîntate.

³⁾ Multe mână sunt bine cuvîntate.

⁴⁾ Mâna mână spală, ş'amindoué faţă.

Pentru cel nedarnic.

8954 *[△] Dă cu o mână, ca să ție cu două.

V. SALA, *dasc. c. Lelesci, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3761.

8955 Mâna a ta, muma a ta.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 549.

Ea te hrănesce.

8956 Nu s-tórnă cu mâna golă a-casă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 550.

E muncitor, harnic.

8957 *[△] Mâna care dă nu se mușcă.

V. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Să fii recunoscător.

8958 L-pórtă mă-să di mână.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 548.

Adică e prost.

8959 * Çi'i tu mână nu'i minçiună.⁴⁾

C. IONESCU, *c. Nevésta, Macedonia.*

A se adaoga la No. 3777.

8960 Mâna stângă, mâna curluî.

GR. TOCILESCU, II, p. 552.

8961 *[△] Ce are în mână are și 'n gură.

C. TEODORESCU, *inv. c. Dógele, j. Vaslui.*

Pentru omul bun.

¹⁾ Mâna a ta, muma a ta.

²⁾ Nu se 'ntórcce cu mâna golă a-casă.

³⁾ Îi duce mă-sa de mână.

⁴⁾ Ce'î în mână nu'î minciună.

8962 * Δ Cu mâna 'n cap și cu ochi 'n sat.

AVR. CORCEA, paroh, c. Coșteiu,
Banat.

Leneș și așteptă de la alții.

8963 Nicî cu mâna nu te am pus, nicî cu mâna
nu te iewă.

Adevărul, Oct. 1902.

Când nu vrem să scim nimic de ce-va.

8964 Lung în mână, scurt în vină.

V. SIMIGANOSCHI, prof. c. Fe-
reblecea, Bucovina.

Pentru omul îndemănatîc la furat.

8965 Ți-agudesci mână.¹⁾

'GR. TOCILESCU, II, p. 548.

Indemănatîc la furat.

8966 * Δ Nu lasă mână ce'i ved ochii.

IUL. GROFȘOREANU, dascăl, c.
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

* Δ Ce ochii ved, mână nu lasă.

V. SIMIGANOSCHI, preot, c. Fe-
reblecea, Bucovina.

Fură tot ce vede.

8967 * Δ Tôte îi sē prind de mână.

AVR. CORCEA, paroh, c. Coșteiu,
Banat.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

8968 * A'i fi mână unsă cu terpetin.

G. POBORAN, inst. c. Slatina,
j. Olt.

Are mână lungă.

¹⁾ Lovesce'i mână.

8969 * Δ Mâna omului tot către el trage.

V. SALA, c. *Sediște, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru ómenii egoiști.

8970 * Δ A încăpe pe mână rea.

C. TEODORESCU, înv. c. *Cursesci, j. Vaslui.*

Pentru un animal bun sau un lucru de preț, etc.

8971 * Δ Îl tae de la mână.

E. I. PATRICIU, înv. c. *Smulți, j. Covurlui.*

Îi e fără voie.

8972 * Δ A stă cu mânele în șolduri.

GAVR. ONIȘOR, prof. c. *Crângu, j. Tutova.*

A se adăogă la No. 3812.

8973 * S'a legat de mână și de picere.

GR. ALEXANDRESCU, magistr. j. *Putna.*

A se adaogă la No. 3837.

8974 L-tricu pri sun mână. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 552.

L'a umilit.

8975 * Δ I-a stat pe mână.

IUL. GROFȘOREANU, profesor, c. *Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

A depinde de el. A se adaogă la No. 3843.

8976 * Δ Par'că i-a luat cu mână.

GAVR. ONIȘOR, prof. c. *Avramesci, j. Tutova.*

¹⁾ L'a trecut pe sub mână.

A se adaogà la No. 3848.

8977 * Δ A da mâna cu el.

T. SPERANȚA, *prof. Sc. Norm.*
Cl. I.

A'l prinde. A se adaoga acest înțeles ca la No. 3860.

MĂSE

8978 * Δ La măsaua care te dore, te lovesce limba
mai des.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 129,
c. Toplița-Rom, Ungaria.

8979 * Δ Îi crapă măsaua în gură.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suceava.

* Δ Îi scapără măsaua în gură.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni,*
j. Tutova.

De supărare, de mare nevoie.

MAȚ

8980 Δ Amar la mațe.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 9, *c.*
Sinersig, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 3894.

8981 * Δ O ține ca gaia mațul în plisc.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova,*
j. Vasluțu.

Adică vorba.

A SE MĂȚUI

8982 * Δ A se mățui.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Mărcina,*
Banat.

A se subția, a slăbi rău după bolă.

MĚDUVĂ

8983 Nu-ari mĚduă tu cocă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 546.

Adică e prost.

Cocă = cap, cuvînt albanez.

MOȘ

8984 * Δ Află moși pre groși.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Nu e mulțumit cu nimic. Caută pricină de cĕrtă, ocară; caută a asupri, a nedreptăți. Veđi și No. 3916.

A afla are aci înțelesul de: *a cauta*.

MUĚERE

8985 * Δ MuĚerea e dracu, numai córnela 'i lipsesc.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

Acelaș înțeles ca la No. 3330.

8986 MuĚiarea i ma drac și di drac.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 561.

Acelaș înțeles ca la No. 3922.

8987 * Δ Iĕrna grea, muĚerea rea,
N'adună nici o surcea.
O să plec la tîrg cu ea,
Să ĩeaă parale pe ea,
Să daă bir și hangara.P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin. Buc.*

Pentru muĚerea cea rea.

¹⁾ Nu are mĚduvă în cap.²⁾ MuĚerea e maă drac și de cât dracul.

- 8988 * Muļiarea are cusită lungă ş-minte scurtă.¹⁾

I. IONESCU, c. *Nevésta, Macedonia.*

A se adaogà la No. 3928.

- 8989 * Δ Muerea bărbată, d'abia intră în răsboiu şi se încurcă itele.

P. GÂRBOVICIANU, prof. c. *Poenari, j. Gorj.*

Pentru femea leneşă.

- 8990 * Muļiërea i ca s'apêră.²⁾

G. ZUCA, c. *Durazzo, Albania.*

Acelaş înţeles ca la No. 8986 din acest capitol.

- 8991 Muerea e un vas slab: din nimica se necăjesce, şi cu nimica se îmblânşesce.

I. TZINTZU, ing. j. *Buzău.*

A se adaogà la No. 3942.

- 8992 * Mļarea cari nu va s-frimintă, tută dzua 'nçérne.³⁾

I. COYAN, profesor c. *Perivoli, Epir.*

- * Muļiërea şi nu va s'fărmintă tută dziua nçérne.⁴⁾

G. ZUCA, c. *Fieri, Albania.*

Acelaş înţeles ca la No. 3949.

- 8993 Muļiarea pisti n'ari.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 560.

A se adaogà la No. 3952.

¹⁾ Muļerea are cosiţă lungă şi minte scurtă.

²⁾ Muļerea e ca să ferescă (Dumnedeş).

³⁾ & ⁴⁾ Muļerea care nu vré să frământă, totă ziua cerne.

⁵⁾ Muļerea credinţă n'are.

- 8994 * Fudzi di muliere ca di pușcli(ă). ¹⁾

G. ZUCA, c. *Culona, Albania.*

Acelaș înțeles ca la No. 3961.

- 8995 * Δ Atunci are muerea drept, când vin porcii de la câmp.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Adică nici odată; doar póte nóptea.

- 8996 Măi băete, băețele,
Nu luă de la muiere.

Adevăr (ziar), Oct. 1902.

- 8997 Δ Muerea e ca cósă; dacă n'o bați nu ascultă (tae).

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 154,
c. *Codlea, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3337.

- 8998 Δ Nimic mai schimbăcios ca vremea și ca muerile.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 165,
c. *Codlea, Ungaria.*

Nu te poți încrede într'însa.

- 8999 * Δ Par'că ești muiere.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Arată stângăcie, nepricepere, slăbicîune.

MUSTAȚĂ

- 9000 Ndrédzi-ți mustăți. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 564.

Să ai răbdare.

¹⁾ Fugă de muiere ca de cîmă

²⁾ Drege'ți mustățile.

DIN NAINTE

- 9001 * Aruncă dinăinte, s'află dinăpoi.¹⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevêsta, Macedonia.*

Fă bine ca să ți se facă și ție

- 9002 * Δ Cu naintea napoi.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Cu dosu înainte, de nevoe.

- 9003 * Δ Tîr nainte, tîr napoi.

IUL. GROFȘOREANU, *B. Comloș, comit. Torontal, Ungaria.*

1° Se dice la jumătatea postului Pascilor.

2° Când omul strică ce a lucrat.

DIN NAPOI

- 9004 * Δ A'l luă dinapoi.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A duce cu sila, fără voe.

NAS

- 9005 * Δ Obrazului fără nas îi stă rău.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru omul fără omenie.

- 9006 * Δ — Unde te duci?
— Mă duc după nas.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Unde vrău, n'am să 'ți dau socotélă.

¹⁾ Arunca din nainte ca să afli din napoi.

- 9007 * Δ Nu mirósă a nas de om, ci mirósă a nas de boû.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoî, comit. Bihor, Ungaria.*

Nu e fapt de om ci de dobitoc.

- 9008 * Δ Omul ca omul, nasul e ce e.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoî, comit. Bihor, Ungaria.*

Omul póte să fie ori-cum, numaî să aibă omenie.

- 9009 * Δ Daca n'ai nas, n'ai nimic.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoî, comit. Bihor, Ungaria.*

Adică dacă nu ai omenie.

- 9010 * S-îi cadă narea, nu s-plcă s'o îia.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Permet, Albania.*

Pentru omul fudul.

- 9011 *
— Ci ȕ-cură nările?
— Di érnă.
— Ti sciû ş-di véra.²⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevésta, Macedonia.*

Acelaş înţeles ca la No. 5537.

- 9012 Narea ô ari mari, ma nu ari hari.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 668.

Când un parvenit, vré să facă pe boerul, şi se cunósce.

- 9013 * Δ A întórce nasu.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoî, comit. Bihor, Ungaria.*

¹⁾ Să 'y cadă nasul, nu se plăcă să'l yea.

²⁾ Ce 'ŕi curge nasul? — De íernă. — Te sciû şi de (astă) vară.

³⁾ Nasul îl are mare, dar nu are graŕfe.

A nu vroi să vadă. A se adaogă la No. 4081.

9014 * △ A'și beli nasu pentru cine-va.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

* △ A'și îngroșă nasu pentru cineva.

V. SALA, *dasc. c. Rieni, comit. Bihor, Ungaria.*

S'a pus pentru cine-va, și a pățit'o.

9015 * △ A'î rupe nasul.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova, j. Vaslui.*

A'l înfrîna.

9016 * △ Și-a frânt (rupt, plecat, muiat, culcat) nasu.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Adică a pățit'o. A se adaogă la No. 4083.

9017 * Li-u dideși cu narea, di lî-u făceși avlachiu¹⁾

F. G. BALAMACI, *c. Gheorghea, Macedonia.*

Când unul se laudă că a făcut o ispravă mare și, de fapt, nu a făcut nimic.

9018 * △ A dat cu nasu de belea.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Adică a pățit'o.

9019 * △ A trage pe sub nas.

ST. ST. TUȚESCU, *înv. c. Catanele j. Dolj.*

A bé bine. A se adaogă la No. 4082.

¹⁾ I-a' dat cu nasu de-î făcuși șanț.

9020 * Δ Îi sere sub nas.

IUL. GROFȘOREANU, profesor, c.
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

Celui ce se supără pentru nimic.

9021 * Δ Îi-afumă nările.¹⁾

G. ZUCA, c. Cavaia, Albania.

I-a stricat pofta; i-a dat să înțeleagă că nu mai trebuie
să se amestece, să mai vi e, etc.

9022 Spinzură nări.²⁾

GE. TOCILESCU, II, p. 567.

Adică e supărat.

9023 * Δ Șede cu nasul umflat.

E. I. PATRIOTU, inv. c. Smulț,
j. Covurluțu.

Acelaș înțeles ca la No. precedent. Veđi și No. 4113.

9024 * Δ I s'a pus (î-a sărit) în nas.

V. SALA, dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

S'a supărat.

9025 * Δ L'a luat de nas.

V. SALA, dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

L'a muștrat bine.

9026 * Δ I s'a teșcat nasu.

V. SALA, dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

A pățit'o.

¹⁾ I-a afumat nasul.

²⁾ A spînzurat nasul.

9027 * Δ I-a tras nasu la rindea.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

L'a învățat omenie.

9028 * Δ Umblă cu nasu prin nori (pe departe).

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

E mândru. A se vedé No. 4119.

9029 * Δ Umblă cu nasu pe la dracu.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

* Δ
Tine nasu pe la naiba.

V. SALA, *dasc. c. Rient, comit.*
Bihor, Ungaria.

Mândru, nu e de apropiat.

9030 * Δ I s'a uscat nasu.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Nu mai e copil.

9031 * Δ A fi cu nasu ud.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

E copil.

9032 * Δ A se sterge pe la nas.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșfeleu,*
Banat.

Adică a'și pune pofta 'n cuțu.

9033 * Δ Îi e rușine pe la nas.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Ar face vre-o faptă rea, dar tot mai are omenie.

9034 * Δ Îl mănâncă nasu.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Il așteptă o neplăcere.

9035 * Δ N'are nas.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

1⁰ E rușinos.

2⁰ S'a stricat prietenia de odinioară, și numai îndrăsnesc să ceră ce-va, sau să se întâlnească cu cine-va.

9036 * Δ Are pele grosă pe nas.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Δ Gros la nas.

Dr. ELIE CRISTEA, *Prov., p. 140, c. Sinerșig, Ungaria.*

Adică nerușinat.

9037 Δ Are piele de câne pe nas.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 12, c. Bochia, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9038 * Δ Are nas subțire (ascuțit).

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

* Δ E subțire de nas.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

1⁰ Adică arțăgos.

2⁰ Pré simțitor; rușinos.

9039 * Δ Un nas în cur.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Vorbă de rîs. Adică să'i dé cutare un nas în cur.

9040 * Δ S'ascunde după nas.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Sub masca omeniei face fapte rele.

9041 * Δ A dat cu nasu 'n brânci.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

1° S'a ostenit.

2° A calicit.

9042 * Δ A cățut cu nasu 'n tină.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Și-a perdut omenia.

9043 * Δ A'î da pe nas.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

A se sătura de o trebă, de o mâncare. Veđi No. 4082.

9044 * Δ Are nas de domn.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Se pörtă delicat.

9045 * Δ Are nas de țigan.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

E obraznic și lipsit de rușine.

9046 * Δ Are nas de vijlă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

1° Află tóte.

2° Pentru cei carî merg nechemați la mese saű la petreceri.

Vijlă = un fel de câne de vinătóre.

9047 * Δ Are nas de porc.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 158,
c. Bran. Ungaria. — V. SALA,
dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Un-
garia.

Se pòrtă mojicesce.

9048 * Δ Are nas de vulpe.

V. SALA, dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

E viclén.

OBRAZ

9049 * Δ Obrazul gros,
Aduce pântecelui folos.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vaslui.

Cel gros de obraz, e adese-ori mai folosit.

9050 Cheresteaua obrazului, cinstea omului.

Adevăr (ziar), Oct. 1902.

Pentru omul cu obrazul subțire.

9051 * Δ A'i dogori obrazul.

TEODORESCU-KIRILEANU. *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A'l rușina.

OCHIŪ

9052 * Δ Veđi birna din ochiul tēu, și pe urmă
pe a celui-l-alt.

P. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j.*
Ilfov.

* Δ
Cată gozul în ochiul altuia.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

A se adaogă la No. 4158.

- 9053 * Mutré-mecu unlu, s-te mutresc cu dōli.¹⁾

I. COYAN, *profesor, c. Ianina, Epir*

- * Mutré-mi cu unlu, s-ti mutresc cu doili.²⁾

ILIE GHICU, *profesor, c. Băesa, Epir.*

- * Mutré-me cu un očliu, s-ti mutresc cu doili.³⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nerësta, Macedonia.*

A se adaogà la No. 4168.

- 9054 Ocli apuși și cur aprës.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 587

Pentru cei smeriți, prefăcuți.

- 9055 * Nu vidzui di očli, vai ved di dzëne. ?)⁵⁾

I. COYAN, *profesor, c. Cavaia, Albania.*

A se adaogà la No. 4205.

- 9056 * Δ Ce vëd ochii, crede inima.

CĂLIN IORDACHI, *j. Argeș.*

Ceea ce se vede e mai cert.

- 9057 * Δ Ochii sperie, mânilă bucură.

D-ra ECAT. ȘIȘMAN, *înv. c. Adam, j. Tutova.*

- 9058 * Δ Ochii rari se uita.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Avramesci, j. Tutova.*

¹⁾ & ²⁾ Privesce mă cu unul, să te privesc cu doi.

³⁾ Privesce mă cu un ochi, să te privesc cu doi.

⁴⁾ Ochii plecați și cur aprins.

⁵⁾ Nu vëdui cu ochii, voi vedé cu genele ?

*
Ocli ce nu s-ved, aḡonḡa se-agārḡesc.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Ianina, Epir.*

A se adaogă la No. 4186.

9059 * Δ A făcut ochii cât ăi de boḡ.

G. TOMESCU, *inv. c. Broscari, j. Mehedinḡi.*

Arată și mirarea. A se adaogă la No. 4210 & 4283.

9060 * ∟ S-nu ti curăḡ di ndroclḡ.²⁾

G. ZUCA, *c. Durazzo, Albania.*

Când vedem că cine-va se uḡă cu jind la ce mâncăḡ saḡ facem.

Când un om se uḡta cu jind la ce-va se ḡice că : *faḡe ndrocli*, face în ochi și de aceea trebuie curăḡtit.

9061 * Δ Remăḡi strimbăḡ din ochi.

V. SALA, *dasc. c. Vaḡcoḡ, comit. Bihor, Ungaria.*

Când nu ai făcut ce-va la vreme.

9062 I-aḡdat peste ochiu lucrului

GR. JIPESCU, *Lumina*, I, p. 263.

A lucrat iute și prost.

9063 * Mi si-fēḡiră ocli băcāre.³⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

Aḡteptăḡd pre cine-va și tot uităḡdu-mē ca să'l zăresc venind.

9064 Δ Griješce ca ochii din cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 104, *c. Toplḡța-Rom., Ungaria.*

¹⁾ Ochii ce nu se vḡd curăḡd se uḡă.

²⁾ Să nu te curăḡḡim de în ochi.

³⁾ Mi s'ăḡ făcut ochii aramă.

A se adaogà la No. 4246.

9065 L'a legat la ochi.

GR. JIPESCU, *Lumina*, I, p. 263.

Ță-ligă oc̃lii. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 585.

A se adaogà la No. 4251.

* Δ
9066 Par'că 'și dă din ochi.

GR. TOCILESCU, I, p. 1193, *j. Prahova*.

Despre cel nedarnic.

* Δ
9067 Are ochi de șerpe.

I. PUȘCARIU, c. *P. Mărului, com. Făgăraș, Transilvania*.

A se adaogà la No. 4289.

9068 A'i albi ochi.

GR. JIPESCU, *Lumina*, I, p. 263.

A se adaogà la No. 4293.

* Δ
9069 A face ochi.

A. GOROVEI, *j. Suctava*.

1⁰ Pentru omul de rînd care s'a ridicat.

2⁰ Pentru un sărac care s'a îmbogățit.

A se adaogà aceste înțelesuri la cele de la No. 4302.

9070 Ți giócă oc̃liul. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 589.

E deștept, isteț. A se adaogà la No. 4223.

Δ
9071 I-a tăiat dintre ochi.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.* p. 112, *c. Gurariului, Ungaria*.

¹⁾ Ță legă ochi.

²⁾ Ță jocă ochiul.

OM

- 9072 * \triangle Omul îi mai tare ca fierul; că din fier poți rupe, dar din om ba.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Când vin supărările peste omenî.

- 9073 * \triangle Omul este tare ca fierul și slab ca oul.

A. GOROVEI, *c. Seliște, j. Suctava.*

* *Omlu este ma slab di ghîlie ș-ma sănătos di ciliche. ¹⁾*

C. IONESCU, *înv. c. Nevêsta, Macedonia.*

Adeseori rabdă multe de te mirî cum, și din nimic se pierde câte odată.

- 9074 Chiătra crépă ș-omlu nu crépă. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 699.

Acelaș înțeles ca la No 9072 din acest capitol.

- 9075 * Du-te cu un om s-te-adară om. ³⁾

I. COYAN, *prof. c. Turia, Epir.*

Veî fi ca aceia în societatea căror trăiesci.

- 9076 * Cathe om cu huiăli. ⁴⁾

I. COYAN, *prof. c. Abela, Epir.*

Trebue să ieî pe fie-care om așa cum e.

- 9077 * \triangle Om sfânt nu se póte.

ANETA GHILȚ, *c. Nicoresci, j. Tecuci.*

Acelaș înțeles ca la No. 4344 b.

¹⁾ Omul e mai slab de cât cristalul și mai sănătos de cât oțelul.

²⁾ Piatra crapă și omul nu crapă.

³⁾ Dute cu un om să te faci om.

⁴⁾ Fie-care om cu caracterul lui.

9078 * Omlu nu'î lilice s-lu amîurzesci. ¹⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevésta, Macedonia.*

De odată nu se pricepe ce gândește o persónă.

9079 * Δ Om la om trage nădejde (nedejde).

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 4346.

9080 * Δ Ce face omul nu desface nici dracul.

P. GÂRBOVICIANU, *prof. Semin Cl. VI.*

A se adaoga la No. 4374.

9081 * Δ Omul îi om, și 'i numai om.

GR. POENARU, *ing. c. Rassa, j. Ialomița.*

Acelaș înțeles ca la No. 4355.

9082 * Δ Omului doar córne 'î lipsesce.

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Acelaș înțeles ca la No. 3330, însă pentru bărbați.

9083 * Δ Om în doi perî.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova, j. Vaslui.*

Nici tîner, nici bătrîn.

9084 Δ Unde om nu se simte.

GR. TOCILESCU, *Poes. Pop., I, p. 569.*

Adică departe.

¹⁾ Omul nu'î flóre să'î miroși.

9085 [△] Unde ómenii nu umblă.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 387.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

OS

9086 Ți-aghisi oslu. ¹⁾

GR. TŢOCILESCU, II, p. 595.

A făcut fapte bune.

OUŞOR

9087 * Omlu  i n'are nod la g r  ileanu d -lu a
 dracului. ²⁾

G. ZUCA, c. *Berat, Albania*.

Să crede că omul care nu are ou orul desvoltat, nu' 
alunecă vorbele u or,  i se g ndesce înainte de a vorbi.
Cei-l-al i vorbesc pr  repede, fără a se g ndi.

PALMĂ

9088 * [△] Se duce cu palmele g le la cur m le.

TEODORESCU-KIRILEANU,  nv. c.
Bro ten , j. Suciava.

Un om slăbănog, fără putere.

9089 [△] Iea p r din palmă.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 113,
c. *Gurariului, Ungaria*.

Adică de unde nu' .

9090 * [△] I-a tras prin palmă.

E. I. PATRICIU,  nv. c. *Smul ,*
j. Covurlu u.

L'a  n elat.

¹⁾ I s'a sfin it osul.

²⁾ Omul ce n'are (mărul lui Adam) ou or d  l dracului.

PÂNTECE

- 9091 * Δ Cu pântecele plin sciû şi eû că ai poftă
de vorbă.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vasluţu.

Cel sărac către cel bogat, când îl învaţă ce să facă.

- 9092 * Δ Are se dîcă pântecele ca 'nebunit gura.

C. TEODORESCU, *înv. c. Cursescă,*
j. Vasluţu.

Pentru cel care mănâncă prea mult.

- 9093 * Δ Băgă plóce pri pântică.¹⁾

G. ZUCA, *c. Berat, Albania.*

Adică e flămând.

- 9094 * Mî si anîfîti pântica.²⁾

G. ZUCA, *c. Georgia, Albania.*

Anîfîtire = a se sătura, a'şi face pe deplin pofta de
ce-va.

Nu se întrebuintează de cât în Albania.

- 9095 Cu pântica la sóri.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 610.

Adică sărac; flămând.

PARTE

- 9096 A pus mai mult de o parte.

P. ISPIRESCU, *Rev. Ist.*, I, p.
232. — HINȚESCU, p. 157.

A se adaoga la No. 4448.

¹⁾ Pune lespedî pe pântece.

²⁾ Mî s'a săturat pântecele.

³⁾ Cu pântecele la sóre.

PĂR

9097 Până ş-perlu ş-ari aumbră.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 603.

A se adaogă la No. 4452.

9098 * Perî lundzi ş-mintea scurtă.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Băeşa, Epir.*

A se adaogă la No. 4457.

9099 * Tali-ţi perlu, tra s-nu aungesci amblea-rilei.³⁾

G. ZUCA, *c. Culona, Albania.*

Căci totă lumea scie că: *perul lung şi mintea scurtă.*

9100 * △ I se vede përul prin căciulă.

ILIE HOCIOTĂ, *c. Selişte, comit. Sibiu, Transilvania.*

A se adăogă la No. 4461.

9101 △ De pë, că hainele 's scumpe.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 73, c. Gurariului, Ungaria.*

Când doi se încaeră, ca să rîdi de dînşii.

9102 * △ Când mî-o cresce pë în călcăie.

D-na ZOE MIHĂILESCU, *inv. c. Broşteni, j. Prahova.*

Adică nici odată. Veđi şi No. 4462.

9103 * △ I-a luat përul foc.

D-na Z. JUVARA, *c. Fedesci, j. Tutova.*

A se adaogă la No. 4466.

¹⁾ Până şi përul are umbră.

²⁾ Perî lungî şi mintea scurtă.

³⁾ Tae-ţi përul, ca să nu semenî femeieî.

- 9104 * Δ Uns pe p \acute{e} r \acute{s} i uscat la ma \acute{t} e.

V. SALA, *dasc. c. Va \acute{s} co \acute{t} i, comit. Bihor, Ungaria.*

Nu m \acute{a} n \acute{a} nc \acute{a} \acute{s} i se \acute{i} mbrac \acute{a} frumos.

- 9105 Perlu n-patru l-fa \acute{c} i.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 602.

Acela \acute{s} \acute{i} n \acute{t} eles ca la No. 4469.

- 9106 * Disic \acute{a} perlu.²⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

Acela \acute{s} \acute{i} n \acute{t} eles ca la No. precedent.

- 9107 * C \acute{a} nd ti v \acute{e} d \tilde{m} -si mut \acute{a} perlu.³⁾

G. ZUCA, *c. Elbasan, Albania.*

1° Adic \acute{a} m \acute{e} sup \acute{e} r foc. — ZUCA.

2° A se \acute{i} n \acute{f} ior \acute{a} .

V \acute{e} \acute{d} i \acute{s} i No. 4472 & 4473.

- 9108 Per nu- \tilde{l} i \acute{t} ini.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 602.

A fi f \acute{o} rte fricos. V \acute{e} \acute{d} i No. 4472.

- 9109 * Δ \acute{I} m \acute{i} sc \acute{o} te per \acute{i} ro \acute{s} i, nu alb \acute{i} .

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Bro \acute{s} teni, j. Suciava.*

M \acute{e} nec \acute{a} jesce peste m \acute{e} sur \acute{a} . V \acute{e} \acute{d} i No. 4476.

- 9110 * Δ A nu atinge (clinti) nic \acute{i} un p \acute{e} r.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Bro \acute{s} teni, j. Suciava.*

S \acute{a} nu se ating \acute{a} de nimic. V \acute{e} \acute{d} i No. 4477.

¹⁾ P \acute{e} ru 'n patru 'l face.

²⁾ Desp \acute{ic} \acute{a} p \acute{e} rul.

³⁾ C \acute{a} nd te v \acute{e} d m \acute{i} se mi \acute{s} c \acute{a} (ridic \acute{a}) p \acute{e} rul.

⁴⁾ Nic \acute{i} p \acute{e} r nu' \acute{t} ine.

9111 Për nu-alas.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 603.

Adică nimic.

9112 * Per nu da di nâsu.²⁾I. COYAN, *prof. c. Fieri, Albania.*Adică nici un fir de păr nu se prinde de hainele lui.
Se țice pentru ómenii fórte curați.

9113 Për pe për.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 210,
c. Codlea, Ungaria.

Adică: ochiú pentru ochiú, dinte pentru dinte.

PICIOR

9114 * Δ Vai de piciórele cari pórtă cap nebun.Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 272,
c. Toplița-Rom., Ungaria. — IL.
HOCİOTĂ, *c. Seliste, comit. Sibiu,*
Ungaria. — I. BOLDEA, *c. Orihalma,*
comit. Tîrnava-Mare, Transilvania.

Acelaș înțeles ca la No. 2848.

9115 * Te bagă prî cîor di lemn.³⁾I. COYAN, *prof. c. Elbasan, Albania.*

Te neșorocesce.

9116 * Δ A pune picior peste picior.TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Arată fudulia saú nepăsarea.

9117 * Δ Mai e la picior.E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
*j. Covurlui.*¹⁾ Për nu las.²⁾ Për nu dă de dînsu.³⁾ Te pune pe picior de lemn.

Maî stai cu pofta saû cu planul.

9118 *△ A pune în picîóre.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteiu, Banat.*

Adică a păgubi, a sărăci pre cineva.

9119 *△ Pe propriiele sale picîóre.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteiu, Banat.*

Fără ajutor străin.

9120 *△ E în picîóre la toţi.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungesti, j. Vasluţu.*

Indatoritor.

9121 *△ E în picîóre la tóte.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

A se adaogà la No. 4516.

9122 *△ Tot în picîóre pică.

GAYR. ONIŞOR, *prof. c. Zorleni, j. Tutova.*

A se adaogà la No. 4518.

PÎELE

9123 *△ Îi crapă pielea de a dracului ce'i.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broşteni, j. Suciava.*

Om parşiv de rău; rău la inimă.

9124 *△ Numai pelea lui scie.

C. TEODORESCU, *înv. c. Cursesci, j. Vasluţu.*

A se adaogà la No. 4549.

9125 *[△] Nu'și încape în pele.

IUL. GROFȘOREANU, *înv. c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

A se adaoga la No. 4550.

9126 *[△] A sări din piele.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*

De bucurie saū de necaz mare.

9127 *[△] Îi trage pielea de pe el.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*

Îi ia tot ce are, îl sărăcesce. A se adaoga la No. 4557.

9128 Le-a făcut pe piele.

Rom. Glumeț, p. 53.

A se adaoga la No. 4565.

9129 *[△] Îl mănâncă pielea.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*

A se adaoga la No. 4569.

PÎEPT

9130 * S-u dède pri chept.¹⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

S'a lovit cu mână 'n pîept, ȝicînd că se va rîsbuna. Pentru o ură neîmpăcată, sete de rîsbunare.

PUMN

9131 *[△] Iei cîte unul
Și dai cu pumnul.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c. Mosna, j. Dolj.*

A se adaoga la No. 4582.

¹⁾ Ișî dete pe pîept.

- 9132 * Buși prî trup csen, nu dor.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Abela, Epir.*

Și cum se mai ȃice: *durere streină, să'î fie de bine.*

- 9133 * Ți mută bușlu; Ți spuse cȃtlu.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Abela, Epir.*

Ți faci rău, Ți'l întȃrce. Ce faci găsesci.

- 9134 * Δ Ca pumnii în ochi așa stă de bine.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Se potrivesce rău ce-va.

- 9135 * Bagă-Ți bușlu la nări ta s-tacă.³⁾

I. COYAN, *prof. c. Fieri Albania.*

Silesce'l să tacă.

- 9136 * Δ Remăni bătând în pumnii.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Când nu ai făcut ce-va la vreme.

RÎNZĂ

- 9137 N-ari arîndză.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 428.

Om mlădios, fără voință.

- 9138 * Δ Rînză de a tat'seă (su).

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Indărătnicie moștenită.

¹⁾ Pumnii pe trup străin nu dor.

²⁾ (Unul) Ți-a ridicat pumnul; (altul) i-a arătat cotul.

³⁾ Pune'î pumnul în nas ca să tacă.

⁴⁾ Nare rînză.

RÎNZOS

- 9139 * Δ Tare'î rînzos.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Indărătnic; nătâng.

SPATĂ

- 9140 * Δ Spata laudă față.

M. MATEESCU, *înv. c. Movilița, j. Putna.*

SPATE

- 9141 * Δ Par'că aruncă la spate (spinare).

ST. TUȚESCU, *înv. c. Catanele, j. Dolj.*

E slab. A se adaoga la No. 4606.

- 9142 * Δ Par că 'mî stă în spate.

C. TEODORESCU, *înv. c. Cursesci, j. Vaslui.*

Pentru omul nesuferit. A se adaoga la No. 4620.

- 9143 Ți-póti plătarea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 612.

E voinic, vrednic.

SPINARE

- 9144 * Δ Le-a pus tóte la spinare.

D-na C. BALLY, c. Cârloănesci, j. Tutova.

Nu și-a făcut inimă rea de nimic.

¹⁾ Ți póte spata.

STOMAH

- 9145 * Δ A nu'l avé bine la stomah.

C. TEODORESCU, *inv. c. Dógele,*
j. *Vaslutu.*

A se adaogà la No. 4658.

SUFLET

- 9146 * Δ Dă-te suflete 'ntr'o parte, că te 'nnec.

C. TEODORESCU, *inv. c. Pungesci,*
j. *Vaslutu.*

Țic bețivii.

- 9147 Suflit foc, suflit bărbat,
Frati mîu s-măcă căcat.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 635.

Fata, după ce se mărită, se lepădă de familia ei.

- 9148 * Δ Vrei să'ți arăt sufletul în palmă?

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Când se cer dovedî cari nu sê pot da.

- 9149 * Δ Nici sufletul nu 'i-a eșit, și prididesce cu:
«Dumneșeu să 'l ierte».

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl.*
VIII, Semin. Buc.

A se adaogà la No. 4660.

- 9150 * Ș-lîa suflitu cu bun.²⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir. —*
ILIE GHICU, *prof. c. Abela, Epir.*

Mai întâiu petrece, mănâncă bine, și pe urmă își vede de treburi.

¹⁾ Suflet foc, suflet bărbat, frate-meu să mănânce căcat.

²⁾ Își fea sufletul cu bine.

9151 Mî-aduși suflitlu la gură. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 635.

M'a necăjit rău; m'a adus la disperare.

9152 * Δ Suflete, rupete!

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*

Exprimă mirarea de un lucru sentimental.

9153 * Δ Are mult suflet.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*

Despre cei ce jură strîmb.

TÂMPINĂ

9154 * Δ Îi s'or tăiat tâmpinile.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu, Banat.*De frică. *Tâmpina* = pulpă.

ȚIȚĂ

9155 * Δ Trebuie să mai sugă țîță.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suceava.*

E tot copil.

9156 * Δ 'I-a luat țîța din gură.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Adică a pierdut venituri pe care le avea nemuncite.

UMBRA

9157 Nu cunosci cât îî țîni aumbra. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 673.

¹⁾ Mî-a adus sufletul la gură.²⁾ Nu cunósce cât îî țîne umbra.

Nu 'și cunósce lungul nasului.

9158 * Δ Îi numai umbra de dînsul.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

1° Mai mult mort.

2° Fôrte slab la trup.

UMËR

9159 Δ Face din umeri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 91,
c. Gurariului. Ungaria.

A se adaogà la No. 4737.

9160 * Δ A luat de pe un umër și a pus pe altul.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Nu s'a ușurat întru nimic.

UNGHIË

9161 Unglî ș-carni.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 651.

A se adaogà la No. 4740.

9162 * Δ Unglîa di carne nu s-disparte.²⁾

I. IONESCU, *inv. c. Nevêsta, Macedonia.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9163 * Δ Nicî cât e negru sub unghie.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova, j. Vaslui.*

Adică de loc. A se adaogà la No. 4748.

¹⁾ Unghie și carne.

²⁾ Unghia de carne nu se desparte.

9164 * Δ Te ustură la unghie.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț, j. Covurluțu.*

Te costă mult necazu.

9165 * Δ A lua în unghii pe cine-va.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

A'l lua la bătae.

9166 * Δ Iși pune unghia 'n gușă.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A 'și da totă silința pentru a isbuti la ce-va. Veđi și No. 4746.

URECHIE

9167 * Δ Nu toți cu urechile mari sunt din viță de magar.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Pentru ómeni.

9168 * Δ Urechia n'o poți astupa.

V. SALA, *dasc. c. Drăgănesc, comit. Bihor, Ungaria.*

Când auđi ce-va fără să fi vrut.

9169 * L-acățară di ureclî.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Elbasan, Albania.*

Când un om cu firea bună și liniștită, se îndrăcesce de odată.

¹⁾ L'aŭ prins de urechî.

*
9170 Lu 'ncălecară pri urecli.¹⁾

I. CUYAN, *prof. c. Elbasan, Albania.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

* △
9171 Să culcă pe toate urechile.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteu, Banat.*

Fără nici o grijă. Vezi No. 4756.

*
9172 Când va-mi ved urecliă.²⁾

G. ZUCA, *c. Durazzo, Albania.*

Nici odată. A se adaoga la No. 4761.

△
9173 I s'a întins urechile.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 115, c. Toplița-Rom. Ungaria.*

Adică de fême. A se adaoga la No. 4772.

* △
9174 Parcă are bumbac în urechi.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Ilfov.*

A se adaoga la No. 4785.

* △
9175 Nu duce la urechi.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

A se adaoga la No. 4788.

* △
9176 Pe o urechie.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteu, Banat.*

Cel ce are o idee, un gând, un plan greșit și ține cu tărie la el se dice că 'i pe o ureche ori pe o parte.

¹⁾ L'au încălecat pe urechi.

²⁾ Când imi voi vedea urechiă.

9177 *[△] A luat țernă cu urechi.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni,*
j. Tutova.

A căpătat minte.

9178 *[△] I s'a încălțit urechile.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Avramesci,*
j. Tutova,

VÎNĂ

9179 *[△] Îi s'a (s'or) tăiat vinile.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștețu,*
Banat.

De frică.

SUPLEMENT LA CAPITOLU V

A ALERGĂ

- 9180 * Δ Alergi (cine alérgă) mult,
Mănânci (mănâncă) unt.

T. GÂRBOVIOEANU, *prof. VII,*
Sc. Norm. Buc.

Pentru cei muncitori și harnici.

AN

- 9181 Lî-ari anîi su căciulă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 423.

Iși ascunde vârsta.

A ARDE

- 9182 Δ Nu mi-ar fi necaz să mă fi ars o zamă
de pasci, dar m'a ars un borș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 177,
c. Ida-Mare, Ungaria.

- * Δ Când te-ar arde o zémă maș grasă, nu 'ți-ar
părea reu, dar când te arde a zémă de
scoiči !

P. GÂRBOVIOEANU, *prof. Cl. VII,*
Sc. Invăț. Buc.

Acelaș înțeles ca la No. 4847.

¹⁾ Are anî sub căciulă.

- 9183 * Δ Pe cine l'a ars păsatul, suflă și în apă rece.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

A se adaoga la No. 4850.

- 9184 * Δ Cine se arde de ferbinte, suflă și în rece.

G. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

A ARDICA

- 9185 * Δ Ardică lucrul în sus
Care nu e de el pus.

A. PANN, II, p. 31.

A se adaoga la No. 4853.

A ATINGE

- 9186 * Δ Nu'l atinge unde 'l dore.

C. TEODORESCU, *înv. c. Cursesci, j. Vashutu.*

A se apropia de No. 4862.

A AUȚI

- 9187 * Δ Auți cum cresce ierba.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 85, Toplița-Rom. Ungaria.*

Adică o liniște, tăcere adîncă.

BALAN

- 9188 * Δ Omul care e balan, nu pare a fi țigan.

G. MIHALACHE, *c. Șendresci, j. Tutova.*

În batjocura țiganilor, saū celor cu pelița năgră.

BALE

- 9189 *
 * Li cad balile.¹⁾
 G. ZUCA, c. *Cavaia, Albania.*

Poftesce și el când vede pe altul mâncând. A se adaoga la No. 4879.

BĂLOS

- 9190 *
 * Nu ți dzî bălos, ta s-nu ți dzică micosos.²⁾
 J. COYAN, prof. c. *Durazzo, Albania.*

O faci, ți se face.

A BEȘI

- 9191 * △
 * Acela care spune că s'o beșit altul, acela'i cu pricina.
 TEODORESCU-KIRILEANU, înv. c. *Broșteni, j. Suceava.*

Cel vinovat vré să iee înainte, pe ceil-alți, cu vorba.

BEȘINĂ

- 9192 *
 * Cu bișini nu s-aruşesc ouă.³⁾
 G. ZUCA, c. *Elbasan, Albania.*

Cu vorbe nu faci negustorie, ci cu parale. A se adăoga la No. 4886.

- 9193
 * Mai multe din cur beșini
 De cât la tabaci meșini.

Pentru cel fricos. A se adăoga acest înțeles la No. 4887.

BĂTRÂN

- 9194 * △
 * Nu cere bătrânului băț, nici babei cârjă.
 G. BĂDULESCU, înv. c. *Pietroșita, j. Jalomița.*

¹⁾ Ii cad balele.

²⁾ Nu'i ți bălos, ca să nu-ți dică mucos.

³⁾ Cu beșini nu se roșesc ouă.

Acelaş înţeles ca la No. 4902.

9195 * Δ La omul bătrân cucul nu'î cântă.

V. SALA, *dasc. c. Păcălesc, comit. Bihor, Ungaria.*

Nu are noroc, nimic nu'î merge bine.

9196 * Δ Bătrânului îi trebuie puî tineri ca să ródă.

GAVR. ONIŞOR, *prof. c. Cârja, j. Tutova.*

Adică fete tinere.

9197 Auşli vor pâni moli.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 432.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

9198 Δ La omul bătrân să nu'î muţi cuvîntul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 130, Gura-rîului, Ungaria.*

9199 * Auşlu ca s-nu sciibă multe, are tricută multe.²⁾

J. COYAN, *prof. c. Coriţa, Albania.*

Are experienţă, căci a trecut prin multe. Veđi No, 4895.

9200 Paplu vecliu mai multe scie, di fişior cu mintea ęe-asbóră.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 598.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

9201 Auş, auş ca Dumnidzëu.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 431.

Adică fôrte bătrân.

¹⁾ Bătrânii vor pâne môle.

²⁾ Bătrânul dacă nu va fi avënd învăţatură multe, a trecut prin multe.

³⁾ Moşu bătrân mai multe scie de cât copil cu minte ce sbóră (ne-aşedată).

⁴⁾ Bătrân bătrân, ca Dumneđeu.

BĂTRÂNĂ

9202 * Firea-te di móşe.¹⁾G. ZUCA, c. *Culona, Albania.*

Căci sunt răutăcioase şi 'ţi fac rău, sau te învaţă să faci rău.

9203 * Pórtă-ti ghine cu móşile, că-ţi fac arëu ş-cu perli-ţi din cap.²⁾G. ZUCA, c. *Derat, Albania.*

Să ne ferim de femeile bătrâne.

Când o bătrână vrea să blesteme pe cine-va, ca să moră sau să sufere, dînsa ia o nuia de corn, însă fără noduri sau, dacă are noduri, trebuie să fie cât se poate de mică. Iese cu totul despuiată în curte, aruncă zahăr peste casă, şi după aceasta se duce în mijlocul albiei unui rîu, unde bătînd cu varga pe pămînt sau pe nisip, şi fluerînd strigă: «Veniţi, veniţi, spirite rele». Dracii se arată şi dînsa le spune să mîergă să ia ce-va de la omul ce vroeşte să-l vrăjescă. Bătrîna le ia de obicei 3 peri din virful capului, sau câte-va bucăţele din unghiile lui, şi dacă vrea ca omul să moră, n'are de cît să le ardă; ori dacă vrea să-l facă să sufere, atunci le pune sub pragul său la streasina casei acelui om. Când vrea să scape din suferinţe pe omul bolnav, atunci bătrîna trimite o femeie ore-care la el şi îi spune: «Mult rău ţi s'a făcut cu bóla asta, cine ştie ce spirit rău, aşa a vroit ca să suferi; ori-cum s'a făcut însă, mie mi s'a spus séra trecută în vis, ca să viu să-ţi spui, că în cutare parte sunt nişte semne de ale tale; să le ieşi şi să le arzi ori să-le arunci unde-va unde nu se mai pot găsi, însă să le ieşi cu însuşi mîna ta.» Şi ast-fel scapă sërmanul. Acesta credinţă e fôrte respîndită la Aromâni.

BĂTRÂNEŢE

9204 * △ La bătrîneţe se simte cine nu s'a cruţat la tinereţe.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suclava.*

¹⁾ Feresce-te de bătrîne.

²⁾ Pórtă-te bine cu bătrînele, că'ţi fac rău şi cu perit din capul tău.

Acelaş înţeles ca la No. 6120.

9205 * Δ Bătrâneţele îşi fac râs de om.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Schineni, j. Tutova.

Căci toate facultăţile omului scad la bătrâneţe.

9206 * Δ Trec zilele, trec nopţile, şi vin bătrâneţele.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteiu,*
Banat.

Arată nestatornicia lucrurilor şi scurtimea vieţii.

9207 * Δ Bătrâneţe haine grele,
Nu poţi scăpa de ele.

V. A. FORESCU, *c. Stănişoara, j.*
Sucăva.

Scădere neapărată.

BLÉNDĂ

9208 * A da blende.

I. BĂNESCU, *c. Roman, j. Roman.*

A date brânci, a împinge; a bate.

BÓLĂ

9209 * Δ Bóle să fie, că doctori sunt de ajuns.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungeşti,*
j. Vashuiu.

Acelaş înţeles ca la No. 4927.

9210 * Δ Ori-ce bólă are léc.

ST. ST. TUŢESCU, *înv. c. Cata-*
nele, j. Dolj.

A se adaoga la No. 4947.

- 9211 * Niptérea (niputérea) intră cu saclu, s-ése cu dramea.¹⁾

G. ZUCA, c. *Berat, Albania.*

A se adaogă la No. 4992.

- 9212 * △ Bólele făr de durere sunt numai nisce belele.

GR. MIHALACHE, c. *Şendresci, j. Tutova.*

Nu sunt primejdióse.

- 9213 * △ Îl bagă 'n bólă.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteu, Banat.*

- * △ Îi bagă bóla 'n ósê.

AVR. CORCEA, *idem.*

Cu necazurile, cu neplăcerile. A se adaogă la No. 4951.

BOLNAV

- 9214 * Parigurii a lândzetlui, până s-îi ésă sufletu.²⁾

G. ZUCA, c. *Corița, Albania.*

- * △ Mângâe bolnavul, până ce'i iese sufletul.

C. TEODORESCU, *inv. c. Pungesti, j. Vasluiu.* — G. ONIȘOR, c. *Banca, j. Tutova.*

Ține pe omul cu vorbe, multă vreme, fără ca să'i satisfacă cererea. Acelaș înțeles ca la No. 4959.

- 9215 Necă lândzit, necă hîatru.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 571.

Impotriva doctorilor.

- 9216 A lândzitlui, tuti îi ftisesc.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 531.

¹⁾ Bóla intră cu sacul, și iese cu dramul.

²⁾ Parigoriî ale bolnavului, până îi iese sufletul.

³⁾ Nicî bolnav, nicî doctor.

⁴⁾ Bolnavului tóte îi sunt de vină.

Omul care suferă aruncă vina pe toate.

BUBĂ

9217 [△] Tótă buba are léc.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 253,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 4947.

9218 * [△] Cócă buba 'ntr'însul.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suctava.

Cel care nu 'şi dă inima pe faţă.

A SE CĂCA

9219 * [△] Cacă-te,
Papă-te.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suctava.

Se dice copiilor care mănâncă, şi nici n'apucă a se da de o parte, şi se cacă.

9220 * [△] Nu te căcă lângă casă, că ție 'ți pute.

GR. POÎENARU, *ing. c. Rassa, j.*
Ialomița.

Când faci ce-va care 'ți aduce mai întâiu ție rău sau pagubă.

9221 * [△] Cacă beț.

A. GOROVEI, *j. Suctava.*

Om netrebnic, păcătos.

9222 * [△] A se căcă cât o fată mare.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

Adică mult de tot.

SNÓVĂ

O fată mare s'a pus drept în drum de 'și-a făcut neputințele. Cum isprăvi, doar apucă de se dete alături cu drumul, în niște tufe. Iacă

și un car cu patru boi trecu pe drum și se înămolii în căcatul fetiț, așa de rău, în cât nu mai putea scote carul. Omenii se mirați și ei de znamenia ¹⁾ asta. Unul din ei mai șiret, începu a dice: «P'âl de s'a căcat, d'o fi om îl facem Domn; d'o fi fată o facem Dîmnă!»

Fata fiind c'am tarampoacă ²⁾ începu să răspundă din tufe: «eû m'am căcat, nene, eû m'am căcat!»

Omul o pofti foarte politicoș: «vino, nene, vino să te facem Dîmnă!» Fata țistii din tufe la ei.

Omenii unde își puseră mâna pe ea și trânteste-o, dă-i snopelă prin căcat, până o făcură tot una de sus până jos, și apoi îi deteră drumul făcută Dîmnă!

A CĂDÉ

- 9223 * Δ
Dar vèduși
Cum căduși?
Numa îi vedé
Cum ti'i sculă.

AVR. CORCEA, paroh, c. Coștetu,
Banat.

Se dice, în glumă, celor cari cad.

- 9224 * Δ
A cădut în débă.

E. I. PATRICIU, inv. c. Smulți,
j. Covurlui.

L'a prins în strîmtóre.

A CĂLCĂ

- 9225 * Δ
A călcă în ace.

T. BĂLĂȘEL, inv. c. Ștefănesci,
j. Vâlcea.

Când mergi pe un drum aspru, colțuros, etc. A se adaoga la No. 5010.

- 9226 *
A călcat în loc rău.

A récit la picîóre, are reumatisme.

- 9227 * Δ
A călca pe gât pre cine-va.

TEODORESCU-KIRILEANU, inv. c.
Broscent, j. Suciava.

¹⁾ Se dice o znamenie de copil, adică copil fără minte și cu purtări rele, care face tot bodgășii, tot de cele nesărate.

²⁾ Urît la trup, care vorbește urît și dă vorba tronc, fără socotélă.

A supune pre cine-va în chip silit

9228 * Δ Calcă mai văratic.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Păcloiu, j. Muscel.*

Mergi mai repede.

9229 * Δ Calcă a nouă gropi de mălai.

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Face pași mari.

9230 * Δ Par'că calcă 'n blide.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Brosceni, j. Suciava.*

Merge ridicând piciorole pré sus, și când și când.

9231 Nu calcă mpadi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 677.

1⁰ De veselie mare.

2⁰ De mândru ce e.

CÂRNĂ

9232 * Δ Cârna fără nas,
Móre de necaz.

GR. POIENARU, *îng. c. Rassa, j. Ialomița.*

A CĂUTA

9233 * Δ Caută ce n'a perdut.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Brosceni, j. Mehedinți.*

Celui ce umblă după vînat; să urmăresce vre o afacere streină de a lui. A se adaoga aceste înțelesuri la No. 5031.

9234 Să'l fi tot căutat,
Nu l'ar fi aflat.

A. PANN, II, p. 52.

¹ Nu calcă pe jos.

Adică un astfel de om.

CHEL

- 9235 * **Çi Țu hera, căsidóse, chilipoș di mărgăritare.¹⁾**

I. IONESCU, *înv. c. Nevésta, Macedonia.*

A se adaogà la No. 5032.

- 9236 * Δ **Chelului nu'i trebuie apă multă.**

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Acelaș înțeles ca la No. 5036.

- 9237 * Δ **Când chelul e aci, nu vorbi de tigvă.**

P. GÂRBOVICEANU, *prof. Semin. Cl. VII.*

Acelaș înțeles ca la No. 5037.

- 9238 * Δ **Prinde chelul și ȧa 'i pĕrul.**

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Șuici, j. Argeș.*

Acelaș înțeles ca la No. 5649.

- 9239 * Δ **Chelul pune mâna 'n cap.**

GR. POENARU, *îng. c. Rassa, j. Ialomița.*

Acelaș înțeles ca la No. 2179.

CHELBOS

- 9240 * Δ **Chelbosul pune mâna pe cap, când se vorbesce de chelie.**

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suceava.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

¹⁾ Ce-Ți lipsesce, chelule, scufia de mărgăritar.

9241 * Δ Chelbosul e bine a'l tunde.

D-ra ECAT. ȘIȘMAN, *înv. c. Adam,*
j. Tutova.

A se adaogă la No. 5041.

9242 * Δ A face pe chelbosul.

TEODORFSCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Adică pe chiaburul.

CHÎOR

9243 * Δ Chiorul, în satul orbilor e împărat.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl.*
VII, Sc. Inv.

A se adaogă la No. 5048.

9244 * Δ
— Măi, chiorule, veđi tu acul în vârful șurii?
— Acul îl vėd, da(ră) șura ba.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblacea, Bucovina.

Ride unul de altul și dracu de toți.

9245 * Δ Se vîră ca chiorul.

GAYR. ONIȘOR, *prof. c. Banca,*
j. Tutova.

Acelaș înțeles ca la No. 5050.

CÎUMĂ

9246 Ascăpă di pușcîi, lă-agudi hulera. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 620.

A scăpat de un rău și a dat de altul.

¹⁾ Scăpe de cîumă, îl lovi holera.

A SE CULCĂ

- 9247 * Δ Cine se culcă târziu și dorme dimineta,
își scurtă viața.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 51,
c. Sinerzig, Ungaria.

Francesul dice de asemenea :

*Lever à six,
Manger à dix,
Souper à six,
Coucher à dix,
Font vivre l'homme dix fois dix.*

Recueil de Gruther.

- 9248 * Δ Cine se culcă mai de vreme, se scolar
mai târziu.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Dră-
gănesci, j. Vâlcea.*

Pentru cei leneși.

CUVÎNT

- 9249 * Δ Cine nu se bate de cuvînt, nu se bate
nici de bătă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 49,
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 5096.

A SE DEȘTEPTA

- 9250 * S'a deșteptat târziu.

GR. ALEXANDRESCU, *j. Putna.*

A înțeles prea târziu ce trebuie să facă, despre ce era
vorba, etc.

A DESVĚLI

- 9251 * Cand ĩi avd mi disvĚlesc. ¹⁾

G. ZUCA, *c. Berat, Albania.*

¹⁾ Când ți aud mă desvelesc.

A disvêli, 1° a desfășura ce e împrejurul valului de la război. 2° într'un mod figurat, a se tulbura, a se surscita, a'î veni să verse, etc.

A DICE

- 9252 [△] Diceți multe și mărunte,
Ca și babele cărunte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 75,
c. Logoș, Ungaria.

Pentru ómenii flecari.

- 9253 * [△] Fie cum ȕici, să nu fie cum sciũ eũ.

I. POPESCU, *inv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Când scim că un lucru nu stă cum ni se spune.

- 9254 * [△] În loc să 'ți ȕic eũ ȕie, imi ȕici tu mie.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Ne acusă unul, care el ar trebui să fie învinuit.

- 9255 * Nu le dzice iuva, mași la bătaĩ ș-la dri-
ștélă va le dzică.¹⁾

I. COȚAN, *prof. c. Berat, Albania.*

Pentru cel care nu póte să ȕie o taĩnă.

A DORMI

- 9256 * [△] Acela dórme mai bine, care nu simȕesce
tăria patului.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Adică omul fără datorii și fără griji.

- 9257 * [△] A dormit, și dormit o fost.

TEODORESCU-KIBILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suclava.*

¹⁾ Nu le ȕice nicăerĩ, de cât la bataie și la piuă.

Adică a murit.

9258 Cine dórme nu mănâncă.

Adevăr (ziar), Oct. 1902.

Adică cine nu lucrază.

9259 * Δ Nu toți cari închid ochii dorm.

P. GÂRBOVICEANU, prof. c. Mălureni, j. Argeș.

A se adaoga la No. 5150.

9260 * Δ Nu dormi până nu'î nópte.

V. SALA, inv. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.

Nu face ce-va înainte de vreme.

9261 * Dórme ca chétra tu-apă. ¹⁾

G. ZUCA, c. Samarina, Epir.

Dórme dus.

9262 * Dórme ca când ți-arücară țară di mort. ²⁾

G. ZUCA, c. Samarina, Epir.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9263 * Dórme ca muscar. ³⁾

G. ZUCA, c. Samarina, Epir.

Adică dulce.

9264 * Dórme ca puľiu. ⁴⁾

G. ZUCA, c. Samarina, Epir.

Adică ușor.

¹⁾ Dórme ca plăta în apă.

²⁾ Dórme ca când ți ai aruncat țărână de mort.

³⁾ Dórme ca vițelul.

⁴⁾ Dórme ca puful.

A SE DUCE

- 9265 Δ Mă duc să am de unde veni.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 149,
c. *Filipesci, Ungaria.*

Se duce fără trebă.

- 9266 Tu nă apală s-duci.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 671.

Adică într'o fugă.

- 9267 * Δ Când se duce par'că vine.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Mierlesci, j. Olt & c. Tămășesci, j. Vlașca.*

Acelaș înțeles ca la No. 5182.

- 9268 — Unde ai fost? — Nicăieri.
— Ce ai făcut? — Nimic.

Adevărul, Oct. 1902.

Pentru cel netrebnic și leneș.

- 9269 * Δ Sfirc fuse, sfirc se duse.

I. POPESCU, *inv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Nici nu știu când s'a dus și când s'a întors, așa de repede s'a înapoiat.

- 9270 * Δ Se duce făcut tutelcă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Mierlesci, j. Olt.*

Adică merge repede.

A DURÉ

- 9271 * Cathe om iu 'l dore s-légă.²⁾

I. COYAN, c. *Perivoli, Epir.*

¹⁾ Intr'un fulg (spadă, etc.) se duse.

²⁾ Fie-care om unde 'l dore se légă.

A se adaogà la No. 5193.

9272 * *Légă-ti singur iu ti dóre.*¹⁾

G. ZUCA, c. *Permet*, Albania.

Omul e dator să îngrijescă singur de ale lui.

9273 * Δ Nu te lega unde nu te dóre.

V. SALA, *dasc. c. Lunca*, comit. Bihor, Ungaria.

Δ *Nu te dóre, nu te lega (legă).*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 182, c. *Gurariului & Cetea*, Ungaria.

Δ *Pe cine nu'l dóre nu se légă.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 208, c. *Logoș*, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 5201.

9274 Δ De vindecat, m'am vindecat, dar la inimă tot mă dóre.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 75, c. *Ida-Mare*, Ungaria.

Când nu poți uita óre-ce.

A FLUERĂ

9275 * Δ Flueră după el, să pricepi tu.

V. SALA, *dasc. c. Vașcou*, comit. Bihor, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 2480.

9276 Flueră totă ȕiua.

Rom. *Glumeț*, p. 23.

Nu face nimic. Veđi No. 5222.

¹⁾ *Légă-te singur unde te dóre.*

9277 * Δ A fluerà a pagubă.

I. PUȘCARIU, *stud. c. P. Măru-lui, comit. Făgăraș, Transilvania.*

A se adaogà la No. 5220.

FRIGURI

9278 * Hîavra când vine, nu vine tră bun.¹⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

A se vedé No. 5235.

9279 Hîlîcivra dē-Avgustu dzî-îlî: an bun.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 433.

Căci nu te mai lasă un an.

FRUMOS

9280 * Δ Nu'î frumos ce'î frumos, fără 'î frumos
ce 'mî place.

AVR. CORGEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A se adaogà la No. 5243.

9281 * Δ Nu'î frumos cine'î frumos, da'î frumos
cine'î drăcos.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 172, c. Crihalma, Transilvania.* — I. BOLDEA, *comit. Tîrna-Mare, Transilvania.*

Nuriî întrec frumusețea. A se vedé și No. 5253 & 5260.

9282 * Δ Omului frumos, îi stă bine și călare și
pe jos.

A. BAȘOTA, *prin V. A. Florescu, j. Suctava.*

Om de bine, e primit ori și unde cu plăcere.

¹⁾ Frigurile când vin, nu vin pentru bine.

²⁾ Frigurilor de August, să le ȳicî: an bun.

- 9283 * Δ Frumosul la frumos trage, dar noi sluți,
ce vom face.

C. TEODORESCU, *inv. c. Dôgele,*
j. Vasluțu.

Pentru cei sluți, cari nu aũ trecere la femei.

- 9284 * Frumos, ca un griere borțos.

GR. POIENARU, *ing. j. Putna.*

Adică urit.

- 9285 * Δ Nu casa frumosului, ci (ce) a gospoda-
rului se caută.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j.*
Suctava.

A se adaoga la No. 5239.

- 9286 * Δ Frumos ca flórea ferului.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c.*
Amărăști, j. Vâlcea.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

FRUMUSEȚE

- 9287 * Frumusețea trece, iar mintea crește.

GR. ALEXANDRESCU, *c. Focșani,*
j. Putna.

Acelaș înțeles ca la No. 5270.

- 9288 Mușitêța trêçi, ma mintea armâni.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 564.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9289 Mușulêța a hórăilei, uruțamea a caselei.²⁾

Gazet. Maced., I, No. 5.

Să nu cauți nevastă frumósă.

¹⁾ Frumusețea trece, dar mintea rămâne.

²⁾ Frumusețea satului, urăciunea casei.

FUGĂ

9290 Fuga 'i arușnósă, ma'i sănătósă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p 499.

A se adaogă la No. 5275.

9291 * Δ Cu fuga nu prinđi păsəri.

V. SALA, *dasc. c. Beiuș, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 1909.

9292 * Δ Du-te fuga, vin de grabă.

D. POPA, *c. Sinaia, j. Prahova.*

A face de grabă óre-ce.

9293 * Δ Fuga cela după cela,
Cându 'i cela nu'i nici cela.

I. ROMAN, *comit. Solnocului, Ungaria.*

A FUGI

9294 * Δ Fugii de una și didei de alta.

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Acelaș înțeles ca la No. 5280.

9295 * Δ Poți să'i pui și pae arse pe spinare, că
el tot nu fuge.

V. MARIN, *c. Mogoșești, j. Ilfov.*

Pentru cel învățat saū leneș.

9296 * Δ L'a făcut de a fugit ca din pușcă.

T. SPERANȚA, *j. Suctava.*

L'a certat; l'a bătut. Veđi No. 5290.

¹⁾ Fuga 'i rușinósă, dar e sănătósă.

9297 * Δ Fuge de rupe brazde.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, c. Slăvița, j. Dolj.*

Adică repede. A se vedea No. 6940 din acest capitol.

9298 Δ Fuge ca de nălucă (vedenie).

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 97, c. Sibiu, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9299 Δ Fuge ca de căpcâni.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 97, c. Logoș, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9300 * Δ Fuge de mănâncă nori.

ST. ST. TUȚESCU, *c. Catanele, j. Dolj.* — P. GĂRBOVICEANU, *prof. Cl. VIII, Semin. Buc.*

Întelă ne mai pomenită.

GÂLCĂ

9301 * Δ Îl frică de gâlcă.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți, j. Covurlui.*

A se adăoga la No. 5301.

A GHICI

9302 * Ghici boule, pricepete măgarule.

G. POBORAN, *c. Slatina, j. Olt.*

Când unul nu înțelege.

A GRĂI

9303 Eă gréscu, eă avdu.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Cusina, Albania.*

Acelaş înţeles ca la No. 5134.

GRAS

9304 [△] Până-ce grasul scade, cel slab de tot cade.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 202, c. Sinersig, Ungaria.*

Pentru cel bogat şi cel sărac.

9305 * [△] Galben de gras, de 'i curge untura pe nas.

C. TEODORESCU, *inv. c. Dógele, j. Vaslui.*

Slab de tot, bolnăvicios. A se vedé No. 5327 & 6224.

9306 * [△] E gras ca gardul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 84, c. Logoş, Ungaria.* — P. GÂRBOVICEANU, *prof. j. Vâlcea.*

A se adaogă la No. 5325.

9307 * [△] Cumu'i lutu de gras.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broşteni, j. Suciava.*

[△] Gras ca lutul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 103, c. Topliţa-Rom., Ungaria.*

Gras peste măsură.

9308 * [△] Gras ca un fus.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c. Lupşa, j. Mehedinţi.*

¹⁾ Eă grăesc, eă aud.

Adică slab.

GUŞAT

- 9309 * Δ Ți'i gușată până nu ți-a ȝice că ești bătă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 5334.

A ÎMPINGE

- 9310 * Ghine că me pimseși că vrému s-cad.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Fieri, Albania.*

Când constrîngi pe cine-va să facă ce-va, pe care de alminterea dorîa să'l facă.

- 9311 * Iu'l pindzi, aclo cade.²⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevêsta, Macedonia.*

1⁰ Pentru cel slab.

2⁰ Pentru netrebnic.

A SE ÎMPUȚI

- 9312 * Δ A se împuți.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

1⁰ A fi leneș.

2⁰ A se beși.

ÎMPUȚIT

- 9313 * Δ A fi tare împuțit.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

A fi leneș, dugliș.

¹⁾ Bine că m'al împins că vroiam să cad.

²⁾ Unde'l împingî, acolo cade.

INALT

- 9314 * Δ Inalt cât o prăjină și prost cât o cépă.

TEODORESCU-KIRILKANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Unul mare și prost.

A SE ÎNCĂLȚI

- 9315 Δ Nu te vei încălȚi de el.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 184, c. Cetea, Ungaria.

Nu vei avé nici un folos de la dînsul.

A ÎNCEPE

- 9316 * Δ Eū încep și tu sfîrșesci.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni, j. Tutova.*

Amîndoi îl batjocorîm.

Dacă am greșit eū să greșesci și tu.

A ÎNDRUGĂ

- 9317 * A îndruga.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteu, Banat.*

A se adaogă la No. 5358.

- 9318 Δ Le îndrugă ca cu furcoiul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135, c. Cetea, Ungaria.

A SE ÎNGRĂȘA

- 9319 * Δ Se 'ngrășă cu dărabu.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteu, Banat.*

Se ȡice în bătae de joc, când unuia i se umflă o parte numai a corpului.

A SE ÎNNECA

- 9320 * Altu s'nnecă, altu strigă și (că) Ți-u tru-
plu alb.¹⁾

I. IONESCU, *înv. c. Nevêsta, Macedonia.*

Când nu se dă cui-va ajutorul trebuincios.

ÎNSEMNAȚ

- 9321 * Firea-ti di om cu semn.²⁾

G. ZUCA, *c. Fieri, Albania.*

A se adaogă la No. 5362.

A SE ÎNSPINĂ

- 9322 * Δ Să 'nspină în osă de rîmă.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. 976.

A ÎNTĂRȚIA

- 9323 * Tot vine și cel ce întărdie.

GR. ALEXANDRESCU, *prof. j. Putna.*

Cât de târziu tot se face.

ÎNTĂRITĂ

- 9324 * Δ Spune cu ce te întăriți, și-ți voiu spune
cum ești.

G. MIHALACHE, *înv. c. Șendresci, j. Tutova.*

¹⁾ Unu se innecă, altu strigă ca i-e trupu alb.

²⁾ Feresce te de om însemnat.

A SE ÎNTINDE

9325 [△] Nu te 'ntinde, cât nu ajunge verinca.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 183,
c. *Toplița-Rom.*, *Ungaria*.

*
*Nu 'ți tinde cîorli afîră di tendă, că 'ți arêcesc.*¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Iannina, Epir.*

*
*Tinde 'ți cîorle pîndă iu 'ți agîundze çerga (tenda), că ma 'nclo 'ți arêcesc.*²⁾

I. COYAN, *prof. c. Permet, Albania*.

*
*Tinde-ți cîcîorele pîndă în adzundze tenda.*³⁾

IL. GHICU, *prof. c. Abela, Epir.*

A se adaogă la No. 5366.

9326 Tindi-ti pîndă iu ți-agîundzi punga.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 619.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9327 * Tinde-te pîn iu agîundzi.⁵⁾

I. COYAN, *prof. c. Băesa, Epir.*

*
*Nu te tinde aclo iu nă-agîundzi.*⁶⁾

I. COYAN, *prof. c. Turia, Epir.*

Acelaș înțeles ca la No. 5369.

9328 * [△] Omul cât îl lași, atît se întinde.

G. I. TOMESCU, *inv. c. Broscarț, j. Mehedinți*.

¹⁾ Nu 'ți tinde picîorele afară din învelitîre, că ți rēcesc.

²⁾ Întinde-ți picîorele pîndă unde 'ți ajunge çerga (învelitîrea), că mai încolo 'ți rēcesc.

³⁾ Întinde-ți picîorele pîndă unde ajunge învelitîrea.

⁴⁾ Întinde-te pîndă unde 'ți ajunge punga.

⁵⁾ Întinde-te pîndă unde ajungî.

⁶⁾ Nu te întinde acolo unde nu ajungî.

Când unul, mai mic, se întinde la vorbă.

- 9329 * Tinde-li, că vine umbra.¹⁾

ILIE GHICU, *prof. c. Samarina, Epir.*

Fugă, că vine hoțul, ori omul de care te ferești.

- 9330 * Va li tindă.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Băeşa, Epir.*

Adică o să móră.

- 9331 * A se întinde în patru părți.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

A face tot ce'i stă în putință pentru a face óre-ce.

A SE ISBI

- 9332 * Δ A se isbi pe cine-va.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A'i semăna întocmai.

«Tăman s'a isbit pe mumă-sa».

LACRIMĂ

- 9333 * Lacrimile nu s'ar mai usca, dacă morții nu s'ar uita.

V. A. FORESCU, *c. Folticeni, j. Suciava.*

Morții se uită de la o vreme.

- 9334 * Lacrimile móie de multe ori și pietrile.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

¹⁾ Întinde-le, (adică picórelele) că vine umbra.

²⁾ O să le întindă (picíórele).

Lacrimile înduioşează şi pe cei mai răi, cei mai împietriţi la inimă.

A LĂSA

9335 * A'l lăsa limpede.

G. POBORAN, *inst. c. Slatina,*
j. Olt.

A'l săraci, a'l jupui.

LEPROS

9336 * Țe-ți lipsesce, casidiare, fundă de margaritare.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Georgia, Albania*

Acelaș înțeles ca la No. 5032.

LINGÓRE

9337 * △ Zace de lingóre,
Și nimica nu 'l dóre.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoă, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru omul leneș.

LIP

9338 * △ Nicī nu i s'o dus bine lipul de după urechi.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Nu 'i-a venit vremea, e încă prea tînăr.

A LOVI

9339 * Agudé-l iu l-dóre.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Fieri, Albania.*

¹⁾ Ce 'ți lipsesce, leprosule, moț (de la fes) de mărgăritar.

²⁾ Lovesce'l unde 'l dóre.

*
*L-agudi în l-durea.*¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Corița, Al-
bania.*

*L-agudésce în l-dóre.*²⁾

MIHĂILEANU, *Dicț.*, p. 14.

A se adaoga la No. 5405.

A LUA

9340 * Δ *L'a făcut de n'avea ce lua de jos.*

T. SPERANȚA, *c. Tapu, j. Te-
cuciu.*

* Δ *L'a făcut de nu scia ce să mai ȳea de jos.*

T. SPERANȚA, *c. Jugăr, j. Muscel.*

L'a certat rău. A se adaoga la No. 5414.

9341 * Δ *A 'l lua: ȳea 'n colo.*

G. P. SALVIU, *inv. c. Smulți, j.
Covurluiu.*

Acelaș înțeles ca la No. 5415.

9342 * Δ *O ȳea prea, prea mare.*

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova,
j. Vasluiu.*

Se apucă de lucruri nepotrivite pentru el.

A MÂNECA

9343 * Δ *Cine mânecă, nu 'ntunecă.*

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,
Banat.*

A se adaoga la No. 5422.

¹⁾ Il lovi unde 'l durea.

²⁾ Il lovesce unde 'l dóre.

- 9344 * Δ Se mânecă, se mânecă,
Și tot acasă'i până 'ntunecă.

D. POPA, *inv. c. Sinaia, j. Prava.*

Se ȋice de cel ce tot amână treburile.

MARE

- 9345 Δ Géba că e mare
Și fede 'n el n'are.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 101,
c. Logoș, Ungaria.

Pentru cel lipsit de credință.

- 9346 * Mare, mare,
Ș-fără hare.¹⁾

G. ZUCA, *c. Fieri, Albania.*

Pentru omul neplăcut.

- 9347 Δ Mare și fără straiță.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 149,
c. Gurariului, Ungaria.

Pentru cel neavut.

- 9348 * Δ Îi mare și 'n taină.

Avr. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

În zadar e mare, că nu plătesce nimic, nu e de nici un folos,

- 9349 * Mare, mare ș-tră 'ngrupare ('ngurpi-
liare).²⁾

G. ZUCA, *c. Elbasan, Albania.*

Acelaș înțeles ca la No. 5425.

¹⁾ Mare, mare și fără grație.

²⁾ Mare, mare și pentru (bun de) îngropare (îmbucățătit).

A MERGE

- 9350 * Arată cu nasu
Și merge cu ceasu.

I. CANTAGUZINO, *c. București, j. Ilfov.*

Țice că e aprópe și e fórte departe.

- 9351 Δ Merge încet, dar merge bine.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 150, c. Gurartului, Ungaria*

Veđi *Încet.*

Graba, adese-orî strică.

- 9352 Δ Mergi încet c'ajungi departe.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 150, c. Râșnov, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9353 * Δ Merge d'aprestegala.

G. POBORAN, *inst. c. Slatina, j. Olt.*

Adică val vârtej, rostogolindu-se, de la verbul *a se prestegeali*.

MERS

- 9354 * Δ Omul se cunoște după mers.

GAVR. ONIȘOR, *prof., c. Avramesci, j. Tutova.*

MIC

- 9355 * Δ Îi mic, numa 'ndesat.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

Scie multe, dar și e aplecat a face rele.

- 9356 [△] Mic, dar voinic,
Nu mare și de nimic.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 151,
c. Logoș, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 5426.

- 9357 * [△] Mic, mic, dar adînc.

I. POPESCU, *înv.*, c. Dobrenă, j.
Ilfov.

Acelaș înțeles ca la No. 5439.

- 9358 * [△] Mic, dar nu'l ajunge.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor*, c.
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9359 * [△] Mîc ș-drac. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 578.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9360 * [△] Mic și afurisit.

P. GÂRBOVICEANU, *prof.* c. Pă-
cîiu, j. Muscel.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

A MIȘCĂ

- 9361 * [△] Orî mișcă,
Orî pișcă.

N. URECHIE, *ing. j. Prahova*.

Orî lucrăză, orî vaî de tine.

- 9362 Nu s-mină di mpadi, s-nu țiva di-î arê-
cêsci loclu. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 532.

Pentru omul leneș.

¹⁾ Mic și drac.

²⁾ Nu se mișcă de jos, să nu 'î se răcêscă locul.

MITITEL

- 9363 * Δ Mai bine mai mititel,
Să fie minte la el.

V. SALA, *dasc., c. Negru, comit.*
Bihor, Ungaria.

De cât mare și prost.

MORB

- 9364 * Δ Morbului îndelungat finea 'i mórtea.

I. RĂDNIȚU, *c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 4923.

MORT

- 9365 * Δ Mortul multe țice, viul face ce scie.

I. MARINESCU, *inv., c. Bradu-de-*
jos, j. Argeș. — I. TOMESCU, *inv.*
c. Broscari, j. Mehedinți.

A se adaoga la No. 5458.

- 9366 Morțilă nu s-tórnă. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 557.

A se adaoga la No. 5460.

- 9367 Mort ș-ni 'ngrupat. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 557.

O fi slab (ca un mort) și mai mult mort. Veđi No. 5466.

- 9368 * Δ Unde 'i mortul în casă, ferestrele stă deschise.

E. I. PATRICIU, *inv., c. Smulți,*
j. Covurlui.

Când e prohabul deschis.

¹⁾ Morțilă nu se întorc.

²⁾ Mort și ne îngropat.

9369 * Δ Numai la morți e noapte.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor., Cl. VII, Semin. Buc.*

MORTE

9370 Δ Mórtea nu vine când o chemi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 153, c. Gurariului, Ungaria.*

A se adaoga la No. 5493.

9371 * Δ Mórtea nu spune când vine.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9372 Δ Mórtea e sciută, dar ceasul nu se scie.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 153, c. Agnita, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9373 Mórtea ș-tu vîlîi tē-află. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 663.

Acelaș înțeles ca la No. 5509.

9374 * Δ Omu 'i cu mórtea după cap.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9375 * Δ Mórtea nime nu o vede, numai urmele ei toți le simțim.

V. SALA, *dasc., c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru mincinoși.

¹⁾ Mórtea și în sticlă te află.

9376 * Δ Mórtea împacă pe toți.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Pizma, dușmănia, ura încetază prin mórte.

9377 Mortea li bagă câpachi la tuti.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 557.

Le împacă pe tóte.

9378 * Δ Îl strigă mórtea.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.* — D-na EUG. DE RONOV, *c. Bucuresci, j. Ilfov.*

Când i se pare cui-va că l'a strigat cine-va pe nume, și s'a înșelat.

9379 * Δ Nu te sluți înaintea morții.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Când unul slab se îndirjesce înaintea celui tare.

9380 Δ Nu 'i mórte fără județ.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 173, c. Gurarului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No 5489.

9381 * Δ Numai mórtea 'i fără léc.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova, j. Vaslui.*

Tóte cele-l-alte sunt trecătóre.

9382 * Δ Cine se teme de mórte și-a perdut viéța.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru cel fricos.

¹⁾ Mórtea le pune capac la tóte.

9383 * Δ Numai proști se tem de mörte.

P. GÂRBOVICIANU, *profesor, c. Corbu, j. Olt.*

Căci mörtea e o scăpare.

MUC

9384 * Δ Să nu'ți dai mucii pe el.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți, j. Covurluiu.*

Adică rău, mișel. Veđi No. 5543.

9385 Ți-lo micsa di la nari.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 546.

A umili pre cine-va. Veđi No. 5545.

9386 * Δ Îi pică mucu.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Își pierde timpul în zadar unde-va, saū pe lângă cine-va. Veđi No. 5540.

A MUȚA

9387 * Δ A'l muța.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorlent, j. Suctava.*

A se adaoga la No. 5550.

A SE MUȚA

9388 * Δ S'o muțet.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broștent, j. Suctava.*

¹⁰ A obosit; a slăbit.

²⁰ A mai lăsat dintr'ale sale.

¹⁾ Îi luă mucii de la nas.

MURDĂRIE

- 9389 * Δ Murdăria perde omenia.

G. MIHALACHE, *înv. c. Șendrescl, j. Tutova.*

Precept de igienă.

A MURI

- 9390 * Δ Să scie omul când mōre, ș'ar face coș-cūgu din nainte.

I. POPESCU, *înv. c. Dobrenl, j. Ilfov.*

Acelaș înțeles ca la No. 5560.

- 9391 * Δ Cine a murit ieri, ađi se căesce.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Avramesccl, j. Tutova.*

A se adaogă la No. 5563.

- 9392 * Cine trăesce trebue să și mōră.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Acelaș înțeles ca la No. 5565.

- 9393 * Δ De cât să mori de frică în pădure, mai bine cu gūst a-casă.

V. A. FORESCU, *înv. c. Folticentl, j. Suctava.*

1° In potrive vieței hałducescl.

2° Înțeles pornografic.

- 9394 * D'ar muri băłtata,
Să'i apuc poiata.

D na ECAT. ȘIȘMAN, *înv. c. Adam, j. Tutova.*

Acelaș înțeles ca la No. 5574.

9395 Fără itie vîră nu mîri.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 557.

Acelaş înţeles ca la No. 5489.

9396 * △ Eû muream după ea, şi ea într'una se beşea.

V. A. FORESCU, c. Broşteni, j. Suctava.

Arată o dragoste neîmpărtăşită

9397 * △ A murit cu piele cu tot.

ST. TUȚESCU, înv. c. Catanele, j. Dolj.

S'a nimicit.

MUȘCAT

9398 * △ A fi ca mușcat.

AVR. CORCEA, paroh, c. Coșteiu, Banat.

A fi bătut.

MUT

9399 * △ Mutul, de şi nu scie vorbi,
Dar rău te scie ciufuli.

V. SALA, dasc. c. Petrósa, comit. Bihor, Ungaria.

Pentru cel care tace şi face.

9400 * △ Mutu
Calcă lutul,
Muta unge
Cât ajunge.

C. FLĂMEND, comit. Bistrița, Năsăud, Transilvania.

9401 * △ E cum e mutul mai voinic.

I. PUȘCARIU, c. P. Mărulș, comit. Făgăraș, Transilvania.

¹⁾ Fără pricină nimeni nu mîre.

9402 Δ Mut în dungă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 155,
c. *Toplița-Rom*, Ungaria.

9403 * A pus mutu la ușa.

Adică lacata.

A SE NĂDUȘI

9404 * Δ S'a nădușit sub limbă.

St. TUȚESCU, c. *Catanele*, j. *Dolj*.

Se spune ironic, celor ce țin că le este cald.

NALT

9405 * Δ Naltă
Cât o daltă.

I. POPESCU, *inv. c. Dobreni*, j.
Ilfov.

Adică de o statură mică.

A SE NASCE

9406 S-tunisi că s-fêci. ¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 645.

A fi trândav.

NASCERE

9407 Δ Nascerea omului e pentru alții; mórtea
e a lui.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 158,
c. *Gurariului*, Ungaria.

Nimic nu e a omului.

NEPUTINCÎOS

9408 * Eă Ți dzic că hiu hadum; el mî dzîce:
«câți feciori ai?» ²⁾

I. COYAN, *prof. c. Ianina*, *Epir*.

¹⁾ S'a căit că s'a născut.

²⁾ Eă Ți țin că sunt neputincîos, el Ți dzice: «câți copii ai».

La o întrebare nepotrivită.

NEVOIĂȘ

- 9409 * Δ Nevoiașul cade în nuntă, când este lumea mai multă

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Comănița, j. Olt.*

Pentru cel lipsit de noroc.

A OFTA

- 9410 * Δ Ce oftezi
Când mă vezi?
Îi ofta
Dac'oîu plecă.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova, j. Vaslui.*

În glumă, celor cari oftază.

A SE OGRISI

- 9411 * Δ A se ogrisi.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Se face că are un defect ore care spre a stîrni risul altora, sau a stôrce compătimirea.

Ogrisit, adică cu un defect corporal.

A SE OPĂRI

- 9412 * Cari s-upărăsce tu culêș, suflă ș-tu mărcat.¹⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

- * S'upări mōșa tu culêș, suflă ș-tu mărcat.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Fieri, Albania.*

¹⁾ Care s'a opărit cu culêș suflă și în lapte bătut.

²⁾ S'a opărit baba cu culêș, suflă și în lapte bătut.

* *Cari s'opări tu lapte, suflă ș-tu mărcat.*¹⁾

I. IONESCU, *înv. c. Nevêsta, Macedonia.*

Acelaș înțeles ca la No. 5623.

Cuvîntul *culêș* înseamnă: mămăligă saŭ orî-ce licuid închîegat, iar *căcimac* și *găbărdan* în tot-dé-una mămăligă.

ORB

9413 * Ce folosesce orbului fața frumôsă.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Acelaș înțeles ca la No. 5640.

9414 * △ Orbiî nu se cată la ochi.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Cârja, j. Tutova.*

Acelaș înțeles ca la No. 5633.

9415 △ Orbul duce pe orb.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 198, c. Dênc, Ungaria.*

*Orb după orb, tu grópă cad.*²⁾

I. COYAN, *prof. c. Perivoli, Epir.*

A se adaogă la No. 5635.

9416 * Nu da orbului brânci că cade el singur.

GR. POÎENARU, *îng. c. Bassa, j. Ialomița.*

Nu te lega de cel slab, nevoiaș, sărac.

9417 * △ Se împrăștiară ca meu orbului.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Broscari, j. Mehedinți.*

¹⁾ Care s'opări cu lapte, suflă și în lapte bătut.

²⁾ Orb după orb, în grópă cad.

Aşa în cât nu se pot găsi unul de altul. Veđi No. 8447.

9418 * Δ A pus orbul se descălcăscă ghemul.

V. A. FORESCU, *inv. c. Dorna,*
j. Suciava

Adică pe óre-cine să facă o trebă care întrece puterile sale.

9419 Δ Se feresce ca orbul de libră.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 230,*
c. Logos, Ungaria

Pentru cel care se feresce de óre-ce.

9420 * Se ține ca orbul de gard.

GR. ALEXANDRESCU, *c. Forșani,*
j. Putna.

A se adaogă la No. 5653.

9421 * Δ Ți legat ca orbul de gard.

HOCIOTĂ, *c. Selighe, comit. Si*
biu, Transilvania.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9422 * Te acățași ca orbul di ciumagă.

C. IONESCU, *prof. c. Nevêsta,*
Macedonia.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9423 Armasi orb.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 594.

Adică ne-învățat.

A PĂLI

9424 * Δ M'ai pălit unde mă dóre.

C. TEODORESCU, *inv. c. Dógele,*
j. Vaslui.

¹⁾ Rămase orb.

Ai ghicit dorința mea și acelaș înțeles ca la No. 5405.

PARTE

* Δ
9425 A se dà în parte.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungesti, j. Vaslui.*

A se dà la brazdă.

A PĂȘI

* Δ
9426 Când pășesce,
Sdrâncănesce.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștelu, Banat.*

Despre cei cari umblă apăsât, și despre ómenii făloși, mândri.

PECINGINE

* Δ
9427 Pecingină.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștelu Banat.*

Om de care nu poți scăpa. In Banat cuvîntul se pronunță: *peșînjină*.

A SE PIȘA

* Δ
9428 Te piși contra vîntului, te piși pe genunchi.

IOSEF POPP, *c. Căbesci, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 5685.

* Δ
9429 Să pișă după el.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

De plăcere, de dragoste.

Δ
9430 S'a pișat pe urzici.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 225, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

S'a vătëmat.

A PLÂNGE

- 9431 * Δ Cine plânge pentru totă lumea, orbesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 49.
c. *Agnita, Ungaria.*

Cari plândzi ochiî s'aspardzi.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 588.

A se adaoga la No. 5692 b.

- 9432 * Δ Aș plânge, dar nu pot de rîs.

C. TEODORESCU, *înv. c. Dógele,*
j. Vasluu.

Nu 'mî pare rău de el, dar îmi ascund părerea.

- 9433 Ca cea ce plândzea sun gorț.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 559.

Celor ce duc grija unui lucru depărtat.

A PUNE

- 9434 Pune aici, bagă aici.

A. PAFF, *Ediț.* 1889, p. 133;
II, p. 86.

Vîndare cu bani gata.

- 9435 * Δ Era pus rău și l'a pus bine.

M. STĂNESCU, c. *Piria, j. Mehedinți.*

Adică a furat un lucru.

A SE PUNE

- 9436 * Δ A se pune în lungiș și curmeziș.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulț,*
j. Covurlui.

Arată marele interes ce'l pune cine-va pentru a face ce-va.

¹⁾ Care plânge ochii i se strică.

²⁾ Ca cea ce plângea sub păr.

PUTERE

- 9437 * Δ Dacă nu ai putere, ce mai ațîți sfadă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 64,
c. Gurarîntul, Ungaria.

A se adaogà la No. 5725.

RANĂ

- 9438 Δ Rana veche ușor sângeréză.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 220.
c. Toplița-Rom., Ungaria.

A se adaogà la No. 5738.

- 9439 * S'a deschis rană mare.

Gr. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

S'a arêtat un mare neajuns, un mare rău.

- 9440 Δ Rana se vindecă, dar urma rămâne.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 219,
c. Toplița-Rom., Ungaria.

A se adaogà la No. 5745.

- 9441 * Rana de cuțit se vindecă, cea de la inimă
nici odată.

V. FORESCU, c. *Folticenț, j. Su-*
clava.

A se adaogà la No. 5746.

RĂPĂNOS

- 9442 * Δ Răpănoșii nu se scarpină de cât între
dînșii.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Cârja,*
j. Tulova.

Cei de o potrivă se laudă unul pe altul

A RÎDE

- 9443 * Δ Rîde surdul de schiop, și amîndoi nu aű noroc.

V. SALA, *dasc. c. Talpa, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 5775.

- 9444 * Δ Rîde șutul de cornutul.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoű, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9445 Fulinoslu ș-arîdi di jibicoslu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 499.

Aceleș înțeles ca la No. precedent.

- 9446 Arîdi mușoslu di băloslu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 566.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9447 * Δ Cine rîde mai la urmă, rîde mai cu ho-hot (haz).

A. BĂRSAN, *c. Corbi, Ungaria.*

A se adaogű la No. 5769.

- 9448 Tu soni cari arîdi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 630.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9449 * Δ Cine rîde de diminűťű plűnge mai tűrűű.

P. GĂBBOVICEANU, *prof. c. Drűganescű, j. Vlașca.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

¹⁾ Burduhosul rîde de cel umflat (ca vitele meteorisate).

²⁾ Rîde mucosul de bălosul.

³⁾ La sfîrșit cine rîde.

9450 * Δ Rîde ca mirele cel surd.

GAVE. ONIȘOR, *prof. c. Avramesci, j. Tutova.*

A se adaogă la No. 5773.

9451 * Δ Rîdi ca prostul în bălciu.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. Cl. VI, Semin. Buc.*

Când cine-va rîde, și nu e de rîs.

9452 Cine o rîde să plătescă.

Lumina p. toți, I, p. 87.

In glumă.

9453 Când rîde, sórele răsare.

Rom. Glumeș, p. 53.

A se adaogă la No. 5787.

9454 * Δ Rîde mánzesce.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți, j. Covurluiu.*

Adică rîs silit. A se adaogă acest înțeles la No. 5786.

RÎIE

9455 Nu- \tilde{m} i aprinde arî \tilde{n} ia.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 428.

Nu me supără, nu mă necăji.

RÎIOS

9456 Arî \tilde{n} ioslu, s-nu si scărchină va s-frécă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 428.

Când trebuie neapărat să faci óre-ce.

¹⁾ Nu 'mî aprinde (excita) rîia.

²⁾ Rîiosul dacă nu se scarpină, o să se frece.

RÎNE

9457 * △ Rîne de om.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșlețu, Banat.*

Om nesuferit, care se viră în tot locul.
Bănățeniî dic *e rîne, se ține ca rînea*. A se apropia de cuvintele similare în limba aromână.

RÎS

9458 * △ I-a picat rîsul în picîore.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 5798

9459 * △ Rîsul e frate cu plînsul.

D. POPOVICIU, *c. Cuvin, comit. Arad, Ungaria.*

Arisul cu plîngul suntu cusurîni. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 428.

Acelaș înțeles ca la No. 5803.

9460 Arîderli ș-cîrcîrârli aduc și cripârli. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 428.

Acelaș înțeles ca la No. 5803.

SĂNĂTATE

9461 * △ Eu 'l întreb de sănătate, și el îmi dă cu ghióga 'n spate.

C. TEODORESCU, *înv. c. Cursescl, j. Vasluțu.*

Eū îi vorbesc blând și el mă batjocoresce.

¹⁾ Rîsul cu plînsul sunt verî.

²⁾ Rîselele și hohote e (de ris) aduc și întristare.

9462 Ma bună di sănătati, ci-va nu'î. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 626.

A se adaogă la No. 5818.

9463 Sănătati aũ și ghiftîi. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 626.

De aceea, mai trebuie și banî. Veđi No. 5819.

9464 * Δ Sănătate în culme.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Broscari,*
j. Mehedinți.

Când o afacere e sfîrșită și alțiî mai caută să o sfîrșescă.

Biserica e în tot-dé-una aședată pe o culme. Când ci-ne-va e bolnav, și se crede că nu se mai scólă se ȑice: *sănatate în culme*

SĂNĂTOS

9465 * Δ Tare-î bine și frumos când e omul să-nătos.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vashuțu. — Dna Z. JUVARA, c.
Fedești, j. Tutova.

A se adaogă la No. 5836.

9466 * Δ Când e trupul sănătos și inima 'î veselă.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungesci,*
j. Vashuțu.

A se adaogă la No. 5833.

9467 * Δ Ce 'î mai lomoros e mai sănătos.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteu,*
Banat.

Pentru cei cari nu caută la curăȑenia mănăcării, ci mănăcându-le, tot rămân sănătoși.

¹⁾ Mai bun de cât sănătatea, ce-va nu-î.

²⁾ Sănătate aũ și țiganiî.

9468 * Δ Sănătos ca pescele.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Adică foarte sănătos.

9469 * Δ Sănătos ca tunul.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova, j. Vasilu.*

Om voinic. Veđi No. 5840.

9470 * Δ Sănătos ca cobza.

C. TEODORESCU, *inv. c. Pungesti, j. Vasilu.*

Adică bolnav. Veđi No. 5842.

Cobza e deșărtă înăuntru și umflată în afară. Așa și omul care în afară e sănătos și înăuntru bostiră, sec.

SÂNGE

9471 * Sândzile apă nu s-fațe, ș-cari s-facă nu s-bé.¹⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevêsta, Macedonia*

* Sândzele apă nu s-fațe.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Turia, Epir.*

A se adaoga la No. 5847.

*Ghîacu uîa s'bănétă.*³⁾

Prov. Albanez.

9472 Va-lî cură sândzili?⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 625.

Nu e mare pagubă.

¹⁾ Sânge apă nu se face, și dacă se face nu să bé.

²⁾ & ³⁾ Sângele apă nu se face.

⁴⁾ O să'î curgă sângele?

A SĂRI

- * Δ
9473 Sări sdrénță, să sărim,
Că scii iérna ce pățim.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Arată nevoile ómenilor săraci, când se pun și dînșii
la joc

- Δ
9474 De nu'î sări, nu'î sorbi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 73, c. Ida-Mare, Ungaria.*

Plata, după muncă.

- Δ
9475 Sare ca musca 'n zěr.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 225, c. Bochia, Ungaria.*

- * Δ
Sere ca musca 'n zěr.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Pentru omul neprecaut.

- * Δ
9476 A sări furcă în sus.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Adică drept în sus.

A SĂRUTA

- *
9477 Te sărută guduța, până sci că-o căpêtă.

V. SALA, *dasc c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru cei interesați, cari fac, ori-ce, în vederea unui
folos.

A SE SCĂRPINA

- * Δ
9478 Vai de acela ce se scarpină cu unghiile
altora.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

* △ *Să nu te scarpini cu mâna altuia.*

GR. POÎENARU, *ing. c. Rassa, j Ialomița.*

* *Sgrâmă-te singur aclo iu ti măcă.¹⁾*

ILIE GHICU, *prof. c. Abela, Epir.*

* *Sgrâmă-te singur, iu ti măcă.²⁾*

G. ZUCA, *c. Cavaia, Albania.*

Acelaș înțeles ca la No. 5881. Veđi și No. 5419.

9479 * △ *Nu te scărpăna dacă nu te mănăcă pielea.*

V. SALA. *dasc. c. Vașcoi comit. Bihor, Ungaria.*

△ *Unde nu te mănăcă nu te scărpina.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 265, c. Logoș, Ungaria.*

Nu te amesteca unde nu ai trebă.

9480 * *Si sgrâmă iu nu'l măcă³⁾*

I. COYAN, *profesor, c. Ianina, Epir.*

Pentru omul nedumerit, zăpăcit saū prost. Veđi No. 5420.

9481 *Si sgrâmă n-cap.⁴⁾*

GR. TOCILESCU, II, p. 665.

Remâne cu pofta 'n cuțu. A se vedé No. 5885.

SCHİOP

9482 △ *Maī bine schiop de cât fără picioare.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 144, c. După pétră, Ungaria.*

¹⁾ & ²⁾ Scarpină-te singur (acolo unde te mănăcă.

³⁾ Se scarpină unde nu'l mănăcă.

⁴⁾ Se scarpină 'n cap.

Maî bine ce-va de cât nimic.

9483 Δ Schïopu
Sare plopu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov*, p. 227,
c. Logoş, Ungaria.

Când face cine-va o ispravă la care nu puteai să te aştepţi.

A SCHİOPËTA

9484 * Δ A schiopëtat.

TEODORESCU-KIRILEANU, *Inv. c.*
Broşteni, j. Suceava.

A sărăcit. A se adaoga acest înţeles la cele date la No. 5894.

A SCORMONI

9485 * Nu îî cârtea tra s-nu-ţi ambută. ¹⁾

G. ZUCA, *c. Durazzo, Albania.*

Acelaş înţeles ca la No. 5879.

A SCUÎPA

9486 * Δ Unde scuîpi nu mai linge.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl.*
VII, Sc. Inv.

Acelaş înţeles ca la No. 5902b.

A SE SCULĂ

9487 * Δ Cine se scolă de diminătă se scobesce
în măsele; cine se scola târziu se scar-
pină 'n cap.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c.*
Dobresci, j. Muscel.

Omul harnic câştigă, are ce mânca.

¹⁾ Nu'l scormoni ca să nu-ţi pută.

- 9488 * △
M'oiu scula,
Când o ȕice cîora: ga!
Eû oiu ȕice: ba!

AVR. CORCEA, *paroh*, c. *Mércina*,
Banat.

Pentru cei leneși cari nu se scólă de diminéță.

A ȘEDÉ

- 9489 * △
Cătu-ȕi-î lumița, tooot șede (de mănâncă
orî prujesce).

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. *Suctava*.

Pentru cel leneș.

- 9490 * △
Șede cu ochii 'n podele,
Ș'aștéptă să 'i cadă stele.

G. MIHALACHE, c. *Șendresci*, j
Tutova.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

ȘEDERE

- 9491 △
Șederea 'î neaverea,
Odihna 'î rugina.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 229,
c. *Sinersig*, *Ungaria*.

Trebue să muncim.

SIMTE

- 9492 * △
Simte, ca sarea de vreme rea.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Cârja*,
j. *Tutova*.

Pentru cel simțitor.

SOMN

- 9493 *
Somnul hrănésce pri ficior, și sôrle pri
vițel.¹⁾

G. ZUCA, c. *Samarina*, *Epir*.

¹⁾ Somnul hrănesce pe copil, și sôrele pe vițel.

Somnul e de mare folos copiilor.

9494 * Δ Cu somnu nu faci car și boi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 61,
c. Gurariului, Ungaria. — IL. HO
COTĂ, c. Seliște, comit. Sibiu, *Transilvania*.

Acelaș înțeles ca la No. 5961 & 5964.

9495 * Δ Îi pică inima de somn.

AVR. CORCEA, *paroh*, c. Coștețu,
Banat.

Despre omul foarte somnoros.

9496 L-bagă pî somnu. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 700.

L'a înșelat.

SPÂN

9497 * Δ Spânul lesne se bărbieresc.

C. TEODORESCU, *inv. c. Pungesti*,
j. *Vaslui*.

Δ Pe spânul iute'l rađi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 210,
c. Brașov, *Transilvania*.

Cel ce are puțin lesne vinde. A se adaogă la No. 5983.

9498 Și spân și bun nu 's faci. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 631.

A se adaogă la No. 5986.

A SPUNE

9499 * Δ Spune rupt ales.

AVR. CORCEA, *paroh*, c. Coștețu,
Banat.

¹⁾ Îl bagă pe somn.

²⁾ Și spân și bun nu se pôte.

Spune verde, fără témă.

9500 Loași mîntila cari aspuși? ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 554

A se adaoga la No. 6001.

9501 * Δ Le spune tóte pe zară.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Banca,*
j. Tutova.

Nu spune deslușit, ghicescî ce spune, îți dă numai a înțelege.

9502 Canda Ți dzișea vîră : aspuși! ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 673.

Celui care nu scie să păzescă o taînă.

A STA

9503 * Δ Cum il întórce așa stă; cum il vei dà
așa se dà.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova,*
j. Vashutu.

Adică prostul. A se apropia de No. 6010.

9504 * A sta nepristan (lângă cine-va).

G. POROȘAN, *inst. j. Olt.*

A sta mereu, a fi tot-dé-una în acelaș loc stăruind pentru cine-va.

9505 * Δ A stă în ace.

* Δ A avé ace în trup.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănescu,*
j. Vâlcea.

Se dice de bolnavii cari simt, în cap, un fel de jun-ghieri mărunte.

¹⁾ Luași basmaua (?) daca spuseși.

²⁾ Par'că dicea cine-va : spune.

STARE

- 9506 * △ A nu avé stare la mâncare și odihnă la culcare.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c. Mosna, j. Dolj.*

A se gândi mereu la cine-va: Se întrebuințeză mai ales în descânteceale de dragoste.

A STRIGA

- 9507 * △ Strigă pe un pom și se usucă de pe un om.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți, j. Covurlui.*

Când năpăstuesci pre cine-va. Veđi și No. 6018.

- 9508 * △ Cine strigă: hui! hui!
Mâne se va vaita că nu'î.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 53, c. Sinersig, Ungaria.*

Cine tot petrece, în urmă sărăcesce.

A STRÎNGE

- 9509 * △ Nu mă strînge de mână,
Ci mă prinde de lână.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suceava.*

Țic femeile nerușinate, bărbaților obraznici.

SUBȚIRE

- 9510 * △ Subțirică, subțirea,
Potrivă cu putina,
Și de naltă cât crucea.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c. Avramesci, j. Vâlcea.*

În bătae de joc, pentru o femeie grosă și mică.

A ȘUERĂ

- 9511 * Cumu Ți șuiră, acși sburasce.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Elbasan. Albania.*

Pentru cel care ascultă de poruncile altuia.

A SUFLĂ

- 9512 * Δ Unde te-ai ars, acolo suflă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 5193.

A SE SUI

- 9513 Δ Te poți opri când te suî, dar anevoie când te coborî.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 250, c. Logoș, Ungaria.*

Adică când începe omul a sărăci, a scăde.

- 9514 * Δ Intr'un an de țile te suî la dël, și într'un cês te scoborî la vale.

G. MIHALACHE, *inv. c. Șendresci, j. Tutova.*

Acelaș înțeles ca la No. 6032 și 10101.

SUMERNIC

- 9515 * Δ Om sumernic.

AVR. CORGEA, *paroh, c. Coșlețu, Banat.*

Adică gingaș, frumos, care iubesc rînduêla, curățenia.
Sumernic = proporționat, simetric. Cuvîntul opus e *navarnic* = măhălos, diform, nesimetric.

¹⁾ Cum Ți șuera, așa vorbesce.

SURD

- 9516 * La pórta a cuflui asună cât vreî.¹⁾

I. COYAN, *prnf. c. Durazzo, Albania.*

Că el tot nu te aude. Acelaş înţeleş ca la No. 6041.

- 9517 * Δ Poţi da cu tunul la urechiă surdului.

M. POPOVICIU, *c. Rus, Transilvania.*

Acelaş înţeles ca la No. 6045.

- 9518 * Ce 'i pasă surdului de ce vorbesce altul.

GR. POJENABU, *j. Putna.*

Acelaş înţeles ca la No. 6050.

- 9519 * Δ Merge ca surdu 'n óste.

● P. GĂRBOVICEANU, *profesor, c. Mosna, j. Dolj.*

A se adaogă la No. 6056.

- 9520 Δ Surd cu urechi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 246, c. Bochiă, Ungaria.*

Adică nepăsător.

A SUSPINĂ

- 9521 * Δ Omul când suspină şi dracului 'i-e milă.

G. MIHALACHE, *inv. c. Şendresci, j. Tutova.*

A TĂCÉ

- 9522 * Δ Dacă tac şi le dau pace,
Şapte sate n'au ce'mi face.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broşteni, j. Suctava.*

¹⁾ La pórta surdului, sună cât vreî.

Acelaș înțeles ca la No. 6074 b.

- 9523 * Δ Când nu tace unu, nu tac nici cei mai mulți.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 3443.

- 9524 * Δ Feresce-mă, Dómnne, și 'mă dă pace,
De omul care tot tace.

SILVIA LAZĂR, *c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 6078.

- 9525 * Δ Tacă, până ți 'i bine.

V. SALA, *c. Merag, comit. Bihor, Ungaria.*

Adică până 'ți vine momentul favorabil.

- 9526 * Δ Tace ca șomîlcu.

D-na Z. MIHĂILESCU, *inv. c. Buștenț, j. Prahova.*

Acelaș înțeles ca la No. 2342.

TĂCERE

- 9527 * Δ Tăcerea nu sparge capul.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 6073.

- 9528 * Δ Tăcerea aduce dulcătă.

V. SALA, *dasc. c. Ferice, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 6088.

A ȚINE

- 9529 * Δ El își ține tot a lui.

C. TEODORESCU, *înv. Cursesci,*
j. Vashutu.

Pentru omul îndărătnic.

- 9530 * Δ Un țiu și nimica.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c.*
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

E sgârcoit, și totuși nu are nimic.

ȚÎNĚR

- 9531 Δ Laptele tinerilor e vinul bătrânilor.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 131,*
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 9443.

ȚINERE

- 9532 * N'are ierbă de ținere.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Berat, Al-*
bania.

Adică e fricos.

ȚINERICĂ

- 9533 * Δ Ținerică o luați
De-o sută cincî-deci ai.

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j.*
Ilfov.

Când iea unul o nevastă bătrână.

A ȚIPA

- 9534 Țipă ca când o belesce cine-va de vie.

Rom. Glumeț, p. 53.

¹⁾ N'are ierbă de ținere.

Adică țipă tare.

A TRAGE

* △
9535 Tradzi-*mi* callu ș-las s-plâng.¹⁾

C. IONNESCU, *inv. c. Nevêsta, Macedonia.*

Când se preface cine-va că nu voesce să se facă un lucru, pe care 'l doresce mult.

A se adaogă la No. 6137.

* △
9536 A trage a scurtă.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

A păți rău.

* △
9537 Tras împins.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Un tras-împins.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 269, c. Gurartului, Ungaria.*

Despre un om slab, nevoios.

A TRĂI

9538 Multi védi omu cât bânédză.²⁾

GR. TOCILRSCU, II, p. 559.

Acelaș înțeles ca la No. 6150.

* △
9539 Trăesce lumea albă.

IL. HOCTORĂ, *c. Seliște, comit. Sibiu, Transilvania.*

A se adaogă la No. 6167.

9540 Bânédză cu dremîle.³⁾

MIHĂILEANU, *Dict., p. 173.*

¹⁾ Trage-mî calul, și lasă să plâng.

²⁾ Multe vede omul cât trăesce.

³⁾ Trăesce cu dramurile.

Trăesce cumpăt.

9541 Δ Trăesce ca hârții 'n biserică.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 258,
c. *Logoș, Ungaria.*

Adică rău de tot.

9542 $* \Delta$ N'avem să trăim cât petritele.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,*
j. *Tutova.*

Vom muri odată. Până atunci să trăim bine, se petrecem.

TRAÎU

9543 $* \Delta$ A trăit un traîu, cu al morței două.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. cl. VI,*
Semin. Buc.

A se adaoga la No. 6176.

A TRECE

9544 Sécă pri-iu tréçi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 623.

A se adaoga la No. 6179.

9545 $* \Delta$ A trece verde pe cine-va.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A avé pânticărâe.

A TREMURĂ

9546 $* \Delta$ Tremură, par'că 'i găsit pe ape.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Șerbănești, j. Argeș.*

Acelaș înțeles ca la No. 6183.

¹⁾ Usucă pe unde trece.

- 9547 *
Trémură ca pesciľ. ¹⁾
G. ZUCA, c. *Georgia, Albania*.
Adică de frig.

- 9548 *
Trémură ca vérga. ²⁾
G. ZUCA, c. *Permet, Albania*.
De mânie. A se adaoga la No. 6183.

- 9549 △
Tremură ca zidul.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 260,
c. *Réşnov, Ungaria*.

A TREPĂDA

- 9550 * △
Cine trapădă, capătă.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 53,
c. *Cetea*.
Cine alérgă, cine muncesce, acela câştigă.

A TROSNI

- 9551 * △
Trosni una la Călina.
St. TUŢESCU, *inv. c. Catanele,*
j. Dolj.

Vorbesce ne-întrebat, şi le spune din chîiar senin.

A SE TRUDI

- 9552 △
De şi trudesce, pe vînt nu 'l întrece.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 74,
c. *Sibiu, Transilvania*.

Cu tótă truda lui, nu va isbuti.

¹⁾ Tremură ca pesciľ.

²⁾ Tremură ca varga.

A ȚUCĂ

- 9553 * Δ Eî de eî, țucă 'mbucă.¹⁾

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteleu, Banat.*

Despre încuscrirea nămurilor, și folosirea între eî a averii.

A SE UÎȚĂ

- 9554 * Δ Par'că se uîță din butură.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Broscari, j. Mehedinți.*

Celuî ce se uîță rău, sau din fire, saû din adins.

A UMBLĂ

- 9555 Δ Cine umblă multe,
Îi dă prin cur turte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 53, c. Bran, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 6199 & 6203.

- 9556 * Δ A umblat, cât a umblat,
Dar acum s'a cufundat.

V. A. FORRESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

A se adaogă la No. 6204.

- 9557 * Δ Pute locul pe unde umblă.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Pentru cel leneș.

- 9558 * Δ Umblă par'că e împedecat.

P. GARBOVICEANU, *prof. c. Poenariș, j. Gorj.*

¹⁾ Țucă = sărută.

Adică încet. Pentru cel leneș.

9559 * Δ Umblă cucăind.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

Umblă adormit.

9560 * Δ Umblă cîulind.¹⁾

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

A ascultă pe furiș, cu atențiune.

9561 * Δ A umblă d'agibaîna.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

Adică în zadar.

9562 * Δ A umblă cum îi róta.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Adică iute, repede.

9563 * Δ A'î umblă picîóarele ca sucala.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Acelaș înțeleș ca la No. precedent.

URÎT

9564 * Δ Urît cu urît, trăesce până la sfîrșit.

G. MIHALACHE, *înv. c. Sendresci, j. Tutova.*

Pentru cei potriviți.

9565 Δ Om urît, cu haîne bune,
Ca și grâul cu tăciune.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 197, c. Logoș, Ungaria.*

¹⁾ *Cîulind* se pronunță *șîulind*.

Când un om urît se gătesce prea frumos.

- 9566 * Δ El e care a ȕis: hai să scótem urîții din
țéră, și când el a fost cel mai urît din
tótă lumea.

G. BĂNULESCU, *înv. c. Pietroșița,*
j. Dimbovița.

Nimeni nu se vede cum ște.

- 9567 * Δ Urît ca mórtea.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștelu,*
Banat.

De inspiră gróza.

URMĂ

- 9568 * Δ Îi pute urma.

V. RIMBU, *înv. c. Brănești, j.*
Ialomița.

Adică e leneș.

A VEDÉ

- 9569 Δ N'ai văđut, n'ai auđit, taci!

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 156,*
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 6251.

- 9570 * Te-am vidzută nă órá.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Georgia, Al-*
bania.

Hai să 'ți mai vedem vitejia.

- 9571 * Δ A cui se vede, e mare.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Când te cîrfe unul cu musca pe căcîulă. Veđi și No.
3101.

¹⁾ Te-am văđut odată.

9572 * \triangle A vedé verde înaintea ochilor.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suctava.*

Dintr'o scârbă prea mare, dintr'o palmă dată muscălesce, etc.

9573 * \triangle Nici să'l veđi, nici să te vadă! nici să'i dai, nici să'ți dé.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți, j. Covurlutu.*

Să nu ai a face cu el.

A VENI

9574 * \triangle Pe cum vine, așa me.¹⁾

V. SALA, *dasc. c. Săud, comit Bihor, Ungaria.*

Ușor câștigă banii, ușor îi și cheltuesce. A se adaoga la No 6274.

9575 * \triangle N'am venit de vr'un mult, orî staū de vr'un puțin.

G. BĂNULESCU, *înv. c. Pietroșița, j. Dimbovița.*

9576 * \triangle N'a venit ca să te crască.

I. POPESCU, *înv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Ci din potrivă.

VENIN

9577 Lu m'că fărmaclu cu pulmul.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Permet, Albania.*

A suferit mult, până s'o scôtă la capăt. Veđi și No. 6277.³⁾

¹⁾ Me = merge.

²⁾ A mâncat venin cu pumnul.

VIEȚĂ

- 9578 * Δ Viेतă cърpită cu аță,
De tоте ȃilele іți vine grेतă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

A se adaogă la No. 6287.

- 9579 * Δ Lume, lume și viेतă,
Cum se daū cъnii pe ghेतă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Viेतă necăjită, la întâmplare.

- 9580 * Viेतă fără fală, e ca o ȃi fără sóre.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr, j.*
Putna.

Pentru cel care doresce un traіu cu vaȃă.

- 9581 * Δ Nu'і lungă a lui.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Nu are mult de trăit.

VIŬ

- 9582 * Δ Nu fac viі ce ȃic morȃii.

M. STĂNESCU, *inv. c. Pîria, j.*
Mehedinți.

A se adaogă la No. 5458.

VODETE

- 9583 * Δ Vodete cu orbete.¹⁾

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,*
Banat.

¹⁾ Se pronunță: *vogeece* și *orbecce*.

Când doi inși umblă împreună, în tot locul, fără treabă
și fără rușine.

Vodete, cel care vede, conduce pe *orbete*.

VORBĂ

- 9584 \triangle * O vorbă bună stinge focul, mai curînd
de cît o bute cu apă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 201,
c. *Gurariului*, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 6327.

- 9585 * \triangle Dulce la vorbă și rău la inimă.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova*,
j. *Vasluiu*.

Lingușitor și fațarnic.

- 9586 * Vorba bună,
Puțin răsună;
Vorba rea
O duce vestea.

V. A. FORESCU, c. *Folticeni*, j.
Suctava.

Acelaș înțeles ca la No. 6337.

- 9587 * \triangle Vorba de rău se duce ca glonțul, și n'o
poți sosi nici c'o sută de armăsari.

G. BĂNULESCU, *înv. c. Pietro-*
șița, j. *Dîmbovița*.

- * \triangle Vorba de rău fuge ca glonțul, iar cea de
bine se înămolesce.

NEGOESCU, *înv. c. Jideni*, j. *Rîm-*
nicu-Sărat.

- * \triangle Vorba rea se respîndesce mai îute.

I POPESCU, *înv. c. Dobreni*, j.
Ilfov.

Vezi No. 6339 & 6340.

- 9588 Δ O vorbă 'i-a scăpat
 Și o fost spînzurat.

Dr. EL. CRISTEA, c. Logoș, Un-
garia.

Acelaș înțeles ca la No. 6402.

- 9589 * Cu sborlu lî măci caplu alântui. ¹⁾

¹ G. ZUCA, c. Permet, Albania.

1° Adică prin lingușiri poți să'l domolescî. — Zuca.

2° Acelaș înțeles ca la No. 3439.

- 9590 * D'îu ése sborlu, ése ș-sufletlu. ²⁾

I. COYAN, profesor, c. Culona,
Albania.

Acelaș înțeles ca la No. 6388.

- 9591 * Δ Vorba de ađi nu se potrivește cu cea
 de mîne.

I. POPESCU, inv. c. Dobreni, j.
Ilfov.

Pentru cel care nu se ține de cuvînt

- 9592 * Δ Nu dă vorba tronc, că dai în bolbócă.

I. POPESCU, inv. c. Dobreni, j.
Ilfov.

Să te gîndescî înainte de a vorbi.

- 9593 Δ Tot omul e dator să ție odată satul de
 vorbă.

Dr. EL. CRISTEA, Prov., p. 256,
c. Gurartului, Ungaria.

Cînd vorbește satul pe socotéla unuia.

¹⁾ Cu vorba lî mănâncî capul aluîa.

²⁾ Pe unde iese vorba, iese și sufletul.

9594 * Δ I se prinde vorba ca nuca 'n perete.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vasluțu.

Vorbesce în vînt.

9595 * Δ Vorba lungă, sărăcie 'n pungă.

V. PALADE, *c. Câmpeni, Transilvania.*

* *Sbóre multe, ftohe gréoa. ¹⁾*

I. COYAN, *profesor. c. Abela, Epir.*

A se adaogă la No. 6363.

9596 Δ Vorbă gólă, traistă ușoră.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 275,*
c. Brașov, Transilvania.

* *Sbórite multi nu umplu traștlu di fârină. ²⁾*

G. ZUCA, *c. Durazzo, Albania.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9597 Δ Vorbă multă, ispravă puțină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 275,*
c. Gurarțului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 6364.

9598 * Δ Cu vorba nu ne săturăm.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vasluțu.

A se adaogă la No. 6387.

9599 Din sbor, sbor,
Agîundzi la fuļior. ³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 665.

¹⁾ Vorbe multe, sărăcie mare.

²⁾ Vorbele multe nu umple traista cu făină.

³⁾ Din vorbă în vorbă, ajungî la fuļior.

Adică la përuială. Acelaş înţeles ca la No. 6357.

9600 Din sbor-sbor ési câvgălu. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 664.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

9601 Ma multu te-avursesc sbórele, ca di lucrulu. ²⁾

I. COYAN, *profesor c. Fieri, Albania.*

Când ai de învăţat pe un prost, ca să facă óre-ce, mai uşor ţi-ar veni să'l faci singur.

9602 * Vorba nu ne omórá.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Acelaş înţeles ca la No. 6391.

9603 * Δ Vorba nu ne omórá, şi cu ea nu ne săturăm.

C. TEODORESCU, *inv. c. Pungesti, j. Vasluu.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent, combinat cu No. 6386.

9604 * Δ Pre om il poţi prinde cu vorba, pre boú cu córne.

ANDR. GALŢ, *c. Vaşcoú, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 1323.

9605 * Δ Pomul de pe póme, omul de pe vorbe se cunósce.

V. SALA, *dasc. Vaşcoú, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 6403.

¹⁾ Din vorbă în vorbă viŃ la cértă.

²⁾ Mai mult te ostenesc vorbele de cât lucrul.

9606 * A omului sbórele Ți si măcă, carnea nu ¹⁾).

I. IONESCU, *prof. c. Nevésta, Macedonia.*

1⁰ Pentru un om bun de gură saŭ ticălos de gură — IONESCU.

2⁰ La om se caută mintea iar nu trupul.

9607 * Δ Vitele se adapă cu apă, și ómenii cu vorbe adînci.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broștenț, j. Suciava.*

9608 * Δ Două vorbe și-o pastaie.

AUR. TEUTUL. *preot, c. Suciava.*

Vorbe de nimic.

9609 * Δ Vorbe apóse.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulț, j. Covurluțu.*

Vorbe fără nici un rost. Veđi și No. 6424.

9610 * Sbóre ca ubóre.²⁾

G. ZUCA, *c. Georgăa, Albania*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9611 Vorbe de furcă.

BARONZI, p. 42.

A se adaogă la No. 6429.

9612 * Δ Vorbă din topor.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulț, j. Covurluțu.*

Adică grosolană.

9613 Ni-scos sborlu din gură.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 704.

Adică îndată.

¹⁾ Vorbele omului se mănâncă, carnea nu.

²⁾ Vorbe ca curăț.

³⁾ N'a scos cuvîntul din gură.

9614 * Δ Are lipici la vorbă.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,
j. Covurlui.*

Are trecere. Veđi No. 6446.

9615 Ți cădzu sborlu mpadi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 664.

Nu i s'a ascultat cuvîntul, rugămîntea.

9616 * Cu clêstea Ți-le scot sbórele.²⁾

I. COYAN, *profesor, c. Culona,
Albania.*

* Δ A scôte cui-va vorbe cu cleștele.

D-na Z. JUVARA, *c. Fedesci, j.
Tutova.*

Abia, cu mare grêutate, îl faci să'ți răspundă.

9617 * Δ Ți ése sufletlu, până s-ți scoți sbor din gură.³⁾

I. COYAN, *prof. c. Durazzo, Al-
bania.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9618 * Lira și sborlu.⁴⁾

I. COYAN, *prof. c. Abela, Epir.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

A VORBI

9619 * Δ Cât vorbesci, cât greșesci.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 39,
c. Gurarîului, Ungaria.*

¹⁾ Ți cădu vorba jos.

²⁾ Cu cleștele Ți scot vorbele.

³⁾ Ți iese sufletul până să'ți scoți vorba din gură.

⁴⁾ Lira (monedă) și vorba.

Acelaş înţeles ca la No. 6462.

- 9620 * Δ Cine vorbeşte multe, ori scie multe, ori
minte multe.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 54,
c. *Ida Mare, Ungaria.*

- 9621 Δ Unii vorbesc ce sciū, şi unii sciū ce vor-
besc.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 268,
c. *Gurariulul, Ungaria.*

- 9622 Vorbesce satul,
Nu vorbeşte capul.

N. URECHIE, *ing. c. Comarnic,*
j. *Putna.*

Repetă vorbele altora, fără să eugete.

- 9623 Δ A vorbit ca să nu tacă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 18,
c. *Bockia, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 6480.

- 9624 * Δ Cel ce vorbeşte mai mult risipeşte, cel
ce ascultă adună.

GR. POÎENARU, *ing. c. Barsa,*
j. *Ialomiţa.*

Acelaş înţeles ca la No. 6487.

- 9625 * Dadun sburâm, ahoria avdzîm.¹⁾

I. COYAN, *profesor, c. Periveli,*
Epir.

A se adaogà la No. 6488 b.

- 9626 * Δ Rar da bine.

GAVR. ONIŞOR, *prof. c. Avra-*
mesci, j. Tutova.

¹⁾ Impreună vorbim, a parte (deosebit) auđim.

Vorbesce rar dar apăsător. Cam tace, însă, când începe, foc îi iese din gură, spune tot fără a ocoli.

9627 Sburasci cu morții.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 665.

A se adăoga la No. 6507.

9628 * Δ Vorbesce ca din fole.

IUL. GROFȘOREANU, *inv. c. Gal-
ga, comit. Arad, Ungaria.*

Vorbesce neînțeleș.

9629 Δ Vorbesce cu piciorul de briu.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 276,
c. Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeleș ca la No. 6512.

9630 * Δ Vorbesce tocmai ca orbul cu ochelari.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Murgeni,
j. Tutova.*

Acelaș înțeleș ca la No. precedent.

9631 * Δ Vorbesce ce nu mirósă a nas de om.

V. SALA, *dasc. c. Vășcoi, comit.
Bihor, Ungaria.*

Vorbesce prea mare.

9632 * Δ Vorbesce de clacă.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni,
j. Tutova.*

Acelaș înțeleș ca la No. 6516.

9633 * Δ Vorbesce ca surda 'n clacă.

GR. POÎENARU, *ing. c. Bassa,
j. Ialomița.*

Acelaș înțeleș ca la No. precedent.

¹⁾ Vorbesci cu morții.

9634 * Δ A vorbit baba, dați 'i vaca.

GR. POÎENARU, *ing. j. Putna.*

Când unul dă sfaturi proște.

9635 * Δ Vorbiși de te plătiși.

G. BĂNULESCU, *înv. c. Petroșița, j. Dîmbovița.*

Acelaș înțeles ca la No. 6505.

9636 Δ Vorbesce 'n dude.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 276, c. Logoș, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 6504.

9637 * Δ Vorbesce alimojdii.

V. RÎMBU, *c. Brănești, j. Ialomița.*

Vorbesce ce-va care nu se înțelege; vorbe aiurea.

9638 * Δ Nu vorbi a plevea.

IUL. GROFȘOREANU, *învățător c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

A se adaoga la No. 6502.

9639 * A vorbi numai din buze.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova, j. Vaslui.*

Adică fățarnicesce.

9640 * Δ Vorbesce slobod.

C. TEODORESCU, *înv. c. Pungesti, j. Vaslui.*

Adică ce are pe inimă, fără temă.

9641 Δ Vorbesce 'n dungă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 276,
Ungaria.

Inversul dicărei precedentă.

9642 A vorbi și rele și bune.

A. PANN, *Moș Alb*, p. 56.

Și ce trebuie și ce nu trebuie.

9643 * Δ Vorbesce ce nu scie.

PROCOPIESCU, *înv. c. Islaz, j. Romanaș.*

Adică e bêt.

9644 * Δ Vorbesce ne-sărat.

GAYR. ONIȘOR, *prof. c. Banca, j. Tutova.*

Acelaș înțeles ca la No. 6440.

9645 * Δ Vorbesce de a bētu.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr j. Putna.*

Acelaș înțeles ca la No. 6434.

A ZĂRI

9646 Zăresce ca pasărea.

GR. JIPESCU, *Lumina*, I, p. 261.

Adică prea bine, de departe.

A ZLIMBOI

9647 * Δ Rămâni zlimboindu-te.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Când nu ai făcut ce-va la vreme.

A *zlimboi* = a privi ce-va cu ochii înnoțați ori înholbați.

SUPLEMENT LA CAPITOLU VI

ALBÎE

9648 * Δ Nu în tóte albiile te poți scãlda.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Sucãva*.

Nu tóte negoțurile aduc folóse; nu tóte încercãrile te pot folosi.

9649 * Δ A bãgã sub albie.

T. BALĂȘEL, *preot*, c. *Stefãnesci*, j. *Vasluiu*.

A ascunde.

AMNAR

6950 * Δ O sã 'i mãi ãea curéua amnarului.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Mierlesci*, j. *Olt*.

Acelaș înțeles ca la No. 6536.

A AȘTERNE

9651 * Cum va 'ți așterni, acși vaĩ dormĩ. ¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Perivoli*, *Epir*.

A se adaogã la No. 6538.

¹⁾ Cum îți vei așterne, așa vei dormi.

AȚĂ

9652 Iu 'i ȕióra ma minută, aclo sě-arupi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 474.

A se adaogă la No. 6544.

9653 * Δ
Pe față,
Număi ață;
Pe dos
Teiu pucios.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănescu,*
j. Vâlcea.

In glumă, de o haină ruptă și plină de petece.

9654 *
A avé ațele în mână.

GR. POÎENARU, *ing. j. Buzău.*

Cunósce tóte întăresele unor ómenī; tóte firele unei
intrigī, etc.

9655 Δ
Innódă ața de la cap.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 120,*
c. Gurariului, Ungaria.

A înjgheba ce-va bine de la început.

9656 Va ă arupem ȕióra.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 474.

Vom strica prietenia.

9657 * Δ
A merge ca pe ață.

T. BĂLĂȘEL, *prof. c. Ștefănescu,*
j. Vâlcea.

In linie dréptă. A se adaogă la No. 6555.

¹⁾ Unde 'i ața mai subțire acolo sě rupe

²⁾ O vom rupe ața.

AVLIE

- 9658 \triangle Iérbă în avlie,¹⁾
In casă sărăcie.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 112,
c. Logoș, Ungaria.

A se adaoga la No. 7020.

BAÎE

- 9659 * A fi ca în baie.

T. BĂLĂȘEL, *prof. c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

Adică cald.

BATĂ

- 9660 * \triangle A rupe betele.

T. BĂLĂȘEL, *prof. c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

1° A rupe legăturile, cu deosebire cele morale, ce te opreau de la ce-va. De pildă când calci un jurământ, o legătură, etc.

2° Când cine-va crede că a reușit a {rupe legăturile unor farmece ce bănuia că sunt asupra sa.

BĂTĂ

- 9661 * \triangle Pe unde ajunge, ea unge.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Când bate pre cine-va. Pe unde ajunge băta, ea face vinețel, ori umple de sânge.

BET

- 9662 \triangle Dă'i bêt impistrit
Și'l mână d'unde-o venit.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 66,
c. Logoș, Ungaria.

Adică străinului.

¹⁾ Avlie = curte.

9663 * Δ Nu feșteli bēțul tot.

G. P. SALVIŪ, *înv. c. Smulți, j. Covurlui.*

Acelaș înțeles ca la No. 450, sub formă de povață.

BICIŪ

9664 * Îi biciu de foc.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Om rău, amarnic.

9665 * Δ De departe se aude cum îi plesnea biciul.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Când vine unul mare.

BLANĂ

9666 * Nu face blana cât face fața.

V. A. FORESCU, *c. Folticeni, j. Suciava.*

Facă adese-orî cheltueli zadarnice, cu nădejde că vei avea folose. Veđi No. 6761.

BORDEIŪ

9667 * A face bordeiū cu cine-va.

T. BĂLĂȘEL, *prof. c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

A se înțelege în vorbă; a se potrivi în faptă.

BÓTĂ

9668 * Δ A fi rău de bótă.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Severin, j. Mehedinți.*

Om rău, amarnic.

BRĂCINAR

9669 * \triangle A fi tare în brăcinar.

T. BĂLĂŞEL, *preot, c. Ştefănesci, j. Vâlcea.*

Adică puternic, îndrăzneţ, vitez. A se adaogă aceste înţelesuri la No. 6614.

9670 * A fi slab în brăcinar.

T. BĂLĂŞEL, *preot, c. Ştefănesci, j. Vâlcea.*

Slab în putere, sărac, fricos.

9671 * \triangle Îi gros în brăcinar.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broşteni, j. Suciava.*

Adică avut.

BRIŮ

9672 Aşa Ț-adară brînu, Ț-amîia mîi - hierb grînu ¹⁾.

GR. TOCILESCU, II, p. 676.

Astfel e lumea. Unul ride (se căsătoreşte), şi altul plînge (face colivă pentru un mort).

BUNDĂ

9673 \triangle Şi bunda cea ciucurată
Se vinde la dobă odată.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 239, c. Logoş, Ungaria.*

Cel bogat, dacă cheltuesce, pe măsură sărăcesce.

BUZUNAR

9674 * \triangle Băgai mîna 'n buzunar,
Doar cremene şi amnar.

TEODOR BĂLĂŞEL, *preot, c. Ştefănesci, j. Vâlcea.*

¹⁾ Ție Țîi dreg briul, şi mie îmi fierb grăul.

Fudul în haîne şi sărac.

- * △
9675 Stă cu mânele în buzunar, ca boerii la divan.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Leicesci, j. Muscel.*

Pentru cel leneş.

CĂCIULA

- * △
9676 Mulţumim ție, căciulă,
Că stăpân'teă n'are gură.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Dragodana, j. Dîmboviţa.*

A se adaogă la No. 6649 b.

- * △
9677 A pune căciula la o parte.

T. BĂLĂŞEL, *inv. c. Ştefănesci, j. Vâlcea.*

A fi vesel, a nu avé habar de nimeni. Veđi No. 6663.

- * △
9678 A scăpat căciula pe apă.

GAVR. ONIŞOR, *prof. c. Avramesci, j. Tutova.*

Când o femeie nu are bărbat, şi se vede că e îngreunată. A se adaogă acest înţeles la No. 6674.

- 9679 Scóti căciula s-mă agudesci.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 452.

Pentru doi inşi de o potrivă răi saă vinovaţi. Veđi şi No. 6669.

- * △
9680 A fi de subt căciulă.

T. BĂLĂŞEL, *inv. c. Ştefănesci, j. Vâlcea.*

Când te întreabă cine-va de unde eşti, în glumă saă de supărare i se răspunde: *de subt căciulă sunt.*

¹⁾ Scóte căciula să mă lovesci.

9681 * △ De géba porți căciulă 'n cap.

T. BĂLĂȘEL, *prof. c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

Nu ești demn de a te numi om saț bărbat. A se adaogă la No. 6681.

9682 * △ A schimba căciula cu cârpa femeii.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

E nedemn de a fi bărbat.

9683 * △ Nu'l dore în căciulă.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

N'are habar, puțin îi pasă.

9684 * △ A fi pierdut căciula.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

Adică cinstea.

9685 * △ A nu avé nici căciulă.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

A fi sărac. A se apropia de No. 6676.

9686 * △ A fi cu o jumătate de căciulă.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

Adică sărac.

CĂLDARE

9687 * △ A fi cu căldarea 'n cap.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci*,
j. Vâlcea.

A fi obrocit, fermecat.

SNÓVĂ

Odată, și e cam mult de atunci, un om deșteptându-se peste noapte, din somn, găsi în așternut șese picîore. «Da bine, fa nevastă! Eu sciam în patu nostru numai patru picîore, acum de sunt șese?!»

Ce, mă, ești obrocit? Iea dă-te jos din pat, și numără, vezi nu sunt numai patru?»

Barbatu se dete jos și numărând picîorele din culcuș, găsi dór patru. «Așa e, fa nevastă, patru sunt.»

«Apoi dar ce tot trîncani tu p'aci, că veduși șese?»

Așa e, fa nevastă, da uite, de, când mă sui în pat tot șese mi se par, ce pîrdalnicu o fi asta?»

«Asta e curat obrocělă, mă bărbate! Du-te mă omule de adu încoa căldarea noastră, a mare, de aramă, și două făcălețe, să-ți fac de obrocělă, ca să-ți vii în minți, că nu e bine de capu tău.»

Bietu om făcu așa cum îl învăță nevêsta. Aduse căldarea și două restee. Nevêsta îi puse căldarea în cap și îl puse s'o ție cu amîndouă mîinile, iar ea începu a bate, cât putea, cu resteele în căldare, făcînd un hălălău cât tôte țilele, iar din gură începu să descînte așa:

Obrocělă, obrocěla!
Ibovnice te scólă,
Și ieși pe ușă afară,
Și să fugi cât ai pute,
Ca să scîpăm de belea!
Și de mare satara!

În vremea asta ibovnicul a fugit.

* △
9688 A fi ca căldarea.

T. BĂLĂȘEL, preot, c. Ștefănescă,
j. Vâlcea.

A fi negru la față.

CĂMAȘĂ

* △
9689 Si cămașa
E de la nașa.

T. BĂLĂȘEL, preot, c. Ștefănescă,
j. Vâlcea.

Ș-esti cu cămêșa di la nuna.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 680.

Adică e așa de sărac, că și cămașa e de la alții.

* △
9690 Nu te încrede nici cămeșei tale.

V. SALA, dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.

¹⁾ E cu cămașa de la nașa.

A se adaogà la No. 6719.

9691 L-tricu prit câmêși. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 680.

L'a adoptat, l'a recunoscut ca copil.

9692 Pr-îu u scoți câmêșa ? ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 680.

A se adaogà la No. 6722.

* Δ 9693 Până și cămașa.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Tot ce aveà. A se adaogà la No. 6739.

«A dat până și cămașa de pe dinsul».

CANDELĂ

* Δ 9694 A fi ca o candelă aprinsă.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

Adică frumos, drăgălaș, bine făcut, vesel.

CĂPISTERE

* Δ 9695 Și în căpistere pielm și turtă în foc.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

1° Mai multe lucruri de odată, mai multe dorințe împlinite în acelaș timp.

2° De un lucru care trebuie să însușescă mai multe condițiuni bune de odată.

CÂRPĂ

* Δ 9696 O cârpă, dacă e bună, s'o ieși din gunoîu și s'o scuturi.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Omul bun, să nu cauți că e din cei de jos.

¹⁾ Il trecu prin cămașă.

²⁾ Pe unde scoți cămașa?

9697 *△ Nu i se ajunge cârpa în gaură.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

Pentru cel sărac, care nu are cu ce să-și împlinescă
nevoile vieții.

9698 *△ A căpeta cu cârpa.

T. BĂLĂȘEL, *prof. c. Ștefănesci.*
j. Vâlcea.

A fi sărac, a cerși.

9699 *△ A fi o cârpă lepădată.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

Lucru de nimic, fără nici o valoare.
Întîlnim această dicere și în psalmele lui David.

CASĂ

9700 *△ Primiți-mă în casă, până ce vă veți găsi
Dumneavăstră altă.

A. GOROVEI, j. Suciava.

Când unul se pune pe lângă altul, îl lingusește, până
ce ajunge să-l domineze, și să-i impună voința lui. Vezi
No. 6773.

9701 *△ Bagă'l în casă te fură;
Dă'l afară te înjură.

A. GOROVEI, *profesor, Cl. VII,*
Semin.

Celui nerecunoscător.

9702 Di sum casă,
Na'l pri măsă;
Di pri măsă
Vru ș-tu ȇrgă,
Până s-adună pri svercă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 705.

¹⁾ De sub casă, na'l pe masă, de pe masă vru și 'n cergă, până ce ș-a
adunat pe cefă (adică=a fost bătut).

Se ȋice pentru cei cari tot cer mai mult, ȃi la urmă
o pătesc.

* Δ
9703 Mă-e dor de el ca de o casă aprinsă.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulȃi,*
j. Covurlutu.

Să nu'l veȃi în ochi. Veȃi No. 6798.

* Δ
9704 Mie 'mă arde casa, ȃi el iȃi pirlisce băta

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, Cl.*
VIII, Semin.

Acelaȃ înȃeles ca la No. 6801.

* Δ
9705 Nică o pómă 'i măi amară,
Ca casa de a doua óră.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

Căsătoria de a doua.

*
9706 Di pulău lapte are 'n casă.¹⁾

G. ZUCA, *c. Samarina, Epir.*

Are de tóte, nu'i lipsesce nimic, e bogat. A se vedé
No. 6813.

* Δ
9707 A fi cu casa în spinare.

T. BĂLĂȖEL, *preot, c. Ștefănești,*
j. Vălcea.

A fi sărac, fără casă. A se adaogă la No. 6814.

9708 Di omu din casă, cari óră s-te afiresci?²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 592.

Acelaȡ înȡeles ca la No. 17537.

¹⁾ Lapte de puă are în casă.

²⁾ De omu din casă, în care óră să te feresci.

- 9709 * Δ Casa care'î mare, mai multă viêtă are.

G. MIHALACHE, *înv. c. Şendresci, j. Tutova.*

Adică cine'î mare, bogat, mai puternic.

- 9710 * Când ieî acoperemîntul veđi ce este în casă.

C. C. MICLESCU, *c. Miclesci, j. Vaslui.*

Numai când trăesci în casa omului îî poţi cunósce traiul.

- 9711 Δ Până nu eşti cu omul în casă, nu scii ce plătesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 204, c. Gurariului, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 6144.

- 9712 Δ Nici o casă fără fum.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 162, c. Breşcu, Ungaria.*

- 9713 * Δ Cine şade a-casă,
Mănâncă la masă;
Cine umblă prin sat,
Remâne ne-mâncat.

P. GÂRBOVICIANU, *prof. c. Leicesci, j. Muscel.*

Omul care 'şi vede de casa lui e mai folosit.

- 9714 * Δ A umbla căutători de casă.

T. BĂLĂŞEL, *preot, c. Ştefănesci, j. Vâlcea.*

Despre cei cari plăcă, în peşit, căutând vre-o fată.

- 9715 * Δ A făcut larg în casă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broşteni, j. Suciava.*

Adică s'a dus.

9716 * Δ A măturat casa cu el.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

L'a bătut bine.

9717 Casă di bîrdenî.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 675.

Adică casă proste. *Bîrdenîi* sunt nisce plante, cari cresc în Tesalia.

9718 * Δ A face casă.

D-na, Z. JUVARA, *c. Fedesci, j.*
Tutova.

A trăi împreună cu cine-va. A se adaoga la No. 6826.

9719 Δ Unde casa nu se spoiesce.

GR. TOCILESCU, *Poes. Pop.*, I,
p. 548.

Adică departe.

CĂUȘ

9720 * Δ Picuș la picuș,
Fac un căuș.

P. PRELIPCEANU, *înv. c. Scheta,*
Bucovina.

Acelaș înțeles ca la No. 11295.

CAZAN

9721 * Ună căzane țe hërbe astupată, vai
crépă.²⁾

I. COYAN, *prof. c. Bătea, Epir.*

Feresce-te de omul ascuns și supărat. Veđi No. 367.

¹⁾ Casă de bîrdenî.

²⁾ Un cazan ce fierbe astupat, o să plesnescă (crape.)

CÉPSĂ

- 9722 [△] I-aŭ pus cépsă 'n cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 113,
c. Logoş, Ungaria.

Acelaş înţeles ca la No. 7202 & 7900.

CERCEL

- 9723 * [△] La urechi mari nu trebuie cercei.

V. A. FORESCU, c. Dorna, j.
Suciava.

Să nu atragi atenţia ómenilor asupra defectelor tale.

- 9724 * A remâne cercel fără tórtă.

T. BĂLĂŞEL, *preot*, c. Ştefănesci,
j. Vâlcea.

Adică ce-va de lepădat, care nu plătesce nimic. A se
adaoga la No. 6860.

CHEÎE

- 9725 * [△] Cheiea de aur în tótă gaura se potriveşte
(lovesce, nimeresce).

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Acelaş înţeles ca la No. 6862.

- 9726 * [△] Cheiea umblată nu ruginesce.

G. MIHALACHE, *înv. c. Şendresci*,
j. Tutova.

A se adaoga la No. 6867.

- 9727 * [△] A umblă cu cheile la briŭ.

T. BĂLĂŞEL, *prof. c. Ştefănesci*,
j. Vâlcea.

Pentru ómenii cei sgârçiţi.

CHIBRIT

- 9728 * Cât ai aprinde un chibrit.

TEODORESCU - KIRILEANU, *înv.*
c. *Broșteni, j. Suciava.*

Iute, de grabă, într'o secundă.

CÎOMAG

- 9729 Ma ghini nă sut di ȕimădzî pri truplu
alântuî, di nă singură prě-amél.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 503.

Acelaș înțeles ca la No. 3105.

- 9730 * Δ A nu avé de cât cîomagu.

T. BĂLĂȘEL, *înv. c. Ștefănescă,*
j. *Vâlcea.*

A fi sărac.

CÎUBUC

- 9731 Ș-bé cîubuchîa cu-arihati.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 475.

E mulțumit, trăiesce în liniște.

CLIN

- 9732 * Δ A nu avé clinîi toți.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănescă,*
j. *Vâlcea.*

A fi cam lipsit de minte.

CLOPOT

- 9733 * Δ A fi cu clopot.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănescă,*
j. *Vâlcea.*

¹⁾ Mai bine o suță de cîomege pe trupul altuîa, de cât unul singur pe al meu.

²⁾ Ișî bé cîubucu în liniște.

Despre cel care i se descoper faptele rele, orî pe unde le-ar face el.

COJOC

- 9734 * Δ Şade într'o sută de cojocé şi tot ȃdice că nu'î este frig.

G. MIHALACHE, c. *Şendresc*, j. *Tutova*.

Pentru cel care nu se mai mulţumesc.

- 9735 * Δ A'şî întorce cojocu.

T. BĂLĂŞEL, c. *Şendresc*, j. *Tutova*.

A schimba purtarea din bună în rea. A se adaoga la No. 6948.

- 9736 Δ Intorce cojocul după vreme.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 121, c. *Topliţa-Rom.*, *Ungaria*.

A'şî schimba purtarea, părerile, etc., după împrejurări.

CORT

- 9737 * Δ A umbla ca cu cortu.

T. BĂLĂŞEL, *preot*, c. *Ştefănesc*, j. *Vâlcea*.

A se adaoga la No. 6972.

- 9738 * Δ Iea-ţi cortu.

T. BĂLĂŞEL, *preot*, c. *Ştefănesc*, j. *Vâlcea*.

Adică mută-te, plécă.

COŞ

- 9739 * Δ Par'că e afumat pe coş.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. Cl. VI*, *Semin. Buc.*

Adică negru la faţă.

COȘ

- 9740 ^Δ In coșul gol nu 'și fac șórecii cuib.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 118,
c. *Bochia, Ungaria.*

La cei săraci nu alérgă nimeni, ne-avênd ce căpêta.

COȘ

- 9741 * ^Δ Si din coș grăunțe și din copae pielm.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. *Vâlcea.*

Acelaș înțeles ca la No. 6979.

- 9742 * ^Δ De n'o fi din coș grăunțe, tot o fi din
copae pielm.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. *Vâlcea.*

De n'o fi una, tot o fi alta.

COTRUȚĂ

- 9743 * ^Δ Adese-orî în cotruță găseci lucruri bune.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Găseci femei frumoșe și în bordee.

CUPTOR

- 9744 ^Δ La cuptorul cald nu trebuie foc mult.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 128,
c. *Gurariului, Ungaria.*

A se adaogă la No. 7004.

- 9745 * ^Δ Nu poți fi în cuptor și la móră.

SUHAMEL, c. *Meledic, j. Buzeș.*

Alege una din două.

- 9746 [△] Mai ușor poți cumpără două cuptore,
de cât lemne pentru unul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 147,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Intreținerea costă scump.

- 9747 * [△] Și la cuptorul mic se face foc mare.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Cheltuielă nepotrivită.

- 9748 * [△] Cuptorul bun cöce pâne bună.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 61,
c. *Cacovița, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 1111.

- 9749 * [△] A fi ca în cuptor.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

Adică cald.

CUREA

- 9750 * [△] A se ține ca curéua.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

Se dice de ce-va care nu se póte sfărëma lesne. De pildă: când pămîntul e clisos, brazda plugului se ține ca curéua; pânea, bine frămîntată, se ține felia ca curéua când o tai.

- 9751 ¹⁾ Ți-adună curëili.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 684.

A'i face observații.

- 9752 * [△] A pune la curele.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

¹⁾ Ii adună curelele.

Adică la bătae grea.

9753 Nu ți țini curdhëaoa.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 684.

Acelaș înțeles ca la No. 7013.

CURTE

9754 * Δ La curtea boerescă și popescă nu e lipsă de lucru.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Rădesci, j. Argeș.*

FAȚĂ

9755 * Δ La față veche nu trebuie căptușelă nouă.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

Orî-ce lucru trebuie făcut potrivit.

FERÉSTRĂ

9756 Bati firésta s'aduchiască ușa.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 493.

Acelaș înțeles ca la No. 2480.

9757 * Δ Te veđi în el ca în feréstră.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Pentru cel fățarnic; una vorbește, alta face.

FITIL

9758 * A pune fitiluri.

D. DARVARI-BUZESCU, *c. Strejesci, j. Romanați.*

A se adaogă la No. 7054.

¹⁾ Nu 'l ține curéua.

²⁾ Bate feréstra să pricépă ușa.

FÓRFECE

- 9759 * Δ Nu fórfecile bune, fac croiélă dréptă.

V. A. FORESCU, c. *Mălină, j. Suciava.*

Ci mintea care 'l conduce.

GARD

- 9760 * Δ Gardul cu propele nu'l dă vîntul jos.

G. MIHALACHE, *inv. c. Șendrescă, j. Tutova.*

Δ Gardul cu proptele ține maî mult.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 101, c. Gurarțuluț, Ungaria.*

Δ Gardu cu propte nu se 'mburdă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 101, c. Logoș, Ungaria.*

A se adaogă la No. 7076.

- 9761 * Δ Gardul cu poprele cade pe vînturi grele.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

A se adaogă la No. 7077.

- 9762 * Δ La gardul uscat, poprele verđi.

V. A. FORESCU, c. *Mălină, j. Suciava.*

Trébă nechibzuită. Veđi No. 7080.

- 9763 * Δ S'a rezemat de gardul putred.

V. A. FORESCU, c. *Mălină, j. Suciava.*

Acelaș înțeleș ca la No. 7087.

GĂTIT

- 9764 \triangle Gătat ca o păpușă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 191,
c. *Réşnov, Ungaria.*

Adică prea frumos gătit. Veđi No. 10536.

GHEM

- 9765 * \triangle Par'că i-a dat cu ghemu 'n cap.

P. GÂRBOVICEANU, *Semin. Cl. VIII.*

GHÎOZDAN

- 9766 Mî-o am ca nuca n-sîrîtor (sînîtor)¹.)

Gr. TOCILESCU, II, p. 698.

Când ne este drag cine-va.

GOL

- 9767 * \triangle Gol trócă.

G. CREȚOIU, c. *Scădesc, j. Dolj.*

Acelaş înşeles ca la No. 7127. A se vedé origina ăierei la No. 14343.

GRĂDINĂ

- 9768 * \triangle Udă-ţi întâiu grădina ta, şi dacă îţi va mai remâne apă, udă şi pe a vecinilor.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Suctava.*

A se adaogă la No. 7134.

HAÎNĂ

- 9769 \triangle Haine scumpe pre spinare
Bagă omu'n lipsă mare.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 107,
c. *Sinersig, Ungaria.*

¹) Mî-o am ca nuca în ghîozdan.

Pentru cel căruia 'i place să se pôrte prea frumos îmbrăcat.

IMBRĂCAT

9770 * Δ Omul îmbrăcat nu se teme de iernă.

G. MIHALACHE, *inv. c. Șendresci, j. Tutova.*

Pentru cel puternic, avut saū cu slujbă bună.

A INCĂLȚĂ

9771 Lu ncălțai di dōuli ȕiȕiōri.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 472.

Adicā l'am înșelat. A se adaogā la No. 7207.

INEL

9772 Va-mī arucă nelu nāpoi!²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 571.

Arată nepăsarea.

Când se strică logodna se trimite inelul înapoi. Ne fiind unul logodit, puțin fi pasă căci nu i se pōte trimite inelul înapoi.

IȘLIC

9773 * Ișlicul e mare, dar capul e mic.

V. A. FORESCU, *c. Folticeni, j. Suctava.*

Pōte fi un om de nēm mare saū boierit, dar e prost.

LAMPĂ

9774 * Δ Lampa nu arde pentru cel care dōrme.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Valer Marcului, j. Mehedinți.*

Acelaș înȕeles ca la No. 7289.

¹⁾ L'am încălțat de amîndoue picîōrele.

²⁾ O să 'mī arunce inelul înapoi!

LANȚ

9775 Ți-trec alislu di nări. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 420.

A-l înfrîna. Acelaș înțeles ca la No. 6586.

LÉGĂN

9776 ^Δ Îmburdat cu légănul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 138,
& 117, c. *Bochia, Ungaria.*

A se adaogà la No. 7255.

9777 * ^Δ Vai de légănul în care s'a suit.

BAȘOTA, *prin V. Forescu, j.*
Sucîava.

A picat în o bôlă de care nu va scăpa.

LULEA

9778 * ^Δ Nu tôte lulelile mirosê a smolă.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j.*
Sucîava.

Nu tôte femeile umblă după bărbați, le place împreunare cu bărbați.

LUMINĂ

9779 * Caută çiua cu lumină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 37.
c. *Sibiŭ, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 7296.

9780 ^Δ Nu mă purta çiua cu lumina.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 177,
c. *Logoș, Ungaria.*

Căci lucru e vëdut, învederat.

¹⁾ Îi trec lanțul de nas.

9781 [△] Sus măciucă, jos nimică.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 246,
c. Gurariului, Ungaria.

Om prost.

MANTA

9782 * [△] Socotéla, ... hriști mantaua!

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Nu are să ȳea nimic. A se adaogă acest înțeles la
No. 7314.

MĂNUȘĂ

9783 * [△] Cu mănuși pre mână nu torci mătase.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 58,
c. Sinersig, Ungaria.

Pentru cel leneș, care nu lucrăză cum ar trebui.

MASALA

9784 Dzadă s-adră.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 685.

S'a îmbetat tun. Se numesce *dzade*, masalale făcute
din crăci de pin.

9785 Arde ca dzada.²⁾

MIHĂILEANU, *Dieț.*, p. 178.

Adică bine.

MĂTURĂ

9786 Număi mătura a rămas a-casă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 17,
c. Codlea, Ungaria.

Când nu a mai rămas nimeni a-casă.

¹⁾ Masala s'a făcut.

²⁾ Arde ca masalaua.

A MĂTURĂ

- 9787 \triangle Fie-care să măture naintea uşei sale.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 94,
c. *Topliţa, Ungaria.*

- \triangle Mătură dinaintea uşei tale.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 149,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 7337.

MÓRĂ

- 9788 * \triangle De cât la móră
Mai bine 'n cămară.

T. BĂLĂŞEL, *preot, c. Stefănescă,*
j. *Vâlcea.*

De cât să te trudesce, mai bine să ieşi de-a gata.

- 9789 * \triangle A fost la móră, la rîşniţă, şi s'a întors
cu grăunţele în pólă.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Su-*
cia.

Pentru omul netrebnic.

- 9790 La móră ş-la drăştélă.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 556.

A spune la tótă lumea.

- 9791 Carî aŭ cap tră discari, du-ti la móră.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 443.

Acelaş înţeles ca la No. 7365.

- 9792 Ca la móră cu aradha.³⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 555

A se adaogă la No. 7371.

¹⁾ La móră şi la piuă.

²⁾ Dacă ai cap de despica (asurđit), du-te la móră.

³⁾ Ca la móră pe rînd.

9793 * Δ A'î face o móră.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A'l bate. A se adaogă la No. 7396.

9794 Δ Nu'ți face móră 'n cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 185,
c. Cetea, Ungaria.

Nu te ameti; nu te îmbăta. A se vedé No. 7403.

9795 Δ Și-a băgat pe móră.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 238,
c. Ida-Mare, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 6982.

9796 Δ Când n'o fi pe apă móră.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 285.

Adică nici odată.

MORMÎNT

9797 Nu plândzi pi murminti csen, s-nu ti dóră
ochîli ¹⁾)

GR. TOCILESCU, II, p. 563.

Nu duce grija altora. A se vedé No. 7405.

MUC

9798 Δ Ajunge mucul la degete (dește).

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 7,
c. Gurarfuluț, Ungaria.

A se adaogă la No. 7410.

¹⁾ Nu plânge pe mormînt străin, să nu te dóră ochîi.

NEGRU

9799 S-băgă lăile.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 525.

S'a căsătorit.

NE-SPĂLAT

9800 * Δ Ori-cât l'ai îngriji, tot ne-spălat rămâne.V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Omul cu năravuri rele. Veđi No. 7417.

OCHELARI

9801 Li-băgă viliile.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 704.

L'a înşelat

OGLINDĂ

9802 Δ Are oglindă mică, dar se vede 'n ea.Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 12,
c. *Gurariului, Ungaria.*

A se adaoga la No. 7438.

OGRADĂ

9803 * Δ Iérba în ogradă e sărăcie în casă.V. A. FORESCU, c. *Stănişóra, j. Suciava.*

A se adaoga la No. 7020.

OPINCĂ

9804 Δ E falnică
La opincă,
Şi smintélă,
La obélă.Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 83,
c. *Sinersig, Ungaria.*¹⁾ Ş'a pus negrele (hañele negre).²⁾ Ii a băgat ochelarit.

A se adaogă la No. 7441.

- 9805 * Δ Să fie opinca cât de bună,
Cât o cizmă nu mai sună.

G. MIHALACHE, *inv. c. Șendresci,*
j. Tutova.

A se adaogă la No. 7442.

- 9806 * Δ Nu cu ori-care opincă să te încalți.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Nu te întovărăși cu cine-va, până a nu'l cunósce bine.

- 9807 Δ Nu încălța opinci de om mort.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 173,*
c. Gurarului, Ungaria.

Nu luă o văduvă.

- 9808 Δ Până poți pune petec pe opincă, nu cum-
păra alta nouă fără bani.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 203,*
c. Voivodeni M., Ungaria.

Ne învață economia.

- 9809 Δ Lapădă opinca ruptă și 'n urmă iară
caută după ea.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 180,*
c. Tisa, Ungaria.

Nu lepăda un lucru, până nu l'ai înlocuit cu altul mai bun.

- 9810 * Δ I-o pus opinca în nas.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

L'a întrecut cu trăba de și se ținea sus. A se adaogă la No. 7457.

- 9811 * Δ Nu mă crede sulă de opinci.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin.*

Adică să nu mă crești prost.

Đice unul, în care nu prea te încrești că va pute în-deplini însărcinarea pe care i-ai dat-o.

Sula de opinci, e un lucru ascuțit la vîrf, cu care se lărgesc găurile la opinci, pentru a se vîri curéua de încreșit.

- 9812 Ľi-ded țaruhili tu mână.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 702.

L'am gonit, l'am dat afară din slujbă.

OPINCAR

- 9813 * Δ Opincar a fost și a rămas.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Netrebnic, țeran a fost și a rămas.

PĂLĂRIE

- 9814 * Δ Sub pălărie
Tôtă gospodăria.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broștenț, j. Suciava.*

Sărac de tot.

- 9815 * Δ Vine cu flori în pălărie.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Vine cu ce-va, dar nu are trecere. A se apropia de No. 666.

PÂNZĂ

- 9816 * Δ Fire amestecate, pânză țesută rău.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

¹⁾ I-am dat opincele în mână.

Acelaş înţeles ca la No. 94 & 7484.

PAPUC

- 9817 * Δ Dacă n'ai papuci sunt bune şi opincile.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 64,
c. *Topliţa-Rom.*, Ungaria.

Dacă nu se pôte mai bine, fie şi mai prost.

- 9818 Nu hiû acşu ş-ţi torn păpuşile.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 610.

Când se crede unul mult mai puţin de cât altul.

*Je ne suis pas digne de dénouer le cordon de
ses souliers.*

Prov. Franc.

- 9819 Lu băgai sum păpuşă.²⁾

MIHĂILEANU, *Dicţ.*, p. 398.

A'l avé în mână. Veđi No. 7506.

PAR

- 9820 * Δ Cine sare pari mulţi îl înţepă unul.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Va-
lea Marcului, j. Mehedinţi.*

A se adaogă la No. 7510

PAR

- 9821 Agiumsiră la par.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 599.

Adică la bătae. A se vedé No. 7517.

PAT

- 9822 * Δ Patul se fie cald, mâncarea pôte fi răce.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Su-
ciava.*

¹⁾ Nu sunt demn să'ţi întorc papuci.

²⁾ Îl băgai sub papuc.

³⁾ Ajunseră la par.

PËR

- *
9823 Di per, per, s-façe gļom.¹⁾
G. ZUCA, c. *Fieri, Albania*

Acelaş înţeles ca la No. 219.

- 9824 Per di per si façi çergă.²⁾
GR. TOCILESCU, II, p. 608.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

- * △
9825 A fi în trei perī.
E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulţ, j. Covurlui.*

Adică bét. Veđī şi No. 7533.

- * △
9826 Din fir în pēr,
S. FL. MARIAN, *Trad. pop., p. 12. — BAŞOTA prin V. A. Florescu, j. Suciava.*

- * △
De-a fir în pēr.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova, j. Vaslui.*

Tot, până la o para, înţeles mai puţin obicīnuit care se va adaoga la No. 7534.

PERDEA

- 9827 Ūi bāgā pirdea tu ocļi.³⁾
GR. TOCILESCU, II, p. 607.

A se adaoga la No. 7535.

- 9828 Om fără pirdea.⁴⁾
GR. TOCILESCU, II, p. 607.

Fără ruşine, obraznic. Veđī No. 7536.

¹⁾ Din pēr-pēr, se face ghem.

²⁾ Pēr de pēr sē face cergă.

³⁾ I-a pus perdea în ochī.

⁴⁾ Om fără perdea.

PERETE

- 9829 * Δ De ce are omul patru pereți.

E. I. PATRIGIŢU, *Inv. c. Smulţit, j. Covurluţu.*

1° Ca să găzduiescă pe cine-va.

2° Ca să fie liniştit, stăpân acolo.

PETIC

- 9830 Δ Nouă din şapte petece.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 166,
c. Topliţa Rom., Ungaria.

Adică lucru vechiu, cârpit.

PÉTRĂ

- 9831 Δ Dóuě petri tari nu fac făină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 77
c. Gurarţului, Ungaria.

A se adaoga la No. 7568.

- 9832 Δ Intre dóuě pĕtri tari.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 122,
c. Gurarţului, Ungaria.

Adică între doi ómenĭ de o potrivă puternici.

PIPĂ

- 9833 Δ Aĭ suflă în pipă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 7, *c. Codlea, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 7277.

PIVNIŢĂ

- 9834 Δ Pivniţa bună face vinul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 212,
c. Gurarţului, Ungaria.

PLAPUMĂ

- 9835 * Cască plapomă și mă îmbucă.

N. URECHE, *ing. j. Prahova.*

Pentru cel leneș. Acelaș înțeles ca: *pică pară, dacă veți pica, etc.*

POD

- 9836 * Δ Calcă ca din pod.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

A se adaoga la No. 7605.

PÓLĂ

- 9837 Iși bagă pólili n-brîn.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 613.

Se hotărește a face ce-va.

- 9838 * Cine rădică pólele nu se umple cu noroiu.

V. FORESCU, *c. Folticeni, j. Suciava.*

Cine fuge de cei răi, nu iese deprinderi rele.

- 9839 * Δ Sus, sus, că póle nu's,
Că li-a pus bătrână sus.
Ș'a pus mîța păzitor
Și mîrtanu căpitan.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Pentru muierile sărace și leneșe, cari nu au póle (fuste).

- 9840 * Ține-te de pólă mare
Dacă vrei să trăești tare.

V. FORESCU, *c. Folticeni, j. Suciava.*

¹⁾ Iși băgă pólele în brîu.

Adică să'ți cauți sprijin.

9841 * Δ Iea din pôle și pune în frunte.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Glâm-
bocata, j. Dîmbovița.*

Acelaș înțeles ca la No. 7616.

PORT

9842 * Δ Cine 'și schimbă portul, s'o dat în partea
dracului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 52,
c. Logoș, Ungaria.*

Arată cât de mult ține Românul la portul lui, pre care
'l indentifică cu naționalitate.

9843 Altu loc, altu port.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 421.

Deosebire de obiceiuri, după localități.

9844 Δ Trece Oltu,
Schimbă portu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 259,
c. Gurariului, Ungaria.*

Pentru cei cari se lepădă de obiceiurile strămoșesci.

PÓRTA

9845 Greă pri pórtă s'avdă pálthirea.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 614.

Acelaș înțeles ca la No. 7632.

9846 Aspardzi pórtă ș-fați pál(a)thiri.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 614.

Acelaș înțeles ca la No. 7616.

¹⁾ Alt loc, alt port.

²⁾ Vorbesce (grăesce) pe pórtă s'audă feréstra.

³⁾ Strică pórtă și face feréstră.

9847 Să-acăță di pörtă mari.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 700.

A căpătat onoruri; are sprijinitori puternici.

9848 Va tē-acăț pörtă?²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 699.

Te voiu privi ca om de sēmă?

PUȚ

9849 * Δ Nu scuipa în puț că se pôte să bei apă din el.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Sucava*.

Adică nu batjocori pre sfetnicii satului că pôte vei ave nevoe de el. Veđi și No. 7658.

A RADE

9850 Δ Îl rade fără briciu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 117,
c. *Garartului, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 7668.

ROGOJINĂ

9851 * Δ Trage pisica de coddă pe rogojină.

St. TUȚESCU, c. *Catanele*, j. *Dolj*.

Stă în lenevire, n'are ce lucra, din rea voință saū ne- avere. A se adaoga acest înțeles la No. 7690.

RUDĂ

9852 * Δ Dă cu ruda 'n baltă.

D. POPOVICIU, *înv. c. Cuvin, comit. Arad, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 444.

¹⁾ Se-acăță de pörtă mare.²⁾ O să te privesc ca pörtă?

SAC

- 9853 [△] Lăgă sacul până 'i rotund,
Nu când îi dai de fund.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135,
c. *Pinteuşul-M.*, Ungaria.

- [△] Nu legă sacul pe la fund, ci pe la gură.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 175,
c. *Agnita*, Ungaria.

Aceleaş înţeles ca la No. 7698.

- 9854 [△] Face pumnul mic către fundul sacului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 92,
c. *Tisa*, Ungaria.

Aceleaş înţeles ca la No. precedent.

- 9855 [△] În sacul legat,
Nu scii ce'i băgat.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 120,
c. *Gurariului*, Ungaria.

A se adaoga la No. 7714.

- 9856 [△] Ori îşi umple sacul,
Ori îşi pune capu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 199,
c. *Gurariului*, Ungaria.

Aceleaş înţeles ca la No. 7720.

- 9857 * [△] De cât doi saci deşerţi, mai bine unul
plin.

G. MIHALACHE, c. *Şendresci*, j.
Tutova.

Mai bine puţin şi mai bun.

- 9858 [△] Ține sacul, până capeți purcelul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 252,
c. *Bochia*, Ungaria.

Adice foloseşte ocasiunea.

9859 * Δ Sacul greû, nu e greû în spinare.

G. MIHALACHE, *inv. c. Şendrescî, j. Tutova.*

Averea nu ni se pare prea grea nici odată.

9860 * Δ A luat sacul de pe un umăr, ca să'l pue pe cela-l-alt.

V. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

N'a scăpat de o greutate.

9861 Duchîati sac di după uşi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 700.

Acelaş înţeles ca la No. 2480.

9862 * Δ Sacul s'a umplut înainte de vreme.

V. A. FORESCU, *c. Mălinî, j. Suciava.*

Pentru o fată mare.

9863 * Δ Şi-o pus sacii în car.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţ, j. Covurlutu.*

Nu mai are nevoie de nimeni. A se adaogă la No. 7723.

9864 Sac fără fundu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 620.

A se adaogă la No. 7721.

SAÎA

9865 * Δ Cine păzesce saiaua mănâncă tarhanaia.

P. GÂRBOVICIANU, *prof. c. Herescî, j. Ilfov.*

Acelaş înţeles ca la No. 7819.

¹⁾ Pricepe sac de după uşe.

²⁾ Sac fără fund.

ȘANDRAMA

- 9866 * Și șandramalele se chilodesc ca fetile.

V. A. FORESCU, c. *Follicent*, j. *Sucłava*.

Când babele își pun dresuri multe.

SĂPUN

- 9867 Δ Îl zolesce fără săpun.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 117,
c. *Gurariului*, *Ungaria*.

A'l certa.

SCALDĂ

- 9868 Δ A aruncat cu scaldă și copilul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 1, c.
c. *Gurariului*, *Ungaria*.

A face ore-ce prostesce.

A SE SCĂLDĂ

- 9869 * Δ Când s'a născut s'a scăldat în lapte dulce,
iar acum se scaldă 'n borș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 32,
c. *Toplița Rom.*, *Ungaria*.

Îi merge rău. Veđi și No. 7760.

SCÂNDURĂ

- 9870 * Δ I-a măncat scândurile fața.

D-na Z. JUVARA, c. *Fedesci*, j. *Tutova*.

Adică a murit.

- 9871 Îi lipsesci nă scândură.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 623.

E cam ținut. Veđi No. 7770.

¹⁾ Îi lipsesce o scândură.

9872 Scândură s-féçi. ¹⁾

E mort.

GR. TOCILESCU, II, p. 623.

9873 * △ Nu calcă pe scândură sănătósă.

E. I. PATRICIU, *Inv. c. Smulți, j. Covurluțu.*

Se apucă de ce-va care nu e sigur, și chiar primejdios, face un pas greșit. Veđi No. 7883.

9874 * △ Calcă (pășesce) pe scândură putredă.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Suclava.*1° Acelaș înțeles ca la No. 7883.2^o Nu mai are ڃile multe.

SCARĂ

9875 * △ Tréptă cu tréptă te urci pe scară.

SUHAMEL, c. *Meledic, j. Buză.*

Acelaș înțeles ca la No. 7773.

9876 * △ I s'a întins scara.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suclava.*

I-a venit vremea să fie căutat.

SCAUN

9877 * △ Cine șede pe două scaune, cade rău când cade.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 51, c. Logoș, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 7790.

9878 * △ I-a fugit scaunu de sub cur.

V. A. FORESCU, c. *Mălini, j. Suclava.*

¹⁾ Scândură se face (s'a făcut).

A rămas sărac.

9879 * Δ Duce l'aș pe ale patru.

G. I. TOMESCU, *inv. c. Broscari*,
j. Mehedinți.

Adică pe scaunul cu patru picere, al bisericeî, pe care se duc morțiî.

9880 Δ N'are scaun.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 157,
c. Codlea, *Ungaria*.

1° Pentru cel nepoftit.

2° Acelaș înțeles ca la No. 7793.

SOBĂ

9881 * Δ Îi place soba
Ca țiganului toba.

P. GÂRBOVICIANU, *prof. c. Șerbănești*, j. Argeș.

Adică să sté a-casă, la căldură.

SPĂRTURĂ

9882 * Δ Cine nu cârpesce spărtura mică, are ne-
caz să drégă borta mare.

V. A. FORESCU, *c. Dorna*, j. Su-
ciava.

Economia la vreme. Veđi și No. 7821.

A SPĚLA

9883 Δ L'a spelat fără apă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 132,
c. Gurăntului, *Ungaria*.

Adică l'a certat, l'a bătut.

STAVILĂ

9884 * I-a pus stavilă.

Gr. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

L'a împedicat, l'a oprit de a face óre-ce.

STÎLP

- 9885 * Δ A fost stîlpul casii și acum a ajuns popre.

V. A. FORESCU, *inv. c. Mălinț, j. Suciava.*

Odată a fost om cu vază, și acum a rămas slugă la cei cari s'au ridicat.

STRAIU

- 9886 Δ I-am acoperit c'un straiu,
Și săturat c'un mălaiu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 111, c. Drâmbari, j. Suciava.*

Când aveă copii mai puțin.

- 9887 * Δ Straiul vechiu, unde 'l dregi, alătura se rupe.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Adică omul bătrân saū boluăvicios.

SUMAN

- 9888 Δ Intórce sumanul din coto suflă vîntul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 122, c. Sibiu, Transilvania.*

Acelaș înțeles ca la No. 7320.

- 9889 * Δ Nu după sucman trebuie judecat omul.

V. A. FORESCU, *c. Mălinț, j. Suciava.*

A se adaogă la No. 7872.

- 9890 Δ Rěu te folosesci cu sumanul altuia.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 221, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 7167.

- 9891 [△] **Maî bine un suman periat şi cârpit, de
cât un beniş sdrenţos şi tăvălit.**

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 145,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Maî bine maî mare între cei micî, de cât maî mic între
cei mari.

TÂMPARE

Vedî *Cap I/I, Tâmbare.*

- 9892 **Va'l fac mânica di tâmpari. ¹⁾**

Gr. TOCILESCU, II, p. 553.

A se adaoga la No. 7888.

- 9893 — **Çe hîbare?**
— **Mânica di tâmpare. ²⁾**

Gr. TOCILESCU, II, p. 690.

Adică nimic.

- 9894 **U spindzură tâmparea. ³⁾**

Gr. TOCILESCU, II, p. 642.

S'a pus pe şedere.

- 9895 **Tradzi tâmparea azvarna. ⁴⁾**

Gr. TOCILESCU, II, p. 642.

Caută certă, e un tirie briu.

- 9896 **Tradzi la tâmpari. ⁵⁾**

Gr. TOCILESCU, II, p. 642.

Acelaş înţeles ca la No. 13882.

- 9897 **U băgă tu mânica di tâmpari. ⁶⁾**

Gr. TOCILESCU, II, p. 553.

A şters o, a furat'o.

¹⁾ O să'l fac mânecă de manta.

²⁾ Ce scire? — Mânecă de manta.

³⁾ A spinzurat (atîrnat) mantaua.

⁴⁾ Trage mantaua pe jos.

⁵⁾ Trage la manta.

⁶⁾ O băgă pe mânica de manta.

ȚEST

9898 * Δ A fi umblat ca țestu.

ST. TUTESCU, c. *Catanele, j. Dolj.*

* Δ A umblat ca țestul.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

Adică ne-umblat, n'a trecut nici de ușa oborului. A se adaoga la No 7899.

9899 * Δ A fi umblat ca botul țestului.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Moșoia, j. Argeș.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

9900 * Δ Este iute ca țestul.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin. Buc.*

Adică e încet.

TINICHEA

9901 Ți spînzurără tinichielu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 641.

L'aŭ gonit cu rușine. A se adaoga la No. 7917.

9902 Tinichie ésti.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 641.

Nu are nici un ban. A se adaoga la No. 7917.

TRAISTĂ

9903 Δ O traistă plină e mai ușor a o purta, de cât una gólă.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 200, c. Logoș, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 9859 din acest capitol.

¹⁾ Ți spînzură tinichéua.

²⁾ Tinichea este.

9904 * Δ Nu te uzbăi în traista altuia.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

La drum să'ți ieși merindele tale. Cine nădejduesce (uzbăesce) la merindele altuia, de multe ori rămâne nemâncat.

9905 * Δ Două traiste góle.

V. FORESCU, *c. Dorna, j. Suceava.*

O căsătorie între doi săraci. Vezi No. 7939.

9906 $\tilde{\text{L}}$ i tricú tastrulu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 638.

L'a înșelat.

9907 $\tilde{\text{L}}$ i dēdi tastrulu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 701.

I-a dat drumul din serviciu.

TULPAN

9908 * Fața ei un tulpan.

D na AN. GHILTZ, *c. Nicoresci, j. Tecuci.*

Adică cu pelița albă și subțire.

ȚUNDRĂ

9909 Δ E lovit cu măneca țundrii.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 85, Ungaria.*

A se adaoga la No. 7984.

¹⁾ I-a băgat traista

²⁾ Ii dete traista.

UȘĂ

- 9910 * Inchide ușa pe din afară.

G. I. PATRICOIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Adică să ieși din casă.

- 9911 * ^Δ L'a făcut de nu înemeria ușa.

T. SPEBANȚA, *c. Stolojan, j. Gorj.*

A se adaoga la No. 8023.

VATRĂ

- 9912 Tu vatra ta ș-činușa ardi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 656.

Așa de bine e la om a-casă. Veđi No. 8030.

ZEGHÎE

- 9913 ^Δ Să'ți tai zechea și să fugi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 236, c. Codlea, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 7621.

ZID

- 9914 ^Δ Zidul, cu capul nu'l spargi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 278, c. Sinersig, Ungaria.*

A se adaoga la No. 8050.

¹⁾ In vatra ta și cenușa arde.

SUPLEMENT LA CAPITOLU VII

A AFUMĂ

- 9915 * *Ĭi-u afumă.*¹⁾ G. ZUCA, c. *Samarina, Epir.*
1° *Ĭi-a luat'o.*
2° *A violat'o.*

- 9916 L' afumă.²⁾ G. ZUCA, c. *Samarina, Epir.*
L'a ponegrit.
Afumare = a înnegri, a spoi, etc.

AFUMAT

- 9917 * Δ A fi afumat. GAVE. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni,*
j. *Tutova.*

* *Afumat.*³⁾ MIHĂILEANU, *Dicț., p. 9.*
Adică bét.

APĂ

- 9918 Δ N'are după ce bé apă, și el se scobesce
'n dinți. Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 157,*
c. *Ida Mare, Ungaria.*

A se adaogă la No. 8086.

¹⁾ *Ĭi a afumat'o.*

²⁾ *L-a afumat.*

³⁾ *Afumat.*

- 9919 * A'l sci de unde bé apă.

GAVE. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,*
j. Tutova.

Acelaș înțeles ca la No. 8077.

- 9920 Δ Nu tulbura apa din care vreî să beî.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 186,
c. Toplița-Rom., Ungaria.

Căci îți faci singur rău ție.

- 9921 Δ N'o să bage apa pe curechiu cu el.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 166,
c. Cetea, Ungaria.

Nu o să aveți nici o daraveră împreună.

- 9922 Δ Nici apa împreună.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 160,
c. Cetea, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 9923 Δ Poți bé apă după el.

Dr. EL. CRISTEA, p. 215, *c.*
Cetea, Ungaria.

Când ai perdut un lucru, și rămâne bun pierdut.

BÉT

- 9924 Δ Omul bét e ca un câne turbat.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 192,
c. Gurariului, Ungaria.

A se adaoga la No. 8143.

BEȚIV

- 9925 * Δ Bețivul, până trece puntea, închide ochii.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 23,
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 8172.

BIRT

- 9926 * Δ — Scol', muere, mână vaci.
 — Du-te, omule, și taci.
 — Scol', muere, mână porci.
 — Du-te, omule, nu pociu.
 — Scol', muiere, hai la birt.
 — Dómnne, bate'l om bolând,
 Așteptă mă să mă 'ncing,
 C'acolo și eă am gândit.

AVR. COBCEA, paroh c. Coșteiu,
 Banat.

Veđi *Mâncare, Tirg.*

Pentru o femeie prefăcută și leneșă.

- 9927 * Δ Birtul e scara pe care ne scoborîm la
 iad.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 23,
 c. *Sinersig, Ungaria.*

Lacomia pentru mîncare și băutură împinge pe om la multe rele.

BLID

- 9928 * Δ Din blidul cât de mic,
 Griji ca să rămână un pic.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Ne învață economia și prevederea.

BOB

- 9929 * Δ Îi întrebî de bob, și'tî răspund mazere.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Su-*
clava

A se adaogă la No. 8200.

- 9930 * Δ Nu mânca bob.

V. FORESCU, c. *Mălinț, j. Su-*
clava.

Nu minți. Vezi No. 8202.

BORȘ

- 9931 * Δ Când verși borșul, nu'ți vërșa huștele,
că póte 'ți mai trebuie.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Când te superi, nu te resbună.

- 9932 * Δ L'a umplut borșul.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suctava.

L'a bătut bine.

- 9933 * Δ I-o dat borșul în foc.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

S'a supărat.

BRÂNZĂ

- 9934 * Δ Brânza cânéscă, câniî o mănâncă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 25,
c. Bochia, Ungaria.

Din câștig nedrept, nu te vei folosi; căci lucrul dobândit pe nedrept, se ia de alții tot pe nedrept.

- 9935 * Δ Cu brânza în șip și cu mămăliga de
'mprejur.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

Acelaș înțeles ca la No. 8248 & 8250.

- 9936 * Δ Brânză de iepure.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suctava.

A se adaoga la No. 8234.

BUCATĂ

- 9937 * Δ Cine mușcă bucată mare, singur se 'n-nică.

G. MIHALACHE, c. Șendresci, j. Tutova.

Acelaș înțeles ca la No. 8255.

BUCATE

- 9938 * Δ De cât bucate stricate,
Mai bine mațe crapate.

V. SIMIGANOSCHI, preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.

Acelaș înțeles ca la No. 8262.

- 9939 * Δ Cine are bucate multe, are și pagubă multă, câte odată; iar cel ce are puține, are și pagubă puțină.

C. TEODORESCU, înv. c. Lipova, j. Vasluțu.

Acelaș înțeles ca la No. 12250.

- 9940 Bucate noi în gură veche.

Adevărul, Oct. 1902.

Nevastă tinăreă și bărbat bătrân.

- 9941 * Unde sunt bucate și pâne, sunt și șóreci.

V. A. FORESCU, c. Folticeni, j. Suctava.

Unde e avere, acolo alérgă ómení pentru a se folosi.

BUCĂTURĂ

- 9942 * Δ Dă din brânci și tací din gură,
Daca vrei să ai bucătură.

V. SALA, dasc. c. Colesci, comit. Bihor, Ungaria.

Muncesce și tací, și îți vei câștiga traíul.

CAPAC

- 9943 * △ A pune capacul.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A înfunda pre cine-va, cu ce-va. A se adaoga la No. 8288.

CÂRCIUMĂ

- 9944 * △ A plecat la biserică și a nemerit la cârciumă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Capu-Piscului, j. Muscel.*

Pentru cel bețiv.

- 9945 * △ Cărciuma te pune pe drumuri.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănești, j. Vâlcea.*

Omul beutor sărăcesce.

CÂRNAT

- 9946 △ Mai multe țile de cât cârnați.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 146, c. Logoș, Ungaria.*

*
Sun ma multî dzîle di lucaniçi.¹⁾

IL. GHICU, *prof. c. Bălsă, Epir.*

A se adaoga la No. 8299.

- 9947 * △ Carnea lesna, nici zama nu'i bună.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 35, c. Sînersig, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 8305.

¹⁾ Sunt mai multe țile de cât cârnați.

CĂȘ

- 9948 ^Δ Picus la picuș
Pân se face caș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 211,
c. Logoș, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 11295.

CHERLIŬ

- 9949 * ^Δ E cherliŬ.

G. TOMESCU, *inv. c. Broscari*,
j. Mehedinți.

Nici bêt, nici tréz, dar mai mult bêt.

CINĂ

- 9950 * ^Δ Cina și casa mică, face casa mare.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 34,
c. Sînersig, Ungaria.

Inversul ȡicerei de la No. 8259.

CŬOB

- 9951 * ^Δ Rîde cŬobu de strachină.

St. St. TUTEȘCU, *inv. c. Catanele*,
j. Dolj. — P. GĂRBOVICEANU, *prof.*
c. Cloșani, j. Mehedinți.

Acelaș înțeles ca la No. 8365.

CŬOLAN

- 9952 * ^Δ CŬolanul gol, nici cāniî nu 'l rēdică.

V. SIMIGANOSCHI, *preot*, c. Fe-
reblecea.

Acelaș înțeles ca la No. 8951.

CÎUMLECHÎE

9953 Iú 'î cîumlechîa ali lîrtată? ¹⁾

Arată puterea deprinderii. GR. TOCILESCU, II, p. 475.

CODRU

9954 * Δ Cât codru 'n mâna săracului.

P. GÂRBOVICIANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

Adică puțin. Veđi și No. 8391.

COLAC

9955 Δ Nu'î colacul cui se anumesce, ci'î al cui il dobândesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 171, c. *Bochiă, Ungaria.*

A se adaogă la No. 8394.

9956 Va'l acîiem și va-îi pitrec ș-culac. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 418.

Se ȝice, într'un mod ironic, când nu vrei să cinstesci prea mult pe unul.

9957 * Δ S'a dus omul la colac,
Și-a căpătat un ciomag.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

A intrat într'o afacere, pe care a crezut'o bună, și a ieșit sărac lipit.

9958 Δ Nu staū colacii pe garduri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 180, c. *Zlatna, Ungaria.*

Numai muncind capeți ce-va.

¹⁾ Unde'î cîumlechea lertatei (răposatei)?

²⁾ O să 'l chem și o să 'l trimit și colac.

FĂCĂLEȚ

- 9959 * Δ A învățat să mănuiască făcălețul.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Heresci, j. Ilfov.*

Nu scie nimic.

FĂINĂ

- 9960 Fără di fărină nu s-fați turta.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 646.

Când vrei să faci óre-ce, trebuie să ai cele de lipsă.

- 9961 O-adrară di fărina.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 494.

Adică s'a logodit.

FARFURIE

- 9962 Tóti misurli nu fac tră ciurbă.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 694.

De obicei farfuria se ȑice : *misuriciu*, plural cu arti-cól, *misuriciale*.

FASOLE

- 9963 Hiarbi fásuľiu.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 494.

Dórmee adínc, sforăie.

FEDELEȘ

- 9964 * Δ A'l legă fedeleș.

Se légă întâiu omul de mání și de cóte. După acésta se dau mánile în jos, peste genunchi, se bagă un bêt printre genunchi, și mání. Omul astfel legat, nu se mai póte deslega cu nici un chip.

A se adaagă acéstá explicație la No. 8460.

¹⁾ Fără de făină nu se face turtă.

²⁾ Ai făcut'o de făină.

³⁾ Tóte farfuriile nu fac pentru c'orbbă.

⁴⁾ Fierbe fasole.

FÎERTURĂ

- 9965 * Δ L'a bagat în ferturi.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulft, j. Covurlutu.*

L'a luat din scurt asupra greșelei făcută.

FLĂMÂND

- 9966 * Δ Flămândulu', și o bucată de mămăligă rece, i se pare plăcintă.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Acelaș înțeles ca la No. 8470.

- 9967 Δ Flămândul nu așteptă coptul, nici golul albitul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 96, c. Sinerșig, Ungaria.*

A se adaoga la No. 8472.

- 9968 Δ E flămând ca un lup.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 83, c. Sibiū, Transilvania.*

Adică tare flămând.

FÓME

- 9969 Δ Fómea și sărăcia strică omenia.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 96, c. Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 8487 & 8488.

- 9970 * Δ A'î spînzura inima de fóme.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

E lihnit de fóme.

- 9971 Δ E negru de fóme.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 84, c. Sibiū, Transilvania.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

FRAGĂ

- 9972 Iu avdzî frandzi multi, s-îlîaî cânestra
aşa mică.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 558.

Acelaş înţeles ca la No. 1046.

FRIPTURĂ

- 9973 * Δ Friptura bună nu se face la fum.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Suclava*.

Când nu se fac lucrurile cum trebuie.

GĂVAN

- 9974 * Δ Nouă luni din an,
Gata şi-un găvan.

D. POPA, *înv. c. Sinaia*, j. *Pravara*.

Acelaş înţeles ca la No. 12.

- 9975 Până i se umple găvanul.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 296.

Până nu mai póte răbdă.

GUSTARE

- 9976 * Δ Cine face gustare cu îmbelşugare, prân-
zesce cu sărăcia şi cinézá cu ruşinea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 46,
c. *Sinersig*, *Ungaria*.

Acelaş înţeles ca la No. 8259.

¹⁾ Unde auđî fragî multe, să ȳeî coşul cel mic.

A SE HRĂNI

- 9977 * Δ Se hărănesce și în pétră sécă.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin. Buc.*

Omul harnic.

A SE ÎMBĚTA

- 9978 * Δ S'a îmbětat căciula mea,
Și capul de-abia, de-abia.

A. GOROVEI, *j. Suctava.*

Pentru omul bețiv.

A ÎMBUCĂ

- 9979 Δ Hop, țup, n'am să 'mbuc,
Nici la móră n'am să duc.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 108, c. Sinerșig, Ungaria.*

Cine petrece, nu are ce mânca.

- 9980 Δ Nu 'mbucă, cât nu'ți încape 'n gură.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 177, c. Rěșnov, Ungaria.*

Nu încerca peste puterile tale. Veđi No. 8557.

ÎMBUCĂTURĂ

- 9981 * Δ Câte îmbucături,
Atâtea înghițituri.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

Jurămînt glumeț pentru a adevăra ore-ce.

A ÎNGHIȚI

- 9982 Ascapită noduri.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 573.

¹⁾ Înghițe noduri.

Noduri, noduri ți si duçi. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 573.

Acelaș înțeles ca la No. 8571.

IOFCA

9983 *Péturle pri cârpitor s-tindi. ²⁾*

G. ZUCA, c. *Samarina, Epir.*

LAPTE

9984 ^Δ *Măncă lapte numai de la o vacă, și nu
vei bătrâni de grabă.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 147,
c. *Tisa, Ungaria.*

Mulțumesc-te cu o nevastă.

9985 * ^Δ *Ce folos
De lapte gros,
Dacă'i în burduf de câne
Și nu'l mănâncă nime.*

A. GOROVEI, c. *Siliștea, j. Su-
ciava.*

A se adaoga la No. 8589.

9986 * ^Δ *Linge-lapte.*

TRODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Adică om sgârcit.

LAPTE BĂTUT

9987 *O adrași dhală. ³⁾*

GR. TOCILESCU, II, p. 488.

Acelaș înțeles ca la No. 8463.

¹⁾ Noduri, noduri i se duce.

²⁾ Iofcaoa pe cârpător să 'ntinde.

³⁾ A'î făcut'o lapte bătut.

LINGURĂ

9988 Ți aspindzurară lingurli di guși.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 530.

L'aŭ lăsat flămând. A se adaogŭ la No. 8606.

9989 ^Δ Nu 'ți băga lingura, unde nu'ți e blidul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 184,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 8918.

9990 ^Δ Lingura gólă rupe gura.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 137,
c. *Brețcu, Ungaria.*

Când nu ai ce mânca.

9991 * ^Δ Lingura mare strică gura dar drege fața.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Adică mâncarea multă.

9992 * ^Δ Cine vré să mănânce aibă lingură.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 54,
c. *Bochla, Ungaria.*

Când apuci a face ce va să fi pregătit cu cele necesari.

9993 * ^Δ Nu tot lingură, ci și blid.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 186,
c. *Tisa, Ungaria.*

MĂLAIU

9994 * ^Δ Staî, mălaiu,
Să te taîu.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Mărcina, Banat.*

Despre omul móle și trândav.

¹⁾ Îi spînzurără lingurile de gât.

9995 [△] Io 'i-am dat mălaiu, el mi-o îmbucat mâna.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 123,
c. Logoș, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 3139.

9996 * [△] Și-a vërsat mălaiul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 239,
c. Gurariului, Ungaria.

MĂMĂLIGĂ

9997 * [△] Mămăligă! veți tu brânza, mergi și gólă.

V. SIMIGANOSCHI, *preot*, c. Fe-
reblecea, Bucovina.

Pentru omul sgârcit.

9998 [△] Și 'n mămăligă caută spină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 240,
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 976.

9999 [△] Vai de mine, bine 'mă pare,
Când vëd mămăliga mare;
Când o vëd pe cãrpëtor
Bat cu mâna 'n pept, să mor.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 272,
c. Codlea, Ungaria.

Pentru cel mănăcãcios.

10000 * [△] Pune de mămăligă la chiotórea casei.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți*,
j. Covurluiu.

A făcut o trébă, fără socotélă.

10001 [△] O prins mămăliga scórță.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 198,
c. Logoș, Ungaria.

A se adaogà la No. 8652.

10002 * Δ A face mămăliga cu ciomege.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci, j. Vâlcea.*

Pentru o femeie care are atâtea țiitori, în cât numai cu ciomegele lor ar fi de ajuns ca să faci o mămăligă.

10003 Δ A fi ca o mămăligă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 86, c. Toplița Rom., Ungaria.*

Adică môle. Veđi No. 8658.

A MÂNCA

10004 Δ Măncă ađi un boŭ, mâne ai mânca doi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 147, c. Gurarțului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 8774.

10005 * Δ Până acum a mâncat și ăl de a pierdut boii.

St. TUȚESCU, *c. Catanele, j. Dolj.*

E târziu de tot; aŭ mâncat și cei cari aŭ dat de o belea, și de cari nu se mai lipesc mâncare. A se adaoga acest înțeles la No. 8687.

10006 Alți măcă ș-bé, ș-alți li fac cu ocľiul.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 589.

Acelaș înțeles ca la No. 8700.

10007 Δ Nu scie nici ce a mâncat a-séră.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 179, c. Crihalma, Ungaria.*

Nu sci țe măcă a-séră.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 547.

¹⁾ Alții manăncă și bé, și alții li fac cu ocľiul (li duc dorul).

²⁾ Nu scie ce a mâncat a-séră.

Adică uîduc. A se adaoga la No. 8707.

- 10008 Adzi țe ari mîcă ș-bé, ș-mâni s-frécă pântica.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 610.

Pentru cel neprevădător.

- 10009 Ndoauă mîcă, ndoauă arucă, și ndoauă di nă parti bagă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 569.

Să fim prevădători.

- 10010 * Δ Te mîeri ce mîncă, și te mîeri ce mai lasă.

A. GOROVEI, *publ. j. Suciava*.

În deridere, pentru cei cari spun că mîncă puțin, și înghit cât dece.

- 10011 Δ Asudă mîncînd și înghiță lucrînd.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 16,
c. Gurarîului, Ungaria.

Om mîncăcios și leneș.

- 10012 Δ Mîncă ca trei, lucră ca șapte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 147,
c. Lancrăm, Ungaria.

Mîncă mult și muncesce mult.

- 10013 * Δ A mîncat ochi de icônă și a bătut apă după cap de măt mort.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 9,
c. Bihor, Ungaria.

Pentru barbatul care nu vede că nevasta lui se dă la alții.

- 10014 Ș-amijdoî (amîndoîli) mîcă dit un ținac.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 473.

¹⁾ Adî ce are mîncă și bé, și mîne 'ș-frécă pîntecetele.

²⁾ Cîte-va mîncă, cîte-va aruncă și cîte-va de o parte pune.

³⁾ Amîndoi mîncă dintr'un ținac.

1° Acelaș înțeles ca la No. 8366.

2° A fi prietenî nedespărțiți.

10015 * Măncă unt după pieptene.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 148,
c. *Codlea, Ungaria.*

Om sgârçit.

10016 Δ Măncă ca un lupău.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 147,
c. *Calbor, Ungaria.*

A se adaoga la No. 8747.

10017 * Δ Par'că mănăncă tot în scăpătutul sórelui.

P. GÂRBOVICEANU, *Semin. Cl.*
VI.

Pentru omul slab.

10018 Mănăncă cenușă pe vatră

A. PANN, *Prov.*

E sărac lipit.

10019 * Δ A mânca cu plăviî.

M. POPA, c. *Stefănesci. j. Vâlcea.*

Măncă mult, se năpustesce pe măncare.

MÂNCARE

10020 Δ Focare fără măncare.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 252,
c. *Logoș, Ungaria.*

Adică sărăcie.

MĂRAR

10021 * Δ Te amesteci ca mărarul în varză.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Dobreni, j. Muscel.*

Acelaș înțeles ca la No. 8782.

MĚR

- 10022 * Lelea s'a săturat de mere acre.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

Doresc să mă schimb.

MERINDEA

- 10023 Va-mă curmă mirindea ? ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 546.

Arată nepăsare.

MESTECĂŨ

- 10024 ^Δ Nu te face mestecăŭ.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 182,
c. Gurariului, Ungaria.

Nu munci, nu te vîrî în bucluc pentru alții.

MĚRE

- 10025 ^Δ Nu tot ce'î dulce 'î mĚre, nu tot ce scli-
pesce 'î aur.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 185,
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 433.

A SE MURA

- 10026 * ^Δ A se mură.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A se uda până la piele.

NUCĂ

- 10027 * ^Δ Nuca nu crapă de căt cînd o despică
ciocanul.

V. A. FORESCU, *c. Mălinț, j.*
Suciava.

¹⁾ O să 'mă tăi gustarea (de la tócă).

Se mai ȋdice ȡi pentru fete A se adaogă la No. 8889.

10028 ^Δ Să nu 'i mănci nuca de a-mână.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 232,
c. Gurariului, *Ungaria*.

Să nu ieī omului din mână.

ÓLĂ

10029 * ^Δ Pune óla la foc,
C'am aflat un iepure într'un loc.
Trage óla 'n sus,
Că iepurele s'a dus.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, Cl.*
VIII, Semin.

Acelaș înȡeles ca la No. 8904.

10030 * ^Δ Óla zmălȡuită (jmulȡuită) nu tulbură
borșul.

V. A. FORESCU, c. *Stănișóra, j.*
Suctava.

Cel cu purtare bună, se întrebuiȡeză la slujbe, la
trébă, etc.

10031 ^Δ In óla acoperită nu scii ce ferbe.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 120,
c. Gurariului, *Ungaria*.

A se adaogă la No. 8908.

10032 ^Δ Număi acoperișul scie ce ferbe în ólă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 176,
c. Breșcu, *Ungaria*.

Acelaș înȡeles ca la No. precedent.

10033 Fugī de la óla cu știr,
Unde n'ai băgat nici un fir.

Adevărul, Oct. 1902.

A se adaogă la No. 8922.

10034 * Δ I-a dat óla 'n foc.

E. I. PATRICIU, *Inv. c. Smulft,
j. Covurluiu.*

E fórte supërat.

OREZ

10035 Ariz tu sulă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 427.

Lucru peste putință.

OS

10036 Δ Óse să fie multe, că câni se află destui.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 200,
c. Tisa, Ungaria.

Avere să fie că e cine să o ridice.

OȚET

10037 * Δ Cu oțet și cu fiere
Nu faci agurida miere.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 61,
c. Agnita, Ungaria.

Cu răul nu îndulcesci ómeni.

10038 Carī tē-acatā vinatea, puscă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 620.

Puțin ne pasă de supërarea cui-va. Acelaș înțeles ca la No. 8958.

OU

10039 Δ Par'că mîncă tot óuē.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 205,
c. Cetea, Ungaria.

¹⁾ Orez în frigare.

²⁾ Dacă te superi, (bé) oțet.

Acelaş înţeles ca la No. 8971.

10040 [△] Tot omul să 'şi mănce oul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 256.
c. Bendorf, Ungaria.

10041 * [△] I-a dat peste cofiţa cu ouele.

E. I. PATRIGIU, *inv. c. Smulţi,*
j. Covurluţu.

L'a atins unde 'l dóre.

10042 * [△] Nici cât ai cóce un ou.

E. I. PATRIGIU, *inv. c. Smulţi,*
j. Covurluţu.

Adică de loc.

«N'a dormit nici cât ai cóce un ou.»

PAHAR

10043 * [△] Cu 'n păhar golescî o bute.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 60,
c. Gurariului, Ungaria.

Cât de puţin să îei, de odată, curînd se isprăvesce.

10044 [△] I s'a umplut păharul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 123,
c. Cetea, Ungaria.

Nu mai póte răbda.

10045 * [△] I-a dat de fund.

PROCOPIESCU, *inv. c. Islaz, j.*
Romanaşi.

S'a îmbetat. Veđi No. 8991.

10046 * [△] Nu 's rari,
Dar 's mari.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suciava.

Se đice despre rîndul paharelor. Veđi şi No. 2245.

PÂNE

- 10047 [△] Eû umblu cu pâne după el, și dînsul
dă cu ciomagul în mine.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 90,
c. Sibiu, Transilvania.

A se adaogă la No. 9003.

- 10048 * [△] De vrei să mănânci pâne, nu 'ți bate
joc de tărițe.

P. PRELIPCIANU, *preot*, c. Scheta,
Bucovina.

A se adaogă la No. 9019.

- 10049 Pânea țe u mâci cu ngrânie, nu se-
acață di tini.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 609.

A se vedé No. 9030.

- 10050 * [△] Pâne peste pâne nu strică.

V. SIMIGANOSCHI, *preot*, c. Fe-
reblecea, Bucovina.

Adică bine peste bine; prisosul.

- 10051 * [△] De la o vreme numai miezul pânei îți
place.

BAȘOTA, *prin V. Forescu*, j. Su-
ciava.

Omul când îmbătrânesc, nu pôte munci de cât puțin.

- 10052 * Fie-care pâne are fărmaturile ei.

V. A. FORESCU, c. Folticeni, j.
Suciava.

- 10053 * [△] A mânca pâne amară.

GAVR. ONIȘOR, *prof.* c. Avra-
mescl, j. Tulova.

A'și câștiga vieța greū, cu supărări, etc.

¹⁾ Pânea pe care o mănânci cu certă, nu se prinde de tine.

10054 Măcă pâni csénă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 608.

1° Slușesce la străini.2° Duce o viață amărită.10055 Cu pânea tu tastro.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 609.

Viață nestabilită, fără rost.

10056 Dă pâni a furilor.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 500 & 609.

E darnică, adică femeie necinstită.

10057 Da pâni.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 609.

Aduce foloșe.

PARĂ

10058 ^Δ Mănâncă para până 'i frumoasă, nu aștepta să veștezească.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 147, c. *Bochița, Ungaria*.1° Fă lucrul la vreme.2° Pentru femeie.

PASAT

10059 * Păsat cu apă rece.

ST. TUȚESCU, c. *Catanele, j. Dolj*.

Adică nimica tot, nu e nimic de el.

PASCĂ

10060 * ^Δ Nu a mâncat pască tot de la aceea gospodină.V. A. FORESCU, c. *Broșteni, j. Suciava*.¹⁾ Mănâncă pâine străină.²⁾ Cu pâinea în traistă.³⁾ Dă pâine hoților (turilor).⁴⁾ Dă pâine.

Se dice de femei, ce nu sunt de acelaș néam.

PASTRAMĂ

- 10061 * Δ Pastramă cu suflet.

ST. TUȚESCU, *Inv. c. Catanele*,
j. *Dolj*.

Topit de slab.

PERJĂ

- 10062 Δ Măncare cu perje, bucate boeresci.

GHIȚĂNESCU, *Epoca*, V. No.
1233.

Arată bunătatea acestei mâncării. Veți *Epoca*, ziar,
Anul V No. 1233.

PESCE

- 10063 — Ția-ți di faso.
— Bun i ș-pescul.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 604.

Țice sóera și nora. Când unul alege tot ce e mai
scump și mai bun la o masă.

PILAF

- 10064 Piper pisti pileafi.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 606.

1° Pentru lucruri nepotrivite; cheltuie la de prisos.

2° Când cine-va se amestecă unde nu e tréba lui.

PITĂ

- 10065 * Δ Nu 'i vinovat cine mănânca șapte pite,
ci cel ce le dă.

E. I. PATRICIU, *Inv. c. Smulți*,
j. *Covurluiu*.

¹⁾ Iea-ți fasole. — Bun e și pescele.

²⁾ Piper peste pilaf.

Înțeleptul trebuie să conducă pe netot.
A se adaoga la No. 9128.

10066 [△] Nu băga pita 'n cuptor, până nu arde focul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 167,
c. *Toplița Rom., Ungaria.*

A face lucrul după orînduișlă.

10067 [△] Fugi pită că te ajunge mălaiul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 98,
c. *Finteușul-M., Ungaria.*

10068 * Guvă tu pită.¹⁾

F. G. BALAMACI, c. *Gheorghia, Macedonia.*

A se adaoga la No. 9142.

10069 * I-a picat pită bună.

V. A. FORESCU, *înv. c. Dorna, j. Suciava.*

Adică o slujbă bună.

PLĂCINTĂ

10070 [△] De plăcintă
Gura 'ți cântă
De vârzare
Și mai tare.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 74,
c. *Alba-Julia, Transilvania.*

A se adaoga la No. 9149.

10071 * [△] Pildă plăcinta că 'i mai bună învîrtită.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți, j. Căvurlui.*

Când faci alusie la ce-va.

¹⁾ Gaură în plăcintă.

10072 [△] Nu scie din câte păturî se face plăcinta.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 179,
c. Cetea, *Ungaria*.

Cătă muncă trebuie ca să se facă ore-ce.

10073 * [△] A venit la plăcinte calde.

V. A. FORESCU, c. Dorna, j. *Suclava*.

La lucru de a gata. Veđi No. 9157.

10074 Acolo 's plăcintele pe garduri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 2,
c. Sibiu, *Transilvania*.

E bine, sunt folóse multe și ușóre de obținut.

PLOSCĂ

10075 * [△] A umblă cu plosca.

D-na Z. JUVARA, c. Fedesci, j.
Tutova.

A flecări, a duce veste, etc.

PRÂNZ

10076 Măcași prândzu, mutrea ș-tră astară. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 547.

Să fii preveđător; nu te mulțumi cu ce ai și să te îngrijesci mereu de viitor.

RASOL

10077 * A rămas rasol.

V. A. FORESCU, c. Folticeni, j.
Suclava.

A pierdut tot ce aveà, a sărăcit.

¹⁾ Măcași prânzul, îngrijesce și pentru cină.

SARAT

- 10078 * Δ Îi sarat cum îi ocna.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Sărat peste măsură

SARE

- 10079 Δ Până nu mînci cu omul o maje de sare
nu'l poți cunósce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 204,
c. Ida-Mare, Ungaria.

A se adaoga la No. 9212.

- 10080 Măcari fără sari, gust n'ari. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 622

- 10081 Ca sarea cu piperlu s-duc. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 606.

Arată o înăsprire.

SĂTUL

- 10082 Sătulu tră tuti dzîci că nu 's buni. ³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 627.

Pentru cel care nu are trebuință de ce-va

A SE SĂTURĂ

- 10083 Δ * Când o fi bóba de meu șapte lei,
Atunci se satură copiii tîi.

P. GĂBBOVICEANU, *prof. Cl. VI.*
Semin. Buc.

Adică nici odată.

¹⁾ Mîncare fără sare, gust n'are.

²⁾ Ca sarea cu piperul trăesc.

³⁾ Sătutul pentru toate dîce că nu sunt bune.

SLĂNINĂ

- 10084 [△] Pentru un cârnat perđi o slănină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 209,
c. *Cacovița, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 2385.

- 10085 [△] Pentru un șorlic perđi o slănină.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 209,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

STRACHINĂ

- 10086 * [△] A mănca dintr'o strachină cu cine-va.

A. GOROVEI, *public. j. Suctava.*

A se adaoga la No. 9296.

- 10087 * [△] Staî mai întâiu să veđi alb în strachină.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, c.*
Harsa, j. Prahova.

Acelaș înțeles ca la No. 9298.

TEIȚEI

- 10088 * [△] Tae tăeței cu barda.

I. BOLDA. c. *Crihalma, comit.*
Țirna-Mare, Transilvania.

Mijloce nepotrivite cu rezultatul.

TALER

- 10089 * [△] Linge talere.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlutu.

Lingșitor. A se adaoga la No. 9306.

TIVGĂ

- 10090 * Δ S'a umplut tigva, trebuie să se spargă.

E. I. PATRIOTU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurluiș.

S'a început certuri. A se adaoga la No. 9339.

- 10091 * Δ S'a spart tigva.

E. I. PATRIOTU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurluiș.

S'a stricat prietenia.

A TOCĂ

- 10092 Δ Multe tocate.
Fără bucate.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 154,*
c. Găinaru, Ungaria.

UNT

- 10093 Δ S'alege untul din brânză.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 224.*
c. Gurăfului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 8245.

- 10094 * Δ Merge cumu'i untu.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Adică lesne; are gust bun; e ce-va bun.

UNTURĂ

- 10095 Δ Bagă untura în curu porcului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 19, c.*
Brașov, Transilvania.

Pune unde nu trebuie; dă tot celui bogat.

URDĂ

- 10096 * Δ Mănâncă urdă din tobă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Ploștina, j. Mehedinți.*

Se dice, în bătae de joc, celor nemulțumiți cu mâncarea obișnuită.

VAS

- 10097 Δ Vasul gol sună a fîome.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 272 c. Sinerșig, Ungaria.*

A se adaoga la No. 9403.

- 10098 Δ Vasului gol toți 'i dau cu piciorul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 272 c. Gurariului, Ungaria.*

A se adaoga la No. 9405.

- 10099 * Δ Nu vasul, dar ce pui în el, mirósă.

V. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Nu e femea tot-dé-una rea, dar lumea care o înconjoră o face rea.

VIN

- 10100 * Δ De cât să mă trecă un pahar cu vin,
mai bine un cés rău.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Luccești, j. Muscel.*

Dice bețivul.

- 10101 Δ Furcă lungă, mórtea mea!
Răsboiu, nu te-aș mai vedé!
Cop de vin, cum te-aș mai bé!

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 98, c. Gurariului, Ungaria.*

Femea leneșă și beutóre.

10102 S-nu-l vedă vinlu tu mână cseni.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 663.

Adică bețivul.

10103 * Δ Vinul mână calul, și ovêzul duce căruța.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Căruța merge iute când calul e bine hrănit cu ovêz, și vizitiul cam chefuit.

10104 Δ Te 'mbată cu vinul, și te amăresce cu pelinul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 249. c. Bochia, Ungaria.*

10105 Pórtă apă și bé vin.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 614

1° Ori-ce lucru să faci nu e rușine.

2° Cui îi place să bé vin.

10106 * Δ L'a răstornat roșul.

PROCOPESCU, c. *Islaz, j. Roma-nați.*

S'a îmbetat.

10107 Încălică prě-aroșlu.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 430.

S'a îmbetat.

ZARĂ

10108 * Δ Am mâncat a-sară zară,
Și-a eșit prin fustă afară.

A. GOROVEI, *public. j. Suctara.*

Femea stricată și murdară.

¹⁾ Să nu vadă vinul în mână străine.

²⁾ Pórtă apă și bé vin.

³⁾ Încălecă pe roșul (vin negru).

ZĂMĂ

- 10109 * Δ Bună 'i zăma,
Dar lungă e góna.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin.*

Când nu căpătăm óre-ce de cât cu multă muncă. E vorba de góna iepurelui.

- 10110 Δ Zamă lungă pentru gură,
Carne nici o bucătură.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov, p. 278, c. Bochia, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 9488.

- 10111 * Δ Şi-a băut zama.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoû, comit Bihor, Ungaria.*

De acu póte să móră, 'şi-a trăit traiful.

SUPLEMENT LA CAPITOLU VIII

BUNĂ-DIMINÉȚA

- 10112 * Îi dedei bună-diminéță, și'mi găsiî be-
leaoa.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr, j.*
Putna.

Acelaș înțeles ca la No. 9506.

DOÎ

- 10113 * Δ Unde's doî, nu'î unîul.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

Acelaș înțeles ca la No. 9519.

A SE ÎNTÎLNI

- 10114 * Δ S'a întîlnit tusea cu năjitul.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c.*
Șuicî, j Argeș.

Adică doî sunt de o potrivă răî.

ÎNTÎLNIRE

- 10115 Δ Întîlnirea rară,
Face grâu din sêcară.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 121,*
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 9537.

LUME

- 10116 [△] Lume și viêtă,
Brăcinar de ață.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 139,
c. Gurariului, Ungaria.

A se adaoga la No. 9552.

- 10117 [△] Astă lume 'i cum o veđi,
La nime să nu te 'ncređi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 15,
c. Lupșa, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 9551.

- 10118 [△] De ar fi lumea de hârtie,
I-aș dà foc într'o mânia.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 68,
c. Gurariului, Ungaria.

Cel desnădejduit și amărit.

- 10119 * [△] S'a făcut lumea de foc.

E. I. TOMESCU, *înv. c. Broscari,*
j. Mehedinți.

Când unul cheltuesce, mai mult de cât are, pentru
îmbrăcăminte, etc.

- 10120 [△] Lasă lumea, să cam trecă,
Să vedem ce-o să s'alégă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 132,
c. Lupșa, Ungaria.

- 10121 * [△] S'o dus în lumea lui.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

La o viêtă mai trebnică.

- 10122 * [△] Uple lumea.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți.*
j. Covurlui.

Când arată o cădere mare.

10123 După mini lumea s-chiéră.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 534.

Dice omul egoist saŭ nepăsător.

*Après moi le déluge.**Prov. Franc.*

10124 * Δ Dă-te după lume.

ILIE HOCIOȚĂ, c. Seliște, comit.
Sibiŭ, Transilvania.

A se adaogă la No. 9567.

10125 * A fi pe lumea cea-l-altă.

G. POBORAN, c. Slatina, j. Olt. —
I. BĂNULESCU, j. Dîmbovița.

Adică cu gândul aŭurea.

10126 * A duce lume albă.

A trăi în fericire.

MULȚUMITĂ

10127 * Δ Mulțemită sacă
Nimărui nu'i dragă.GAVR. ONIȘOR, prof. c. Dobro-
văt, j. Vaslui. — G. MADAN, c.
Trușeni, Bucovina. — TEODORESCU-
KIRILEANU, inv. j. Suciava.Când îți mulțumesc cine-va de géba, fără să'i fi făcut
vre-un bine, așa de mare, saŭ chiar de loc. A se vedé
No. 9578.

VECIN

10128 * Δ Mai bine să te sfădesci cu mahalaua
tôtă, de cât cu vecinul.TEODORESCU-KIRILEANU, inv. c.
Broșteni, j. Suciava.¹⁾ După mine lumea să pîéră.

Arată cât de mult e necesar ca să trăiești bine cu vecinul.

- 10129 [△] Mai bine să locuiești în pădure singur,
de cât, în sat, între vecini răi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 143,
c. Tisa, Ungaria.

Veđi No. 9628.

VECINĂ

- 10130 * [△] Când îți face cu mâna,
Drăgălașă e vecina.

V. FORESCU, c. Dorna, j. Su-
cava.

Când te chieămă la dînsa, când te ții cu ea.

SUPLEMENT LA CAPITOLU IX

ARCANA

10131 * Δ Umblă cu arcănaua.

E. I. PATRÎCÎU, *inv. c. Smulț,*
j. Covurluțu.

Adică cu înșelăciunea.

A ARCĂNI

10132 * Δ L'o arcănit.

E. I. PATRÎCÎU, *inv. c. Smulț,*
j. Covurluțu.

L'a amăgit, l'a înșelat.

ARMĂ

10133 Li dădi armatli.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 429.

S'a închinat, s'a pus.

BABA ÓRBA

10134 * A se juca de-a baba-órba.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

Se caută și nu se întîlnesc. A se adaoga la No. 9661.

¹⁾ Le dete armele.

BĂRBAT

- 10135 * Δ Bărbatul ține cheea ușei, dar ferésta e deschisă.

V. FORESCU, c. *Stănișoara*, j. *Suciava*.

1° Femeea face tot ce 'i place, de și bărbatul o ține de aproape.

2° Are și un înțeles pornografic.

- 10136 * Δ Bărbatul ȃice în fluer, muierea plânge de fóme.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 21, c. *Sinersig, Ungaria*.

Când bărbatul e leneș.

- 10137 Δ Bărbate, bărbate, asară muriși și nu te mai putui uita. Hoii! hoii! că de dor, și unghiile mă dor.

AVR. CORCEA, *paroh*, c. *Coșteiu*, *Banat*.

A se adaoga la No. 9677.

- 10138 Δ Din córnelé ȃapului,
Pun pomană bărbatului;
Iar din carnea cea mai multă,
O să 'mă trag mie o nuntă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 76, c. *Logoș, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 10139 * Δ Omórá-mě, Dómne, și 'mă ȃea ȃilele bărbatului.

E. I. PATRICIU, *inv.* c. *Smulț*, j. *Covurluțu*.

1° Când nu te înțelege cine-va; în glumă.

2° Pentru femeea care nu ține la bărbat.

- 10140 * Δ Dacă limba fimeei ar fi mai scurtă, ȃilele bărbatului ar fi mai lungi.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Suciava*.

Acelaş înţeles ca la No. 3956.

BĂTAIE

10141 Prîjina i e dată di Dumnidzëu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 617.

Acelaş înţeles ca la No. 9717.

10142 Şcoplu şi arşina nu ies.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 637.

A se adaogà la No. 9718.

A BATE

10143 * Δ Par'că baţi tot butuci.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţi, j. Covurluţu.*

Când un om bătauş lovesce într'altul, care i se împotrivesce.

10144 * Δ Bate şi nu curge.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.*

Om sgârcit.

10145 * Δ L'a bătut ca la stroi.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broştentî, j. Suciava.*

Adică straşnic.

10146 * Δ A bate prostesce.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broştentî, j. Suciava.*

Fără nici o milă.

¹⁾ Bătaia e dată de Dumnezeu.

²⁾ Bătaia şi ruşinea nu ies (nu se şterg).

- 10147 * A da amandea pre cine-va.

G. POPORAN, *inst. c. Slatina,*
j. Ol.

A'l bate.

BILIȚĂ

- 10148 * Δ L'a prins în biliță.

G. I. TOMESCU, *inv. c. Broscari,*
j. Mehedinți.

Acelaș înțeles ca la No. 9837.

Bilița este o prinsóre de șóreci.

BIRĂŢ

- 10149 * Δ Când se compută răvașele,
Atunci plâng biraele.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Căci îi prinde cu ocaua mică.

BOER

- 10150 * Boeru se cunósce, fie bogat, fie sărac.

V. A. FORESCU, *c. Folticeni, j.*
Sucłava.

Acelaș înțeles ca la No. 9776.

- 10151 * Δ Feresce-te de boerii noi și de fetele bă-
trâne.

V. A. FORESCU, *c. Mălini, j. Su-*
clava.

* *Dumnidzėi s-ti ascapė di nicuchir noi.*¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Băesa, Epir.*

Căci sunt cei mai răi. Acelaș înțeles ea la No. 9762.

¹⁾ Dumneđei să te scape de bogat (fruntaș) noi.

BOERIE

- 10152 * S'a dus prin mahalale, și s'a întors cu boerie.

V. FORESCU, c. *Folticenț, j. Suciava*.

A căpătat bóle lumescl. Veđi No. 9786.

BOERNAȘ

- 10153 * Noi boernași,
Vechi coțcarași.

V. A. FORESCU, c. *Folticenț, j. Suciava*.

Pentru parveniți.

BUNIC

- 10154 Ținu, pap, s-ț-aspun iu ô-ari maea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 598.

Acelaș înțeleș ca la No. 10849.

CĂLARE

- 10155 ^Δ Nicî călare, nicî pe jos,
Nicî în căruță
Nicî în teleguță.

Dr. FL. CRISTEA, *Prov.*, p. 161,
c. *Codlea, Ungaria*.

A se adaogă la No. 9808.

CÂNTARE

- 10156 * ^Δ La cântare e vestită,
Însă nu sci face pită.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria*.

Pentru o femeie lipsită de călitățile unei bune gospodine.

¹⁾ Vîno, bunicule, să'î arăt unde o are bunica.

CÂNTEC

- 10157 * Δ Cânticlu ațel marli! ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 681.

Adică fără sfârșit. Un fel de tarara nemțescă.

CAPCANĂ

- 10158 * Δ A căzut în capcană.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți, j. Covurlutu.*

A fost prins cu de furat. Veđi No. 9836.

A CÂRPI

- 10159 * Δ Te cârpesce
De dai rece.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor c. Hârșă, j. Prahova.*

A bate strașnic.

CARTE

- 10160 A avé carte (bună).

A veni cui-va carte.

LAURIAN & MAXIM, I, p. 474.

La jocul de cărți. A'î veni un noroc.

A SE CĂSĂTORI

- 10161 * Δ Daca nu m'am căsătorit,
Nice nu m'am călugărit.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 64, c. Agnita, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 300.

¹⁾ Cântecul cel mare.

CATANĂ

- 10162 [△] Haide, frate, la cătane,
Să mâncăm pită cu carne.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 107,
c. Codlea, Ungaria.

Pentru cel care mănâncă mai bine la casarmă de cât
a-casă.

- 10163 [△] Mai bine cătana la spate, de cât popa
la cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 141,
c. Logoș, Ungaria.

Mai bine să fie prins și dus la închisóre, de cât mort.

- 10164 [△] Eă cătană, tu cătană,
Cine să ne facă zamă?

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 89,
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeleș ca la No. 9771.

- 10165 * [△] Cum e cătana, așa e dolama.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 59,
c. Sinerșig, Ungaria.

Acelaș înțeleș ca la No. 14356.

CÎOCOÎU

- 10166 * In moșic și în cîocoîu,
Dai de usturoîu.

BAȘOTA, *prin V. Florescu, j. Suciava.*

Adică moravuri rele.

- 10167 * [△] Ce'i cîocoîu, tot cîocoîu.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Asupritor și nemilos.

- 10168 * Δ Pe ciocoiu îl cunoscî de pe faptă, pe magari de pe urechi.

V. A. FORESCU, c. *Folticeni*, j. *Sucilava*.

Faptele după om.

COCÓNĂ

- 10169 * Δ De cocónă ești cocónă,
N'ai făsui să bagi în olă.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor*, c. *Hârșă*, j. *Prahova*.

Mândră și săracă.

CÓRDĂ

- 10170 * Δ A rămâne ca o córdă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. Cl. VI*, *Semin*.

Adică foarte slabă.

CRAIU

- 10171 * La craiu nu rămâne folósele.

BAȘOTA, *prin V. Forescu*, j. *Sucilava*.

Pentru cei deprinși în marî, care nu fac economii.

- 10172 Δ Géba 'i tata craiu,
Și de mine 'i vaî.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 101, c. *Iectu*, *Ungaria*.

Δ Tata póte fi craiu,
Și de mine este vaî.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 248, c. *Alba-Iulia*, *Ungaria*.

A se adaogă la No. 9908.

- 10173 * Δ A sta cât un craiu.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broșteni*, j. *Sucilava*.

Stă la el a-casă; stă nepăsător și fără tēmă.

10174 * Δ Ești (ai rămas) craiu pe baltă !

P. GÂRBOVICEANU, profesor, c.
Mălureni, j. Argeș.

Părinții plecând la o nuntă saă la ori-care altă petrecere, de 'și lasă casa cu toate cele-l'alte pe sēma copilului lor, îi dic: «Acum, rămân toate baltă» și iarăși, terminând cu petrecerea, și îndreptându-și spre casă, dic: «Acasă găsim toate baltă». In lipsa lor cine vine dice copilului:

Nu e tat-tēu și mă-ta aci, ai remas craiū pe baltă (ești craiū pe baltă).

Resultă de aci, că lucrurile fiind baltă (fără stăpân), ai rămas tu, din mic: craiū pe baltă (om mare).

Se dică când unul mai mic rămâne să ducă treburile.

CUMĚTRĂ

10175 * Δ Las să dică cumētra, bine că nu'i ade-vărat.

E. I. PATRICIU, inv. c. Smulț,
j. Covurlui.

Din snōva cu popa și cumētra.

CUMĚTRU

10176 * Δ — Cumētre, fă'mi bine cu toporul.
— Ți-aș face, dar nu'i a-casă.
— Iată'l după ușă.

C. TEODORESCU, inv. c. Lipova,
j. Vashu.

Când nu vrei să împrumuți un lucru care ți se cere.

CUMNATĂ

10177 * Δ La casa cu trei cumnate
Nici vase nu sunt spēlate.

P. GÂRBOVICEANU, profesor, Cl.
VIII, Sēmîn.

Acelaș înțeles ca la No. 9930.

CUSCRU

- 10178 [△] Cuscrii se duc, rămâne mirésa.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 61,
c. *Máníarű, Ungaria.*

Scapi de un rău și rămâne altul.

A DA

- 10179 * [△] Unde dă și unde răsună.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Cloșani, j. Mehedinți.*

Acelaș înțeles ca la No. 9952.

DANȚ

- 10180 * [△] Ai intrat în dănțălău.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Adică în afacere.

DOMN

- 10181 [△] Eă domn, tu domn, cine să ducă sacu ?

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 89,
c. *Codlea, Ungaria.*

[△] *Eă domn, tu domn; de sac cine să ție?*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 89,
c. *Căcovița, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 9986.

- 10182 [△] Ferice de cel ce nu deschide ușile domnilor.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 94,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 9992.

- 10183 [△] La domni n'ai ce căuta cu mâna gólă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 128,
c. *Bochia, Ungaria.*

Nu te primesce și nu 'ți face nimica fără plată.

10184 [△] Domn cu sula 'n traistă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 77,
c. *Gurartului, Ungaria.*

Sărac lipit.

GINERE

10185 * [△] Ginerile și nurorile sunt saci fără fund.

V. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Acelaș înțeles ca la No. 10052.

GLONTE

10186 Cu curșumea s-lă-agudea, sândzi nu-ți
chica. ¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 626.

E foarte supărat. Vezi No. 5852.

HÂRTIȘ-PÂRTIȘ

10187 * [△] Aici e hârțiș-pârțiș,
Unde nu e loc de cârmiș.

I. POPESCU, *Inv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

Când nu poți scăpa de o cêrtă, ori bătae.

HORĂ

10188 * [△] La horă mă 'ndes, mă 'ndes;
De furcă fug să n'o vîd.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Mierlești, j. Olt.*

Acelaș înțeles ca la No. 10084.

¹⁾ Cu glonte să-l fi lovit sânge nu curgea.

IENICER

10189 Ca ianiçar façe.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 661.

Se pòrtă rău cu lumea, zurbagiū, etc.

ÎMPĚRAT

10190 Dĕ-aforă hîlîu de-amiră, ŝ-tu pungă nuri pară.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 670.

Se pòrtă ca un om bogat ŝi nu are nimic.

ÎNCALECĂ

10191 Până s-nu ncaliçi, s-nu dai çiçiòrli.³⁾GR. TOCILESCU, II, p. 473. — Dr. WEIGAND, *Zweit. Jahres.*, p. 173.

Să faci un lucru la vreme, să poruncesci când trebuie, etc.

10192 * Δ L'o încălecat.

E. I. PATBICIU, *Inv. c. Smulfi*,
j. *Covurluțu*.

Veđi Șca.

L'a supus, i-a luat puterea.

A ÎNNOTA

10193 Δ Innótă pe uscat.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 120,
c. *Logoș, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 13090.

¹⁾ Ca ienicer face.²⁾ Din afară fiū de împĕrat, ŝi în pungă nu are para.³⁾ Până n'at încălecat, să nu dai cu călcăi (picîórele).

A SE ÎNSURĂ

- 10194 Δ Însoră-te până nu 'ți trece vremea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 121,
c. *Agnita, Ungaria.*

A se adaoga la No. 10110.

- 10195 Δ Mai bine să te însori de două ori de cât
să mori odată.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 143,
c. *Logoș, Ungaria.*

Se dice, într'un mod ironic, împotriva însurătorei.

ÎNSURAT

- 10196 Δ Mănecatu de diminătă și insuratu de
vreme, sunt două lucruri cu spor.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 148,
c. *Codlea, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 10130.

ISCODĂ

- 10197 * Δ A umblă cu iscode.

A. GOROVEI, *public. j. Suciava.*

A spionă, a cercetă.

JOC

- 10198 * Δ Jocul prea mult, strică.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Ponorole, j. Mehedinți.*

Acelaș înțeles ca la No. 10142.

- 10199 * Δ La joc, foc,
La lucru ioc.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Capu Piscului, j. Muscel.*

Acelaș înțeles ca la No. 10148.

- 10200 * Δ Eû la joc, maica la joc,
Mălaiul a ars în foc.
Bătuî măța cu vătraîul
Pentru că n'a scos mălaiul.

P. GÂRBOVICEANU, *Clas. VII, Semin. Buc.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 10201 Δ Staî cu jocul,
Până vine schîopul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 244, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

- 10202 * Δ A rămas ca surdu 'n joc.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Corbu, j. Olt.*

A se adaogă la No. 10150.

JÓCĂ

- 10203 * Δ S'a stricat jóca.

D-na ECAT. ZANNE, *c. Băsescii, j. Fălciu.*

Nu mai merge tréba.

A JUCĂ

- 10204 * Δ Băeții jócă 'n loc
Și fetele se prind la joc.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin. Buc.*

- 10205 Δ Jócă până îți trage cu arcul,
Să nu te căesci ca dracul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 126, c. Bochia, Ungaria.*

Să faci un lucru, cât e vremea prielnică.

- 10206 Δ Jócă după cum îi fluera alții.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 126, c. Bochia, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 10167.

10207 * Δ Jăcă ca la nunta lui tată-său.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Bistriţa, j. Mehedinţi.*

Când unul, la o petrecere, începe să jăce, să facă câte îi vin prin gând, ca şi când ar fi el mai mare, şi nevoind să ştie că prin acele fapte, ale lui, poate să vateme pe ceilalţi.

10208 * Δ Jăcă ca pe taler.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Oprişor, j. Mehedinţi.*

Acelaş înţeles ca la No. 10181.

10209 * Δ Jăcă ca doniţa la căruţă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Bata-de-Aramă, j. Mehedinţi.*

Adică jăcă rău, fără graţie.

JUPÂN

10210 * Δ De cât îi dice, căne,
Mai bine, jupâne.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Feleblecea, Bucovina.*

Să fim îngăduitori.

LARGUL

10211 Acum e la largul ei (lui) şi la strîmtul
meu.

A. PANN, II, p. 100.

A se adaoga la No. 10194.

LAȚ

10212 * Δ I-a svîrlit lelea lațul.

V. FORESCU, *c. Mălini, j. Suciava.*

A pus mâna (o femeie) pe acel care 'i place.

LOGOFÊT

10213 * Δ Logofete, golofete!

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Herăscă, j. Ilfov.*

Acelaş înţeles ca la No. 10209.

10214 * Δ Logofêt, cu condeïul de urzică, când se supără îl mănâncă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Boiţa, j. Mehedinţi.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

10215 * Δ Logofêt, scrie pe bêt, şi pe hârtie nu scie.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin. Buc.*

Acelaş înţeles ca la No. 10210.

MARE

10216 * Δ Cine trage a mare, mare ajunge.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 53, c. Gurariului, Ungaria.*

Arată ródele stăruinţei. Cine vrea neapărat óre-ce, trebuie să isbutescă.

10217 Δ Omului mare îi suna clopotul şi la viêtă şi la mórte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 197, c. Gurariului, Ungaria.*

10218 A ma marlui, linti s-nu vindzî.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 540.

Nu te fuduli faţă de cel mare.

¹⁾ Celui mai mare, linte să nu vinđi.

A MĂRITA

- 10219 \triangle A mărita o fată este a arde odată.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 9,
comit. Sibiu, Ungaria.

Acelaş înţeles ca la No. 10251.

MĂTUŞĂ

- 10220 Tronc mătuşă,
După uşă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 260,
c. Braşov-Schetu, Ungaria.

MAZILIT

- 10221 $* \triangle$ S'o mazilit.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţi,*
j. Covurlui.

Stă supărat.

MIRE

- 10222 $* \triangle \nabla$ Par'că eşti mire.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suciava.

Supărat, îngândurat. Veđi No. 10280.

MIRÉSĂ

- 10223 \triangle Nu pôte fi tot mirésă
Dacă vré să ție casă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 178,
c. Bochia, Ungaria.

Cu tótă dragostea şi bună voinţa, nu 'l poţi ţine fără
să 'ţi lucreze ce-va.

- 10224 \triangle Şi-a găsit mirésă, ca preotésa glasul al
şéptelea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 238,
c. Codlea, Ungaria.

Adică próstă mirésă.

MUIERE

- 10225 [△] Nu 'ți capeți cal fără nărav, și muiere
fără cusur.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 185,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 10438.

- 10226 Muliarea nu 'i cămési, s-o ălicsesci cându
vrei.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 561.

Acelaș înțeles ca la No. 10417.

- 10227 Casă fără mliari, casă fără hari.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 555.

Acelaș înțeles ca la No. 10418.

MUMĂ

- 10228 * [△] Cine n'ascultă de mamă,
N'are în lume nici o samă;
Cine n'ascultă de tată,
N'are noroc nici odată.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 48,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

A se vedé No. 10552 & 10553.

- 10229 * [△] Cheia și lacata e mama și tata.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Să ai grijă de cheia și lacata, căci multe odóre sunt
în stăpânirea lor. A se adaogă acest înțeles la No. 10333.

- 10230 * [△] Mama m'a făcut pe mine, nu eă pe mama.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Mă-*
lurenț, j. Argeș.

Când unul scie mai bine, e mai mare de cât altul.

¹⁾ Muieră nu e cămașă, s'o schimbă când vrei.

²⁾ Casă fără muieră, casă fără graji.

10231 Ună oră mi făci mum'mea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 562.

Acelaş înţeles ca la No. 6037.

10232 * [△] Drăguţa mamei în ţeră pustie.T. BĂLĂŞEL, *inv. c. Stefănescă,*
j. Vâlcea.

Se pare bun neavând prilejul de a 'şi arăta arama.

10233 Fumeliă, di mumă armâne orfană.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 499.

Adică când more mama, iar nu când piere tata.

10234 Fără mumă, ca puî fără cloçi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 562.

Şi ca un roiu fără matcă.

10235 Vreri di năarcă.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 697.

Iubire nesinceră, prefăcută. Veđi şi No. 10366.

10236 Cum îl făci mă-sa ş-esti.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 680.

1⁰ Adică sărac.2⁰ Prost, minte de copil.

Veđi şi No. 10367.

10237 Trî fumeli muma di la gură ţini.⁶⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 499.

A se vedé şi No. 10349.

1) Odată m'a făcut mamă mea.

2) Familă, de mamă rămâne orfană.

3) Fără mumă, ca puîl fără cloşcă.

4) Iubire de mamă vitregă.

5) Cum l'a făcut mă-sa este.

6) Pentru familie (copil) muma de la gură ţine.

10238 * Δ Mamă de scórță.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Mamă vitregă.

NÉM

10239 Δ Ném, ne ném, da brânza 'i pe bani.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 158,
c. Turda, Ungaria.

A se adaogă la No. 10390.

10240 Δ Ném ca doi Sași în trei grădini.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 158,
c. Gurariului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 10403.

10241 Ș-ô avinî soia pân tu noulî brâni.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 630.

Ca să 'l cunoscî ce póte fi.

10242 * Pune de mămăligă că vin némurile, dar
trage tăciunii 'nděrëpt.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 217,
c. Rêșnov, Ungaria.

Adică primesce rău némurile.

NEVÉSTĂ

10243 * Δ Calul bun și nevêsta frumósă îți pune
capu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 29,
c. Codlea, Ungaria.

A se adaogă la No. 10414.

¹⁾ Să 'l cauțî némul până la a noua spiță.

- 10244 [△] Nevastă ne-bătută și bani ne-numărați
nu'i bine să ții la casă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 160,
c. *Toplița Rom.*, & p. 20, c. *Orăș-*
tie, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 10412.

- 10245 Nvésta ta, ca aradha ta.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 698.

Acelaș înțeles ca la No. 10427.

- 10246 Agiundzi pân la nvésta.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 572.

Adică aprópe de cine-va, sau de ce-va, prin favóre; fiind
fórté greú, mai ales dacă ești străin, să agiungi până la
mirésă.

- 10247 Nu va-³⁾mî da nvéstă.³⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 576.

Đice numai omul însurat, arătând nepăsarea că i se
póte refusa vre-odată un lucru, pe care nu 'l va cere
avându'l deja.

NORĂ

- 10248 * [△] Aducî nora cu scripca, și n'o poți scóte
nici cu popa.

V. SIMIGANOSCHI, *preot*, c. *Fe-*
reblecea, Bucovina.

Acelaș înțeles ca la No. 14890.

NUN

- 10249 * [△] In cinstea nunului jócă toți proști.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor*, *Cl.*
VII, Semin. Buc.

¹⁾ Nevésta ta, după rîndul tîu.

²⁾ Ajunge până la nevéstă.

³⁾ Nu o să 'mî dé nevéstă.

Face óre-ce pentru a face plăcerea altuia.

10250 Ca nunlu la numtă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 698.

A fi considerat

NUNTĂ

10251 [△] Vaî de nuntă când lipsesce ginerile.

D-na Z. JUVARA, c. *Fedesci, j. Suciava.*

Când lipsesce ce e mai de sémă și mai trebuincîos.

10252 * [△] Se póte nuntă fără scurtă?

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j. Suciava.*

Nu sê póte nuntă fără să iésă vorbe rele pentru mulți saú certuri și bătăi. Veđi No. 10488.

10253 [△] Nu'i nuntă fără plâns, nici comândare fără rîs.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 173, c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Veđi No. 10489 & 10490.

10254 Numta n-órá ari hari.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 575.

Să nu te mai căsătoresci a doua órá.

10255 [△] Se duce nunta, rămâne gavia.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 230, c. *Sinersig, Ungaria.*

Când bunul trece și rămâi cu rêul.

PANDUR

10256 [△] Mai bine eú cu pandurul, și el cu popa, de cât eú cu popa și el cu pandurul la cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 141, c. *Logoș, Ungaria.*

¹⁾ Ca nunul la nuntă.

²⁾ Nunta odată are grație (haz).

Acelaş înţeles ca la No. 10163 din acest capitol.

PĂPUŞĂ

10257 Nafoară ca păpuşi, ş-nauntru sac de pâlî
pân di guşi. ¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 566.

Acelaş înţeles ca la No. 10535.

PARADĂ

10258 [△] Face paradă fără voiea lui.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 91,
c. Agnita, Ungaria.

A murit.

PĂRINTE

10259 [△] Nicî un părinte nu 'şi innecă copiii.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 164,
c. Agnita, Ungaria.

A se adaoga la No. 10547.

PĚDICĂ

10260 * [△] A pune pġedică.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suciava.

A face un neajuns cui-va.

PINTEN

10261 * [△] A'l luă în pinteni.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suciava.

A'l luă la vale; a'l luă din aspru. A se vedé şi No. 10570.

10262 * [△] Bate în pinteni.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suciava.

¹⁾ În afară ca păpuşa, şi 'năuntru sac de pae până în gât.

A se adaogà la No. 10571.

POST

- 10263 * Δ Nu da post,
La omul prost.

V. SALA, *dasc. c. Broșteni, j. Suciava.*

Căci nu va fi în stare să 'și îndeplinescă datoriile.

POȘTE

- 10264 * Δ I-a tăet poșta.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț, j. Covurluțu.*

L'a oprit din obrăznicie.

PRAȘTIE

- 10265 * Δ A'si face praștia.

G. P. SALVIU, *inv. c. Smulț, j. Vasluțu.*

Adică a'si face cursul. Se ȃice de o bôlă care trece prin tôte fazele ei.

- 10266 * Δ A ajuns să'l puî în praștie.

P. GÂRBOVICIANU, *Semin. Cl. VII.*

A ajuns rău de tot.

PRAV

- 10267 Δ După prav, văluș (zăclop, dop) trebuie.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 81, Ungaria.*

Pentru cele de lipsă, după orînduielă.

PRIMAR

- 10268 De primar, primar să fiî,
Dar de frică tot să sciî.

Adevăr, Oct., p. 902.

Și cel mai mare trebuie să scie de frică, să aibă stăpân.

- 10269 * Δ S'a ales și el primar,
A umplut satul de amar.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Ho-
tărâni, j. Mehedinți.*

Când un om rău se ridică, ajunge mare și puternic.

PUȘCA

- 10270 Δ Pușca gólă sperie pe doi urși.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 218,
c. Agnita, Ungaria.*

Δ De pușca gólă se tem doi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 74,
c. Logoș, Ungaria.*

A se adaoga la No. 10599.

- 10271 * Δ Cu pușca în mână, cu mămăliga 'n gură.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Lita,
j. Teleorman.*

Veche țicere haïducască.

- 10272 * Δ Dai cu pușca în ciuperci, și innemeresci
în castraveți.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Bu-
nesci, jud. Argeș.*

Nu nimeresce o trébă; nu isbutesce; a vrut să facă
un lucru și a ieșit alt ce-va.

- 10273 * Δ Pune pușca jos și prinde iepurele.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. cl. VII,
Semin. Buc.*

Când nu ești în stare să faci óre-ce.

- 10274 O-arcă tufechia. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 644.

S'a logodit.

¹⁾ A tras cu pușca.

RĂȘBOIU

- 10275 * Δ La miere nainte, la rășboiu înapoi.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. cl. VIII, Semîn.*

A se adaoga la No. 10616.

RUDĂ

- 10276 * Δ Rudă, rudă, dar turta 'i pe bani.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor. cl. VIII, Semîn.*

Acelaș înțeles ca la No. 10037.

- 10277 Măcă ș-bé cu-a tău, și dari-lóri nclo.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 477.

A se adaoga la No. 10637.

SABIE

- 10278 * A întrebuițat foc și sabie.

V. A. FORESCU, *c. Folliceni, j. Suctava.*

Adică toate mijlocele.

- 10279 U ținși córdă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 649.

S'a făcut haiduc, s'a revoltat. Veđi No. 10654.

SFIRLĂZĂ

- 10280 * Δ A se învărti ca o sfirlăză.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, jud. Suctava.*

Spiriduș, iute. Veđi No. 10675.

¹⁾ Mână și bé cu al tău și daraveri să nu ai (incolo).

²⁾ A țînși sabia.

SLUGĂ

- 10281 * Δ Cine'î slugă nu'î domn.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 47,
c. Sibiu, *Ungaria*.

Trebue să asculte.

- 10282 Sluga veche se lenoșeză și se nărăvăză.

Adevăr, Oct. 1902.

Veđi și No. 10695.

- 10283 * Δ Slugă la dulamă lungă.

P. GÂHBOVICEANU, *prof. c. Dră-
gănesci, j. Vlașca*.

Slugă la un om de nimic, saū când poruncesce unul
mai mic la altul mai mare. Veđi No. 10715.

SLUJBĂ

- 10284 * Δ Slujba 'î slujbă,
Drujba 'î drujbă.

TEODORESCU KIRILEANU, *inv. c.
Broșteni, j. Suciava*.

Când e slujbă, slujbă să fie; când e petrecere, atunci
să fie petrecere.

SÓCRĂ

- 10285 Carī o-ari sócră nu va, ș-u caftă carī
nu o-ari.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 628.

Căci are experiență. A se vedé și No. 4892.

- 10286 Fitiția nu sci țe-î sucritia.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 494.

- 10287 Sócră ună, nvéstă dóuē, casă nu se-
adară.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 627.

¹⁾ Cine are sócră nu vré, și o cere cine nu o are.

²⁾ Fetele (fetia) nu sciū ce'î sócră (socria).

³⁾ Sócră (dice) una, nevésia dóuē, casă nu se face.

Numai unul se poruncescă într'o casă, și acela care se cuvine.

10288 Nu va ti bag sócră.¹⁾

GR. TOCILESEU, II, p. 627.

Maî mare peste mine.

STĂPÂN

10289 [△] Ochiul stăpânului îngrășă vita de jumătate.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 189,
c. *Toplîța Rom., Ungaria.*

A se adaogă la No. 10767.

10290 [△] Ochiî stăpânului maî mult spor fac, de cât amîndouë mînile.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 169,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

10291 Până s-nu mâçi pâni csénă, nu-agiundzî domnu vîrăóră.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 609,

Acelaș înțeles ca la No. 10723.

10292 Țîni-îî ȝîórli a bôului când domnu-su va si-l taî.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 685.

Acelaș înțeles ca la No. 10765.

10293 [△] Nu e stăpân fără stăpân.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 169,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 10778.

¹⁾ Nu o să te fac sócră.

²⁾ Până nu mănâncî pâine străină, nu ajungî stăpân nicî-odată.

³⁾ Țîne picîórele bouluî când stăpânul seî vré să'l taîe.

10294 * Δ Unde stăpânul e tare, și țaranul e fudul.

V. A. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Suciava*.

Acelaș înțeles ca la No. 10781.

10295 * Δ După ce móre stăpânul se 'ngrașă câinii.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. cl. VI*, *Semin. Buc.*

Când unul mare se pierde, toți alérgă să capete câte ce-va.

10296 Nicuchir ț-ești, pită-ți măști.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 697.

În casa ta faci ce vrei.

10297 * Δ Ho! țeră fără stăpân!

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni*, j. *Suciava*.

Se dice unuia care se năpustescă cu gura asupra al-
tuia mai mare în vrîstă, sau ca stare socială.

STRAJĂ

10298 Δ Purtat ca băta străjii.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 218,
c. *Bochița*, *Ungaria*.

Om servil, de care toți dispun la rîndul lor.

Odinióră în Ungaria, în fie-care comună eră o anu-
mită bătă care se încredința, pe rînd, la acel care e
chemat să facă straja satului.

SUBAȘ

10299 Ca subași s-pórtă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 700.

¹⁾ Stăpân ești, plăcintă 'ți mănânci.

²⁾ Se pórtă ca subași.

Adică rău.

Subaş = conductorul poteriî care se trimitea în contra haiducilor.

TATĂ

- 10300 * Δ Tată nu 'i şi fată este,
Mă-sa s'a făcut poveste.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoî, comit. Bihor.*

Copil din florî.

- 10301 Δ Numai tată şi mamă nu poţi compăra
pe bani.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 177,
c. Gurariului, Ungaria.

Dar nevastă cât vrei.

- 10302 Di sclinçîamea tatălui armâne hîlilu
orbu. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 701.

Când părintele nu dă copiii la şcolă, şi aceştia rămân neînvăţaţi.

- 10303 * Δ Traiul tătucăi cu banii mămucăi.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Acelaş înţeles ca la No. 9858.

ȚĂRAN

- 10304 Δ Mai bine țăran în picîore decât boer în
genunchi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 144,
c. Sînersig, Ungaria.

Adică țăran bogat, independent de cât boer scăpătat şi plecat.

¹⁾ Din sgîrcenia tatălui rămîne copilul orb.

ȚINTĂ

- 10305 [△] A pușcă preste țintă.

Dr. EL CRISTEA, *Prov.*, p. 12,
c. Gurarîului, Ungaria.

A nu nemeri.

TRIȘCĂ

- 10306 * [△] Cântă în trișcă.

E. I. PATRICOIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurluți.

A isprăvit tot, a sărăcit.

TUN

- 10307 Arcă topa.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 643.

A murit.

VADANĂ

- 10308 * [△] Alérgă la pat de vadană,
Ca și la masă de pomană.

V. A. FORESCU, c. *Dorna, j.*
Suciava.

Caută chilipir.

- 10309 * [△] De cât înghemuit la pomană,
Mai bine în pat la o vadană.

V. FORESCU, c. *Mălinț, j. Su-*
ciava.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

VODĂ

- 10309 b * [△] Par'că ar fi a lui Vodă.

P. GÂRBOVICIANU, c. *Mosna, j.*
Dolj.

Se mândrește, își crede totul permis.

¹⁾ A tras tunul.

ZĂLÓGĂ

10310 ^Δ S'o perdut zălóga.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 243,
c. *Logoș, Ungaria.*

Adică răvașul de drum.

ZAPCIŮ

10311 Nu l-arī subași la loc.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 633.

A fi țicnit la cap.

A se vedé la No. 10299 din acest capitol un alt în-
teles al cuvîntului *subaș*.

¹⁾ Nu 'l are zapciul la loc.

SUPLEMENT LA CAPITOLU X

AC

10312 * Δ Acu îmbracă casa.

T. BĂLAŞEL, *preot, c. Ştefănescu,*
j. Vâlcea.

Acelaş înţeles ca la No. 10999.

10313 * Δ Pentr'un ac de mischiu dai un fier de plug.

G. BĂNULESCU, *inv. c. Pietroşiţa,*
j. Dimboviţa.

Acelaş înţeles ca la No. 11001.

10314 Di aumbra di ac, casă nu s-faşi ¹⁾.

GR. TOCILESCU, II, p. 418.

Acelaş înţeles ca la No. 11006.

10315 * Δ Cât iew acul cu sufletul.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteleu,*
Banat.

La cusătură când se iew mult pe ac. Insemnăză lăcomie.

10316 * Δ Dacă arunci acu, pică în cap de om.

T. BĂLAŞEL, *preot, c. Ştefănescu,*
j. Vâlcea.

Arată o adunare désă de ómeni.

¹⁾ De umbră de ac, casă nu se face.

10317 * Δ A nu avé nici un ac.

T. BĂLĂŞEL, *preot, c. Stefăneşti,*
j. Vâlcea.

A fi sărac peste fire.

AGONISIRE

10318 * Δ Agonisirea la vreme înlătură lipsa şi nevoia,

Ţ. MATEESCU, *înv. c. Moviliţa,*
j. Putna.

A se adaogă la No. 11028.

ALB

10319 Cară s-nu hibă albu, va hibă laiu. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 420.

Dacă nu o fi una o să fie alta.

ALDAMAŞ

10320 * Δ O babă a vîndut o cociorvă şi tot a bătut aldămaş.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulţi,*
j. Covurlui.

Dar noi! Motiv de a bé.

ASCÂRCHIRE

10321 * Δ Ţi s-ascârchi. ²⁾

G. ZUCA, c. Cavaia, Albania.

A pierdut, a cheltuit tot ce avea; i-a răsecat isvôrele de bogăţie, etc.

Ascârchire = sfîrşirea urzelei la ţesut.

A AVÉ

10322 Paşci n-casă, cîndu ari; ş-cîndu nu, s-tindi la sóri. ³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 601.

¹⁾ Dacă n'o fi alb o să fie negru.

²⁾ I s'a isprăvit urzela.

³⁾ Pascele în casă cînd are; şi cînd nu, se întinde la sóre.

Când are parale petrece și cheltuiesce; când nu, stă.
A se adaoga la No. 11043.

10323 * Δ Unde nu'î, nici Dumneșeu nu dă.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-
reblecea, Bucovina.*

Acelaș înțeles ca la No. 15148.

A`VERE

10324 * Δ Mă bucurai la avere,
La străchini și la ulcele;
Vai de păcatele mele!

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c.
Mosna, j. Dolj.*

A se adaoga la No. 11063.

10325 Δ Averea nu e scrisă nimănui în frunte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 18,
c. Sibiu, Transilvania.*

E greu să cunoscă adevărata stare a unui om.

10326 * Δ Cel ce are avere e mai sgârcit ca cel ce
n'are.

C. TEODORESCU, *înv. c. Dógele,
j. Vaslui.*

Cel sărac e în tot-dé-una mai darnic.

10327 * Δ Par'că 'î din avere a lui tat'seu(so).

GAVE. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,
j. Tutova.*

Pentru cel sgârcit, nedarnic; mai ales pentru cel care
nu dă dintr'un lucru care nu'î aparține.

AVUT

10328 * Δ Cel mai avut e acela ce nu poftesce.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.
Bihor, Ungaria.*

BAN

10329 * \triangle Banu 'i biciu dracului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 20,
c. *Toplița-Rom.*, *Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 11084.

10330 Ca vîarvîrlu (harghirlu) fudzi parălu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

Acelaș înțeles ca la No. 11087 & 12457.

10331 * Baniî nu cer mîncare.

D-na EC. ZANNE, c. *Băsești*, j.
Tutova.

Îi putem prin urmare economisi fără nici o tîmă.

10332 * \triangle Nicî o fată nu 'ți mai ȃice:
«Nu b_e baniî, m_ei voînice.»

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv.* c.
Broscari, j. *Mehedinți*.

Femeile store la pungă pe bărbați.

10333 * \triangle E mai bine a c_știga baniî, de c_ât a'î
sci întrebuiņa bine.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 85,
c. *Toplița-Rom.*, *Ungaria*.

A se ved_e No. 11111.

10334 * \triangle Cu bani g_șescî tată și mamă.

V. SIMIGANOSCHI, *preot*, c. *Fe-*
reblecea, *Bucovina*.

\triangle
Aî baniî, aî tată și mamă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 6, c.
R_șnov, *Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 11129.

¹⁾ Ca argintul vîî fuge banul,

10335 * Δ Unde'i banul, acolo'i și minte.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

A se vedé și No. 11090.

10336 Macă îi-asuñi, óspiți câți s-dziçi aduñi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 431.

A se adaogà la No. 11160.

10337 * Δ Banu nu are (cunósce) frate.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 21,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeleș ca la No. 10037.

10338 Δ Légă banul pe țece locuri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135,
c. *Colun, Ungaria.*

Acelaș înțeleș ca la No. 12469.

10339 Baniî întru cari stă mădularile oștilor.

N. COSTIN, *Letop. Mold.*, I, p. 439.

Și cum ȑice Francesul: *l'argent est le nerf de la guerre.*

10340 Δ Nu umbla cu doi bani în trei pungi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 186,
c. *Logoș, Ungaria.*

A se adaogà la No. 11171.

10341 Δ E plin de bani ca brósca de pene.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 87,
c. *Sibiă, Transilvania.*

Acelaș înțeleș ca la No. 11191.

¹⁾ Dacă 'y suny, prieteny câȑy să ȑicȑ (vreȑ) aduñy.

10342 * Δ Țipă bani a bolânda.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c. Galșa, comit. Arad, Ungaria.*

Om cheltuitor.

10343 * Bani de pesce.

HENRY JUVARA, *c. Bérhad, j. Tutova.*

Adică bani de cheltuit, mai ales în petreceri și beții.

BLAZNĂ

10344 Δ Blazna
Face cazna.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 24, c. Gurarîului, Ungaria.*

De aceea, când faci un lucru, să 'l faci bine.

BLEAŨ

10345 * Δ Alb ca bleaŭ.

ST. TUȚESCU, *înv. c. Catanele, j. Dolj.*

1° Adică negru.

2° Urît.

BOGAT

10346 * Δ Bogatului, fie-care voesce a fi vër saŭ părinte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 24, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 11248 & 11249.

10347 Δ Omul bogat e ca iepurele; sare unde vré.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 192, c. Gurarîului, Ungaria.*

Bogatul face ce vré.

10348 * Δ Beteșugul bogatului e ca sănătatea săracului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 23, c. Gurarîului, Ungaria.*

Bogatul, când e mai rău, tot stă mai bine de cât omul sărac.

- 10349 [△] Mai curînd pôte să mîrgă bogatul la vale, de cât săracul la dél.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 145,
c. *Toplița, Ungaria.*

Mai curînd sărăcesce cel bogat de cât se ridică cel sărac.

- 10350 [△] Prin gardul bogatului nu bate nici vîntul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 216,
c. *Logoș, Ungaria.*

BOGĂȚIE

- 10351 * [△] Bogăția nu vine la nime pe apă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 24,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Oi cu o muncă încordată

A BOI

- 10352 * [△] A boi pre cine-va.

E. I. PATRICIU, *Inv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

A se adaogă la No. 11270.

BUCĂTĂRÉSĂ

- 10353 [△] Mai mulți bucătari pot strica rîntașul;
dar o singură bucătărăsă pôte strica
pe stăpîn.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 146,
c. *Gurarițului, Ungaria.*

Acelaș înșeles ca la No. 11277.

- 10354 * [△] Bucătărăsa săracului e nevêsta.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 25,
c. *Gurarițului, Ungaria.*

Căci săracul trebuie să se slujescă singur.

BUTȚE

- 10355 * Δ Fie butea cât de plină,
Nu'i bună în casă străină.

V. SALA, *înv. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Averea streină nu ne aduce nici un folos.

BUTOIU

- 10356 Căti brini ma mulți îi badzi a butiției,
ahântu ma sănătosă s-fați.

GR. TOCILESCU, II, p. 677.

Prigonirea întăresce pe om.

A CĂLĂTORI

- 10357 * Δ Cine călătorește scie să umble.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Micșunescii-Greț, j. Ilfov.*

Arată ródele experienței.

CALIC

- 10358 * Δ Ce mai iei traista de la calic ?

P. PRELIPCEANU, *înv. c. Scheta, Bucovina.*

Acelaș înțeles ca la No. 11339.

- 10359 * Δ Scârbit e calicul, când 'i bate vîntul
traista.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova, j. Vaslui.*

Adică când e gólă, deșértă.

- 10360 * Δ — Sari, calice, că arde satul!
— Eü mă duc în altul.

P. PRELIPCEANU, *înv. c. Scheta, Bucovina.*

Când nu avem nimic de pierdut, ce ne pasă de nenorocirile cari lovesc pe cei-l-alți.

A CÂLȚII

10361 * Δ A'l câlții (a se câlții).

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suctava.*

A'l bate, dar mult trăgându-l de pēr.

CALUP

10362 $\bar{\text{L}}$ i trapsi călupea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 454.

A se adaogă la No. 11356.

CAR

10363 * Δ Nicî în car, nicî în căruță,
Nicî pe jos desculță.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Cloșani, j. Mehedinți.*

Acelaș înțeles ca la No. 11373.

10364 Δ După ce se răstórnă carul, vede calea
cea bună.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 80, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 11381.

10365 Δ Păn ce nu se răstórnă carul nu se toc-
mesce drumul.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 203, c. Buda, Ungaria.*

A se vedé No. 11379.

10366 Δ S'a prins caru 'n imală.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 243, c. Logoș, Ungaria.*

¹⁾ I-a tras calupul.

S'a încurcat lucrurile, nu mai merge.

10367 [△] Îi pere carul în petri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 115,
c. *Agnita, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent. Veđi şi No. 11393.

10368 * [△] Carul plin merge încet, cel deşert alêrgă
suchiet.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 35,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Pentru bogat şi sărac.

10369 * [△] Carul gol hodorogesce.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

Fudulie.

10370 [△] Ți s'a 'ncărcat carul,
S'a umplut păharul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 252,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

10371 [△] După carul care nu te aşteptă, nu alergă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 80,
c. *Agnita, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 9585. Nu te încerca unde nu
ai trecere.

10372 * [△] Un car.

Şezatóre, I, p. 39.

Adică mult. Veđi No. 11402.

Duc un car cu minciună.

CÂRCIMAR

10373 * [△] Bețivul cu un gând, şi cârcimarul cu
alt gând.

N. JUVARA, c. *Popeni, j. Fălciu.*

A se adaoga la No. 11406

SNÓVĂ

Un bețiv a cerut la cârcimă o ôlă cu vin. Ceru după acésta o a doua ôlă, gândind că va fugi și va păcăli ast-fel pe cârcimar. Dar negustorul, care'l simțise, puse mâna pe căciula, înainte de a merge să'l servescă.

CÂRLIG

* Δ
10374 A se face cârlig pe lângă cine-va.

TEODORESCU-KIBILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

A'l linguși.

CÂRPACIU

10375 Ca cârpaciul cu curéua de gât,
Îi puna pingéua numai de cât.

A. PANN, III, p. 29.

Arată puterea stăpânului, care pôte să facă orî-ce vroesce și cum vré. A se adaogă acest înțeles la No. 11418.

CÂRPĂTOR

10376 Pi códă di cârpitor. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 462.

Adică nici odată.

A CÂRPI

* Δ
10377 A'l cârpi.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

1° A'l lovi.

2° A'l înșelă.

A se adaogă aceste înțelesuri la No. 11422.

A SE CÂRPI

* Δ
10378 A se cârpi.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănesci,*
j. Vâlcea.

¹⁾ Pe códă de cârpător.

1° A se înșela.

2° A se potrivi la cele trebuincioase.

«*Se cârpesce* și el cum pôte, cum dă Dumnezeu.»

A se adaoga aceste înțelesuri la No. 11426.

CARTE

10379 Omlu cu carti, cu patru ochi 1)¹ ăști.

GR. TOCILESCU, II, p. 591.

A se adaoga la No. 11433.

10380 * Doară cartea nu 'i birjar.

GR. POÎENAEU, *ing. j. Putna*.

Când unul se plânge că învățătura nu 'i-a adus nici un folos.

10381 * Δ Scie carte ca un cal.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Petresci, j. Gorj*.

Adică de loc.

CĂRUȚĂ

10382 Δ Nu fugi după căruța care nu te așteptă, și nu te rugă sfântului care nu te ascultă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 170, c. Bochia, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 10371 din acest capitol.

10383 * Δ Când căruța pe albuța, când albuța pe căruța.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 20, c. Râșnov, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. 1257.

10384 Δ Doi coceni în trei căruțe.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 77, c. Râșnov, Ungaria*.

¹⁾ Omul cu carte cu patru ochi este.

Negustor prost; om sărac.

A CÂȘTIGĂ

- 10385 [△] Fie-ce nebun scie să câștige, dar nu scie
să păstreze.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 95,
c. Sibiu, Transilvania.

A se adaogă la No. 11480.

- 10386 Lișor s-amintă, greu si s-ținē.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 530.

A se adaogă la No. 11481.

- 10387 * [△] Cinci câștigă, dece mănâncă, ce 'i ră-
mâne bagă 'n pungă.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Mă-
lurenți, j. Argeș.*

A se adaogă la No. 11486.

CHELTUIALĂ

- 10388 * [△] A'î da de cheltuială.

I. PAUL, *comit. Bihor, Ungaria.*

A se adaogă la No. 11512.

CHEZAȘ

Veđi *Garant.*

ȚIOBAN

- 10389 * [△] De ar fi după gura ciobanului, toate oile
le-ar mânca lupul.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-
reblecea, Bucovina.*

Dumneđeū duce lumea cum vrea el.

¹⁾ Ușor se câștigă, greu (e) să se țină.

10390 După cum ciobanul, ast-fel și turma.

Adevărul (ziar), 1902.

După stăpân și supușii lui. A se vedé No. 11548 & 11549.

10391 [△] Unde ciobanu nu chiuiesce.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 366, 369 & 370.

[△] *Unde ciobanul nu chiotesc.*

GR. TOCILESCU, II, p. 607.

Adică departe.

CÎUR

10392 * [△] A umblă din cîur în măr.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Adică zăpăcit, fără rost, în zadar ; fără nici o ispravă.

CLAPĂ

10393 * [△] I-a tras clapa (clapsomul).

E. I. PATRICIŪ, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

L'a înșelat.

CÓDĂ

10394 [△] Nu e bună códa care a mai slujit la un topor.

GR. TOCILESCU, I, p. 719.

A se adaoga la No. 11615.

COMÓRĂ

10395 Alagă dup avisteri. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 433.

Adică după lucruri deșerte.

¹⁾ Alérgă după comorî.

CORABIE

- 10396 * Δ Trei corăbii încărcate n'aşteptă pe una
deşertă.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţi,*
j. Covurlui.

Mulţi nu aşteptă pe puţini.

- 10397 * Δ Par'că'i o corabie.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broşteni, j. Suciava.

Lucru mare de tot, măhălos.

COSA

- 10398 * Δ Cosa rea, cosaşul rău,
Baterea lui Dumnezeu!

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 55,*
c. Bochia, Ungaria.

Uneltă rea, în mână nepricepută, face lucru nefolositor.

COSAŞ

- 10399 * Δ Cosaşul, mai mult face cu cutea,
De cât cu virtutea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 57,*
c. Gurariului, Ungaria.

Meşteşugul, blândeţea face mai mult de cât puterea.

CUIU

- 10400 Δ Tot cuiul îşi află gaura.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 253,*
c. Poiana-Mărului, Ungaria.

A se adaoga la No. 11678.

- 10401 Δ A lovit cuiu 'n cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 8,*
c. Sibiu, Transilvania.

A se adaoga la No. 11683.

10402 **Ți-intră pênura tu inimă.¹⁾**

GR. TOCILESCU, II, p. 601.

A se adaoga la No. 11684

10403 * Δ **Mî-a tăiat la cue într'una.**V. RIMBU, c. *Brănesci, j. Ia-lomița.*

M'a supărat cu vorbele lui.

CUMPĚNĂ

10404 * Δ **A fi în mare cumpănă.**TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

A fi într'o primejdie mare. A se adaoga la No. 11701.

A CUMPĚRĂ

10405 * Δ **Cumpără, nu vinde; are de dat nu de căpătat.**V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.*

Pentru omul sărac.

CURVĂ

10406 * Δ **Curvă cu două fețe.**TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suciava.*

Fațarnic; lingușitor; om de nimic. A se adaoga la No. 11723.

CUSTURĂ

10407 * Δ **Dacă'i tae custura.**E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți, j. Covurlui*

Are putere, are cu ce. A se adaoga la No. 11726.

¹⁾ Ți intră cuțul în inimă.

CUȚITU

- 10408 * Δ Cum taie cuțitu meu la pita ta (a sasului).

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 59,
c. *Gurariului, Ungaria.*

În voie, fără milă. Veđi și No. 9011.

A DĂ

- 10409 * Δ Dacă dai, nu ai; dacă nu dai, ești om rău.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 63,
c. *Bochia, Ungaria.*

Cum să 'i mulțumesci? A se vedé și No. 11750.

- 10410 * Δ Când dai, când nu ieși.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. *Vaslui.*

La jocul de cărți, unde în tot-dé-una ești păgubit.

- 10411 Țe dai, ațea Țiai. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 477.

A se adaogă la No. 11764, corectându se ast-fel varianța a treia, care e tipărită greșit.

- 10412 N'ari om s-dzică «nu u dăm». ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 574.

A nu avé pe nimeni.

Când nuntașii vin să ȣea pe mirésă, cei din casă strigă: nu o dăm.

DAR

- 10413 Δ Darul nu 'i cu carul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 68,
c. *Agnita, Ungaria.*

Să te mulțumesci și cu puțin; cât ți se dă.

¹⁾ Țe daȣ, aceea ȣeȣ.

²⁾ N'are om să dzică: «nu o dăm».

10414 Δ Nu dà darul cu piciorul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 168,
c. *Rêşnov, Ungaria.*

Să dai cu bunăvoinţă şi cu plăcere.

DARE

10415 Cu darea treçi ş-amarea.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 477.

A se adaogă la No. 11791.

DATORIE

10416 Δ Mai liniştit dórme cel ce se culcă flămând,
de cât cel ce se scólă cu datorii.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 146,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Să fugim de datorii.

10417 Δ Datoria
E ca rîia.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 68,
c. *Gurariului, Ungaria.*

A se adaogă la No. 11820.

DATORNIC

10418 Δ Datornicului, care plătesce iute, nu'î mai
da; că umblă să te 'nşele.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 68,
c. *Gurariului, Ungaria.*

DOBÂNDĂ

10419 Toclu măcă caplu.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 643.

Acelaş înţeles ca la No. 11841.

¹⁾ Cu darea treci şi marea.

²⁾ Dobânda mănâncă capitalul

DOCTOR

10420 Di cându işiră vîatrîli (hîatrîli) mor lumea cama multu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 661.

In potrive doctorilor.

DOUE

10421 * △ A scôte de două.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coşteiu, Banat.*

A scôte pe cine-va afară, cu bruscheta, necinstindu'l.

DRAM

10422 Nu (lî) are tute dremile²⁾

MIHĂILEANU, *Dicţ.*, p. 142 & 173.

E cam ȕicnit, prost.

DREPTATE

10423 Dacă dai, dreptate ai.

Adevăr (ziar), Oct. 1902.

Acelaş înţeles ca la No. 11888; arătând că justiţia e venală.

10424 * △ Dreptatea este ca lemnul cel uşor; apasă'l în apă, el tot iese de-asupra.

P. PRELIPCEANU, *inv. c. Scheia, Bucovina.*

A se adaoga la No. 11896 & 11897.

10425 Ndreptu ai, ma n-ai tră loari.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 531.

Celui nedreptăţit.

¹⁾ De când aî eşit doctoriî, móre lumea mai mult.

²⁾ Nu are tôte dramurile.

³⁾ Dreptate ai, dar de luat nu ai.

DHVARĂ

10426 Ľi-u scărchi dhṽara.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 686.

A goni din slujbă pre cine-va.

FAUR

10427 ^Δ A cumpărat de la faur cărbuni.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 3,
c. Gurartului, Ungaria.

A se adaoga la No. 11910.

FIERĂRIE

10428 * ^Δ Fierăria 'i uriciôsă
Dar în schimb e bănôsă.P. GĂRBOVICEANU, *profesor c.*
Oprișor, j. Mehedinți.

Acelaș înțeles ca la No. 11148.

FINIC

10429 * ^Δ Cu'n finic (fler)
Tot calic.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 60,
c. Részov, Ungaria.

Cu puțin tot nimic.

FIR

10430 * ^Δ A'și pierde firu.AVR CORCEA, *paroh, c. Coșteu,*
Banat.

Adică a'l vorbirei.

FOFÎRLIGĂ

10431 * A face cu fofirliga.

G. POBORAN, *inst. c. Slatina,*
j. Olț.

Adică a fura.

¹⁾ I-a sfișit dvăra.

FÓĬE

10432 * Δ S'o întors fôia.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

A se adaogà la No. 11923.

GALBEN

10433 * A găsit un galben.

H. JUVARA, *c. Bêrlad, j. Tutova.*

Când un copil cade jos.

GARANT

10434 Aî paradzi tr-arcari, fă ti chiflîu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 599.

A se adaogà la No. 11516.

GRĂDINAR

10435 * Δ Nu vinde castraveți la grădinar.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor Cl. VIII, Semîn. Buc.*

A se adaogà la No. 11986.

GRAPĂ

10436 * Δ A se ține grapă de cine-va.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vasluțu.

A se adăoga la No. 11991.

GROS

10437 Lă-adrăm grosu zlotă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 509

Am suferit o pagubă. Piastrul face patru-deci de parale
și zlota numai trei-deci.

¹⁾ Aî parale de aruncat, fă-te garant.

²⁾ Am făcut piastrul zlotă.

10438 Altu ari groși, altu ari minti.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 421.

Cei cu avere nu sunt cei mai cu cap.

GROȘIȚĂ

10439 [△] A pus groșița.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 11,
c. Sibiu, Transilvania.

A se adaoga la No. 11994.

HAÎMANA

10440 Lucru de haîmana.

FR. DAMÉ, *Dicț.* II, p. 93.

Veđi *Bellic*.

Lucrare făcută repede și prost.

HALIMA

10441 * Halima.

L. ȘĂINEANU, *Dicț.*, p. 372.

Intîmplare saū poveste minunată.

De la sultana Halima, din colecțiunea de povești arabe,
cunoscută sub numele de *O mie și una de nopți*.

HÂRTIE

10442 * [△] Cum îi cōla de hârtie.

TEODORESCU-KIRILEANU, *Inv. c.*
Broșteni, j. Suctava.

Adică fōrte alb.

A ÎMBLĂȚI

10443 [△] Îmblătesce 'n șură și vîntură afară.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 117,
Borgoprund, Ungaria.

Face lucru cum trebuie.

¹⁾ Unul are piastre și altul are minte.

10444 [△] Îmblătesce paie góle.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 117,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Muncă zadarnică.

ÎMPRUMUT

10445 [△] Împrumutul împrumut așteptă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 117,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Dacă ceri, ți se va cere.

10446 * [△] Ce dai, dai cu împrumut,
Și ce'i bun și ce'i plăcut.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Fie-care e răsplătit după faptele sale.

ÎNCHISÓRE

10447 Hapsea tră óminí i adrată.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II. p. 519.

Pentru voinicí e mórtea.

ÎNJUGAT

10448 * [△] Par'că 's înjugăți.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Se ȓice de doi, carí sunt mereú împreună.

A ÎNVĚȚA

10449 * [△] A învăȓa de pe păreȓi.

TEODORESCU, *inv. c. Broșteni,*
j. Suciava.

1° A nu avé de pe ce să 'nveȓe.

2° A nu avé tragere de inimă la învăȓătură.

¹⁾ Închisórea pentru ómení e făcută.

- 10450 Δ Nu e învățat cel ce cetesce cărți, ci cel
ce scie ce cetesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 169,
c. *Gurariului, Ungaria.*

- 10451 * Δ Omului învățat îi curge miere din gură.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Ze-
gaia, j. Mehedinți.*

Acelaș înțeles ca la No. 12092.

- 10452 * Δ Omul învățat și necinstit, e ca belciugul
de aur la rîtul porcului.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Ca-
simcea, j. Tulcea.*

- 10453 Δ Omul învățat, dar fără stare, e ca un
neguțator fără marfă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 194,
c. *Gurariului, Ungaria.*

- 10454 Δ Omul învățat, dar ne-pățit, e ca pușca
fără praf.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 194,
c. *Gurariului, Ungaria.*

- 10455 Avdzi'l țe grasce sciutlu. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 638.

Și vei trage folóse din acésta.

ÎNVĂȚĂTURĂ

- 10456 Δ La o mână de învățatură, se cere un car
de purtare bună.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 130,
c. *Iecu, Ungaria.*

A se vedé No. 12086.

- 10457 Δ Nu e orfan cel fără tată și fără mamă,
ci cel fără 'nvățatură.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 169,
c. *Sinersig, Ungaria.*

A se adaogà la No. 12087.

¹⁾ Ascultă ce vorbește învățatul.

10458 Nvițătura nu s-tórnă prît uréc̃li cu hunia ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 577.

Aceles înțeles ca la No. 12090.

10459 * Δ Învățătura, dacă o dai rău,
Îți sparge capul teū.

P. GÂRBOVICEANU, *prof.*, c. *Ca-*
simcea, j. *Tulcea*.

A se adaogă la No. 12095.

10460 * Δ Dai copilul la învățatură,
Să ai în cas'o secătură.

P. GÂRBOVICEANU, *prof.* c. *Poe-*
nari, j. *Gorj*.

Đice adese ori țéranul pățit.

ÎȚĂ

10461 * Să-amisticară lîțili, cu zorea și dismés-
tică ²⁾.

GR. TOCILESCU, II, p. 539. —
G. ZUCA, c. *Perivoli*, *Epir*.

1° Când superî pe cine-va, cu greū îl întorci.

2° Acelas înțeles ca la No. 12105.

A JUDECĂ

10462 * Δ Te-a(ū) judecat baniî.

P. GÂRBOVICEANU, *prof.* c. *Ca-*
simcea, j. *Tulcea*.

Adică banul, ci nu dreptatea, aū hotărît.

JUDECATĂ

10463 * Δ Cine umblă după judecată, să nu cređi
că móre la el a-casă.

P. GÂRBOVICEANU, *prof.* c. *Poe-*
nari, j. *Gorj*.

Acelas înțeles ca la No. 12127.

¹⁾ Învățătura nu se tórnă pe urechî cu pîlnîa.

²⁾ S'aū amestecat îțele, cu greū se descurcă.

10464 * Δ Judecată după sprincenă.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Adică cu hatîr.

LÉC

10465 Δ Lécu
Nu'î cu sacu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135,
c. Gurariului, Ungaria.

A se adaogă la No. 12169.

LEGE

10466 Δ Legea lungă, 'ți mîncă toți banii din
pungă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135,
c. Agnita, Ungaria.

Să fugi de judecată.

10467 Δ Legile le fac ómenii.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135,
c. Gurariului, Ungaria.

Prin urmare pot fi greșite și nedrepte.

10468 * Δ Tare 'î legea.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,*
Banat.

Să ȕice, când cine-va ar voi să'și răsborne, orî să'și
facă singur dreptate, dar, de témă judecătorului, nu o
face.

LEUCĂ

10469 Δ Drept ca leuca.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 79,
c. Logoș, Ungaria.

A se adaogă la No. 12212.

LIPSĂ

10470 \triangle Lipsa schimbă legea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 137,
c. *Sinergig, Ungaria.*

A se adaogă la No. 12219.

10471 \triangle La vreme de lipsă și unélta rea 'i bună.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 135,
c. *Zlatna, Ungaria.*

La nevoe te servesci de orí-ce.

A LUA

10472 * \triangle De unde ieí și nu puí, se isprăvesce.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. Cl. VII,*
Semin. Buc.

A se adaogă la No. 12224.

LULACHIU

10473 * \triangle A se căca lulachiũ.

A da de un necaz, a nu isbuti într'o întreprindere.
Veđi No. 12231.

LUNTRE

10474 \triangle Cine stă pe două luntri, cade în apă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 52,
c. *Gurariului, Ungaria.*

A se adaogă la No. 12234.

A MACINĂ

10475 \triangle Unul macină, altul mănâncă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 269,
c. *Tisa, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 12242.

MARFĂ

- 10476 * Δ Dacă nu vinđi marfa, te vinde ea pe tine.

P. GĂRBOVICEARU, *Cl. VIII, Semin. Buc.*

Ma! bine să te mulțumesci cu un câștig mic, de cât să rămâi cu marfa în prăvălie.

- 10477 Tutiputa bună s-vindi dit munte.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 647.

Acelaș înțeles ca la No. 1396.

MĂRTURIE

- 10478 * Δ Dacă n'ai cale fă-te mărturie.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 64,
c. Bochia, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 12256.

MULIȚĂ

- 10479 Ca limădura-ți si duçi gura.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 530.

A se adaoga la No. 12274.

- 10480 * Δ Par'că ești făcut la meliță.

P. GĂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

Acelaș înțeles ca la No. 12266.

MESERIE

- 10481 * Δ Cine nu scie nici o meserie,
E ca ursu în vizunie.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Ca-simcea, j. Tulcea.*

Nu are ce mânca.

¹⁾ Marfa bună se vinde din munte.

²⁾ Ca melița i se duce (merge) gura.

- 10482 *[△] Cine are o meserie,
Are o moșie.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VI, Semin. Buc.*

Acelaș înțeles ca la No. 12270.

- 10483 Zânatea nvêț-u, ș-las s-nu lipsescă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 666.

E bine să sciî o meserie

- 10484 Zânățli tuti 's buni, maș ómîñli-s arêi.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 704.

A se adaogà la No. 12279.

MEȘTER

- 10485 Masturlu,
L'aspuni lucrulu.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 541.

A se adaogà la No. 12288.

MEȘTEȘUG

- 10486 * Cu meșteșugul nu morî de fóme.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. O-
prișor, j. Mehedinți.*

Omlu cu zânati nu agiună.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 666.

Acelaș înțeles ca la No. 12292.

- 10487 Zânatea 'î biligic de amalamă.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 666.

A se adaogà la No. 12295.

¹⁾ Meserie învață'l, și lasă să nu trebuiască.

²⁾ Meseriile tóte sunt bune, dar ómenii sunt rēi.

³⁾ Pe meșter îl arată lucrul.

⁴⁾ Omul cu meșteșug nu ajună.

⁵⁾ Meșteșugul e brăjară de aur.

MEȘTEȘUGAR

- 10488 * Δ Mâna meșteșugarului e suflată cu aur.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Valea Marcului, j. Mehedinți.*

Acelaș înțeles ca la No. 12276.

- 10489 * Δ Meșteșugarul e tot-dé-una cu banul în mână.

P. GÂRBOVICIANU, *profesor, c. Micșunesci-Greci, j. Ilfov.*

Acelaș înțeles ca la No. 12292.

MITĂ

- 10490 Mita angliégă amarea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 546.

Arată puterea mitei.

MOCAN

- 10491 Δ Mocanul nu scie de ce 'i bun șofranul, că'l pune în păsule.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 153, c. Logoș, Ungaria.*

A se adaogă la No. 12315.

A MORĂRI

- 10492 * Δ A'l morări.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broscești, j. Suciava.*

A'l trage de cap și a'l bate.

A MOȘI

- 10493 * Δ A moși.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broscești, j. Mehedinți.*

A ședé grămadă, cu nasu 'n pământ, și a face ce-va ce nu se pôte vedé de nimeni.

¹⁾ Mita închégă marea.

MOȘIE

- 10494 * Δ Așteptă să'i vie de la moșie.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Drăgănești, j. Vlașca.*

Adică de-a gata; om leneș.

- 10495 Δ Nu te dà, nu te predà,
Că asta 'i moșia ta.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 182,*
c. Logoș, Ungaria.

Indemnă pe Român să 'și apere moșia, adică patria.

NĂCOVÉLĂ

- 10496 Δ Năcovélă la cîocan.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 156,*
c. Gurăniului, Ungaria.

Răbdare; împotrivire.

NEGUSTOR

- 10497 * Δ Negustorul trebuie să aibă un pânțec
larg, ca să trecă prin el și bune și rele.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broscești, j. Suciava.

Adică să cere răbdare, la vorbele ce le spune mușteriu.

- 10498 Δ Negustorul are trei mâni: una de dat,
două de luat.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 160,*
c. Gurăniului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 12351.

- 10499 Δ Orî câștigi, orî păgubesci,
Tot negustor te numesci.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 199,*
c. Gurăniului, Ungaria.

A se adaoga la No. 12355.

- 10500 * Δ S'a făcut negustor, cu trei căp \acute{e} ţani de usturoiu.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Casimcea, j. Tulcea.*

Acelaş înţeles ca la No. 12354.

- 10501 * Δ Negustor marghiol,
Imbrăcat pistol.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Mihăeşti, j. Vâlcea.*

Adică sărac.

- 10502 Plătesci ca primitejtu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 618.

Adică cinstit.

NEGUŢĂTOR

- 10503 Δ Neguţătorul trăesce din seul său.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 159, c. Tisa, Ungaria.*

Căci negoţul îi aduce folóse însemnate.

NE-ÎNVĚŢAT

- 10504 Ninviţatlu ésti orbu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 577.

Şi: cine scie carte are patru ochi.

OBORÓCĂ

- 10505 * Δ I-a făcut capul oborócă.

T. SPERANŢĂ, *prof. j. Iaşi.*

L'a certat rău.

¹⁾ Plătesci ca negustorul.

²⁾ Omul ne-înv \acute{e} ţat e orb.

OCA

- 10506 [△] Dascălul State
Dă ocaua pe spate,
Și mai face cu mâna
Să mai vie încă una.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 129.

A se adaoga la No. 12390.

OPT

- 10507 * [△] Ducă-să opt.

E. I. PATRICIU, *Inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Când doresci să te mântui de el.

OSIE

- 10508 [△] Osia unsă nu cârțăie.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 200,
c. Brașov, Transilvania.

Acelaș înțeles ca la No. 12417.

- 10509 * [△] Unge osia, daca vrei să mergă.

IUL. GROFȘOREANU, *profesor, c.*
Galșa, comit. Arad, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 12419.

OSÎNDĂ

- 10510 Osînda nu se iértă, nici trece pe om.

I. NECULCE, *Letop. Mold.*, II, p.
218.

A se adaoga la No. 1245.

PAGUBĂ

- 10511 [△] Omul cu pagubă e și cu păcate.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 139,
c. Declu, Ungaria.

A se adaoga la No. 12425.

10512 [△] Paguba câştig n'o poţi face.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 202,
c. *Rêşnov, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 12429.

PAPINĂ

10513 * A fi papină.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Adică curvă.

PARA

10514 * [△] Cine nu cruţă paraua, nu are florinul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 48.
c. *Sinersig, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 12451.

10515 N-ô-aspunî că s-fac paradzîlî cărbunî. ¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 599.

Pentru cei cari nu spun când câştigă parale.

Se crede că dacă ai visat o comoră, şi 'ţi spuî visul,
când te duci să o desgropî, găseşti cărbunî în loc de banî.

10516 Ore, minte nu mîi dă, paradzî, paradzî. ²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 545.

Proştiî cred că le merge rău, fiind că n'aû parale.

10517 Parălu 'î gurgulîutos. ³⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 600.

A se adaogă la No. 12456.

10518 Paradzî furescî casă nu adară. ⁴⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 599.

Acelaş înţeles ca la No. 12457.

¹⁾ Nu spune că se fac paralele cărbunî.

²⁾ Minte să nu 'mîi daî, parale, parale.

³⁾ Paraua 'î rotundă.

⁴⁾ Parale furate casă nu fac.

10519 Da parălu s'află cîvgălu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

Acelaş înţeles ca la No. 12462.

*Verîr parâ, istèr cavgâ.²⁾**Prov. Turc.*10520 Lă-avînă parălu cu tufechia.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

Pentru cel sgârcit.

10521 Çe ٲ-u c'ai parădzî şi n'ai minti?⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 599.

Averea nu folosesce dacă lipsesce mintea.

10522 * L'a făcut de trei parale.

T. SPERANȚA, *prof. c. Căldăraşi.*

A se adaogă la No. 12479.

10523 * ^Δ L'a făcut de două parale.T. SPERANȚA, *c. Țapu, j. Tecuci.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

10524 * ^Δ L'a făcut de cinci parale.T. SPERANȚĂ, *c. Bărşotu, j. Argeş.*

Acelaş înţeles ca la No. precedent

PEZEVENCHIU

10525 * Pezevenchiu.

Adică om deştept, dibaciu.

¹⁾ Din parale, să găsecî certă.²⁾ Dă para şi cere certă.³⁾ Vinéază paraua cu puşca.⁴⁾ Ce ٲ-e c'ai parale şi n'ai minte.

PICURAR

10526 Bană di picurar.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 606.

Adică simplă, fără necazuri.

PIVĂ

10527 [△] Nicî în pivă nu'l poți lovi.Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 162,
c. *Logoș, Ungaria.*

A se adaoga la No. 12516.

PLAN

10528 * [△] Plan de curcă chióră.E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

Acelaș înțeles ca la No. 12043.

10529 * [△] Face plan.E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

Dă a înțelege ce-va.

PLUG

10530 [△] Plugul e ca pasărea, ce cântă primăvara
mai frumos.Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 213,
c. *Zlatna, Ungaria.*

La începutul muncilor agricole.

10531 * [△] Nu 'ți băga cu el în plug,
Că vii cu cormanul rupt.P. GÂRBOVICIANU, *prof. cl. VIII,*
Semin.

1) Vîejă de păstor.

Nu te întovărăși cu el, că te vei căi.

10532 * Δ Îi merge plugul.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Măgurele, j. Ilfov.*

A se adaoga la No. 12547.

10533 * Δ Par'că a tras în plug.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Corbu, j. Olt.*

A se adaoga la No. 12549.

PLUGAR

10534 Δ Când n'are plugarul,
Nici nădrăgariul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 31, c. Sinersig, Ungaria.*

Munca câmpului îmbogățesce totă țera.

PLUTĂ

10535 Δ Pluta, fără apă nu merge.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 213, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

Nici omul fără parale.

POVESTE

10536 * Δ Vestepoveste.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Adică minciună.

PROCOPSÉLA

10537 * Δ Procopséla nu se cumpără cu bani,
Ci se câștigă cu ani.

P. GÂRBOVICEANU, *Cl. VIII, Semin. Buc.*

A se adaoga la No. 12583.

PUNGĂ

- 10538 * Δ Punga e cel mai bun prietin.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fereblecea, Bucovina.*

Acelaş înţeles ca la No. 16854.

- 10539 * Δ Că'i tēcă, că'i pungă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Brosceşti, j. Suciava.*

Δ Că tēcă, că pungă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 37, c. Gurartului, Ungaria.*

Că'i una, că'i alta; codălă. A se adaoga acest înţeles la No. 12599.

- 10540 * Δ E negură în pungă.

P. GÂRBOVICIANU, *profesor, c. Vîndători, j. Mehedinţi.*

Acelaş înţeles ca la No. 12627.

- 10541 * Δ N'are nime şerpi în pungă.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulţi, j. Covurlui.*

Să fii slobod în a face cinste.

RESPĂR

- 10542 * Δ A'l lua în respăr.

TEODORESCU, *înv. c. Broşteni, j. Suciava.* — E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulţi, j. Covurlui.*

Cum îi vine mai rău; a'l lua repede, a'l bruftui, a se răsti la cine-va.

RESTEU

10543 * Δ Tot cu resteul la briu.

V. RIMBU, c. *Brănescă, j. Ia-lomița*.

Caută gălcovă. A se adaogă la No. 12659.

RĚVAȘ

10544 Δ O cress la rēvaș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 189,
c. *Gurartului, Ungaria*.

A insemna pentru a nu fi uitat, mai ales când ți-a făcut cine-va vre-un neajuns.

Revaș are aci înțelesul de *răbuș*.

10545 * Δ Crést'o la rēvaș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 57,
c. *Gurartului, Ungaria*.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

ROGOJINĂ

10546 $\tilde{\text{L}}$ i-apreasi pãli n-cap.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 443.

L'a întăritat. A se vedé No. 12666.

RÓTĂ

10547 Δ Sē 'ntórce rótă pe tótă obada.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 232,
c. *Toplița-Rom., Ungaria*.

Δ Sē 'ntórce róta pe tot năpladul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 232,
Logoș, Ungaria.

A se adaogă la No. 12671.

¹⁾ I a aprins paŕe 'n cap.

10548 * Δ A noua spiță la rôtă.

G. BĂNULESCU, *înv. c. Pietroșița, j. Dîmbovița.*

Rudenie îndepărtată. Veđi No. 10403.

10549 * Δ Îl ȳea de la rôtă.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulȳ, j. Covurluȳ.*

De unde 'ȳ e puterea.

10550 * Δ Îi făcut de la rôte.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Avramescȳ, Tutova.*

10551 * Δ Măcar să'l tragi la rôtă.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j. Suciava.*

Orȳ ce'ȳ ai face, orȳ cȳt l'ai chinui nu va face cutare lucru.

ȘALĂU

10552 * Δ Cine nu cruȳă șalȳul
Nu capȳtȳ leul.

P. PRELIPCEANU, *preot, c. Schea, Bucovina.*

Acelaș înȳeles ca la No. 12451.

10553 * Δ Umblȳ cu șalȳul.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulȳ, j. Covurluȳ.*

Cu înșelȳciȳne.

SAMARGIU

10554 Va trȳcȳ sȳmȳrȳlu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 625.

O sȳ mȳnȳncȳ bȳtae.

¹⁾ O sȳ trȳcȳ samargiȳ (cel care face samare).

SĂRAC

- 10555 ^Δ Săracul cumpără mai scump.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 234,
c. *Gurartului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 12744.

- 10556 ^Δ Mai bine sărac și curat,
De cât bogat și cu păcat.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 143,
c. *Sinersig, Ungaria.*

A se adaoga la No. 12765.

- 10557 *^Δ Dacă nu poți da săracului, nu'i mai lua
din straiță.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 65,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Când cine-va căuta să se folosescă de la unul care e sărac.

- 10558 Di ești orfân, nu te adună cu avuți¹⁾.

Gr. TOCILESCU, II, p. 582.

Căci vei rămâne păgubit.

- 10559 ^Δ Săracul, dacă n'are straiță, bagă'i în gură.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 234,
c. *Gurartului, Ungaria.*

Se dai și săracului care nu cere.

- 10560 ^Δ Omul sărac e tot de rîs.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 196,
c. *Réşnov, Ungaria.*

Toți își rîd de el.

- 10561 ^Δ Greu îi este săracului a trăi, și bogatu-
lui a muri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 103,
c. *Gurartului, Ungaria.*

¹⁾ De ești sărac, nu te însoțesci cu cei bogați.

Căci săracul n'are ce mânca și bogatului îi vine greu să se despartă de averea lui.

- 10562 [△] Mai curînd capeți de la sărac o groșiță,
de cât de la un bogat un crețar.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 145,
c. *Logoș, Ungaria.*

Cel sărac e mai milos, mai darnic.

- 10563 [△] Sărac tare încă 'i rău;
Gazdă mare încă'i greu.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 234,
c. *Logoș, Ungaria.*

- 10564 [△] Omul sărac
E al doilea drac.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 196,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

A se adaoga la No. 2739.

- 10565 [△] Omul sărac,
E puîu de drac.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 196,
c. *Logoș, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 10566 [△] Omul sărac are oglindă mică, dar se
vede tot în ea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 196,
c. *Gurartului, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 7438.

- 10567 * [△] De cât sărac,
Mai bine drac.

V. SALA, *dasc.*, c. *Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Să faci ori-ce și să nu rămîi sărac.

10568 [△] E sărac ca degetul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 88,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

A se vedé No. 12777.

SĂRĂCIE

10569 [△] Sărăcia nu'ți iese din casă, nici până te
îmbraci.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 233,
c. *Gurartuluț, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 12783.

10570 [△] Sărăcia
Strică domnia.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 234,
c. *Tisa, Ungaria.*

Boeria cu sărăcia nu merg împreună.

15571 * [△] Sărăcia nu'ți face voie.

V. SALA, *dasc.*, c. *Vașcoi, co-
mit. Bihor, Ungaria.*

Cel sărac nu póte face ce voesce.

A SCI

10571b * [△] Apucă pe nu sciü în brațe (de códă).

G. P. SALVIŢ & E. I. PATRICIU,
înv. c. Smulți, j. Covurlui.

A se adaogă la No. 12838.

ȘCOLĂ

10572 [△] Unde școla se ivesce,
Pămîntul se 'mbogățesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 266,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Arată ródele învățăturai.

SCRIERE

10573 Cari tórănă frândzili gramati nu nvétă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 507.

Ci acel care citește ce este în carte.

SCRISĂ

10574 ^Δ Nu 'i cum îi đisa,
Ci cum îi scrisa.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 171,
c. *Logoș, Ungaria.*

Arată puterea unui act scris. Veđi No. 11429.

SCUMP

10575 ^Δ E scump ca piperul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 88,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Pentru un lucru fórte scump.

10576 ^Δ Scump ca în potică.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 228,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Acelaș înțeleș ca la No. precedent.

SECURE

10577 * Securea fără códá nimica nu face.

GR. ALEXANDRESCU, *prof. j.*
Putna.

Adică cel mare fără ajutorul celui mic.

SFÓRĂ

10578 Mac-u tradzi čióra multu, nu va s'arupă²⁾.

GR. TOCILESCU, II, p. 474.

Acelaș înțeleș ca la No. 9896.

¹⁾ Carī întórce foile scriere (carte) nu învăț.

²⁾ Dacă tragī sfóra mult, se va rupe.

10579 Țióră sě-adară.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 474.

A se destrăbălă.

SFRÎNGHEL

10580 * Δ Umblă cum îi sfrînghelu.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suciava.

Umblă tare ȳute.

SITIȘCĂ

10581 Ca sitișcă.

I. CREANGĂ, *Pov.*, p. 243.

Adică găurit.

SOCOTÉLĂ

10582 * Δ Cărnatu lung e bun, da socotéla lungă
nu e bună.

E. I. PATRIOIU, *inv. c. Smulȳi,*
j. Covurluȳu.

Să ȳii socotélă din scurt. A se adaoga la No. 12898.

10583 * Socotelile vechi întreȳin dușmănia.

V. A. FORESCU, *c. Folticeni, j.*
Suciava.

Trebue să mântui daraverile de bani.

SPÎNZURAT

10584 * Δ Las'o spînzurată.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,*
j. Tutova.

STEJĚR

10585 Δ S'a apropiat aȳa de stějĚr.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteȳu,*
Banat.

S'a apropiat ce-va de sfișit. Veȳi No. 12917.

¹⁾ Sfóră se face.

SURUGIŢ

- 10586 * A ajuns un papugiŢ ;
Ţipă ca un surugiŢ.

V. A. FORESCU, c. *Folticeni*, j. *SucŢava*.

Alungat de totă lumea, ocăresce pe cei cari nu'l primesc.

SUVEICĂ

- 10587 Δ A slăbit ca o suveică.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 15,
c. *Gurariului*, *Ungaria*.

Adică e foarte slab.

A TĂIA

- 10588 Δ Până taiŢ te strig ; până 'ncarc te-aştept.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 204,
c. *Gurariului*, *Ungaria*.

Când chemŢ pre cine-va în zadar.

TELEGUŢĂ

- 10589 * Δ — Hai în teleguŢă.
— Baio, că's desculŢă.
— Haida în telégă.
— Baio, că's betégă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *Inv. c.*
Brosteni, j. *SucŢava*.

Când unul nu se împacă nici într'un fel.

ŢÉVĂ

- 10590 * Δ Umflat cu ţéva.

A. GORÓVEI, *public. j. SucŢava*.

Pentru un om foarte gras.

TIGHEL

- 10591 * A trage cui-va un tighel.

G. POBORAN, *inst. c. Slatina*,
j. *Olt*.

A înșela; a denunța. A se adaoga acest înțeles la No. 12974.

TINICHEA

10592 * A fi tinichea.

Adică bét. A se adaoga acest înțeles la No. 12975.

TÎRG

10593 * Δ Nu'mî trăesce tîrgul.

D-na Z. JUVARA, c. Fedesci,
j. Tutova.

Când nu vrei să faci schimb cu cine-va.

TOCITÓRE

10594 * Δ Din tocitóre, curgétóre.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. Capu
Piscului, j. Muscel.*

TOPOR

10595 Tîpor fără tipîrisci.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 702.

E capabil, dar nu are sprijin, ca să arate ce póte.

10596 Lî-u tălie cu típorlu (țupata).²⁾

GR. TOCILESCU, I, p. 642.

A spune ce-va pe șleaă, verde. Veđi No. 13029.

10597 Δ Unde topor nu taie.

GR. TOCILESCU, II, p. 578.

Adică departe.

¹⁾ Topor fără toporisce (códă de topor).

²⁾ O taie cu toporu.

TOPTAN

- 10598 * Δ Vinde cu toptanul,
Ca sa ție baniî la anul.

P. GÂRBOVICEANU, *Prof. Cl. VIII, Semin.*

Acelaş înţeles ca la No. 13031.

A TÓRCE

- 10599 Δ Nu 'î-a tors mamă-sa pe mólele capului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 170,
c. Bochiá, Ungaria.

Are mintea ageră.

- 10600 * Δ Orî cât de subţire ai tórcce, tot trebue
să iēsă odată la lumină.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Glâm-bocata, j. Dâmboviţa.*

Orî-ce lucru se află cu timpul.

TRĂSURĂ

- 10601 Δ Nu alergă după trăsura care nu te aş-
téptă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 166,
c. Ida-Mare, Ungaria.

Acelaş înţeles ca la No. 10371 din acest capitol.

- 10602 Δ Alérgă după trăsura ce nu'l aştéptă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 8,
c. Tisa, Ungaria.

Veđi No. precedent.

A TRIERĂ

- 10603 * Δ A trieră.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Brosceî, j. Suctava.*

A merge neconţenit de la un loc la altul, aceste locuri
ne fiind îndepărtate.

TRON

- 10604 * Δ E bun de băgat în tron.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Petresc, j. Gorj.*

E mai mult mort. *Tron* = cosciug.

UDLUBĂGĂ

- 10605 * Par'că'i bătut de udlubege.

GRIGORESCU, *c. București, j. Ilfov.*

Stă trist, supărat.

UNA

- 10606 * Δ Le-a dat toate pe una, și nici aia nu'i bună.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți, j. Covurluțu.*

Descurajat. A se adaoga la No. 13056.

UNĂLTĂ

- 10607 * Δ Ca unăltă lucrezi, unăltă rămâi.

G. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Casimcea, j. Tulcea.*

Vezi și No. 13070.

A UNGE

- 10608 Δ Unge'l te împunge, dar împunge'l că te unge.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 267, c. Gurariuș, Ungaria.*

Fă-i bine, că-ți face rău. Se aplică mai ales țăranului, omului lipsit de creștere.

Oignez un vilain il vous poindra, poignez un vilain il vous oindra.

Prov. Franc.

- 10609 Δ Îi unseră bine.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 117, c. Bochița, Ungaria.*

Îi bătură bine pe tot locul.

UNSÓRE

10610 Uns cu tóte unsorile.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 268,
Ungaria.

A se adaogà la No. 13073.

VATALĂ

10611 *^Δ L'a băgat în vatală.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț*,
j. Covurluiu.

Il judecă.

VERDE

10612 * A se face verde.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Adică de frică.

A VINDE

10613 Eü aş vinde și n'am ce ;
 Tu ai luà și n'ai cu ce.

Adevăr, Oct. 1902.

Pentru cei săraci.

10614 Ti vindi ș-tě-acumpîră.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 703.

E deștept. Veđi No. 13098.

VOPSEA

10615 Bagă-ți vîfia.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 658.

A'l părăsi.

¹⁾ Țe vinde și te cumpără.

²⁾ Bagă'î vopseaua.

SUPLEMENT LA CAPITOLU XI

AGRIȘAN

- 10616 * ^Δ Tótă véra cari la var,
Iérna mândi tot pe amar.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Țice Maderatanul către Agrișan.

ALI-PAȘA

- 10617 Ca Ali-pășe ti porți.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 668.

A se purta ca un tiran.

ARBINES

- 10618 Pr-îu tréçi Arbineslu Ți-sécă mâna.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 427.

Arată firea lor răpitóre.

- 10619 Sě-alavdă ca Arbines.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 427.

Acelaș înțeleș ca la No. 13131.

¹⁾ Ca Ali-pașa te porți.

²⁾ Pe unde trece Albanesul, Ți sécă mâna (sterge tot).

³⁾ Se laudă ca Albanesul.

ARBÎNȘESC

10620 Ună minti, ș-a-șea arbînșască.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 671.

Adică nebunatică, nechibzuită.

ARMÉN

10621 Arménlu 'î șóric.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 429.

Adică strîngător.

AROMÂN

10622 Armânlu nu chiári.³⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 429.

Acelaș înțeles ca la No. 13946.

10623 Mustățli 'n ghîos, Armâne.⁴⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 703.

Când i se taie cui-va din unghișore.

Βλάχι, κατ τὰ μύσταχια.⁵⁾

Prov. Neo-Grec.

AROMÂNĂ

10624 Nvésta ésti bună, ma nu ésti Armână.⁶⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 698.

Aromânul nu'și ȧea nici odată o soție dintr'un alt ném.

BĂLENÎ

Veđi Rienŷ.

¹⁾ O minte și acea arnăuțescă.

²⁾ Armașul 'î șóric.

³⁾ Aromânul nu pier.

⁴⁾ ⁵⁾ Mustățile în jos, Armâne.

⁶⁾ Nevésta e bună, dar nu e Aromână.

BANAT

- 10625 [△] Câte stele pe Bănat.

E. HODOS, *Poes. Pop.*, p. 86, c.
Prilipeș, Banat.

Adică multe.

BARBA-GHÎANI

- 10626 Cășarea al Barba-Ghîani.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 674.

Lucru fără regulă, care nu aduce nici un folos, nici un câștig.

BĂRÊȘTÊN

- 10627 * [△] Bărêștên cu lula (pipa) lungă
N'ai nimic ca să'ți ajungă;
Numai cizme vicsăite,
Și țiegi gôle părăsite.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

Țice Vașcohanul despre Bărêștên.

- 10628 * [△] Cîodrahîntă, cotrohaiță,
Nu plătesc un puîu de gaiță.
Da opinci și sumanu
Nu le dau pe Bărêștên.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

Țice Vașcohanul despre Bărêștên.

BAZDAGHÎANI

- 10629 Tê-adrași Bazdaghîani.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 674.

Te-au păcălit.

BELEGENÎ

Veđi *Rienî.*

¹⁾ Stâna lui Barba-Iani.

²⁾ Te-aî făcut Bazdaghîani.

BÊRLAD

- 10630 *
 Haï, odată
 Pe sub rôtă;
 Așezat
 Ca la Berlad.

MAREȘ, colonel, c. București.

- * Δ
 Regulat
 Ca la Berlad.

D. COSMOG, c. Perieni, j. Tutova.

Când se face ôre-ce fôrte regulat, într'un mod obișnuit.

BISTRIȚĂ

Veđi *Puzdră*.

BLAHNIȚĂ

- 10631 * Δ
 Ibomnică ca a mea
 Nu e 'n tótă Blahnița.

P. GÂRBOVICEANU, profesor, Cl.
 VIII, Semin. Buc.

Blahnița e o plasă din județul Mehedinți.

BOBIȘTE

- 10632 Ca ghambro (gambro) di Bobiști. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 515.

Imbrăcat într'un mod caraghiôs, urît.

Bobiște, este un sat bulgăresc de lângă Vlaho-Clisura. Clisurenii își bat ast-fel joc de modul cum se gătesc mirii bulgari din Bobiște.

BRAȘOV

Veđi *Cap. XI, c. Netotu*.

BRIHANĂȘ

Veđi *Șuștean*.

¹⁾ Ca mirele din Bobiște.

BRUSA

10633 'M-Brusa. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 675.

Se dice celor nemulțumiți de slujba pe care o au, de locul unde se află.

Odinióră exilații se trimeteau la Brusa, în Asia Mică. În acel oraș au fost internați exilați Români, după revoluția noastră de la 1848.

BUNTESCÎ

Veđi *Rieni*.

CACIOVA

Veđi *Gilad*.

CĂLBURÉN

10634 ^Δ Nu duce apa cu ciuru, ca Călburenii.Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 169,
c. *Beclean, Ungaria*.

Fă o muncă cum trebuie; nu fi prost.

CALE

10635 Cari întrebă, calea o află. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 439.

Cine întrebă, află.

CĂLUGĂRAN

10636 * ^Δ Călugăranul săracul,
El tot strînge cu sacul.
Me cu calul pe câmpie,
Ce-aduce dă pe rachie,
Casa 'i pute a sărăcie.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria*.

Despre Călugăranii.

¹⁾ În Brusa.

²⁾ Care întrebă, calea o află.

CÂMPAN

- 10637 * Δ Câmpanu e om smerit,
Cu boi și porci prin coteț,
Părul lung și punga plină;
Vașcohanii i se închină!

V. SALA, comit. Bihor, Ungaria.

Spre lauda Câmpenilor.

CARPANAȚAN

- 10638 * Δ Uhu! ciuhu! ihaha!
Carpanațani a mâncat buha.

V. SALA, comit. Bihor, Ungaria.

În potrive Carpanațanilor.

CATINCA

- 10639 * Δ Moț, Catinco.

D-ra DIDINA ZANNE, j. Ilfov.

Când vrea unul să facă ce-va, fără nici o socotelă.

CAZAC

- 10640 Așa trebuie la Cazac,
Mămăligă cu dovlec.

Adevăr, Oct. 1902.

CAZACLAR

- 10641 Gumar di la Căzăclar¹⁾

GR. TŢOCILESCU, II, p. 516.

Adică măgar mare, om neruşinat.

Căzăclar este un sat, în Tesalia, renumit prin măgarii săi.

CETATE

- 10642 * Δ A se încuia în cetate.

T. BALĂŞEL, preot, c. Ştefăneşti,
j. Vâlcea.

¹⁾ Măgar de la Cazaclar.

1° Se ȕice cȕnd cine-va se aflȕ la adȕpost, intr'un loc fȕrte sigur.

2° Cȕnd nu vrȕ sȕ vadȕ pe nimeni.

CHÎREASOVA

10643 Chireasuva vaĩ vindzĩ curcubete! ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 451.

La Chereasova, sat de lȕngȕ Samarina, ĩn Epir, se fac dovlecĩ vestiȕĩ prin frumuseȕea ŕi mȕrimea lor.

COHALM

10644 ^Δ Ferȕscȕ Dumneȕeȕ de caiĩ de la Cohalm
ŕi de fetele de la Sibiȕ.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 93,
c. Codlea, Ungaria.

COLEȘTEAN

Veȕĩ *Șuștean.*

COLONA

10645 Fur din Coloȕa. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 463.

Adicȕ Albanez.

Aromȕniĩ din Crușova, Bitolia, aplicȕ acȕstȕ ȕicere Grecilor.

CONSTANTIN

10646 ^{* Δ} Costantin,
Flȕre de crin;
Mȕndrȕ flȕre,
Rȕ putȕre:

TEODORESCU-KIRILEANU, *ĩnv. c.*
Broscent, j. Suciava.

Se ȕice ĩn rĩs, celor pe cari'ĩ chȕma Constantin ŕi sunt leneșĩ.

¹⁾ La Chereasova o sȕ vinȕĩ dovlecĩ!

²⁾ Hoȕ din Colona.

- 10647 De la tine pân la mine,
Nene Constantine.

Adevăr, Oct., 1902.

CRIȘCIÖREAN

- 10648 Crișcioreanul, om de munte,
Lui nu'î trebă vörbe multe.
El scöla că și-o iübesce,
Pe învățători și'î cinstesce.

V. SALA, comit. Bihor, Ungaria.

Spre lauda Crișcioreanilor.

CUZA

- 10649 [△] La pétra cea de lemn, unde s'a bätut
Cuza cu Românii.

*Dr. EL. CRISTEA, Prov., p. 131,
c. Avrög, Ungaria.*

DAN

- 10650 [△] Pân la anu
'I cu Danu.

*Dr. EL. CRISTEA, Prov., p. 203,
c. Gurariului, Ungaria.*

DRĂGĂNESCI

Veđi Rieni.

DRĂGIA

- 10651 Fuge Drăgia de Nădrăgia.

*Dr. EL. CRISTEA, Prov., p. 93,
Ungaria.*

Adică femeea după bărbați.

DRUM

- 10652 S'aü întâlnit doi rătăciți, s'aü hotărît a
se duce, drumul încotro 'i va duce.

A. PANN, II, p. 74.

Nu scie ce să facă.

DUCIPAL

10653 * Δ Par'ca 'í un Ducipal.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Brosceñi, j. Suciava.

Se ȕice în ris de un cal slab de-o mîrȕoagă, ŕi rare-
orî de un cal bun.

A se adaoga acest înȕeles la No. 13391.

DUMITRU

10654 * Δ Bade Dumitru.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Brosceñi, j. Suciava.

Adică somnul.

«Vine *bade Dumitru* pe la ochi.»

FILUREA

10655 Ca di la Filureauă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 493.

Mare frică, mare zăpăceală.

Alusie la resvrătirea Aromănilor, de la Pind, la 1854,
când o cétă a acestora a fost surprinsă ŕi măcelărită de
Turci, lângă satul Filurea, în apropiere de Grebena.

GÂRLĂ

Veȕi *Pusdră*.

GHEGAN

10656 Cap de Ghegan (Ghîegan).²⁾

Dr. WEIGAND, *Zweit. Jahres.*,
p. 158. — GR. TOCILESCU, II, p.
502.

Om neascultător, îndărătnic.

Gheghaniȕi, sunt Albanesiȕi din Nordul Albaniei.

¹⁾ Ca la Filureaua.

²⁾ Cap de Ghegan.

GHEORGHE

10657 * Δ A fi Gheorghe.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broscent, j. Suciava.

A se face prost.

A se adaoga la acest înțeles la No. 13449.

GHĬANI

10658 Nisci ari Ghiani tu tastru.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 660.

Acelaș înțeles ca la No. 7941.

GĬALAP

10659 * Δ A fi Gĭalap.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Stefă-*
nesci, j. Vâlcea.

Se dice unui om mare la trup, îndrăsneț, însă cam necîoplit.

GILAD

10660 Δ Nu'i sat ca Gilad, oraș ca Caciova, tîrg
ca la Vêrșeț și bătaie ca la Sasca.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 174,
c. Logoș, Ungaria.

GOG

10661 Tu Maiulu al Gog.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 539.

Adică nici odată.

GOGU

10662 * Δ Gogule !

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broscent, j. Suciava.

Adică : prostule.

¹⁾ Ce-va (nisce) are Iani în traistă.

²⁾ La Mațul lui Gog.

GREBINGĂIAN

10663 Gribingiană gâlbigoși.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 688.

Imprejurimile de la Grebine, fiind mlăștinose, locuitorii sunt palizi la față, suferind mai toți de friguri.

GREC

10664 Greclu ă-ari stricătoarea aruptă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 688.

Adică e fricos.

10665 [△] Grec cu minte și cal verde,
Cine dracu va mai crede.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 103,
c. Tisa, Ungaria.

A se adaoga la No. 13489.

10666 Vidzuși dhicuniar, dzi-îi: Grec.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 508.

Căci Aromânii nu cerșesc nici odată.

10667 Greclu'i lemnu putrid.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 508.

Nu te poți încrede într'însul.

10668 * Când s'o mai împreună Grec cu Grec.
Adică nici odată.

GRĂCĂ

10669 Grăcă s-erai, și ahât dișclisă nu vrea hii.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 507.

Pentru o femeie desfrînată.

¹⁾ Grebingenii galbeni la față.²⁾ Grecul are stricătoarea ruptă.³⁾ Al vădit un cerșetor, di'i: Grec.⁴⁾ Grecul e lemn putred.⁵⁾ Grăcă de era, și așa deschisă (fără perdea) nu era să fi.

GRECESC

10670 Ună minti ș-açé grêçescă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 688.

Adică om prost.

HÂNCU

10671 [△] Vodă da și Hâncu ba.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 274,
c. *Gurariului, Ungaria.*

A se adaogă la No. 13511.

HOTIN

10672 * [△] A'î mânca Hotinu.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suciava.

A peri în pușcărie.

IJDILENÎ

10673 * [△] Par'că 'î tóca de la Ijdilenî.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulft,*
j. Covurlui.

Când sună óla bine. Ijdilenî e o comună din Covurlui.

INGLEZ

10674 Inglezlu 'î ac.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 522.

Ȋic Aromâni de Ingleji.

JIDAN

10675 * [△] Jidanul, numai din depărtare 'î om.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suciava.

Se ȓice în ris, de Români. Veȓi și No. 14192.

¹⁾ O minte și aceea grecescă.

²⁾ Inglezu'î ac.

10676 * Δ A fi mai rău ca (de cât) un Jidan.

TRODORESCU, *inv. c. Broscești*,
j. *Sucăva*.

Om cu spiritul negustoresc.

LAMA

10677 Ca Lama cu arizlu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 691.

Femeile negospodine.

Bărbatul unei femei, numită Lama, cumpărând odată un sac de orez, ea l-a făcut tot la o singură masă.

LEHECEAN

10678 * Δ Leheceanul musgurit,
Face ôle ne-încetat;
El nu bé, ce umblă tréz.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria*.

Despre Lehecenî.

LELESCÎ

Vezi *Rienî*.

LIRĂ

10679 * Δ Par'că ai fi Liră împărat.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, c. Drăgoești, j. Olt*.

Pentru unul care se mândrește.

LOC

10680 Tu loclu a tēu și chietrili di mpadi ț-a-
giută.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 532.

Nicăieri ca în patria, ca în satul nostru.

¹⁾ Ca Lama cu orezul.

²⁾ În locul tēu, și pētrele de jos îți ajută.

LUCA

- 10681 [△] Luca nu vede că 'î plouă 'n casă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 138,
c. *Logoș, Ungaria.*

Om prost.

- 10682 [△] Luca, care și-a scăldat căciula 'n baltă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 138,
c. *Logoș, Ungaria.*

LUNCAN

- 10683 * [△] Luncanul e ciop de bute,
El bé tot pe întrecute,
Nu'î fac baîu vitele 'n curte.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

În potrive Luncanului.

MADERATAN

- 10684 * [△] Tótă véra sapi la vie,
Iérna faci pe datorie.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

Țice Agrișanul despre Maderatan.

MAȚDAN

- 10685 [△] A face maîdan.

Gr. TOCILESCU, I, p. 148 & 169.

A'și alerga calul pe maîdan.

MĂLĂCAȘI

- 10686 Hibări di la Mălăcași.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 694.

A vorbi nimicuri saū chîlar mincîuni, brașóve.

¹⁾ Scirî de la Mălăcași.

MARGINE

10687 * Δ Bate tot marginile.

GAYR. ONIȘOR, c. *Zorleni*, j.
Tutova.

E șiret. A se adaogà la No. 13659.

MARTA

10688 * Δ Șede Marta cu colacul pe mână.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 229,
c. *Sinersig*, *Ungaria*.

MAVRANIÎ

10689 Ca di la Mavrañîi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 541.

Galben la față, bolnăvicioș. Mavrauii e un sat lângă Grebene. A se vedé la acest din urmă cuvînt.

MIHAÎ

10690 Δ Fă'ți de cap, ca oile lui Mihaî.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 93,
Ungaria.

A'și face rău singur, diu prostie.

10691 Ți-ai tră dari al Mihaîi.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 543.

E cam ținut.

MOLDOVÉN

10692 * Δ Moldovanu'î lat la vorbă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *Inv. c.*
Broscenti, j. *Suctava*.

Vorbesce lat, așezat și cu țile la vorbă.

¹⁾ Ca de la Mavraniî.

²⁾ Are de dat lui Mihaî.

- 10693 * Δ Tata Rus, mama țigan,
Numai eû de Moldovén.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscent, j. Suciava.

A se adaogà la No. 13702.
Se întrebuintéază, câte-odată, când se vorbește fără rost.

MOLDOVENESCE

- 10694 * Δ A o luà moldovenesce.

G. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni, j.*
Suciava.

Adică mai repede, la bătae.

«Dacă 'î așa, să o ieai eû moldovenesce.»

- 10695 * Δ A grăi moldovenesce.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscent, j. Suciava.

A grăi verde, de a dreptul, lămurit.

MUREȘ

- 10696 Δ Pân atunci va trece multă apă pe Mureș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov*, p. 202,
c. Toplița-Rom., Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 13411.

NASTRATIN

- 10697 Zuru-gumarlu al Nastradin hogia.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 518.

Celor cari se laudă că n'aû nici un vițiu.

¹⁾ Magarul lui Nastratin Hogea.

NÉMȚ

- 10698 [△] Némțul cu trararaîul,
Nu mîncă mîlaiul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 158,
c. Logoș, Ungaria.

Trebue să muncescî ca să aî.

- 10699 Némțul i țiîor di sicară.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 570.

NETOTU

- 10700 [△] Să nu'ți îei boî în Netotu, și nevastă dîn
Brașov.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 232,
c. Fagaraș, Transilvania.

NIHORI

- 10701 — Ba!
— Baea Nihori.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 674.

Cînd cine-va rîspunde: *ba*, într'un mod ne-cuviincîos.
Nihori este un sat în Tesalîa.

OLT

- 10702 * [△] A trecut bălana Oltu.

IOSIF COMĂNESCU, *com. Codlea,*
comit. Brașov, Transilvania.

S'a isprăvit, a rîemas păgubaș.

PĂCĂLESCÎ

Veđî *Rienî.*

¹⁾ Némțul e picîor de secară.

²⁾ Ba! — Baea e la Nihori.

PADIAT

10703 Tě-aduc Pădiațlî divarliga.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 597.

O să mănânci bătae. Padiațlî sunt locuitorii satului aromânesc Pađi, din Epir.

PÂNTĂȘESCÎ

Veđi *Rienî*.

PLEVNA

10704 * Δ Par'că 'i la Plevna.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Brosceñ, j. Suctava.

Când se aud împușcături multe.

POIANA NEMȚULUI

10705 * Δ Poiana Némțului numită,
E de rîs și ciufulită;
Popa vinde la răchie,
Rușine cu ei să fie;
Popa vinde la vinars,
In sat sci face necaz,
De-a mers veste, 'n cerc și tēră
Că Poiana 'i de ocară.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

In batjocura locuitorilor din Poiana Némțului.

POLI

10706 Trîș îm-Poli se-avdzî.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 614.

I-a tras o palmă sdravănă. Veđi și No. 13907.

¹⁾ Te aduc Padiațlî de jur împrejur.

²⁾ Până în Constantinopol se auđi.

PREMETI

10707 Dhicuñiar di Primetî.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 488.

Premeti e o localitate din Albania de jos. In peninsula balcanică, cerșetorii sunt, mai toți, Greci sau Bulgari, rare ori Turci sau Albaneji, nici odată Români sau Evrei.

PRUT

10708 * Δ Pune căpăstru în Prut, și iese calul.GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Murgeni*,
j. Tutora.

Pentru hoțul de cai. A se adaoga acest înțeles la No. 13913.

PUNTE

10709 Puntî s-fați.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 619.

Ajută pe toți. Veđi No. 12237.

10710 * A trecut puntea cu ochii închiși, și n'a văđut punga cu bani.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

Om lipsit de noroc. Există o snovă foarte cunoscută. Veđi Speranță, Anecdote.

PUZDRĂ

10711 * Δ Nu se spală cu apa Puzdreî (Bistriței, Gârlei).TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suciava.

Puzdra este un pîrîu ce trece prin satul Holda, comuna Broscești; *Gârla*, un braț al *Bistriței*.

După chipul cum unul a fost batjocorit, se numesce una din aceste ape.

¹⁾ Cerșetor de Premeti.²⁾ Punte se face.

RIENÎ

- 10712 [△] Rienî, Buntesc, Lelescî, Bălenî, Belegenî, Sebiş, Pântăşescî, Păcălescî, Drăgănescî şi Țigănescî, straița, băta, drumul, de-a lungul, acela 'i tot anul lucrul.

V. SALA, comit. Bihor, Ungaria.

În batjocura acestor sate.

ROMÂN

Următorele ȝicerî ale străinilor, despre Români, se adaogă la cele deja date în volumul VI pagina 278 și următorele.

Albanejii

Vêla me vla ista vla.

Aromânul cu frate sunt frate.

Grecii

Πέντε Βλάχοι ένα παζάρι,

Δέκα Γρέκοι ένα γουμάρι

Cinci Aromâni, un tîrg, ȝece Greci, un măgar.

Vălăhaȝii ¹⁾

U Vlahus éscasi tun dŭiaulu.

Aromânul a făcut pe drac să crepe.

- 10713 Românul e ca pisica: orî-cum li-i trânti, tot în picióre cade.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 222,
c. Codlea, Ungaria.

A se apropia ȝicerea dată în capitolu XI, pag. 278.

- 10714 [△] Sărace, codrule;
Prost ai fost, Românule.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 223,
c. Logoş, Ungaria.

¹⁾ Valahîȝii sunt Turciî din districtul Grebena.

A răbdat Românul multe, în loc să se răsbune și să
iea în urmă calea codrului.

10715 [△] Unde Român cruce nu 'și face.

Adică departe.

RUS

10716 * [△] Rusu 'i cu crucea 'n mână și cu dracu
 'n sîn.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Arată firea ascunsă a Rusului.

10717 Aruslu 'i ursă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 430.

A se vedé legenda de la Cap. XI, pag. 291.

SAS

10718 [△] Fie Sasul cât de prost, numai să fie mare.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 95,
c. Codlea, Ungaria.

La Sas nu se caută deșteptăciunea, ci mărimea trupului.

10719 [△] Sasul nu'i ca omul.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 226,
c. Abrud, Ungaria.

În batjocura Sașilor.

10720 [△] Ca doi Sași în trei grădini.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 27,
c. Gurătuului, Ungaria.

SASCA

Ved'i *Gilad*.

¹⁾ Rusu 'i urs.

SAT

10721 Ori-ce sat cu al său obicei.

IORD. GOLESCU, II, p. 10.

Adică fieş-care cu năravul său (GOLESCU).
A se adaoga la No. 14015.

10722 * Mai lesne'i de ținut o gură de cât un sat.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suctava.

Țice omul care nu vré să se căsătoréscă.

10723 * △ Měi țigane, arde satul! Lasă'l să ardă
eū mă duc în altul.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-*
reblecea, Bucovina.

Arată nepăsarea pentru durerile altora, a consătenilor;
mai ales din partea omului care nu are nici o legătură
de rudenie sau de interes.

10724 * △ Dute 'n sat și dă de scire; vino a-casă
și fă cum poți.

D-na ECAT. ȘIȘMAN, *inv. c. A-*
dam, j. Tutova.

Să nu te lași în nădejdea altora.

10725 △ Vai de capul satului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 271,*
c. Vale, Ungaria.

Adică de cel mai mare. Tóte în capul lui se sparg,
la o întâmplare mai mare.

10725 b * △ Buciumul satului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 25,*
c. Râșnov, Ungaria.

Duce vestele.

SEBIȘ

Veđi *Rienŷ.*

SÊRB

- 10726 * Δ Rîde Sêrbul de óla spartă.

Dr. EL. CRISTEA. *Prov.*, p. 221,
c. *Tisa, Ungaria.*

In batjocura Sêrbilor.

SÊRBEȘTEANU

- 10727 * Δ Sêrbeșteanu'î călător,
Și cu mult fôrte detor.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

SIBIŮ

VeđŮ *Cohalm.*

SOHODOL

- 10728 * Δ Sohodol e odor,
Plin de vite prin ocol,
Boi, porci, oi și vace multe,
El le ține, el le mulge.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

Spre lauda locuitorilor din Sohodol.

STAN

- 10729 * Nici tu Stan, nici tu Ivan.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Nu'ți pasă.

- 10730 * Δ E nea Stan.

Gr. TOCILESCU, II, p. 1193, *j. Prahova.*

A se adaogă la No. 14080.

ȘTEFAN

- 10731 * Δ A fi Ștefan
Gogoman.

Gr. TOCILESCU, I, p. 1171.

Adică prost.

ȘTEIÂN

Veđi *Suștean*.

ȘTIRBEI

10732 Din felul Știrbeilor.

N. IORGA, *Liter. Rom.*, I, p. 175.

Cam lung la mână.

STOIȚA

10733 Să-alină Stoițe în căpistere, și tradzi
ciubuchia.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 638.

E sărac lipit.

STRĂIN

10734 [△] Străinul, și când te bae te sgârie.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 245,
c. *Logoș, Ungaria*.

A se vedé și No. 14103.

10735 * [△] Să muncesci și nóptea că nu faci străinul
frate.G. MIHALACHE, *inv. c. Șendresci*,
j. *Tutova*.

A se vedé No. 14102.

10736 * [△] Străinul te govesce,
Până te belesce.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 245,
c. *Logoș, Ungaria*.

A se vedé No. 14103.

10737 [△] Nu'i dracul drac,
Ca străinul în conac.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 172,
c. *Logoș, Transilvania*.

Să nu primesci străin în gazdă.

1) S'a suit Stoița în căpistere, și trage ciubucu.

STRĂINĂTATE

- 10738 Tu cséni nouă anī,
Ș'a-casă cu doi aslaņī.¹⁾

GR. TOCILRSCU, II, p. 704.

După o lipsă îndelungată, s'a întors a-casă cu puține parale.

STROE

- 10739 ^Δ A pățit'o ca Stroia cu ouele.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 11,
c. *Rășnov, Ungaria.*

Negustorie proustă.

- 10740 ^Δ A umbla ca Stroie cu ouele.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 17,
c. *Codlea, Ungaria.*

^Δ *Ca Stroie cu ouele.*

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 35,
c. *Brefcu, Ungaria.*

Cumpără două și vinde nouă.

ȘUȘTEAN

- 10741 * ^Δ Șușteanul, Șteianul,
Brihanașul, Coleșteanul,
Sunt de un tată și de-o mamă,
Numai birturi că le trebă;
Bisericile li's închise,
Birturile tot deschise.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

TARCEA

- 10742 ^Δ Plătesci tu, ca Tarcea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 212,
c. *Gurartului, Ungaria.*

Plătesci fără doar și póte.

¹⁾ În străinătate nouă anī, și a-casă doi lei.

ȚIGAN

10743 Țigan și om de trébă, unde s'a mai vădut.

D-na ECAT. ZANNE, c. *Bădesci*,
j. *Falcii*

A se adaoga la No. 14234.

10744 * Δ Cere la țigan lapte acru, că n'are nici
dulce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 42,
c. *Sinersig, Ungaria.*

Când ceri un lucru de la unul care nu ți'l pôte dà.

10745 * Țiganu e cinstit în casă pustie.

GR. POIENARU, *ing. j. Buzău.*

Nici odată nu e cinstit.

10746 Ghiftul ără trăgășica ș-caftă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 704.

Acelaș înțeles ca la No. 14207.

10747 * Δ Cată 'n bota țiganului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 30,
c. *Gurartului, Ungaria.*

Dacă ai de unde să ieși.

10748 Δ Să face țigan mort.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 230,
c. *Logoș, Ungaria.*

10749 Δ A vedé țigani beți.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 17,
c. *Gurartului, Ungaria.*

10750 * Δ Un ghift cu mâna sumsórá.²⁾

G. ZUCA, c. *Berat, Albania.*

Pentru vas de fer ori de aramă, în formă de ulcior,
și numit *ghium*. E și o ghicitóre.

¹⁾ Țiganul ără trăistă de pfele își cere.

²⁾ Un țigan cu mână subțioară.

ȚIGĂNESCI

Vezi *Rieni*.

TURC

10751 Turcii gonesc epurile cu carul.

ACSINTI, *Letop. Mold.*, II, p. 127.

A se adaoga la No. 14369.

10752 Ș-nês Turcu, ma ș-io un suflet hursescu
al Dumnidzê.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 645.

Spun Munteniî Aromâni.

10753 Dă-îi masina Turcului, s-îiaî vâtâlahlu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 645.

Acelaș înțeles ca la No. 3139.

10754 [△]Și cu Turcu și cu Némțu.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 229,
c. *Logoș, Ungaria*.

Nu să pôte, alege una din două.

10755 Ca Turçîli cu băiramea.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 646.

A nu fi sigur de ce-va.

Turcul nu începe serbătorile de cât atunci când vede luna nouă. Prin urmare dacă într'o localitate cerul este în acea zi acoperit, serbătorile sunt întârziate până când se descopere cerul.

10756 Canda băgară Turçîli cuțut.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 645.

Arată o spaîmă mare.

¹⁾ Și dînsu e Turc, dar și eu un suflet datorez lui Dumnezeu.²⁾ Dă'î măsline Turcului, să iei burduful cu unt-de-lemn.³⁾ Ca Turciî cu baîramul.⁴⁾ Par'că băgară Turciî cuțitul.

10757 Dă ş-fudzi di Turcu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 645.

Când îţi cere Turcul, să dai şi să fugi.

ULIȚĂ

10758 * Δ Ulița lungă, te face fără pungă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 14403.

UVREU

10759 Fudzi ca Uvrëulu di cîrividhă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 654.

Când fugi de ce-va.

VAȘCOHAN

10760 * Δ Vașcohan, cu suman,
Şi te mai chemi orăşan;
Nouă ne ȕici guduran,
N'ai în pungă nici un ban!

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

Ȑice Băreşteanul despre Vașcohan.

10761 * Δ Vașcohanu e fălos,
N'are nici un porc în coteţ.

V. SALA, *comit. Bihor, Ungaria.*

Ȑice Băreşteanul.

VÊRŞEȚ

Veđi *Gilad.*

¹⁾ Dă şi fugi de Turc.

²⁾ Fuge ca Evreul de rac.

VĚRZARAN

- 10762 VĚrzaranu sĚracu,
Pġrtġ fġme cu sacu;
Unde vede un mușunoġu,
Strigġ tulai cġ 'ġ țipoġu.

V. SALA, *dasc. comit. Bihor,*
Ungaria.

VREAȘTINA

- 10763 Criștin di Vreaștina.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 659.

Batjocoresce pe omul care mġnġncġ de dulce ġn țdi
de post.

ġn Vreaștina, sat ġn Epir, toțġ locuitorġ sunt musul-
manġ.

- 10764 Ca Mihalġ di Vreaștina.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 659.

Vorbesce alandala.

ZAMĲ

- 10765 Cġșarea al Zamġ.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 663.

Stġnġ care nu aduce nicġ un folos.

- 10766 Fumġġlia al Zamġ.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 484.

Cġnd unul are copii mulțġ și neastġmpġrġțġ.

ZMOLCU

- 10767 Zmolcul nu sġ-aspari di nġuġ.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 666.

Acelaș ġnțeles ca la No. 13413.

Zmolcul este un munte ġn Epir.

¹⁾ Creștin din Vreaștina.

²⁾ Ca Mihalġ din Vreaștina.

³⁾ Stġna luġ Zamġ.

⁴⁾ Familia luġ Zamġ.

⁵⁾ Zmolcul nu sġ sperie de zġpadġ.

SUPLEMENT LA CAPITOLU XII

APĂ

10768 [△] Nu 'i cu tótă apa.

Dr. EL CRISTEA, *Prov.*, p. 171,
c. *Sinersig, Ungaria.*

A se adaogà la No. 14570.

AȚĂ

10769 Ți sê-arupse ȇlôra.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 474.

A murit. Veđi și No. 14579.

BALAU

10770 * [△] Balaur.

TEODORESCU-KIBILEANU, *inv. c.*
Broștenă, j. Suciava.

Om răpitos, sângereros.

A se adaogà la No. 14587.

CREDINȚE

Balaurii sã fac din șerpî. Vara — au ei o vreme anume — cãnd se strîng, o mulțime de șerpî într'un loc ascuns și neumblat de picior de om și de vite. După ce s'au strîns, prind a se 'ngrãmădi unul peste altul, frecãndu-se între dênșii, încolăcindu-se, descolătãcindu-se, așa cã din frecușurile acestora li se umple tot trupul cu un fel de spumã. Din spuma acêsta se alege un boț. Boțul acesta sê tot îndêsã

¹⁾ I s'a rupt așa.

și se tot întăresce până ce se face ca o *mărgică*. Îndată cum s'a făcut mărgica, fie-care dintre șerpi caută s'o prindă și să fugă cu dînsa. Cel care o fură fără ca să-l zărească ceia-lalți șerpi, ori ochi de om, ori chiar o muscă să nu-l vada, acela fuge cu dînsa și se ascunde într'un ezer. Aici șede șapte ani, fără ca să easă afară. După șapte ani, șerpele s'a făcut grozav de mare, are-o putere ne mai pomenită și-y fioros, de să te ferescă D-zeu să-l vești. La șapte ani el are slobozenie ca să iasă din ezer, sa se rădise în nourî, să-y pòrte cum o vra el. Balaurîi aduc nourîi cu piétră și sloțile cele marî. El sfarmă cu coșile în bucatele micî ghiétă, care se află în nourî. — Sunt unîi ômeniî carî vîd balaurîi cum umblă prin văzduh. Așa, tata îmi spunea de multe ori, că de după muntele Balanru din sus de satul Holdă, tot-dé-una când îi sloată iese un balaur dintr'un iezer care se află pe-acel munte. Tot tata mi-a spus că pe muntele Călimaiu iar să află balaur.

Balaurîi sunt cu șapte până la două-spre-dece capete, și pe atâtea coști. Balaurul îi stă mărgica sub limbă, cât trăiesce el.

Mărgica șerpilor, dacă o puî pe masă, nôptea, apoi nu ți mai trebuie cea mai luminôsă lampă, așa de strașnic luminează.

BISERICĂ

* Δ
10771 Biserica e scara ce duce la cer.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 24,
c. *Sinersig, Ungaria*.

Cine merge la biserică și ascultă sfaturile ce i se dau, nu păcătuiesce și se mîntue.

10772 Furași cîcîli di la bisercă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 682.

Cînd cine-va e mînjit, înuegrît pe obraz cu funingine, cernélă, etc.

Δ
10773 I-a arêtat turnul bisericeî.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 110,
c. *Bochla, Ungaria*.

Nu a lucrat cum se cuviue: l'a scos de la lucru, 'î-a dat drumul.

* Δ
10774 N'ăi fi crescut în biserică.

P. GĂROVICEANU, *Cl. VII, Semin.*

Pentru unul rău.

¹⁾ Fura,î cheile de la biserică.

10775 * Δ A stă ca în biserică.

TEODORESCU, *inv. c. Broscent, j. Suctava.*

A ședé liniștit și cuviincios.

BOTEZ

10776 * Δ Îi smuncit (smîncit) din botez.

D-na Z. JUVARA, *c. Fedesci, j. Tutova.*

Acelaș înțeles ca la No. 14637, unde s'a tipărit, într' un mod greșit: *a fi numit din botez.*

10777 * Δ E smintit din botez, și lovit cu capul de cristelniță.

V. A. FORCSCU, *inv. c. Dorna, j. Suctava.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

A BOTEZA

10778 * Δ Botéză copilul pe nume.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 24, c. Gurariului, Ungaria.*

CLOPOT

10779 Δ N'o legă de limba clopotului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 177, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

Taci, nu da un lucru în vileag.

CRUCE

10780 Crucea treçi în gură, ca crucea s-ti usiçi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 466.

Acelaș înțeles ca la No. 14757.

¹⁾ Crucea treci în gură, (de cruce pomenesci,) ca crucea să te usuci.

10781 Iu si-l vedzi, crucea s-ți faci.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 683.

Adică om rău. Veđi No. 14765.

10782 * Δ Fă cruce,
Să nu te 'mbuce.

IUL. GROFȘOREANU, *inv. c. Gal-
șa, comit. Arad, Ungaria.*

Când aă a face cu un om rău.

A DESCÂNTA

10783 * Δ L'a descântat.

M. POPESCU, *inv. c. Nucet, j.
Dâmbovița.*

A se adaoga la No. 14789.

DOMN

10784 Dă, Dóme, la 'l de dóme, că la 'l de
lucră capătă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 66,
c. Logoș, Ungaria.*

Când unul capătă, se îmbogățesce, fără muncă.

DOMN-DE-ROUĂ

10785 * Δ N'ai fi Domn-de-rouă!

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, j.
Vâlcea.*

Nu fi așa de delicat; că doar nu te topesci, ca Dom-
nul-de-rouă, dacă faci cutare lucru.

DRAC

10786 Δ Dracu atunci umblă să te omóre, când
ți se arată mai bun prietin.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 78,
c. Bochiu, Ungaria.*

Omul viclén, când vroesce să'ți facă vre-un rău.

¹⁾ Unde'l veđi, cruce să'ți faci.

10787 [△] Dracul ară, mă-sa grapă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 78,
c. *Bochia, Ungaria.*

Unul te apucă, cel-alt te jupoe.

10788 [△] Cu dracul n'o poți duce 'n capăt.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 58,
c. *Bochia, Ungaria.*

Ca omul îndărătnic, nestatornic, schimbător nu poți face bună ispravă.

10789 [△] Rîde dracu de cucuvea,
Și 'i mai negru de cât ea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 221,
c. *Sohodol, Ungaria.*

A se adaogă la No. 14834.

10790 [△] Nu 'i dracul așa de negru, cum îl face
pe hârtie.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 172,
c. *Rêșnov, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 14839.

10791 [△] Nu feșteli ¹⁾ dracul pe părete.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 270,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

10792 Aprindi ș-a draclui nă țăără, s-nu 'ți as-
pargă lucru.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 481.

A se adaogă la No. 14857.

10793 [△] Coda 'i a dracului!
Și icu 'i voinicul;
Dar nu 'i inimicul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 55,
Ungaria.

¹⁾ Feșteli = a vopsi, a picta.

²⁾ Aprinde și dracului luminarea de țără, să nu'î strice dracul trăba.

10794 * Δ Nu se fură tămăe de la dracu.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulft, j. Corurluțu.*

De unde nu e, nu poți să ieși.

10795 Δ Dracul șade și în vârful acului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 78, c. Brețcu, Ungaria.*

Cel rău ori și unde se află.

10796 Δ Din ou de drac, puțu de drac iese.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 76, c. Logoș, Ungaria.*

Pentru părinți și copil.

10797 Δ Dracul nu face mănăstiri.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 78, c. Brețcu, Ungaria.*

A se adaoga la No. 14911.

10798 Cari s-duci cu dracul, dracul va-l lăa¹⁾.

GR. TOCILESCU, II, p. 481.

Acelaș înțeles ca la No. 14916.

10799 Δ Nu lăsa pe dracu să piără, că nu te lasă să trăiești.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 175, c. Bochiu, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 14931.

10800 Δ Dacă a luat dracu vaca, poate lua și vițelul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 62, c. Gurariuțu, Ungaria.*

Dacă s'a prăpădit ce a fost mai de sémă, ducă-se și ce a rămas.

¹⁾ Care se duce cu dracu, dracu o să-l ȳa.

10801 Dracul oi n'avea, și umtu vindea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 481.

Pentru cel hoț.

10802 △ Lucru dracului
In casa nănașului.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 85 &
139, c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

A se adăoga la No. 14946.

10803 Fu dracul așel micu, nu fu așel marli.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 482.

Când se întâmplă un rău mai mic.

10804 △ Cându'i să te iea dracul, te iea și din bi-
serică, ca pe Macehala.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 31,
c. *Logoș, Ungaria.*

10805 △ Omul cu dracu, de drac dă.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 192,
c. *Logoș, Ungaria.*

Cel rău o pătesce și el.

10806 △ Pe dracu, la cruce nu 'l poți duce.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 208,
c. *Sincrist, Ungaria.*

Adică pe rău, la bine.

10807 △ Ușor la dracu să ȋică 'n fluer, că șade
'n trestie.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 270,
c. *Logoș, Ungaria.*

Când putem face ușor orice.

10808 △ Dracul ȋice, dracul joca.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 78,
c. *Logoș, Ungaria.*

El spune, el face.

¹⁾ Dracul oi n'avea și unt vindea.²⁾ Fu dracul cel mic, nu fu acel mare.

10809 Ș-arupsi draclu păpușili. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 482.

Acelaș înțeles ca la No. 14970.

10810 * [△] Săracu 'i dracu.V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Că n'are suflet. A se adaoga la No. 14984.

10811 * [△] Sărac e dracu, că n'are opinci.EM. POPESCU, *inv. c. Mărgineni, j. Ialomița.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

10812 * [△] S'o suit dracu pe casă.E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

S'a dat de gol traful rău între doi său între mai mulți.

10813 [△] A se uită ca dracu la popa.Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 85, c. Agnita, Ungaria.*

A se adaoga la No. 15000.

10814 [△] Trăiesce ca dracu 'n apă mică.Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 258, c. Logoș, Ungaria.*

Adică rău.

10815 [△] Drac scris.Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 78, c. Toplița-Rom., Ungaria.*

Adică chîr dracul. Veđi No. 15022.

 ¹⁾ Și-a rupt dracu papuci.

- 10816 [△] E plin de draci,
Ca mǎra de saci,

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 87,
c. *Toplița Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 15025.

- 10817 * [△] Ș-o băgat dracu cǎda.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suceava.

1° Când se strică traiul cel bun dintre doi tineri.

2° Când se pierde un lucru foarte de grabă.

A se adaoga la No. 15049.

- 10818 [△] A îmbrăcat cămașa dracului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 6,
c. *Codlea, Ungaria.*

Om rău.

- 10819 La draçi și cama 'nclo.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 685.

Forțe departe. Veđi No. 15053.

- 10820 * [△] A sparge cojocul dracului.

T. BĂLĂȘEL, *preot, c. Ștefănescu,*
j. Vâlcea.

A desființa o stare de lucruri rea.

- 10821 [△] Umblă, de cređi că dracu'l pǎrtă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 262,
c. *După-Pétră, Ungaria.*

Adică foarte repede.

- 10822 * [△] A'l cresce pe dracul.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Smulți, j. Covurlui.

Copil de suflet, care mai tot-de-una nu'ți este recunosător.

¹⁾ La draçi, și mai încolo.

10823 * Δ Îmi vin toți dracii

E. I. PATRIGIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

Mă superi foarte mult.

10824 * Δ L'a făcut ca pe dracu.

T. SPERANȚĂ, *prof. c. Păușesci, j. Vâlcea.*

L'a certat rău.

10825 Δ A fi bôlă de drac.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop., p. 501.*

Adică rău.

DUMNEȚEŬ

10826 * Δ Bun e Dumnețeu, aprôpe'i pădurea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 26, c. Codlea, Ungaria.*

Nădejde de scăpare.

10827 Δ Omul gândesce,
Dumnețeu cârmuesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 194, c. Bendorf, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 15124.

10828 Dumnidzēju dă, ma nu ô-aduși a-casă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 483.

Acelaș înțeles ca la No. 15165.

10829 Δ Dumnețeu e tată de săraci, și nu'i fecior
de Sas.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 80, c. Rêșnov, Ungaria.*

Ingrijesce de cei săraci.

¹ Dumnețeu dă, dar nu aduce a-casă

- 10830 [△] Fie-care pentru sine, Dumneḑeḑū pentru toḑi.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 94,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Devisa egoiștilor.

Chacun pour soi et Dieu pour tous.

Prov. Franc.

- 10831 [△] L'a vēḑut Dumneḑeḑū.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 134,
c. *Gurariului, Ungaria.*

- * [△] *Îl vede Dumneḑeḑū.*

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulḑi,*
j. Covurlui.

Acelaș înṑeles ca la No. 15250.

- 10832 Canda acățā Dumnidzēḑū di póli.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 483.

A se vedé No. 15253.

- 10833 * A se duce ca pedépsa lui Dumneḑeḑū.

G. POBORAN, *înst. j. Olt.*

A se adaogā la No. 15260.

- 10834 [△] A fi (stā) după spatele lui Dumneḑeḑū.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 5,
c. *Gurariului, Ungaria.*

- 10835 * [△] Un băṑut de Dumneḑeḑū.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broscent, j. Suciava.

Un răul răilor. Om fără nici un căpătāiṑ, fără rușine și fără frică de nimeni.

- 10836 [△] Nu grābi cu «Dumneḑeḑū să'l ierte.»

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 170,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Maṑ e speranță de scăpare.

¹⁾ Par'că a apucat pe Dumneḑeḑū de póli.

10837 [△] Unde Dumneșeu nu se pomenesce.

GR. TOCILESCU, I, p. 570.

Adică departe.

EGUMEN

10838 * Egumenul va, iar chelarul nu.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna*.

Când cel mare voesce óre-ce și cel mai mic se opune.

EVANGHELIE

10839 * Cuvînt de Evanghelie.

Epoca (ziar), II, p. 170.

A se vedé No. 15297.

FRATE

10840 Za cumpagnia s'ensurat frateru.¹⁾

FR. MIKLOSICH, *Rum. Unter.*, I, p. 16.

Și cum ȕice Francesul: *l'occasion fait le larron*.

GRAÎLU MARI

10841 Faptu 'n graîlu mari.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 507.

Om norocos.

GRĂŨ

10842 Li măcaî grănu.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 509.

Adică coliva; a murit. Veȕi No. 14735.

¹⁾ Pentru a face ca cel-l-altȕ, un călugăr s'a însurat.

²⁾ Născut când se face slujba de la prinz, în prima ȕi de Pascȕ.

³⁾ I-am măncat grăul.

HRISTOS

- 10843 [△] Cine'i frate cu Hristos, ușor se mântue.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 46,
Sibiă, Ungaria.

E un proverb identic unguresc.

- 10844 [△] Ți si fită Hristolu n-casă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 690.

E foarte mulțumit, bucuros.

- 10845 Sândzili a Hristolui.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 626.

Adică vinul. Veđi No. 15332.

LITURGHIE

- 10846 Apă di liturghie.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 424.

Adică curat de tot.

MASLU

- 10847 * [△] A'l băgă în masle.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c.*
Broscești, j. Suciava.

A'l înfricoșă. A se adaogă la No. 15412.

MIR

- 10848 [△] Dă, când dai, unde i-a pus mai întâiu
popa mirul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 62.

A se adaogă la No. 15418.

¹⁾ I s'a născut Hristos în casă.

²⁾ Sângele lui Hristos.

³⁾ Apă de prescură.

MITROPOLIT

- 10849 * Par'că 'i cărja Mitropolitului.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Pentru un om mândru.

NAÎBA

- 10850 [△] Pe naîba nu'l căuta cu lumină, că'l afli
și la întunerec.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 209,
c. Sinerșig, Ungaria.

Pentru cel rău.

NOE

- 10851 Dit chirolu al Noe.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 573.

De când lumea.

Depuis le déluge.

Prov. Franc.

ORELE

- 10852 L-acâțară Orli.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 594.

E foarte supărat.

Orele sunt nisce ființe care supără pe oameni.

PARESIMÎ

- 10853 Nu (ari) țini pârésimî.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 611.

A se purta de o potrivă cu toți, a nu face hatîruri.

¹⁾ Din vremea lui Noe.

²⁾ L'au prins Orele.

³⁾ Nu are (ține) paresimî.

PASCE

10854 Nu 'i tută dzuă Pasci.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

A se adaogă la No. 15464.

10855 [△] Nu 's tot Pasci; mai sunt și Rosalii.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 181,
c. *Régnov, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

Partea a doua a ȕicerei este luată de la Unguri.

10856 Tută dzua Pasci.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

In tot-dé-una bine, petreceri, etc.

10857 Di Pasci-Pasci.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

Adică foarte rar. Veȕi No. 15473.

10858 Faptu n-dzuă di Pasci.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 488.

Om fericit. A se adaogă la No. 15475.

10859 Canda ȕi viȕiră Pascii.⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 600.

E bucuros, vesel.

10860 [△] Fire-ai de rís, ca fasolea 'n ȕiua de Pasci.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 96,
c. *Ida-Mare, Ungaria.*¹⁾ Nu 'i in fic-care ȕi Pasci.²⁾ In ficcare ȕi Pasci.³⁾ Din Pasci in Pasci.⁴⁾ Născut in ȕ de Pasci.⁵⁾ Par'că 'i veniră Pascile.

PĂCAT

- 10861 ^Δ Păcatul vechiu aduce rușine nouă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 207,
c. *Logoș, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 15484.

- 10862 ^Δ Nu 'i om fără păcat, nici pădure fără
uscături.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 174,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Fie-care póte greși.

- 10863 * A veni ca păcatele.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

Adică repede. A se adaoga la No. 15514.

PĂCĂTOS

- 10864 Gura păcătosului adevărul vorbește.

A. PANN, *Pov. Vorb.*, Ediția
1889, p. 11.

- ^Δ Gura păcătosului adevărul grăește.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 10,
c. *Gurartului, Ungaria.*

A se adaoga la No. 15518.

POPĂ

- 10865 ^Δ Fie bine, fie rău,
Nu supără pe popa tău.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 94,
c. *Logoș, Ungaria.*

- 10866 * Voiu arătă eu cine 'i popa în biserică.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j.*
Putna.

Cine are dreptul să poruncască, cine e mai mare.

10867 * Δ Popa nu are nimic isprăvit.

Nu se satură de folóse, de câştiguri. A se adaogă la No. 15548.

10868 * Δ Nu 'i-a eşit de multe ori popa din casă
cu fărâmaturi în barbă.

A. GOROVEI, c. *Selişte*, j. *Suciava*.

Sgârcenie.

10869 * Δ Par'că am fost popă.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţi*,
j. *Covurluiu*.

Când nimeresci ori ghicesci o trebă.

10870 * Δ Acru, popo!

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Brosce*, j. *Suciava*.

Acru amarnic.

10871 Δ Unde popa nu tócă.

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 367. — GR. TOCILESCU, I, p. 548.

Adică departe.

10872 Δ Unde popa nu citesce (cetesce).

G. DEM. TEODORESCU, *Poes. Pop.*,
p. 366, 369 & 370. — GR. TOCILESCU, I, p. 603.

Adică departe.

PRAZNIC

10873 * Δ A se grămădi ca babele la praznic.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Brosce*, j. *Suciava*.

A da năvală, busna; a fi obraznic. A se adaogă la No. 15668.

PREOT

10874 Ți dădi doîi a preftului. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 480.

A murit, a dat ortul popii.

10875 Plitesci ș-ca Țpreftu. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 617.

Acelaș înțeles ca la No. 15641.

10876 Ca preftul cu purintetă. ³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 616.

Pentru cei fățarnici.

10877 Va ti fac preftu. ⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 616.

O să te bat.

10878 Prufit după Hristo gumar esti. ⁵⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 700.

Acelaș înțeles ca la No. 15693

Πὰς προφήτης μετὰ Χριστὸν, γάρδαρος ἐστὶ. ⁶⁾

Prov. Neo Grec.

RAIU

10879 ^Δ Cât a sta un popă în raiu.

GR. TOCILESCU, I, p. 634.

Adică puțin, saū chiar de loc.

10880 ^Δ Cât o sta o fermecătore în raiu.

GR. TOCILESCU, I, p. 634.

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

1) A dat cei doi groși preotului.

2) Plătesci ca popa

3) Ca preotul cu de dulce.

4) Te voi face preot.

5) Profet după Hristos măgar este.

6) Orice profet după Hristos e măgar.

10881 [△] Cât a sta o smeoică în raïu.

GR. TOCILESCU, I, p. 634.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

10882 [△] Cât o stă Ovreïu cu Ovreica în raïu.

GR. TOCILESCU, I, p. 634.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

10883 [△] Cât o sta o curvă cu doi fraţi în raïu.

GR. TOCILESCU, I, p. 634.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

10884 [△] Cât o sta un pîrcălab în raïu.

GR. TOCILESCU, I, p. 634.

Acelaş înţeles ca la No. precedent.

RUGĂCIUNE

10885 Rugăciunea rău făcută,
Nici odată nu ajută.

A. PANN, II, p. 38.

A se adaogă la No. 15718.

SÂMBĂTĂ

10886 * [△] I-a sărit Sâmbăta.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţi,*
j. Covurlui.

S'a speriat. A se apropia de No. 15728.

SERBĂTORÉ

10887 Nu se-acaţă sîrbătorli di fucaraţi. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 627.

Acelaş înţeles ca la No. 12750.

¹⁾ Nu se prind sîrbătorile de săraci.

10888 Sirbătorli lălători, ș-lălători li sirbătorli. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 627.

Pentru femeile leneșe.

SFÂNT

10889 ^Δ Nu toți sfinții 's de-o potrivă.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 186,
c. *Tisa, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 15789.

10890 * ^Δ Cele sfinte nu se spurcă.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Se dice de cei de trebă, când se amestecă odată cu reii.

10891 ^Δ Acum și-a aflat sfântul.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 3,
c. *Tisa, Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. 15821.

SFÂNTU ANDREI

10892 Va ligari l'aghiu Andoni. ²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 670.

E nebun.

A TĂMÂIA

10893 * ^Δ A'l tămăia.

P. GÂRBOVICEANU, *prof.*, *Cl. VII,*
Sc. Norm.

A'l prinde. A se adaoga la No. 15877.

¹⁾ Sărbătorile (le faci) zile de lucru, și zilele de lucru sărbătorii.

²⁾ Trebuie legat la Sfântu Andrei.

TIPSIE

Dicerea de la No. 7918 în care cuvîntul *tipsie*, arată o carte bisericească, trebuie aşezată aci.

A TOCĂ

- 10894 * Δ A auđit că a tocat dar nu scie la ce biserică.

D-na ECAT. ZANNE, c. Băsescl,
j. Fălciu.

Veđi Cocos.

1° Scie ce-va, dar nu e tocmăi sigur.

2° Se laudă că le scie tóte şi în realitate e un prost.

TRICOLICIŪ

- 10895 * Umblă ca tricolicii.

GR. ALEXANDRESCU, magistr., j.
Putna.

Pentru cei cari tot umblă nóptea. A se adaoga acest înŧeles la No. 15901.

ULCICĂ

- 10896 * Δ Il sfirfe cu ulcica.

TEODORESCU-KIBILEANU, inv. c.
Broşteni, j. Suciava.

Îl vrăjesce; il chémă de grabă. Veđi şi No. 15902 & 15903.

URSIT

- 10897 * Δ Nu va scăpă omul de ce e ursit să paŧă.

V. A. FORESCU, c. Dorna, j. Suciava.

Acelaş înŧeles ca la No. 15908.

VIDANIE

10898 * [△] A'l băgà în vidanii.

G. POBORAN, *inst. c. Slatina, j. Olt.*

A'l îngrijora, a'l spăimânta.

VAMPIR

10899 Ca supt di vombiri. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 703.

Îi e fόμε tare.

¹⁾ Ca supt de vampiri.

SUPLEMENT LA CAPITOLU XIII

BOIU

10900 * Δ Își bate boiu.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștetu, Banat.*

Își face voiea.

Cuvîntul *boiu* are, în Banat, înțelesul de: voie, dispoziție, plăcere.

«A'și bate *botu* înaintea morții, înaintea unei nefericiri.»

DUH

10901 * Plin de duh, ca spănu de barbă.

GR. POJENARU, *ing c. Rassa, j. Ialomîța.*

Adică prost.

A SE GÂNDI

10902 Omlu prindis-mintuescă ș-năintiș-năpoi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 593.

Adică în viitor și în trecut.

10903 Carî s-mintuiesci nu agârșasci.²⁾

G. ZUCA, *c. Ianina, Epir.*

Și cum dic Transilvănenii: *Românul ține minte.*

¹⁾ Omul trebuie să se gîndescă și înainte și după.

²⁾ Care se gîndesce, nu uită.

HACHIȚĂ

10904 * △ Are hachiță.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni,*
j. Tutova.

* △
L'a apucat hachițele.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

L'a apucat drăciile; e înfuriat.

GUST

10905 * △ Gust pimbiu.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

Adică curios, fistichiu.

INȚELEPCÎUNE

10906 Mentea nu stă tu mușutătă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 544.

A se vedé No. 5272.

INȚELEPT

10907 △ Gura înțeleptului când se deschide, tu
închide pe a ta.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 105,
c. Guratului, Ungaria.

10908 * △ Inima înțeleptului e în limbă, și a ne-
bunului în gură.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, co-*
mit. Bihor, Ungaria.

Căci nebunul spune tot ce are pe inimă.

10909 * △ Dacă dai pricină înțeleptului și mai în-
țelept îl faci.

G. MIHALACHE, *înv. c. Sendresci,*
j. Tutova.

¹⁾ Ințelepcîunea nu stă în frumusețe.

A ÎNTREBĂ

- 10910 Ş-cu cârliglu'ţi s-ti 'ntregî.¹)

GR. TOCILESCU, II, p. 681.

Un sfat e bun, fie de la orî şi cine.

E vorba de un cioban care s'a sfătuit cu cârligu lui.

ISCUSIT

- 10911 * Δ Omul cel mai iscusit,
-
- Une-orî e păcălit.

D-ra ECAT. ŞIŞMAN, înv. c.
Adam, j. Tutova.

Şi cel mai deştept se înşelă.

LAUDĂ

- 10912 * Δ Lauda de sine
-
- Nu mirósă bine.

P. GÂRBOVICEANU, profesor, Cl.
VII, Semin. Buc.

A se adaogă la No. 16077.

- 10913 * Δ Surdul caută la buze, prostul la laudă.

V. SIMIGANOSCHI, preot, c. Fe-
reblecea, Bucovina.

Pentru cel căruia îi plac laudele.

MINTE

- 10914 * Ţi fêtă mintea.²)

G. ZUCA, c. Albania. — MIHĂI-
LEANU, Dicţ., p. 190.

E deştept.

- 10915 * Minte fémină (thémină).³)

G. ZUCA, c. Georgea, Albania. —
MIHĂILEANU, Dicţ., p. 189.

¹) Şi cu cârligul tēu să te întrebî (sfătuesc).

²) Îl fată mintea.

³) Minte femenină.

Adică inventivă, născocitoare.

10916 Minti tr'altă oră.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 545.

Când te căesci prea târziu de ce ai făcut.

10917 Ş-lo mintea la cişiori.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 473.

A'şi lua lumea 'n cap; a umbla fără căpătăiu. A se apropia de No. 16163.

10918 * △ A'î sbură minţile pe deluri.

A. GOROVEI, *public, j. Suciava.*

A se gândi departe, a avea imaginaţie multă.

10919 Om cu două minţi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 694.

Om nehotărît; faţarnic.

10920 * △ Nu ţine minte de la gură până la nas.

V. SALA, *dasc c. Vaşcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

E uşuc.

10921 * △ E ascuţit la minte.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulţi, j. Covurlui.*

Minte ageră, pătrundătoare. Cu acelaş înţeles se mai dice în Moldova: *are conţet.*

NEBUN

10922 Zurlu fu tinir, zurlu ş-auş.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 667.

Căci: nebunia din nascere, ca şi prostia, nu are lec. Vezi No. 16242.

¹⁾ Minte pentru altă dată.

²⁾ Îşi luă mintea la picior.

³⁾ Om cu două minţi.

⁴⁾ Nebun fu tânăr, nebun şi bătrân.

NEBUNIE

10923 * Δ Din nebunia străină să înveți minte.

P. PRELIPCEANU, *inv. c. Scheia, Bucovina.*

A se vedé No. 16243.

NEROD

10924 Chirutlu sburasci și nu minduéscli.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 679.

Acelaș înțeleș ca la No. 16258

NERODIE

10924 b Neorođia dîn născare
Léc în lume nu mai are.

A. PANN, *Moș Alb*, p. 22.

Aceleș înțeleș ca la No. 16382.

NEVOIE

10925 * Δ Nevoiea te învață minte.

N. G. IONESCU, *inv. c. Mamor-
nița, j. Dorohoi.*

A se adaogă la No. 16304.

10926 * Giócă preftu di bileaua.²⁾

F. G. BALAMACI, *c. Gheorghia,
Macedonia.*

A se adaogă la No. 16295.

10927 Zorea hiari frândzi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 666

A se adaogă la No. 16297.

¹⁾ Nerodul (nebunul) vorbesce și nu gândesce.

²⁾ Jócă preotul de nevoe.

³⁾ Nevoiea fiére frânge.

PÂNC

10928 * Δ În pâncuri bune.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Adică în bune dispozițiuni.

Pânc = dispozițiune care poate fi bună sau rea.

PROST

10929 * Δ Prostul nu scie multe.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broscent, j. Suciava.*

Să te porți bine cu dînsul, căci nu scii ce i se nazare, și ți-ai găsit beleaua îndată.

10930 * Δ Cel mai greu lucru din lume, e să dai socotelă unui om prost.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 41, c. Gurătiului, Ungaria.*

A se vedé No. 16351.

10931 * Δ Prostul face ce vede și ce aude crede.

V. SALA, *dasc. c. Zăvoeni, comit. Bihor, Ungaria.*

A se adăoga la No. 16332.

10932 * Δ Prostu n'asudă nici la dél, nici la vale.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broscent, j. Suciava.*

Om nesciutor. A se adaoga la No. 16364.

10933 * Δ Nu e fum fără foc,
Nici prost fără noroc.

GR. POIENARU, *îng. c. Rassa, j. Ialomița.*

A se adaoga la No. 16342.

10934 * Δ Prostul spune tot ce scie.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-
reblecea, Bucovina.*

Pentru cel care nu p $\acute{o$ te ține o taină.

10935 * Δ Nu'î mai mare dușmănie, de cât când
dici prostului că 'î prost.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-
reblecea, Bucovina.*

Adevărul e în tot-dé-una supărător.

10936 * Δ Toți proștii răstornă pământul.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Hîrșa,
j. Prahova.*

Se cred în stare ca să facă lucruri grozave.

10937 * Δ Prost ca nóptea.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,
Banat.*

Acelaș înțeles ca la No. 16381.

10938 Nu crede ce e în carte
Ci crede în lucruri deșerte.

A. PANN, *apud Gaster, Lit. pop.,
p. 219. — HINȚESCU, p. 28.*

Pentru cel prost.

PROSTIE

10939 * Δ De unde s'a împărțit prostia a luat . . .

C. I. IONESCU, *inv. c. Broscari,
j. Mehedinți.*

Unui om prea prost.

SALBĂ

10940 * Δ Lasă'l în salba lui.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,
Banat.*

Adică cu năravul său, cu planul său, cu scăderile sale.

În Banat cuvîntul *salba* înseamnă: voie, nărav, însușire, datină.

SFAT

- 10941 * Δ Culege sfaturi numai de la cei ce se tem de Dumnezeu.

Dr. EL CRISTEA, *Prov.*, p. 58,
c. *Tisa, Ungaria*.

SILĂ

- 10942 Cu zorea poți s-îi-ai, nu poți s-dai. ¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 666.

A se adaoga la No. 16396.

VOIE

- 10943 * Δ Nicî nu 'i scîi voiea, nicî nevoiea.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurluiu.

Se dice de omul închis, posac. A se vedé și No. 16412.

¹⁾ Cu sila poți să ieși, nu poți să dai.

SUPLEMENT LA CAPITOLU XIV

AMĂRÎT

10944 * Δ Amărîtu de el.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu,*
Banat.

Se dîce pentru un prost.

BACANA

10945 * Δ A'sî găsi bacanaua.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni,*
j. Tutova.

A'sî da peste om.

Bacana = belea, bucluc.

BAFTĂ

10946 * Δ Nu mai are baftă.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

Din cauza relei sale purtări nu mai are trecere la
óre-cine.

CURAJ

10947 * Δ Curaj de pâslă.

G. P. SALVIU, *înv. c. Smulți,*
j. Covurluțu.

A se adaoga la No. 16459.

DOR

- 10948 * A duce dorul după capăt.

A nu avé nici o grijă.
G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

DUȘMAN

- 10949 * Δ Dușmanului dá'i pâne și sare.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulț, j. Covurlui.*

A se adaogă la No. 16537.

- 10950 * Δ Mai lesne încungiuri un spin, de cât să trăesci cu dușmanul în casă.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.*

- 10951 * Δ Omul cât trăesce,
Dușmanii 'i sporesce.

I. POPESCU, *inv. c. Dobreni, j. Ilfov.*

De altminterea ȕicerea de la No. 16531 ne arată că acésta este și folositor.

- 10952 * Δ De cât un dușman, măi bine ȕece prietini.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.*

Omul îngăduitor. Veȕi No. 16529.

- 10953 A dușmanului pisti nu-ȕi dá.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 484.

Să nu te încreȕi într'însul.

- 10954 * Δ Dușmanul cel măi rău, cu pâne ȕi'l câștigă.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.*

Cu binele îmblândesci și pe cel măi rău voitor.

¹⁾ Să nu dáȕ creȕinȕă (să nu te încreȕȕ) dușmanului.

10955 Dușman vecîiu óspi nu s-façi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 484.

Dușmănia vechie nu se uită nici odată.

FRICĂ

10956 Ți se-acățară alațli di țițiori di frică.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 687.

De frică stă încremenit, nu mai pôte merge, i se taie picerile.

10957 Frica ți-dă țițiori.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 497.

Când unul fuge de frică.

HAZ

Veđi *Necaz*.10958 [△] A petrece împreună haz și necaz.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 11,
c. *Gurariului, Ungaria*.

A duce împreună și bunul și răul.

10959 * [△] A se sătură de hazul cui-va.D-na. ECAT. ZANNE, c. *Băsești*,
j. *Fălciu*.

A nu'l mai face haz, a nu'l mai putea suferi.

A SE ÎNCREDE

10960 [△] Nu mă încred nici în sîn,
De când m'a 'nșelat cel străin.DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 177,
c. *Logoș, Ungaria*.

Arată lipsa de încredere.

¹⁾ Dușman vechiu, prietinu se face.²⁾ Ți se acățară lațele de piciore de frică.³⁾ Frica ți dă piciore.

A ÎUBI

10961 Eû te iubesc, şi tu nici visezi.

IORD. GOLESCU, *Mss.* II, p. 7.

Să ȕice pentru cei ce în zadar iubesc p e cei ce nici în s m     bagă. (GOLESCU.)

10962 * 'L vo u ca neaua 'n s n.¹⁾

I. COYAN, *prof. c. Turia, Epir.*

A se adaog  la No. 16639.

10963 * 'L vo u ca gu turicea tu sm n .²⁾

I. COYAN, *prof. c. Cavata, Albantia.*

A se adaog  la No. 16645.

M NDR 

10964 * Δ Draga mea  i m ndra altuia.

V. SALA, *dasc. c. Va co , comit. Bihor, Ungaria.*

O mulere cu doi dr gu i.

NECĂJIT

10965 Niiritlu nc   ier  sc ti.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 572.

Cel supărat tot certuri vis z .

NECAZ

10966 * Fie-ce obraz
Cu al s   necaz.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Acela     eles ca la No. 16684.

¹⁾    iubesc ca n na în s n.

²⁾    iubesc ca  op rla în ismene.

³⁾ Nec jitul c rt  aduce.

- 10967 * Δ
A umblat după ragaz,
Și a dat peste necaz.

V. FORESCU, c. *Dorna*, j. *Suclava*.

A căutat pace, liniște, și a dat de supărare.

NEMULȚUMIT

- 10968 A aharistului Ți si Ția harea.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 519.

A se adaoga la No. 16707.

NOROC

- 10969 Norocul vine cu lanțuri de picătoare și
fuge cu poșta.

Adevărul, Oct., p. 902.

A se vedé No. 16737 și următoarele.

- 10970 Tihia ș-u fați omul.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 701.

A se adaoga la No. 16724.

- 10971 Cathiun cu tihia-Ți.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 640.

Fie-care își are destinul lui care-l așteptă.

OGOD

- 10972 *
A'î căută ogodu.

G. POBORAN, *inst. j. Olt*.

A'î căuta prilejul, a cauta ca el să fie în duși buni,
în voie bună.

¹⁾ Nemulțumitului i se Țea darul.

²⁾ Norocu și'l face omul.

³⁾ Fie-care cu norocul lui.

PĂȘ

- 10973 Aspuni 'ți dorlu la omlu a tău, ș-nu ti
dă la csenlu.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 480.

Căci numai ai tăi te compățimesc și te ajută.

PIZMĂ

- 10974 [△] Teme-te mai mult de pizma rudei de
cât de a străinului.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 250,
c. Gurarului, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 10046.

- 10975 * [△] Datoria veche nu 'i rea, numai pizma
veche îi rea.

IS. STRUGER, *pădurar, c. Bă-
resci, comit. Bihor, Ungaria.*

PRIETIN

- 10976 [△] Cu apă rece nu se câștigă prietin.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 57,
Rășnov, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 16843.

- 10977 Óspe vecliu, căne vecliu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 583.

Să te încrezi în el. Vezi No. 16857.

- 10978 Cu limba óspi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 528.

Acelaș înțeles ca la No. 16873.

¹⁾ Spune-ți păsul la omul tău, și nu te arăta la străin.

²⁾ Prietin vechiu, căne vechiu.

³⁾ Prietin cu limba.

A SE SPERÎA

- 10979 * S'aspere di aumbră-îi.¹⁾

G. ZUCA, c. *Fieri, Albania.*

Până ș-dè aumbră-îi sê-aspere.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 431.

A se adaogà la No. 16889.

URÎT

- 10980 * Δ A'și face de urît (de cap și de ciolane).

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c. Broscești, j. Suctava.*

Obraznic, se prea întrece cu gluma.

VOÎNIC

- 10981 Muma gîoñilor plândzi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 562.

Căci își expun vieța.

- 10982 Tóti ambar, ma nu va gîonili.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 539.

Acelaș înțeles ca la No. 3258. Origina dicereî este aceeași.

«*Son mariage ressemblait à c lui d'Arlequin, lequel était presque fait, puisqu'il ne manquait que le consentement de la future.*»

- 10983 Δ Unde voinic cu securea nu cîoplesce.

GR. TOCILESCU, II, p. 553.

Adică departe.

¹⁾ & ²⁾ (Până și) de umbra lui se sperîe.

³⁾ Muma voinicilor plînge.

⁴⁾ Tóte bine, dar nu vré voinicul (mirele).

SUPLEMENT LA CAPITOLU XV

BINE

10984 Ghini façi, ghini vai afli.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 502.

A se adaogà la No. 16999.

10985 * Δ Fă bun ş-arucă'l tu-amare, că şi aclo el
nu chiére.²⁾

I. IONESCU, *prof. c. Nevêsta,*
Macedonia.

A se adaogà la No. 17023.

10986 Δ Lasă așa, că'i bine așa ; c'o mai fost așa
şi tot a fost a dracului.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 133,
c. Logoş, Ungaria.

Pentru ce-va rău. Veđi şi No. 17004.

10987 Bunêta țe u façi, totna s-u taçi.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 676.

Să nu te lauđi cu binele pe care'l faci.

10988 Δ Fie'i de bine, pân 'i-o fi de cap.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 95,
c. Logoş, Ungaria.

¹⁾ Bine faci, bine vei afla.

²⁾ Fă bine şi aruncă'l în mare, că şi acolo el nu pîere.

³⁾ Binele ce'l faci, tot-dé-una să'l taçi.

Când vine cuî-va un bine care 'n urmă trebuie să'î aducă supărări.

BLÂNDEȚE

10989 * Blândețea cuceresce inimele.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

A se vedé No. 17044.

BUN

10990 * [△] Pentru o faptă bună nu aștepta răsplată.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Să faci binele fără interes.

10991 Veî fi bun cât veî fi.

Rom. Glumei, p. 13.

A se adaogă la No. 17084.

10992 * [△] De bun ce'î îi prost.

D-na Z. JUVARA, *c. Fedesci, j. Tutova.*

A se adaogă la No. 17064.

CINSTE

10993 [△] Lucrul cel mai scump e cinstea; dar ce folos, unîi o vînd prea eftin.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 139, c. Gurarîului, Ungaria.*

A se vedé No. 17101.

10994 Erghîa la om, i ca liludha la pom.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 686.

Indată se scutură și pîere.

¹⁾ Cinstea la om, e ca flórea la pom.

CINSTIT

10995 * Δ Om cinstit în casă goală.

T. BĂLAȘEL, *preot, c. Ștefănești,*
j. Vâlcea.

Se pare bun, ne-avînd prilej de a-și arăta însușirile
lui cele rele. Veđi No. 17115.

10996 Δ Tóte femeile ar fi cinstite,
Dacă n'ar fi ispitite.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 225,*
c. Gurarțului, Ungaria.

CREȚĂMÎNT

10997 Δ N'are crețămînt ca și lupul cel flămînd.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 157,*
c. Gurarțului, Ungaria.

Nimenea nu se încrede în el.

GOSPODINĂ

10998 * Δ Nu tóte femeile, cu cheile în brîu, sunt
gospodine.

V. A. FORESCU, *c. Dorna, j.*
Sucłava.

Nu trebuie să judeci după aparențe.

A LUCRA

10999 Δ A lucrà ca la iiea ciumei.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 8,*
c. Gurarțului, Ungaria.

Adică încet.

11000 Lucrédză ca câni ș-măcă ca domnu.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 459.

A se vedé No. 17188.

¹⁾ Lucrédză ca câne și mănăncă ca domnu.

LUCRU

- 11001 Lucru cu ție, orbu va lu-adari.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 533.

Graba strică tréba.

- 11002 [△] Lucru sus legat cu ață.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 139,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Adică lucru prost.

- 11003 [△] Lucru de Beci, lucrat cu ață de buci.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 139,
c. *Toplița-Rom., Ungaria.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

MILĂ

- 11004 * [△] Milă de silă și dor de nevoie.

G. POBORAN, *inst. j. Olt.*

A se adaogă la No. 17255.

MUNCĂ

- 11005 Munca ne scapă de trei mari rele: de urit, de fapte rele și de ne-avere.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 155,
c. *Sibiū, Transilvania.*

- 11006 * [△] A pune osul la muncă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *înv. c.*
Broșteni, j. Suciava.

Adică a munci din răspuțeră.

¹⁾ Lucru cu grabă, orb îl veți face.

A MUNCII

- 11007 * Δ De cât se muncesci de géba, mai bine
se şeđi de géba.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlutu.

A se adaogà la No. 17291.

A PĂSTRA

- 11008 Δ E mai greú a păstrà de cât a câștiga.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 85,*
c. Toplița-Rom., Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 11488

RĂBDARE

- 11009 * Δ Cu răbdare se fac tóte.

H. D. ENESCU, *inv. c. Zamostea,*
j. Dorohoi.

Acelaș înțeles ca la No. 17362.

La patience vient à bout de tout.

Prov. Franc.

RÎNDUÉLĂ

- 11010 * Δ Cel ce are rînduélă
Cruță multă ostenélă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 40,*
c. Toplița-Rom., Ungaria.

RUȘINE

- 11011 Arșinea 'î tră ómiñi. ¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 430.

Omúl trebue să aibă omenie.

¹⁾ Rușinea 'î pentru ómeni.

TRÉBĂ

- 11012 * [△] La tóte porc-de-câne, numai la trébă do-bitoc.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Iți place când îți fac trébă, dar la răsplată mă iei în ris.

- 11013 Când ești în trébă,
Toți te 'ntrébă.

Adevăr (ziar), Oct. 1902.

Când însemnez ce-va, când îți merge bine.

- 11014 * [△] S'o încățelat tréba.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți,*
j. Covurlui.

Tréba s'a încurcat, afacerea a luat proporție mare.

SUPLEMENT LA CAPITOLU XVI

A BATJOCORI

11015 Di țe 'ți pizuescî nu-ascachî. ¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 607.

Rîdî de alții, se va rîde și de tine.

A CERTA

11016 A'î trage un zabrac.

FR. DAMÉ, IV, p. 237. — S. I.
GROSSMANN, p. 112.

*
A'î trage un zavrac.

I. BĂNESCU, *prof. j. Roman.*

Veđî Perdař, Săpun.

A certa pre cine-va.

A SE CERTA

11017 * ^Δ Unde se cértă doi, rîde al treilea.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Acelaș înțeles ca la No. 17445.

11018 Fudzi d'îu si ncație, tradzi di nă parte.²⁾

GR. TOCILESCU. II, p. 569.

Nu te amesteca în cercetările altora.

¹⁾ De ce 'ți bați joc nu scapi.

²⁾ Fugî de unde se cértă, trage de o parte.

CHELTUITOR

- 11019 * Δ Cheltuitorul e dușmanul strângătorului,
căci îi pândesce punga.

C. T. FODORESCU, *înv. c. Lipova,*
j. Vaslui.

Pentru copii și părinți, unul strânge și cel-alt risipește.

CÎUDOS

- 11020 * Δ Nu fi amic omului cîudos.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit.*
Bihor, Ungaria.

Căci un asemenea om nici nu poate fi prietenul cui-va.

A SE FUDULI

- 11021 * Δ Géba te fudulesci,
Căci te sciū cine ești.

G. I. TOMESCU, *înv. c. Broscari,*
j. Mehedinți.

Când unul se fudulește fără nici un drept.

FUDULIE

- 11022 * Δ Fudulia și sărăcia sunt surori.

AUREL TĂUTUL, *preot, c. Suciava, Bucovina.*

Cine e fudul sărăcesce.

- 11023 * Δ Fudulia intră 'n casă, sărăcia 'i după ușă.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Feleblecea, Bucovina.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

- 11024 * Δ Fudulia mare,
Mămăligă n'are.

AUREL TĂUTUL, *preot, c. Suciava, Bucovina.*

Acelaș înțeles ca la No. precedent.

A FURĂ

11025 * Δ Tot ce se fură, iese la sóre.

GAVR. ONIŞOR, *prof. c. Avramesci, j. Tutova.*

Adică se află.

11026 * Δ Orî fură, orî ţine sacul e tot lotru.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

Acelaş înţeles ca la No. 17547.

11027 Carî fură, sciî şi s'ascundă.¹⁾

Dr. WEIGAND, *Zweit. Jahres.*, p. 176.

Acelaş înţeles ca la No. 17493.

FURAT

11028 * Δ Par'că'i lucru de furat.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broşteni, j. Suctava.*

Despre un lucru care 'l tot prăpădesci mai mult, şi, când fîi face trebuinţă, atunci nu'l găseşti.

GÂLCÉVĂ

11029 Iu intră ngrîînia, sê-aspardzi casa.²⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 447.

Casa unde nu e unire şi unde nu se învoesc ómenii.

GREŞÉLĂ

11030 Δ Greşéla, îndreptare aştéptă.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 103, c. *Gurartului, Ungaria.*

Când ai greşit, trebuie să îndreptezi ce ai făcut rău.

¹⁾ Cine fură, scie şi să ascundă.

²⁾ Unde intră gâlcéva, se sparge casa.

- 11031 * Greșela are și iertare.

GR. ALEXANDRESCU, *magistr. j. Putna.*

Dacă se pocășește cel greșit.

- 11032 * Greșela de o clipă, e, adesea, supărare pe viață.

V. A. FORESCU, *inv. c. Broscenti, j. Suciava.*

Arată urmările unei greșeli.

A GREȘI

- 11033 Δ Greșind învață omul.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 103, c. Gurariului, Ungaria.*

Ródele experienței.

- 11034 * Δ A greșit, a făcut.

P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Șerbănesci, j. Argeș.*

HOT

- 11035 * Δ De hoțul din casă nu te poți feri nici odată.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin. Buc.*

A se adaoga la No. 17537.

- 11036 * Δ Hoțul nedovedit
Îi Român cinstit.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Zorleni, j. Tutova.*

A se adaoga la No. 17540.

A ÎNJURĂ

- 11037 * Δ Dacă de departe te înjură, de aproape
te bate.

G. P. SALVIŢ, *înv. c. Smulţ, j. Covurlui.*

Pe omul rău, de departe îl cunosc.

- 11038 * Δ Să te 'njur
Nu mă 'ndur;
Să te las
Mă-e necaz.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin. Buc.*

Când unul ar dori să se lege de cine-va şi nu îndrăsesce.

- 11039 Cară tăcsesce s-birbătesce.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 702.

LENE

- 11040 * Δ Lăna'î dămnă mari.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 525.

A se adaoga la No. 17579.

- 11041 * Δ Când îl cuprinde pe om lenea, sărăcia i
se suie în spate.

P. PRELIPCEANU, *înv. c. Scheia, Bucovina.*

Acelaş înţeles ca la No. 17584 şi următoarele.

LENEŞ

- 11042 Δ Paserea 'n aer, cârtiţa 'n pământ, şi le-
neşul în rugină trăesce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 206 c. Sinerig, Ungaria.*

¹⁾ Cine înjură, se insultă pe sine.

²⁾ Lăna'î dămnă mare.

LOTRU

- 11043 * Δ Fii lotru cu limba scurtă.

G. PETRIUCĂ, c. Corna, comit.
Alba Infer., Transilvania.

MINCIUNĂ

- 11044 * Δ Nu mai spune minciuni de ale tale, că
's sătul de ale mele.

G. P. SALVIŢ, inv. c. Smulţ,
j. Covurlui

Ca să arăţi unuia că nu crezi ce 'ţi spune.

- 11045 Nicî laptele negru, nicî minciuna un
adevăr.

Adevărul, Oct. 1902.

A se vedé No. 17687.

- 11046 Mî dzîsi préftésa: „minciuni, prefte; cari
te-arîsi?“¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 543.

Un preot, căruia i s'a spus că preotésa îl înşală, o
întrebă dacă lucrul e adevărat, ea negă şi el rămîne
mulţumit.

Pentru unul încredător şi prost.

- 11047 Minciuna spusă nă oră, nu s-bagă tu
cornu altă oră.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 543.

Acelaş înţeles ca la No. 17679 & 17695.

- 11048 * Cu minciuni nu se 'nvăpsescu oule! prinde
se-ai băcame.³⁾

I. COYAN, c. Berat, Albania.

A se adaogă la No. 17711.

- 11049 Bănédză dă-a minciunilea.⁴⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 670.

E sărac, o duce greă.

¹⁾ Imî şise preotésa: «minciuni, preote, cine a ris de tine?»

²⁾ Minciuna spusă odată, nu se bagă în corn (urechi) altă dată.

³⁾ Cu minciuni nu se vopsesc ouşle! trebuie să ai bacan.

⁴⁾ Trăsece cu minciuni.

11050 Minçiună cu códă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 543.

Acelaş înţeles ca la No. 17728.

OBICEIŢU

11051 * Δ A lăsat seminţe de obiceiurile sale.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova*,
j. *Vaslui*.

Adică om stricat.

A OMORI

11052 * Δ Mă omori cu dîle.

E. I. PATRICIU, *înv. c. Smulţ*,
j. *Covurlui*.

Imi faci împotrivă.

RĚŮ

11053 * Δ Soiul rău nu pîere.

C. TEODORESCU, *înv. c. Lipova*,
j. *Vaslui*.

Acelaş înţeles ca la No. 17807.

11054 ArĚulu l-sěmnă DumnidzĚu.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 427.

A se adaogă la No. 17808.

Sciŭ ca omul
Insemnat,
E de Domnul
Blestemat.

C. DEM. TEODORESCU, *Poesii*
Pop., p. 599.

11055 De cel rău se prinde cuvîntul, ca maza-
zerea de părete.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fere-
blecea, Ungaria*.

Adică nu se prinde de loc.

¹⁾ Mincîune cu códă.

²⁾ Pe răul îl însemnă Dumneđu.

- 11056 * Δ Calul bun și omul rău, ori orbesce, ori schiopéză.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 29,
c. *Logoș, Ungaria.*

Există un proverb maghiar identic.

- 11057 Omlu arău, om nu s-fași.¹⁾

Gr. TOCILESCU, II, p. 592.

Adică tot rămâne.

A se vedé snóva care a dat nascere, acestei điceri, în colecția D-lui Tocilescu.

- 11058 Δ Numai un pic nu'i bine, și iără 'i rău.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 176,
c. *Gurariului, Ungaria.*

Adică într'una e rău.

- 11059 Δ Îs buni să 'i legi de olaltă și să 'i acheți de-o créngă uscată.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 124,
c. *Toplița Rom., Ungaria.*

Sunt de o potrivă răi.

SCUMP

- 11060 * Δ Scumpii la olaltă nici când nu se pot înțelege.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

- 11061 * Δ Scumpul se asemănă cu focul, cu cât punem pe el mai multe lemne, cu atât mai multe cere.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

- 11062 * Δ Scumpul, din mult ce are, nu vré să mănce.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

¹⁾ Omul rău, om nu se face.

SFADĂ

- 11063 * Δ Cine vré sfadă, află cauză.

V. SALA, c. *Vaşcoi, comit. Bi-hor, Ungaria.*

Pentru cel care caută pricină de certă.

SGÂRCIT

- 11064 * Δ Cel sgârcit móre cu pânea'n mână.

V. SIMIGANOSCHI, *preot, c. Fe-reblecea, Bucovina.*

A se vedé No. 17883.

STRÎMB

- 11065 * Δ Strîmbii mănâncă țera, și dreptii n'o lasă.

TEODORESCU-KIRILEANU, *inv. c. Broșteni, j. Suctava.*

A se adaogă la No. 17896.

- 11066 A face strîmbul drept.

A. PANN, II, p. 105.

A arêta lucruri aiminterea de cât cum sunt.

«Se sileasc prin cuvinte, ca să facă strîmbul drept.» — A. PANN.

TIMBEL

- 11067 Timbelu așteptă 'n gură.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 701.

Adică cel leneș.

- 11068 Timbelu vîermîlî 'l mîcă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 640.

Acelaș înțeles ca la No. 2619.

¹⁾ Leneșul așteptă în gură.

²⁾ Pe leneș vîermîlî îl mîcă.

VINĂ

- 11069 ^Δ Dacă vrei să 'nvinuesci,
De vină să te feresci.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 65,
c. Gurătu lui, Ungaria.

Vorba lui Hrist: cine e fără păcate să'î arunce cea
d'întăiu piétră.

SUPLEMENT LA CAPITOLU XVII

—

A

11070 * Δ A cercă ce e al tău te face nebun.

V. SALA, *dasc. c. Vaşcou, comit. Bihor, Ungaria.*

Când îți cauți dreptul tău, ce ți se cuvine. A se adaoga la No. 17947.

11071 Aïdi-aïdi, ésti.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 663

Se pronunță în grabă și prin urmare prost.

11072 * Δ Aï făcut pozna nu te dà în lături.

C. TEODORESCU, *inv. c. Lipova, j. Vashu.*

Aï făcut, trebuie să tragi.

B

11073 * Δ Binefacerea pusă rău, e faptă rea.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 23, c. Gurarîului, Ungaria.*

C

11074 * Δ Când ai vre-o grabă, atuncea se sperie calul.

V. A. FORESCU, *dasc. c. Dorna, j. Suciava.*

¹⁾ Aïde-aïde, este.

11075 * Δ Când cei n'are, când dai n'are.

V. SALA, *dasc. comit. Bihor, Ungaria*

Om scump și lacom.

11076 Cându ti ncași cu omul a tēu, ndouă dzi, și ndouă alasă.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 569.

Căci odată tot o să te împaci, și nu e bine să spuī vorbe cari nu se mai ultă.

11077 Cari n'ai țe s-faci, arucutea chietri din dzénă.²⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 430.

11078 Cari sē-acatā di multi, nu bitēsci vīră.³⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 558.

11079 * Δ Ce a făcut al mult și al puțin.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coșteiu, Banat.*

Pentru cei cari 'și pierd răbdarea.

11080 * Δ Ce faci, să aștepți.

AVR. CORCEA, *paroh, c. Coștelu, Banat.*

A se vedé No. 18071.

11081 * Δ Ce 'i al tēu e și al meū; tu la mine parte n'ai.

DR. EL. CRISTEA, *Prov., p. 40, c. Bochia, Ungaria.*

Cere de la alții, dar nu dă la rîndu lui.

11082 * Δ Cine cu cine, dar eū cu tine.

P. GĂRBOVICEANU, *prof. c. Do breni, j. Muscel.*

¹⁾ Când te cerși cu omul tēu, cite-va (vorbi) să daci, și câte-va să lași.

²⁾ Când nu ai ce face rostogolesce pîetre după dél.

³⁾ Când se începe multe, nu se sfîrșesc nimic.

- 11083 * Δ Cine încunjură ajunge mai curând.

D-ra ECAT. ȘIȘMAN, *inv. c. Adam, j. Tufova.*

- 11084 * Δ Cine nu cruță (păstrează) când are,
Va răbda la lipsă mare.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 48,
c. Agnita, p. 49, *c. Toplița Rom., Ungaria.*

- 11085 Δ Cine nu scie cruța puțin, nu pôte avé
mult.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 49,
c. Toplița-Rom., Ungaria.

- 11086 Δ Cine se îndestuléză cu puțin, se face
vrednic de mult.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 51,
c. Sinersig, Ungaria.

- 11087 Cine te scie te cumpără, cine nu te scie
te vinde.

P. ISPIRESCU, *Leg.*, I, 1872, p.
164.

A se adaogà la No. 18221.

- 11088 * Δ Corbul numai la ómenii morți nu scóte
ochiș, iar lingușitorul la cei vii.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

- 11089 * Δ Cu cine trăiescș,
Să nu tîrguescș.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 57,
c. Sinersig, Ungaria.

D

- 11090 * Δ Dacă ai dat uită, iar dacă ai luat pome-
nesce.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria.*

- 11091 * Δ Dacă nu'î nici nu trebuie.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 64,
c. *Răşnov, Ungaria.*
A se adaoga la No. 18281.
- 11092 Δ Dă, până poţi; că, de nu, va trebui să
ţini (rabdî).
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 67,
c. *Logoş, Ungaria.*
- 11093 * Δ Dă-te la o parte că te aprinzi.
P. GÂRBOVICEANU, *prof. c. Şă-
garcea, j. Teleorman.*
- 11094 * Δ De cât să te căesci pe urmă, mai bine
să'ţi pară rău la început.
C. TEODORESCU, *inv. c. Cursesci,
j. Vaslui.*
- 11095 * De la cel ce n-are nu vei lua.
GR. ALEXANDRESCU, *public. j.
Putna.*
- 11096 Δ De unde nu'î de acolo nu se varsă.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 75,
c. *Borgoprund, Ungaria.*
- 11097 Di zori şi bîrţirli s-disică.¹⁾
GR. TOCILESCU, II, p. 704.

E

- 11098 * Δ E uşor a rîde de pe uscat de cel ce e în
vîrtej.
V. SALA, *dasc. c. Rieni, comit.
Bihor, Ungaria.*

F

- 11099 Δ Fă ce poţi, când n'ai alta de făcut.
Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 92,
c. *Bochta, Ungaria.*
Lucrezi fără rost.

¹⁾ De zor şi bolovanii se despică.

- 11100 Δ Fă-te scaliu-mălaiu,
Dacă vrei să nu te dai.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 93,
c. Boctia, Ungaria.

Daca te legi de mine, folosesc-mă.

- 11101 Δ Ferice de acela, cărui îi spui o vorbă
și pricepe dece; și vai de acela, că-
ruia îi spui dece și nu pricepe nici una.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 94,
c. Gurarîului, Ungaria.

- 11102 Δ Frunză verde de gutui,
Tot omul cu tréba lui.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 97,
c. Logoș, Ungaria.

G

- 11103 Greu s-adari, lișor s-aspardzi.¹⁾

GR. TOCILESCU, II, p. 530.

I

- 11104 * Δ Îi dă vine.

E. I. PATRICIU, *Inv. c. Smulft,*
j. Covurlutu.

Când e îndemnat prostul la vorbă.

L

- 11105 Δ La cele pline nu mai vine nime.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 127,
c. Sinersig, Ungaria.

- 11106 * Δ Las să fie, bine că nu'i.

V. FORESCU, *c. Mălini, j. Su-
clava.*

Pentru omul împăciuitor.

¹⁾ Greu se face, ușor se strică.

- 11107 * Δ Lumea o vede cât oul,
Și o face cât boul.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VIII, Semin.*

Acelaș înțeles ca la No. 2558.

M

- 11108 * Δ Mai bine mai tălpăgos,
Și la inimă sănătos.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor, Cl. VII, Semin.*

Spre lauda celor de jos.

- 11109 Δ Mai bine odată : n'am, de cât dece : dă'mi.

Dr. ELIE CRISTEA, *Prov., p. 142, c. Acilău, Ungaria.*

- 11110 Δ Mai bine să dai, de cât să capeți.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 143, c. Calbor, Ungaria.*

- 11111 * Δ Mai bine să întrcă de cât să n'ajungă.

K. A. ZAMFIRESCU-DIACON, *inv. c. Ștubieni, j. Dorohol.* — G. ONIȘOR, *prof. c. Zorleni, j. Tutova.*

- 11112 Δ Mai curînd se pôte folosi omul cuminte
de la cel nebun, de cât cel nebun de
la cel cuminte.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 145, c. Gurartului, Ungaria.*

- 11113 Δ Multă lume'i necăjită,
Dar mai multă prăpădită.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 154, c. Logoș, Ungaria.*

- 11114 * Δ Mulți chemați, dar puținei aleși.

H. D. ENESCU, *inv. c. Zamostea, j. Dorohoiu.*

A se adaoga la No. 18548.

11115 [△] Mult pe mult nu strică.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 154,
c. Zlatna, *Ungaria*.

A se adaogà la No. 18549.

11116 * Muntrea nafoară, si vedzi niuntru.¹⁾

G. ZUCA, c. *Elbusan, Albania*.

După față se judecă omul.

N

11117 * [△] Nu e mult să nu se gate, și puțin să nu
se ajungă.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Arad, Ungaria*.

A se adaogà la No. 18607.

11118 [△] Nu face nimic numai pe jumătate.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 170,
c. *Toplița Rom., Ungaria*.

11119 [△] Nu'i cui se menesce,
Ci 'i cum se nimeresce.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 171,
c. *Gurariului, Ungaria*.

A se adaogà la No. 18594.

11120 * [△] Nu lăsa ce este, pe ce nu'i.

V. SALA, *dasc. c. Vașcoi, comit. Bihor, Ungaria*.

11121 * Nu 'l caută al cui este.

G. P. SALVIČ, *inv. c. Smulți, j. Covurlui*.

Nu 'l cruță de loc, măcar să fie feciorul lui Vodă.

¹⁾ Privesce în afară, să vedă înăuntru.

- 11131 Δ Omul e ca un puț cu apă: cu cât face mai mult bine, cu atât mai mult îl vine.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 193,
c. Gurariului, Ungaria.

- 11132 Δ Omul e ca un tîrg: când se ridică șetrele, rămâne pămînt.

DR. EL. CRISTEA, *prov.*, p. 193,
c. Gurariului, Ungaria.

- 11133 * Δ Omul nu face ce vré, numaî ce pôte.

D-na BOAT. ȘISMAN, *inv. com.*
Adam, j. Tutova.

- 11134 * Δ Orî care faptă are și răsplată.

A. PANN, *Moș Alb*, p. 51.

- 11135 * Δ Orî cât ar păți omul, nu se lovesce una cu alta.

G. BĂNULESCU, *inv. c. Pietroșița*, j. Ialomița.

P

- 11136 Δ Pân' odată 's tôte.

DR. EL. CRISTEA, *Prov.*, p. 205.
c. Mândra, Ungaria

- 11137 * Δ Puțin și des face mult.

H. D. ENEROU, *inv. c. Zamost*, j. Dorohoi.

R

- 11138 * Δ Rînduîela când e bună
Rostul cinstei merge bine.

G. MIHALACHE, *inv. com. Șendresci*, j. Tutova.

T

- 11139 Δ Tôtă fapta
Își are răsplata.

E. I. PATRICIU, *inv. c. Smulți*, j. Căpurluiu.

A se adaogă la No. 18848.

- 11140 * △
Tot dacă cotesc
Tot mai nimeresc.

GAVR. ONIȘOR, *prof. c. Crângu,*
j. Tutova.

- 11141 * △
Trécă, cine o trece,
Cel din urmă să se-plece.

P. GÂRBOVICEANU, *profesor c.*
Hârșă, j. Prahova.

Pentru' cei' miçi.

U

- 11142 △
Una s'o faci, alta să n'o lași.

Dr. EL. CRISTEA, *Prov., p. 263,*
c. Codlea, Ungaria.

- 11143 * △
Urma alege, când tot umblă a culege.

V. FORESCU, *com. Mălini, j.*
Suciava.

V

- 11144 * △
Vino până te rógă, căci pe urmă îți dă
cu picioru.

I. POPESCU, *inv., c. Dobreni,*
j. Ilfov.

- 11145 Vreamea vinde paele și nevoia le cumpără.

P. ISPIRESCU, *Leg., I, 1872, p.*
104.

A se adaogă la No. 18936.

Finele volumului al decelea.

SCARA

	Pagina
TITLU	I—VI
BIBLIOGRAFIE	VII—XXVI
SEMNE CONVENȚIONALE	XXVI
CAPITOLUL XXIII. SUPLEMENT LA CAPITOLELE I—XVIII . .	1—424

